

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

■ МОЛОДЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

■ МОЛОДЕЖЬ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ
МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ

■ THE YOUTH OF UKRAINE IN CROSS-CULTURAL
COMMUNICATION CONTEXT

■ LA JUVENTUD DE UCRANIA EN EL CONTEXTO
DE LA COMUNICACION INTERCULTURAL

■ LA GIOVENTÙ DELL'UCRAINA NEL CONTESTO
DELLA COMUNICAZIONE INTERCULTURALE

■ LA JEUNESSE DE L'UKRAINE DANS LE CONTEXTE
DE LA COMMUNICATION INTERCULTURELLE

■ DIE JUGEND DER UKRAINE IN DEN RAHMEN
DER INTERNATIONALEN KOMMUNIKATION

■ MŁODZIEŻ UKRAINY W KONTEKŚCIE
KOMUNIKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ

Матеріали
VIII Міжнародної
науково-практичної
конференції студентів
і молодих вчених

19 травня 2022 р.

Дніпро-2022

*Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної
конференції студентів і молодих вчених*

**МОЛОДЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

**МОЛОДЕЖЬ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ
МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ**

**THE YOUTH OF UKRAINE IN CROSS-CULTURAL
COMMUNICATION CONTEXT**

**LA JUVENTUD DE UCRANIA EN EL CONTEXTODE LA
COMUNICACIÓN INTERCULTURAL**

**LA GIOVENTÙ DELL'UCRAINA NEL CONTESTO
DELLA COMUNICAZIONE INTERCULTURALE**

**LA JEUNESSE DE L'UKRAINE DANS LE
CONTEXTEDE LA COMMUNICATION
INTERCULTURELLE**

**DIE JUGEND DER UKRAINE IN DEN RAHMEN
DERINTERNATIONALENKOMMUNIKATION**

**MŁODZIEŻ UKRAINY W KONTEKŚCIE
KOMUNIKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ**

19 травня 2022 р.

Дніпро
2022

Організаційний комітет:

С.Б. Холод, доктор економічних наук, доцент, ректор Університету імені Альфреда Нобеля, голова оргкомітету;

Н.В. Зінукова, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри європейських і східних мов та перекладу, заступник голови;

А.А. Степанова, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової діяльності, заступник голови;

Я.В. Галкіна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри європейських і східних мов та перекладу;

В.В. Калініченко, старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу;

Т.Ю. Миронова, старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу;

О.О. Плющай, старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу;

І. Syzonenko, Mg, doktorantka na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

М 75 Молодь України в контексті міжкультурної комунікації: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених, 19 травня 2022 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. –184 с.

ISBN 978-966-434-546-7

У збірнику матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених розглядаються актуальні питання перекладу та методики навчання іноземної мови, сучасних досліджень зарубіжної літератури, а також культурні та соціально-політичні проблеми суспільства.

Робочі мови конференції – англійська, німецька, французька, іспанська, італійська, польська, китайська, українська.

УДК 812.43

Відповідальний секретар: *В.В. Калініченко*, старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу

©Університет імені Альфреда Нобеля,
оформлення, 2022

ISBN 978-966-434-546-7

CONTENTS

UKRAINA I POLSKA OD WIEKÓW: JĘZYK, KULTURA, SZTUKA

Cecylia Galilej. Polszczyzna XVII wieku. Fonetyka (na przykładzie Symfonij anielskich Jana Żabczyca).....	8
Irena Rolska. Dziedzictwo sakralne – fundacje książąt Zbaraskich	25
Iryna Syzonenko. Sylwetka i działalność artystyczna Stanisława Żukowskiego (1875-1944) na fotografiach z początku XX wieku	32

CURRENT LINGUISTIC AND TRANSLATION PROBLEMS

Kyrylo Bilyi. Lexical and semantic features of English legal discourse: translation aspect	42
Mariia Bilokopytova. Linguistic expressive means and stylistic devices in English-language political discourse and the translation aspect based on the materials of Donald Trump's speeches.....	44
Serhii Bondarenko. Cultural aspect of humor localization in Western and Eastern communities.....	45
Maksim Chaika. The peculiarities of translating the technical terminology in English texts	46
Alina Chernyshova. Terms in a literary work, their functions	47
Marie Choulpina. Caracteristiques de la traduction de romans graphiques au niveau phonetique	48
Nataliia Chupikova. Translation problems of stylistic devices based on the film adaptation of Oscar Wilde's novel "Picture of Dorian Gray" by John Gorrie	49
Valeria Drobotun. Use of transformations in the translation of English newspaper texts.....	50
Veronika Fedulova. Obsolete vocabulary in Shakespeare's drama "King Lear", its types and functions.....	51
Sabrina di Gaetano, Oleksandr Pliushchai. Mettendo in paragone il passato prossimo e l'imperfetto	52
Yelizaveta Grychyna. Phénomène de réduplication en français.....	53
Margarita Guba. Peculiarities of rendering proper names in publicistic discourse.....	54
Nataliia Hamanenko. Features of using English legal terms in texts of international law documentation and problems of translation into Ukrainian.....	55
Inna Hurzhii. Wordplay translating problems and techniques	57
Daria Ivaneta. Expressive units in Ukrainian publicistic discourse and peculiarities of its translation into English.....	58
Nataliia Ivlieva. Features of English terms in scientific and technical texts and difficulties of their translation.....	60
María Kabítova. Acerca de particularidades de la traducción literaria del español al ucraniano.....	62
Mariia Kabitova. Linguistic features of translating realia in modern English media discourse	63

Valeriia Kalinichenko. Grammatical peculiarities of English headlines.....	64
Anastasia Kaloshkina. The peculiarities of translating the texts of English political discourse	65
Elizaveta Karpenko. Particularités de traduction des expressions gastronomiques en français.....	67
Arina Kirillova. Various idiom classifications in English.....	68
Viktoriia Koretska. Les particularités de la traduction du verre “prendre” de français en ukrainien.....	69
Illia Kozlov. Puns in English journalistic texts and the problem of their translation	70
Diana Kudlai. Neologisms: classification and translation	71
Olga Lipatova. The gerund as a phenomenon in English publicistic discourse and the problems of its translation into Ukrainian language.....	73
Karina Maksimenko. La diferencia entre el español de América Latina y de España	74
Daria Maliar. The peculiarities of advertising slogans and the problem of their translation	75
Alina Matvienko. Translation features of English automobile discourse texts.....	76
Taissiia Mazokha. La traduction des jeux mots	77
Daryna Moroz. Grammatical transformations in English dirhemes translation	79
Mariia Mykhailenko. Problems of translating prepositions.....	80
Karyna Nauholna. Particularités de la traduction des realia contemporaines ukrainiennes en matière de presse française	81
Denis Novak. The specifics of the translation of English terms in the field of information technologies	82
Alexandra Obukhova, Katerina Novik. Unidades fraseológicas españolas y ucranianas: similitudes y diferencias	83
Dariia Perekupko. American movie titles and specifics of their translation into Ukrainian	84
Maria Pilipenko. L’argot des jeunes dans la langue française	86
Kristina Polova. Features of the translation of abbreviations from English into Ukrainian	88
Kristina Polova. Features of translating the subjunctive mood from English into Ukrainian	89
Yuliia Pronchuk. Translation peculiarities of official and business texts from English to Ukrainian.....	91
Svitlana Puhach. Errative in English Internet discourse and the problem of its translation	92
Julia Rádchenko, Vadim Galushkin. Características de la jerga española y su uso	93
Daria Ratushniak. Translation of scientific and technical texts of space discourse from English into Ukrainian	94
Anastasiia Romanenko. Poetry translation: untranslatability and translator’s talent.....	95
Arina Rumiantseva. Caractéristiques de la traduction du texte publicitaire	97
Oleksandra Rydaieva. The peculiarities of usage of the allusions in English fiction and the specifics of translating them into Ukrainian	98
Ksenia Ryzhak. L’intertextualité comme pour problème de traduction	100

Anton Samoilenko. Modern scientific approaches to the definition and classification of slang.....	102
Anastasiia Sarycheva. Terminological features of veterinary discourse texts: translation aspect	103
Kate Semenova. The definition of proper names and peculiarities of their translation into English	104
Kateryna Shabánova. Características gramaticales de textos publicitarios españoles.....	105
María Shulpiná. Construcción del participio absoluto en español y francés.....	106
Regina Sviridova. Potential problems in modern translation of classical poetry into Ukrainian	107
Arina Tarasiuk, Sona Zazyán. Unas unidades fraseológicas españolas y sus traducciones al ucraniano.....	108
Mariia Tkachenko. Healthcare terminology in the English publicist discourse.....	109
Alisa Tokarieva. The specific peculiarities of the conditional mood in English and its rendering into Ukrainian.....	110
Alisa Tokarieva. The word combinations and its types in English and Ukrainian	112
Alisa Tokareva. Spécificités des idiomes français et leur traduction en ukrainien	113
Daria Topilina. English proverbs, sayings and features of their translation (based on the Anglo-American sports press)	114
Kateryna Tymoshchenko. Peculiarities of English headlines and their rendering into Ukrainian.....	116
Tetiana Ukhanova. Localization problems in English media discourse translation (based on English series).....	117
Yelyzaveta Varvanska. Translation of anthroponyms from English to Ukrainian...	118
Vladislav Veretennikov. Slang in modern English media discourse and the peculiarities of its rendering into the Ukrainian language.....	119
Vladislava Zadneulitsa. The peculiarities of functioning and specifics of translating the phraseological units in English publicistic texts.....	121
Anastasiia Zahumenna. Emprunt de vocabulaire français dans la langue ukrainienne modern	122
Danylo Zhyrko. The peculiarities of translating of multicomponent word combinations of the English newspaper texts	123
Агамова Сабіна. Діалекти китайської мови	125
Дар'я Фокіна. Запозичення у китайській мові.....	127

PROBLEMS IN CURRENT RESEARCH OF FOREIGN LITERATURE

Olena Altukhova. Tolkien's "The Lord of the ring" and Rowling's "Harry Potter and the prisoner of Azkaban" transform the fantasy genre.....	129
Olena Bimbias. Distinctive features of female archetypes in literature	130
Liudmyla Dushatska. The originality of autobiography as a literary genre	131
Irina Kosmina. Ekphrasis, its role and functions (based on O. Wilde's "The Picture Of Dorian Gray").....	133

Elizaveta Kozyr. Postmodern poetics of D.Brown's novel "Angels and Demons"	134
Karyna Ostrovska. The chronotope in the novel "The Great Gatsby" by F.S. Fitzgerald	135
Daria Samotuga. Images and symbols in A.Pizarnik's poems	136
Яна Демченко. Принципи реалізму в романі "Гордість та упередження"	137
Діана Кудлай. "Американська мрія" у романі "Великий Гетсбі" Ф.С. Фіцджеральда	138
Крістіна Полова. Романтичне та реалістичне у романі Шарлотти Бронте "Джейн Ейр"	139
Ксенія Рижак. Жіночі образи у творі Жана Батиста Мольєра "Тартюф"	140
Регіна Свиридова. Життя Пі Яна Мартела: духовний шлях у третє тисячоліття	141
Аліса Токарева. Образи з "Фауста" Й. В. Гете, втілені у творі "Майстер і Маргарита" М. Булгакова	142

PROBLEMS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES. PEDAGOGY

Olena Beresten. Gruppenarbeit im Deutschunterricht	144
Yana Demchenko. Problèmes d'apprentissage des langues étrangères	146
Marharyta Dikhtiar. Relevance of the English language for prospective IT specialists	147
Viktoriia Fedorova. The essence and structure of communicative dialogue competence	148
Iryna Gornak. Acerca de principales problemas del aprendizaje de lenguas extranjeras	149
Marina Kovtun, Yan Samosiienko, Oleksandr Pliushchai. Recursos noticieros como espacio para aprender el idioma español	150
Alina Krutikova. Theoretical issue of the development of interpreter foreign language listening skills	153
Fedor Onipko. English speaking skills development at higher educational institution	155
Marianna Onischenko. La enseñanza del español como segunda lengua extranjera para los fines específicos	158
Ilia Postanogov. Developing English speaking skills of prospective interpreters	159

SOCIOCULTURAL ASPECTS IN STUDYING FOREIGN LANGUAGES (ENGLISH, SPANISH, ITALIAN, FRENCH, GERMAN, POLISH)

Alina Akúlova. ¿Para qué aprenden las lenguas extranjeras?	161
Alina Chernyshova. Das Werk von Friedensreich Hundertwasser	162
Mykyta Kornichouk. Philippe Chappuis (dit Zep) et bande dessinée franco-belge néoclassique	163
Daryna Moroz. Dialectos del idioma español	164
Ksenija Panina. Graffiti – zeichen des protests in Deutschland	165

Oleksandra Pilatova. Internet y aprendizaje de lenguas extranjeras	167
Kristina Polowa. Probleme beim studieren der grammatischen Kategorie des Geschlechts in der Deutschen Sprache	168
Oleh Romanenko. La gestualità italiana.....	170
Daria Tretyakova. Características de aprendizaje del español como segunda lengua extranjera	171
Ангеліна Бондар. Таємниці китайського ушу	172
Ольга Дубовик, Вероніка Федулова. Основні регіональні кухні Китаю	174
Анна Рижкова. Релігійний синкретизм у сучасній КНР	175

PSYCHOLOGY

Marina Kovtun, Oleksandr Pliushchai. La voz del lector como herramienta importante en la percepción del texto auditivo	178
Yan Samosiienko, Marina Kovtun, Oleksandr Pliushchai. El aprendizaje de un idioma extranjero y sus beneficios para la salud mental y la formación de la personalidad.....	180

Polszczyzna XVII wieku. Fonetyka (na przykładzie Symfonij anielskich Jana Żabczyka)

Polszczyzna – jak każdy język narodowy – podlega na przestrzeni dziejów ciągłemu rozwojowi. Zmienia się zapis graficzny liter, wymowa, odmiana wyrazów, sposób tworzenia słów, budowa zdań, kształtują się style wypowiedzi. W układzie chronologicznym wyróżnia się w dziejach języka polskiego 4 fazy rozwojowe: 1) dobę staropolską (poł. XII w. – przełom XV/XVI w.); 2) dobę średniopolską (początek XVI w. – ósme dziesięciolecie XVIII w.); 3) dobę nowopolską (ósme dziesięciolecie XVIII w. – 1939 r.) (Klemensiewicz 1974: 5-8)¹; 4) dobę najnowszych dziejów polszczyzny (1939 r. – do dziś) (Bajerowa 2003; Dubisz 2019)².

Omawiana w niniejszym artykule polszczyzna XVII w. stanowi ważną część doby średniopolskiej, która w historii języka polskiego jest okresem szczególnym. Doba średniopolska to bowiem ogniwo pośrednie, łączące najdawniejszy stan języka polskiego (tj. dziedzictwo językowe prasłowiańskie i staropolskie – nadal obecne w języku, choć podległe dalszym zmianom) i jednocześnie okres zapowiadający nowe kierunki rozwoju polszczyzny (głównie tendencje normalizacyjne, upraszczające system gramatyczny, zmiana akcentu, a także przeobrażenia semantyczne, nabywanie nowych znaczeń, powiększanie zasobu leksykalnego w wyniku polisemii oraz zapożyczania wyrazów obcych (Galilej 2019: 509).

Poruszona w artykule problematyka skupia się wokół jednego z podstawowych zagadnień lingwistycznych, tj. opisu języka na poziomie fonetyki. Zaprezentowany poniżej wykaz XVII-wiecznych cech fonetycznych mieści się w nurcie badań diachronicznych i zawiera rejestr najważniejszych właściwości z zakresu fonetyki (zarówno podobieństw, jak i różnic pomiędzy współczesną polszczyzną a jej wersją historyczną sprzed 400 lat) w celu wyeksponowania zjawiska ciągłości procesów językowych oraz wykazania zmian, które zaszły w dziejach polszczyzny. Materiał źródłowy pochodzi z niezwykle popularnego w XVII wieku zbioru kołódowego *Symfonije anielskie*

¹ Do opisu poszczególnych zagadnień językowych w perspektywie czasowej wykorzystuję klasyczną, najczęściej stosowaną, periodyzację dziejów języka polskiego Zenona Klemensiewicza (Klemensiewicz 1974: 5-8).

² W polskim językoznawstwie funkcjonuje kilka koncepcji periodyzacji dziejów języka polskiego (A. Kaliny, A. Brücknera, J. Baudouina de Courtenay, S. Słońskiego, T. Lehra-Spławińskiego, Z. Klemensiewicza, S. Urbańczyka, S. Borawskiego, S. Dubisza) (Dubisz 2019: 9-10).

(I wyd. 1630) wczesnobarokowego poety dworskiego Jana Żabczyca. Ten niewielkich rozmiarów tomik (36 utworów) wpisał się na stałe w tradycję polskiej pieśni religijnej, a także szerzej – dzieje kultury narodowej i jest uznawany za jedno z najciekawszych zjawisk w polskiej barokowej liryce religijnej. Jeszcze do czasów II wojny światowej w żywej praktyce wykonawczej funkcjonowała ponad połowa kolęd z tegoż zbioru. Do dziś śpiewa się dwie pastorałki: *Przybieżeli do Betlejem* oraz *A wczora z wieczora* (kolędy te wskutek awansu społecznego przeszły drogę od pieśni domowej do kanonu utworów kościelnych). Oprócz tych dwu można jeszcze usłyszeć, choć dużo rzadziej, kilka innych kolęd: *Ach, zła Ewa nabroiła*, *Przy onej gorze*, *Pastuszkowie*, *bracia mili*.

1. Akcent

Przed XVII wiekiem akcent w języku polskim dwukrotnie zmieniał swoją postać. W najstarszej fazie rozwoju polszczyzny do XIII-XIV w. był swobodny i ruchomy (tzn. padał na różne miejsca – tj. nie na te same morfemy – w różnych formach danego wyrazu, zob. Urbańczyk 1991: 14). W późniejszym okresie do ok. XIV-XV w. panował akcent inicjalny (na pierwszej sylabie wyrazu), a w następnych stuleciach pojawił się akcent paroksytoniczny (na drugiej sylabie od końca), który ostatecznie utrwalił się w XVIII w. i funkcjonuje do czasów współczesnych (Walczak 1999: 80-81; Hącia 2006: 18; Klemensiewicz 1974: 292; por. Mańczak 1975: 24-25). Jak wynika z badań językoznawców, w XVII w. istniał już w polszczyźnie akcent paroksytoniczny, tzn. na przedostatniej sylabie. Wybitny znawca historii języka polskiego, Zenon Klemensiewicz, stwierdza: „Najstarsze źródłowe zaświadczenie normy paroksytonicznej przypada na rok 1621. Jest to notatka G. Cnapiusa pod hasłem *Natężanie, podnoszenie z przedłużaniem sylab w mowie, w słowiech*. Wedle tego słownikarza nie tylko wyrazy rodzime, ale także zapożyczone mają przycisk na przedostatniej sylabie wyrazu. Pośrednio potwierdza ten stan rzeczy J. Gadebusch, który zaleca akcentowanie wzorem polskim przedostatniej sylaby w latynizmach i greczyzmach. Podobnie brzmią świadectwa Dobrackiego, Woyny, Monety, K. F. Müllera, O. Kopczyńskiego i innych autorów podręczników gramatyki i prozodii” (Klemensiewicz 1974: 292).

Ponieważ omawiany zbiór kolędowy zawiera utwory artystyczne³, rymowane, przeznaczone do śpiewania, omawiając zagadnienie akcentu należy zwrócić uwagę na jego związek z rymem, który pomoże sformułować wiarygodne wnioski. Wyraźna struktura rytmiczna z sygnałem demarkacji

³ Czyli nie są naturalną wypowiedzią z języka codziennego, lecz językowo przetworzoną, na wyższym poziomie organizacji tekstu, w dodatku jako zabytek historyczny występującą tylko w wersji pisanej, a nie mówionej.

składniowej ujawnia ustabilizowaną, paroksytoniczną klauzulę rymowo-akcentową. Przeważającą większość rymów w *Symfoniach* (97%) stanowią rymy żeńskie (półtorasyłabowe), co jest zgodne z obowiązującą od XVI w. praktyką poetycką. Rymowaniu ulegają przede wszystkim wyrazy 2- i 3-sylabowe o akcencie paroksytonicznym. Tego typu rymy uwydatniają właściwości prozodyczne ogólnego systemu języka polskiego (od około XVI-XVII wieku do dziś i są najczęściej spotykane w polskiej poezji), np.: *Laska nieba górnego dziwną rzecz sprawiła/ u ludzi, Panna czysta Syna porodziła, /którego żaden rozum ogarnąć nie może./* Aftowane gwiazdami opuściwszy *łóże* [...] [I,1-4]; *A wczora z wieczora/ z niebieskiego dwora/ przypadła nowina:/ Panna rodzi Syna* [XVI,1-4]⁴. Zatem akcent paroksytoniczny jest w XVII-wiecznej polszczyźnie zjawiskiem (względnie) nowym, który – jak widzimy z perspektywy 400 lat – przyjął się w języku polskim i nadal panuje.

2. Samogłoski pochylone *a, e, o*

Samogłoski określane mianem *pochylone, ścieśnione, zwężone, podwyższone pod względem artykulacyjnym*, są śladem istnienia w dawnej polszczyźnie – do przełomu XV/XVI w. – zjawiska iloczasu, tj. czasu trwania wymowy głoski, związanego z funkcjonowaniem samogłosek długich i krótkich (Urbańczyk 1991: 120; Walczak 1999: 82; Mańczak 1975: 25). Jak twierdzi wybitny językoznawca Bogdan Walczak „Zapewne już na długo przed zanikiem iloczasu samogłoski długie *ā, ē* i *ō* stopniowo się zwężały (tzn. przy ich wymowie język zajmował położenie wyższe niż przy wymowie odpowiednich krótkich). Samogłoski długie *i, y* i *u* jako maksymalnie wąskie (wysokie) już się dalej zwężać nie mogły. [...] Dopóki istniał iloczas, wywołana zwężeniem różnica brzmienia (barwy) była różnicą drugorzędną, nieistotną, skutkiem istotnej różnicy iloczynowej. Gdy jednak iloczas zanikł i dawne samogłoski długie zrównały się z dawnymi krótkimi co do czasu trwania, ta pierwotnie drugorzędna różnica barwy stała się różnicą jedyną, a więc istotną. Teraz już tylko barwą (węższą artykulacją) różniły się samogłoski pochylone (dawne długie) od jasnych (dawnych krótkich), a oboczności iloczynowe *Bōg : Boga, pān : pana, chlēb : chleba* przekształciły się w oboczności jakościowe *Bóg : Boga, pān : pana, chléb : chleba* [...]”. W

⁴W *Symfoniach* występują także rymy męskie (jednosylabowe). Tworzą one jednak u Żabczyca małą grupę obecną w trzech pieśniach (3% wszystkich rymów). Rymy męskie to zjawisko wyjątkowe w poezji wczesnego i dojrzałego baroku (Pszczółowska 2001: 98). Dzięki akcentowi oksytonicznemu wyróżniają się na tle rymów półtorazgłoskowych oryginalnością brzmieniową, krótkim, ale silnym dźwiękiem. Wyłącznie na rymach męskich opiera się w całym cyklu jeden utwór – *Symfonia XXXV*, np.: *Pastuszek sie złąkl/ kij mu wypadł z rąk/ na obłokach siła widząc promienistych prąg./* Dziwuje sie *sam*,/co by to za *Pan/* w stajni z bydłem tak ubogo narodził sie *tam* [7-12]. Natomiast w dwu tekstach – *Symfoniji XXVIII* i *XXXVI* – występują naprzemienny układ rymów męskich i żeńskich, który powoduje transakcentację, np.: *bież-wiesz-najdziesz* [XXXV,4-6], *wskok-wyrok-Bog* [XXXV,13-15].

zakresie samogłosek wysokich *i*, *y* i *u*, gdzie między długimi a krótkimi nie wytworzyła się uprzednio różnica barwy, zanik iloczasu doprowadził do całkowitego spłynięcia dawnych długich z dawnymi krótkimi” (Walczak 1999: 81-82). Wynotowane z *Symfonij* zapisy odzwierciedlające artykulację pochylonego *a*, *e*, *o* odzwierciedlają ogólny stan XVII-wieczny.

2.1. Pochylone *a*

Zgodnie ze staro- i średniopolskim zwyczajem drukarskim kontynuant dawnej długiej samogłoski *a* jest w badanych tekstach oznaczany literą *a*, graficznie zaś wyróżnia się tylko *a* jasne zapisywane znakiem *á*⁵.

Na poziomie grafii *a* widać wyraźnie tendencję do odróżniania jednego fonemu od drugiego. Większość form jest oznaczona prawidłowo. Dla przykładu zapis *a* jasnego, m.in.: *dała* [I,9], *utraciła* [IV,8], *gwiazdami* [XI,16], *promieniami* [XI,15], *koronować* [XII,32], *poratować* [XII,31], *Potomka* [X,24], *Synaczką* [X,3], *tá* [XI,20], *tám* [XXVIII,11], *zá* [XXXV,11]; oraz zapis *a* ścięsnionego, np.: *dar* [XXIX,8], *grał* [XXXVI,3], *kołysał* [XXVIII,3-5], *mordował* [X,6], *śpiewał* [XXVIII,4], *nas* [XXX,38], *sam* [XXX,37], *żaden* [I,3]. Analiza rymów prowadzi do wniosku, że Żabczyc generalnie nie rymuje *a* pochylonego z *a* jasnym, odróżnia więc etymologiczną wartość samogłoski. Potwierdzają to rymy *a* : *a* m.in.: *dostał – został* [VIII,7-8], *śpiewał – zażywał* [XXXIII,39-40], *sam – Pan – tam* [XXXV,10-12]; oraz rymy *á* : *á* m.in.: *Dworzanie – Panie* [I,15-16], *pieśniami – baśniami* [VII,27-28], *śpiewáli – krzykáli* [XIX,3-4]. Mimo systematycznego oznaczania *a* pochylonego zdarzają się niekonsekwencje, co sprawia, że pojawiają się formy oboczne: *gospodárzu* [I,18] // *gospodarzom* [XXXII,4], *Panna* [VI,10] // *Pánná* [III,2], *racz* [XXXV,23] // *rác* [XIX,43]. Takie nieregularności, niezbyt liczne, nie mącą ogólnego obrazu wskazującego na dbałość czy to autora, czy drukarza o prawidłowość w oznaczeniach omawianych samogłosek.

Inny przypadek stanowi w *Symfoniach* zwężenie *a* do *o*, przy czym zachodzi ono prawie wyłącznie w skostniałej formule wykrzyknienia o genezie ludowej: *Ej nom, ej!*. Trudno jednoznacznie stwierdzić, czy jest to przykład bezpośredniego przeniesienia mowy ludu, a niekoniecznie indywidualna cecha języka autora, czy ślad jego autentycznej wymowy, gdyż poza tym refrenem utożsamienie *a* z *o* pojawia się tylko raz w rymie: *Arkazamkniono – złączona* [XXVI,9-10]. Przyspiew ludowy *Ej nom, ej! Ej nom, ej!* występuje jako incipit każdej ze strof w *Symfoniji IX* aż 10 razy.

⁵ Materiał badam pod kątem kategorii gramatycznych, w których występuje lub nie występuje zjawisko pochylenia samogłoski *a* i na tej podstawie formułuję ogólne wnioski oraz przytaczam przykłady. Kategorie te wylicza Irena Bajerowa (zob. Bajerowa 1964: 46-47; zob. też: Słoński 1949: 5-9).

2.2. Pochylone e

Podwyższenie artykulacji samogłoski *e* ma inny charakter niż wyżej opisane ścieśnienie samogłoski *a*. Jadwiga Zieniukowa, badaczka systemu fonetycznego XVII-wiecznego pisarza Jana Jabłonowskiego stwierdza, że w kwestii zwężonego *e* „sprawa jest bardziej skomplikowana niż w wypadku *a* pochylonego. Komplikacje wynikają w dużej mierze z faktu, że *é* rozwija się dwukierunkowo, tzn. jest kontynuowane z jednej strony przez *i* // *y*, z drugiej przez *e*. Poważnie zaciemnia problem pisownia siedemnasto- i osiemnastowiecznych druków, które w olbrzymiej większości dla głosek *é* i *e* używały jednego znaku *e*. Badania można więc opierać przede wszystkim na rymach oraz na zapisach *i*, *y* w miejscu *e* pochylonego (typ *bida*). W wyjątkowych tylko wypadkach ma się do dyspozycji teksty z literami *e* i *é* (bądź dla *e* pochylonego, bądź dla *e* jasnego)” (Zieniukowa 1968: 25).

W całym zbiorze koładowym prawie w ogóle nie pojawia się oznaczanie dawnej długiej głoski *e* za pomocą znaku diakrytycznego. Zaledwie 3 razy w druku zdarzyło się kreskowanie: na karcie tytułowej w skontrahowanym przymiotniku *anyelskié* oraz w dwu wyrazach w *Instrukcji*: *pewnégo*, *typografiéy*, poza tym kresek nad *e* już nie ma. Pochylenie samogłoski przedniej ujawnia jednak analiza zestawień wyrazów w pozycjach rymowych. Realizacja wygłosowej, zaimkowo-przymiotnikowej grupy *-ej* w parze rymowej odzwierciedla przejście artykulacyjne *-ej* w *-i* (*-y*). Są to następujące przykłady: *poszczęści – części* [‘częściej’ XXXVI,26-27], *Wiekuisty – z Panny Przeczysty* [VII,3-4], w *ziemi ony – narodzony* [XXXIV,5-6]. Dwa tego rodzaju użycia w pozycji nierymowanej prezentują poniższe formy: liczebnika w dopełniaczu l. poj. – *pierwszy symphoniey* [*Instrukcja*], oraz imiesłowu przymiotnikowego czynnego r. żeń. – *Noty każdey Symphoniey należaccy* [*Instrukcja*].

Oprócz zacytowanych przykładów z *-éj*, w których sam zapis tej grupy potwierdza pochylenie samogłoski, są również takie połączenia rymowe, gdzie *-ej* ma swój ekwiwalent dźwiękowy w postaci *-y*: *szczęśliwy – (wody) żywey* [XXVI,25-26], *(strzeżlabyś się) rozmowy – niecnotliwy węzowej* [XIV,25-26]. Dwa przymiotniki z ostatniego przykładu uwidaczniają dźwiękową realizację *-ej* jako *-y*, choć jest ona zapisywana zarówno przez *-y* w jednym współbrzmiącym członie, jaki przez *-ej* w drugim ze współbrzmiących członów. Na temat zwężania *e* przed *j* Krystyna Siekierska stwierdza, iż „ścieśnienia w tej wyjątkowo dogodnej pozycji fonetycznej zachodziły bardzo łatwo i występowały w języku literackim od końca XVI w. właściwie do dziś, zwłaszcza w rymach. [...]. Początkowo zjawisko to występowało u poetów czerwonoruskich. W późniejszym okresie (XVII-XVIII w.) rozszerzyło się na całą Polskę, w XIX w. rymy tego typu były w powszechnym użyciu naszych wieszczów” (Siekierska 1974: 22).

W śródgłosie ścieśnione *e* wchodzi w skład ośmiu par rymowych. W siedmiu jest artykułowane jako *i*, a raz jako *y*: *chudzina – nie ma* [XXX,13-14], *Dziecina – nie ma* [XXX,13-14], *nawiedzieli – wrocili* [XXXIV,13-14], *leżysz – nie wiesz* [XX,1-2], *śmiech – tych – wszystkich* [XXXVI,3-5], *śpiewał – zazywał* [XXIII,39-40], *z cicha – uśmiecha* [XXXVI,1-2], *przyjmie – obejmie* [IV,28-29]. W pozycji nierymowanej zwężenie artykulacyjne *e* do *i* ma miejsce w rzeczowniku *klinot* [*Do Czytelnika*,2] oraz czasowniku *myślił* [XXXI,15].

Proces utożsamienia *e* pochylonego z *i*, *y*, jak pisze Zenon Klemensiewicz, miał „charakter regionalny, był uwarunkowany fonetycznie, np.: w wygłosowej grupie *ej*, i tradycyjną obecnością w niektórych tylko wyrazach, których liczba z czasem jednak coraz bardziej się kurczy. Wydaje się, że taka wymowa *é* jak *y*, *i* uchodziła za gminną, mniej staranną” (Klemensiewicz 1974: 287). Tego typu artykulacja może być regionalną cechą – małopolską lub kresową – w języku Żabczyca, który życie spędził, wędrując w poszukiwaniu pracy po dworach południowo-wschodniej Polski.

2.3. Pochylone o

Zjawisko zwężenia *o* reprezentuje jeszcze inny problem badawczy, prawdopodobnie odzwierciedlający ówczesną chwiejną wymowę tej głoski. Dawna długa samogłoska *o* jest w Żabczykowych tekstach utożsamiana w piśmie z *o*. Oznaczanie ścieśnienia głoski za pomocą znaku diakrytycznego prawie w ogóle w druku nie istnieje. Taki zapis jest konsekwentnie przestrzegany w całości dzieła zarówno w tematach wyrazów, np.: *Bog* [XXXV,15], *chor* [III,40], *coreczkami* [XIV,59], *dopomoż* [XV,36], *gora* [IV,1], *gorna* [XV,18], *Krol* [XVI, 45], *Krolowie* [XVI,34], *pojdzieny* [XX,21], *pokoj* [III,42], *Stworca* [XVI,36], *woł* [XXXV,16], jak i w końcówkach, np.: *od Aniołow* [II,26], *od Prorokow* [II,19].

Z tej zasady wyłamują się tylko trzy formy: rzeczownik –*pulnoc* [XXIII,24], w którym samogłoska pochylona spłynęła z podwyższonym *u* w pozycji przed spółgłoską półotwartą (ale już liczebnik ułamkowy *poł* [XVI,11] realizuje taką samą zasadę graficzną jak pozostałe wyrazy z *o* zamiast *ó*), rzeczownik *pióro* [*Instrukcja*,6] oraz przymiotnik *główna* [wiersz rozpoczynający zbiór, 5], oba wyjątkowo zapisane przez *ó*. Warto zaznaczyć, że leksem *główna* tworzy parę rymową z imiesłowem *niewymowna* [6], co jest ważne z tego względu, że stanowi jedyny w *Symfoniach* przykład rymowania *ó* : *o* (może to świadczyć o chwiejnej wymowie samogłoski pochylonej). O tym, że w języku *Symfoni* odbija się tendencja do ścieśniania tej samogłoski, świadczą co prawda tylko trzy rymy, ale za to trójkowe, w których *o* znajduje swój ekwiwalent dźwiękowy w postaci *u*, np.: *woł – poczuł – doł* [XXXV,15-17], *moj – twój – upatruj* [XXXV,19-21], *Bog – dług – dali Bog* [XXXVI,28-30]. Chwiejną

wymowę pochylonego *o* poświadcza przykład rymowania typu: *wskok – wyrok – Bog* [XXXV,13-15], *gorze ‘górze’ – zorze* [IV,1-2], *kłotni – wrotni* [VI,39,42]. W pozostałych wypadkach, a jest ich niewiele, jeżeli już *o* znajdzie się w pozycji rymowej, ma zawsze jednakową postać w zapisie graficznym, tak iż trudno na tej podstawie wyciągać wiarygodne wnioski co do jego wymowy, np.: *moj – pokoj* [XXI,23-24], *gory – chory ‘chóry’* [III,39-40].

3. Samogłoski nosowe *ę, q*

Dawna wymowa samogłosek nosowych *ę, q* – a konkretnie ostatnia faza ewolucji tych samogłosek – to kolejne bardzo ważne zjawisko przypadające na dobę średniopolską (Walczak 1999: 136). Ma wówczas miejsce finalne „ustalenie się dwu artykulacyjnie zróżnicowanych fonemów samogłoskowych nosowych: przedniego *ę* i tylnego *q*” (Klemensiewicz 1974: 285).

W przypadku *ę*, jak zauważa Bogdan Walczak, „po zaniku iloczasu na przełomie XV i XVI wieku dawna nosówka krótka przesuwiała się pod względem artykulacyjnym ku przodowi jamy ustnej, przybierając ostatecznie (najwcześniej w Wielkopolsce) wąską wymowę *ę*. Tę wąską nosówkę przednią uznali drukarze krakowscy za obowiązującą w języku literackim i wprowadzili na jej oznaczenie literę *ę* [...]” (Walczak 1999: 136; por. Łoś 1922: I: 54-59; Klemensiewicz 1974: 290-291). Natomiast dawna długa samogłoska nosowa *q*, zdaniem Walczaka, „przesuwiała się pod względem artykulacyjnym ku tyłowi jamy ustnej. W pierwszej połowie XVI wieku brzmiała ona zapewne jak tylne (pochylone) *a* nosowe, stąd na jej oznaczenie przyjęła się litera *q* [...]”. W wieku XVII, a na niektórych obszarach może później, dopiero w XVIII wieku, nosówka tylna przybrała dzisiejsze brzmienie nosowego *o* – ustalony dla niej znak *q* (nosowego *a* pochylonego) pozostał już jednak bez zmiany (Walczak 1999: 136-137; por. Łoś 1922: I: 54-59; Klemensiewicz 1974: 290-291).

Zapis przedniej i tylnej nosówki jest w *Symfoniach* na ogół znormalizowany i dość konsekwentnie przestrzegany. Drukacz nie myli poszczególnych samogłosek. Zasadniczo repartycja obu fonemów w drukach jest zgodna ze stanem dzisiejszym. W jednym tylko rzeczowniku o archaicznej już dziś postaci *świętość* [I,6] wymiana jest uwarunkowana historycznie, bowiem w czasach Żabczyca leksem ten miał właśnie taką formę (Klemensiewicz, Lehr-Splawiński, Urbańczyk 1955: 7). Systematyczne oznaczanie nosówek poświadczają m.in. następujące przykłady: *bydlęty* [XXI,21], *chwałę* [XVI,13], *Dziecinę* [VIII,33], *przekłęty* [XXI, 22], *przyczyne* [VIII,34], *szopę* [XVI,14], *wędrując* [XIV,9], *ziemię* [XIV,39]; *dają* [VII,21], *Dzieciątko* [XVI,15], *grają* [IV,3], *mąż* [XIV,29], *oślątko* [XVI,16], *stanął* [XIV,10], *śpiewają* [VII,22], *sie uwijają* [IV,4], *wąż* [XIV,30].

Skrupulatne śledzenie obecności znaków diakrytycznych nie przydaje wiedzy co do sposobu artykulacji głosek nosowych. Więcej światła na to zagadnienie rzuca analiza nieścisłości w stosowaniu tychże oznaczeń. W przypadku samogłoski *ę* zgromadzony materiał uwidacznia tendencję do zaniku rezonansu nosowego. Proces denazalizacji ma miejsce zwłaszcza w wygłosie, co ilustrują rymy. Nie jest ich dużo, ale wystarczy, by potwierdzić to zjawisko, np.: *koronę – przeniesione* [XXXIV,3-4], *ochotę – złote*[XXVIII,21-22], *wszopie –Chłopię*[XVI,39-40]. Jest ponadto jeden przykład braku rezonansu nosowego w przyrostku czasownika w czasie przeszłym: *nie ogarnęło –pragnęło* [XXVII,3-4].

W drukach uwidaczniają się również dawne, typowe dla Małopolski, oboczności zaimków osobowych oraz zaimka zwrotnego. Obecność form enklitycznych zaimków bezrodzajowych *mię, cię, się // mie, cie, sie* zarysowuje się w sposób klarowny wyłącznie w wypadku zaimka zwrotnego. Jednolity zapis form bez nosówki pojawia się zawsze w pozycji przy czasowniku, np.: *spuszcza sie* [I,5], *Przy onej gorze świecą sie zorze, pasterze sie uwijają i na multaneczkach grają* [IV,1-4]. Forma z nosówką, choć rzadsza, występuje zawsze przy przyimku: *Bog[...]*ją* wziął na się ciało* [XXVII,19], *[Jezus] przyjmuje ciało na się w pewnym czasie* [XXXIII,8-10], *Ten wdział na się płaszcz ciała służebnego* [XXIX,5]. Tak więc potwierdzałyby się zasada rozróżniania obu form obocznych charakterystyczna dla pisarzy małopolskich (i wydawnictw krakowskich) (Klemensiewicz 1974: 59). Jednak materiał dotyczący oboczności w użyciu zaimków osobowych nie przedstawia się już tak jasno. Z badań Klemensiewicza wynika, że u schyłku XVI w. „wyraźnie utrzymuje się wówczas oboczność *sie // się*, natomiast słabiej *cie // cię*, a najslabiej *mie // mię*” (Klemensiewicz 1974: 60). Kontynuując rozważania w tym zakresie, badacz ów stwierdza: „Stary środkowo- i południowomałopolski rozdział form *mię, cię, się* po przyimkach, a *mie, cie, sie* po czasownikach uległ w XVI w. zachwianiu. Szczegółowe badania rękopisów Reja i Bielskiego oraz odnośnych druków dowodzą, że ani autorzy, ani korektorzy nie posiadali już poczucia starej normy, co tłumaczy wahania w obie strony” (Klemensiewicz 1974: 291). O wiele mniejszą częstością użycia oraz brakiem zasady w stosowaniu form z nosówką lub bez niej zależnie od pozycji – co wskazuje na XVII-wieczne i późniejsze rozchwianie tego typu wymowy i co za tym idzie zapisu – cechuje repartycja zaimka *cie* (2) // *cię* (3), który (z rezonansem lub bez niego) stoi zawsze przy czasowniku, np.: *Już cie tu dobrze znają* [XIV,6], *Widząc, że cię zdradził wąż* [XIV,30]. Brak natomiast w *Symfoniach* przykładów oboczności enklityk *mie // mię*, występują bowiem wyłącznie formy z nosówką (2) – jeden raz przy czasowniku: „*A wždy mię prędko przyodziać nie bieżysz*” [XX,6] i jeden raz przy przyimku: „*Patrząc na mię, Pana naguchnego, ucz sie ubostwa cierpieć powolnego*” [XX,7]. Oboczność nosówek – odzwierciedlająca powszechną w czasach Żabczyca wymowę –

odnotowują takie formy jak: *miedzy* (1) // *między* (1), w których postać z nosówką jest wtórna w stosunku do formy bez nosówki; podobny stan uwidaczniają formy *szczęśliwy* (2) // *szczęśliwy* (2), jako że w XV i XVI w. funkcjonowała postać bez rezonansu nosowego. Denazalizację poświadcza oboczność *pretko* (1) // *prędko* (1). Zauważa się brak *ę* w starych formach: *nieszczesny* (2), *tesknica* (1), *zasieść* (1). Wyjątkowo *ę* realizuje nosowość asynchronicznie, rozkładając się na *e* + *N* przed spółgłoską zwartą *d* w obcym (łacińskiego pochodzenia) rzeczowniku *kołęda* (SDor). Na trzy użycia tego wyrazu jeden raz – na stronie tytułowej – pojawia się właśnie taki wariant fonetyczny: *kolenda*. Być może mała liczba przykładów uniemożliwia sformułowanie wiarygodnego sądu, skłania jednak do przyjęcia hipotezy, iż brak nosowości w zaprezentowanych powyżej przykładach (formach zaimkowych oraz innych typu *pretko*) może być śladem wymowy małopolskiej. Te przypuszczenia o wpływie cechy regionalnej potwierdzałby również status *q* w języku utworu.

Graficzna postać samogłoski nosowej tylnej jest w bardzo dużym stopniu ujednolicona i pojawia się w zapisie jako *q*, np.: z *Matką miłą*[XXVIII,10], *ogłądał*[XXVII,21], *złączono*[XXVII,10]. Nie ma tu oboczności, nie ma w zapisach rozszczepienia na samogłoskę ustną i spółgłoskę nosową. Są zaledwie cztery wyrazy przybliżające nieco artykulację tego fonemu. W czterech przykładach na miejscu *q* pojawia się *a*: *należaccy* [Instrukcja], *wzialna się ciało* [XXVII,19], [Józef jedzie] z *Panna wskok ku Egipcziom*[XXXIV,26], [Anioł każe Józefowi] *by nawiedził ojczyste kraje i Panna z swym Synem* [XXX,27-28]. Formy te mogą być cechami dialektalnymi, zaś brak znaku diakrytycznego przeoczeniem drukarza, usuwającego z tekstu wszelkie przejawy wymowy regionalnej. Ciekawy jest tu także wyraz z prawidłowym *a*, w którym pojawiła się wtórna nosowość: *więnczek*. Najpewniej jest on formą hiperpoprawną: [Adam do Ewy po wygnaniu] *W boleści będziesz rodzić, w więnczku już nie chodzić*[XIV,37-38].

4. Inne zjawiska samogłoskowe

Do pozostałych zjawisk samogłoskowych, które dają się wyróżnić w badanych tekstach, należą:

– **formy nieprzełożone** (tzn. bez przejścia samogłoski przedniej *e* w tylną o przed spółgłoskami przedniojęzykowymi, por. Urbańczyk 1991: 269; Strutyński 2002: 43-46; Długosz-Kurczabowa i Dubisz 2006: 84 i 86). Chodzi tu o rzeczownik *osieł*, który każdorazowo ma tę właśnie dawną postać bez przełożu[np. I,14; III,11; VII,9; XIX,29];

– **rozszerzenie artykulacyjne**, czyli wymowa samogłoski wysokiej *i* jak obniżonej *e* przed spółgłoskami półotwartymi (Dejna 1973: 257), np.: *grając Mu na koźlejerze* [IX,32], *Temu woł, osieł pokłon przynosił* [III,11-

12], *Pannę wsadził smutną* [XXX,7], *przyszedł z wojski anielskimi* [III,41], *wskok po niem* [XXXIII,54], *z niskiemiukłonomi i drogiemi darami* [XIX,17-12], *w takim upadkusrogiem* [XIV,52], *Boga na oko widzimy* [XXII,8]. Jak podaje wybitny znawca dialektologii Karol Dejna, „w północnej części terenów formowania się dialektu małopolskiego zaznaczyła się wyrazistsza niż w wielu innych gwarach polskich tendencja do rozszerzania lub niezweźania artykulacji samogłosek wąskich i średniootwartych w pozycji przed spółotwartymi spółgłoskami, co znalazło wyraz w przechodzeniu: y, i w e przed l, ł” (Dejna 1973: 257). Jednak obok form rozszerzonych, które pomogłyby zidentyfikować terytorialnie cechy językowe autora *Symfonii*, częściej pojawiają się formy nierozszerzone, zwłaszcza czasownikowe, np.: *powiła* [III,9], *rodził* [XXI,11], *splodziła* [VI,10], *wygładził* [XX,12], *zaprowadził* [XX,11], *czynimy* [XXII,49], *prosimy* [XXII,50], rzadziej przymiotnikowe, np.: *niemałym* [XXXIV,15], *wesołym* [*Do Czytelnika*,3], *uniżonym* [XXV,15]. Spośród przymiotników oboczną postać ma tylko leksem *wesoły*: *bądź wesołem* [XXIV,14] // *z wesołymi* [VII,26];

– **utrwalony proces przejścia grupy *ir* w *er***, np.: *cierpieć* [XX,8], *będziem cierpieć* [XIV,35].

5. Jota

Badane druki uwidaczniają brak pierwotnej joty w śródgłosie następujących czasowników: *podźmyż* [XIII,25], *przymie* [XXV,24], *przymuje* [XIX,23], *przyść* [II,14]. Nie ma *j* również w wygłosie przysłówków: *dzisiaj* [IX,2], *wczora* [XVI,1], które zachowały pierwotną postać wobec późniejszych form *dzisiaj*, *wczoraj* z wtórnym *j* jako efektem wyrównania do jednej kategorii gramatycznej na wzór form stopnia wyższego przysłówków; brak *j* także w spójniku *chocia* [IX,20].

Obecność lub brak niezgłoskotwórczego *j* wpływa na tworzenie się oboczności w przedrostku stopnia najwyższego przymiotników i przysłówków. Taki stan jest dziedzictwem z prasłowiańszczyzny powstałym wskutek pomieszania dwu różnych prefiksów – przedrostek *naj-*, pozostający najpierw pod wpływem czeskim, a później ukraińskim, zaczął wypierać wspólny Małopolsce i Wielkopolsce wariant *na-* (Klemensiewicz, Lehr-Spławiński, Urbańczyk 1955: 144). W *Symfoniach* stare *na-* reprezentuje pięć form: trzy superlatywne przymiotnikowe, np.: *namilejszy* [XVI,57; XIX,41], *naświetszy* [VIII,35], jedna przysłówkowa: *namniej* [XXIV,4], oraz jedna w modulancie *przynamniej* [XVII,10]. Sześć pozostałych form stopnia najwyższego to warianty młodsze z jotą – pięć przymiotników, np.: *najkosztowniejszy* [XXV,20], *najmilejszy* [XIX,1; XXIII,28], *najwdzięczniejszy* [XVI,58], *największy* [XIII,15], i jeden przysówek *najprędzej* [XVII,7].

6. Spółgłoski szumiące, *ż, ǳ*

Najbardziej istotną cechą w zakresie tego typu spółgłosek jest mazurzenie. Alina Kowalska, badaczka szesnastowiecznych księgmiejskich Tarnowskich Gór, twierdzi, iż dawniej trudno było ustrzec się mazurzenia, „które pod koniec XVII w. oprócz Mazowsza obejmowało już na pewno także znaczną część Małopolski i Śląska” (Kowalska 1970: 37; por. Taszycki 1948: 26; Rospond 1957: 407-477). Repartycja znaków dla głosek *ż, ǳ, ǣ* (brak w tekście *ǣ*) jest w *Symfoniach* na ogół prawidłowa. Można mieć jednak wątpliwości, czy zapis *cǣ, sǣ, ǣ* dla *ǣ, ǣ, ǣ* wiernie oddaje rzeczywistą wymowę autora. Sygnałem do postawienia takiego pytania jest zarówno grafia druku, jak i kontekstowe użycie niektórych form wyrazowych. Problem narzuca się przy zapisie spójników: *ǣ, ǣby, ǣbyś, ǣbyśmy*. Z łącznej liczby 41 użycić aż 29 ma postać: *ǣ, ǣby, ǣbyś, ǣbyśmy*, co sugeruje mazurzenie (tzn. wymowę *z, s, c* zamiast *ż, ǣ, ǣ*, zob. Urbańczyk 1991: 197-198). Przyjęcie założenia, iż mamy tu do czynienia właśnie z tym procesem, każe inaczej spojrzeć na następujące wyrazy: *ǣdowski* (3) // *ǣdowski* (1), *ǣden* (1), *cyn* (1), oraz na rymy typu *c – ǣ*: *matkiǣlacǣ – koǣlacǣ* [X,16-17], *nocy – toczy* [XVI,11-12], *Prorocy – ocy* [XXVII,5-6], oraz *s – ǣ*: *niewczasu – Mesiǣjaszu* [XVII,11-12], *rozkoszy – klosy* [XXIV,21-22], *Chrystusa – dusza* [XXX,5 i 10]. Wobec tych faktów, choć nielicznych i przez to niezbyt pewnych, wyrazy: *ǣpiǣarnia* (1), *wszyszczy* (1), jawią się jako formy hiperpoprawne, mające eliminować jakiegokolwiek skojarzenia z tępieniem przez ówczesnych gramatyków mazurzeniem. Krystyna Siekierska, analizując mazowiecki materiał językowy z końca XVII i początku XVIII wieku, konkluduje, że „mazurzenie w tym okresie było cechą nie uznawaną przez normę językową, a nawet wysmiewaną, ale mimo to głęboko wrośniętą w nawyk językowy” (Siekierska 1974: 53).

7. Oboczność sufisków *-ewic* // *-ewicz*

Oboczność ta ma miejsce wyłącznie w rzeczowniku o charakterze patronimicznym: *krolewicz* // *krolewicz*. Starsza rodzima forma z formantem *-ewic* dominuje w *Symfoniach* (5 użycić): *Ta DziewicaKrolewica nam porodǣla* [VII,5-7], [Mędracy oddajǣ dary] *cnemuKrolewici* [XIX,21-22], *ǣbyś byǣ w niebiekrolewicem* [XX,17], [...] *u nowegoKrolewica, niebieskich Krain Dziedzica* [XXV,7-8], [...] *gdy widzieli jasny promień i wskok po niem – Krolewica* [XXXIII,52-55]. Nowy, ruskiego pochodzenia, formant *-ewicz*, o takiej samej genezie jak *-ewic* (< psł. *(-ev)itǣ) zaczyna się zadomawiać w systemie od XVII wieku, a później stanie się sufiksem bardzo produktywnym (Siekierska 1974: 305; por. Bystron 1936: 28; Bąk 1960-1962: 369; Reczek 1973: 17). U Żabczyca młodsza postać rzeczownika występuje jeden raz: *Krolewicz, patrz, przychodzi na ten świat bez szaty* [I, 10].

8. Zjawiska asymilacji

Pisownia fonetyczna kilkunastu form wyrazowych odnotowanych w *Symfoniach* pozwala przypuszczać, że w zakresie fonetyki śródwyrazowej XVII-wieczny druk może częściowo zdradzać rzeczywistą wymowę autora, pokazując zachodzące upodobnienia pod względem bezdźwięczności. W ogólnej liczbie przykładów, wynoszącej niewiele ponad 20 wyrazów i połączeń wyrazowych, zdecydowanie prowadzą formy ubezdźwięcznione zarówno na granicy morfemów, jak i w rdzeniu, np.: *beśpieczny*[XVIII,2], *pretko* [XIII,25], *roskosz* [XIV,21], *roskoszny* [XIV,8], *roszczka*[XXVII,7]. Ubezdźwięcznienie następuje również w pozycji wygłosowej niezależnie od typu głoski rozpoczynającej następny wyraz, np.: *gdysz przyszedł* [XXII,66], *idźcieszpokażemy wam*[XXII,11], *lepszego*[VIII,6], *niestetyzzz płaczem*[XIV,16], *podźcieszniebożęta*[XXII,67], *podźmysz do Niego* [IV,37], *prośmysz,by nas bronil*[XI,31-32], *prośmyszeż o przyczynę*[VIII,34], *skaczciesz kole*[XXVIII,18], *raczysz byćz nami*[VI,38], *zaczniesz juszmiłi bracia* [XXXII,5]. Fonetyczny zapis głoski ż jako ś na granicy dwu wyrazów dominuje nad artykulacją udźwięczniającą typu: *dopomoż nam z niemi* [XV, 36], *gdyż żadnychznaków nie mamy*[XXII,18], *Ktoż wyliczyJozefowe w ten czas przygody*[XXX,17]. Omawiane zjawisko ubezdźwięcznienia jest zatem kwestią wymowy, a nie ortografii⁶. Jak bowiem zbadano, „Proces zaniku dźwięczności spółgłosek w wygłosie wyrazów rozpoczął się już w wieku XII. W XV i XVI stuleciu był daleko zaawansowany [...]” (Paluszak-Bronka 2003: 61). Efektem upodobnienia pod względem zbliżenia narządów mowy są w *Symfoniach*: czasownik *uśli*[XVII,8] oraz rzeczownik *źwierzęta*[IX,20]. Irena Bajerowa twierdzi, że asymilacje pod względem miejsca artykulacji zapisane przez ś, ć, ź wiernie odzwierciedlają rzeczywistą wymowę wyrazów (Bajerowa 1964: 26).

9. Dyspalatalizacje

W analizowanym materiale zaobserwowano kilka faktów językowych, które mogą świadczyć o procesie odmiękczenia spółgłosek, tj. dyspalatalizacji. Nie zawsze znak diakrytyczny nad spółgłoską pojawia się w *Symfoniach* konsekwentnie: *blogosławieństwo* (1), *cień* (1), *nieskończony* (1), *przyjaźń* (1), *skończony* (1), ale: *dzien* (1), *poganskie* (1) oraz *Rządca* (1) w stosunku do formy *rządzca*, a ta w wyniku wyrównania analogicznego do *rządzić* (Łoś 1922: 173). Obecność lub brak znaku miękkości jest przejawem istnienia takich oboczności, jak: *beśpieczny* // *bespiecznie*, *pieśni* // *piesni*, *panieński* // *panienski*, *pańskie* // *panski*, *słońce* // *słonce*, *snadź* // *snadz*,

⁶ Zagadnienie ubezdźwięcznienia śródwyrazowego na podstawie tekstów średniowiecznych opracowała Ewa Ostrowska (Ostrowska 1968: 334-347).

śpiewać // spiewać, święty // swięty, życzyć // zyczyc. Taki stan może wynikać z niedociągnięć drukarskich, ale może też być w niektórych formach śladem dyspalatalizacji *ś, ź, ć, ń* (w przymiotniku *beśpieczny* spółgłoska *ś* jest wtórna, zob. Klemensiewicz, Lehr-Splawiński, Urbańczyk 1955: 138). Zakładając hipotetycznie, iż zaszło tu zjawisko odmiękczenia głosek palatalnych, można sądzić, że jest to ślad wymowy kresowej. Wnioskować trudno, gdyż materiał jest zbyt skromny (choć Żabczyc użył raz formy wschodniosłowiańskiej *hospodyn*[XI,17], a nie spolszczonego *gospodzin*). Barbara Smolińska, badaczka języka Kresów Północnowschodnich z przełomu XVII / XVIII wieku⁷, konstatuje na temat przejawów dyspalatalizacji głosek miękich: „Wydaje się, że podobne materiały z innych rękopisów wschodniokresowych, również późniejszych, pozwalają tu widzieć coś więcej niż tylko niestaranną pisownię” (Smolińska 1983: 54). O wiele więcej form wskazujących na odmiękczenie spółgłosek wymienia Jan Zaleski, analizujący XIX-wieczny język Aleksandra Fredry. Jak sam uzasadnia w komentarzu do zdyspalatalizowanych form w pismach Fredry „najczęściej [...] mamy tu do czynienia z wyraźnym wpływem ruskim” (Zaleski 1969: 146-147).

10. Inne zjawiska spółgłoskowe

Pozostałe, powszechnie wówczas występujące, zjawiska językowe to:

– **uproszczenia grup konsonantycznych** w formach: *przekłństwo*[VIII,8], *ptastwo* [XXIX,18], w których po zaniku jeru nastąpiła asymilacja sąsiednich głosek;

– **funkcjonowanie wyrazów o historycznej postaci** jeszcze bez określonych głosek: *abo*[tytuł], *barzo*[XXIII,1], *wszytko* [XXXVI,7], powszechnie notowanych w XVII w.;

– **ustalony szereg spółgłosek ciszących**, *ś, ź, ć, ń*, np.: *snadź* [Do Czytelnika,4], *zwieść* [XIV,33], *oślicy* [XIV,50];

– **stwardnienie** *š, ž, č, ʒ, ř (ř), c, ʒ*, np.: *cytary*[Do Czytelnika,4], *Czytelnik* [Do Czytelnika,4], *czystości* [XV,24], *okrzykiem* [tytuł], *krzyczą* [XV,3], *brzydkiego* [XIII,29], *nieżyczliwy* [XIV,42], *pożywić* [XIV,40];

– **rzeczowniki zapożyczone** na *-ija* lub *-yja*. Na XVII w. przypada początek procesu skracania dwusylabowych grup *-yja, -ija* w wyrazach obcych (Chotkowska 1996: 223-239; Sicińska 2013: 144-145; Szamryk 2016: 46). Żabczyc zapisuje tego typu leksemy – przeważnie konsekwentnie – zgodnie z XVII-wieczną normą, tj. po *s, z, c, t, d, r* w postaci *-ya*, zaś po innych spółgłoskach w postaci *-ia* (Bajerowa i Wieczorkowa 1989: 13; Szamryk 2016: 46). W omawianym zbiorze 3 formy są zapisywane przed

⁷ Barbara Smolińska badała język Kresów Północnowschodnich z przełomu XVII / XVIII wieku na przykładzie pism Jana Władysława Poczebota Odlanickiego i Antoniego Kazimierza Sapiehy (Smolińska 1983).

wyłosową samogłoską tylko przez *i*, bez interwokalicznej joty (por. też tytułowe *Symphonie*⁸). Sposób wymawiania *-ia*, *-ya* jako rozszerzonego *-ija* lub *-yja* w wyrazach *Cyntia*, *Lilia*, *Marya* podpowiadają rymy: *Cyntia* – *się uwiija* [XI,13-14], *Lilia* – *powiija* [XXIII,35], *zMarya* – *biją* [XIV,55-56].

Do zjawisk spółgłoskowych o małym nasileniu w *Symfoniach* należą:

– **śladdawnej wymowy frykatywnego *ř*** w wyrazie *skrypce* [XXVIII,2]. Niemożliwe jest postawienie jakiegokolwiek hipotezy na podstawie tylko jednego przykładu, wiadomo jednak, że „w wymowie kresowej w wieku XVII nie dokonał się proces utożsamienia fonemu *ř* z *ž*. Na podłożu białorusko-ukraińskim frykatywna wymowa *ř* przetrwała [...] jeszcze długo, po wiek XX” (Smolińska 1983: 47). Być może zapis rzeczownika *skrypce* to pewien trop świadczący o tym, że przypuszczalnie *Žabczycowi* nie było obce w mowie drżące *ř*. Inaczej widzi kwestię istnienia odrębnych fonemów *ř* i *ž* w polszczyźnie Jadwiga Zieniukowa, która jest skłonna uznać zapis *rz*, *rż* obecny w kilku przykładach w języku Jabłonowskiego jako wyłącznie manierę graficzną. Tylko jeden zapis (*naygorszczyszczym*) według niej może być echem drżącej wymowy *ř* (Zieniukowa 1968: 39);

– **brak *h*** w nagłosie leksemu *awtowane* [I,4], który jest formą hiperpoprawną (Siekierska 1974: 39);

– **miękką wymowę *tw*** rzeczownika obcego pochodzenia (grec. *SDor*) *tiran* [XVII,8];

– **zachowanie miękkości *l*** widoczne w rymie: *do swejchwali* – *Jezus mały* [XXXIII,81-82]. Nasuwa się tu kolejne pytanie, postawione z dużą ostrożnością, czy to także mógłby być przykład wpływu wymowy kresowej, w której spółgłoski *l* i *ł* ulegały przemieszanemu? (por. Smolińska 1983: 49). W języku na przykład wspomnianego Jabłonowskiego spotyka się na dużo większą skalę niż u *Žabczycy* „rymowanie *ł* z *l*, zwłaszcza z wyłosowym *-ły* : *-li*, co z punktu widzenia języka ogólnopolskiego jest asonansem, a u Jabłonowskiego mogło mieć oparcie w wymowie «ruskiej» mieszącej *-ły* z *-li*” (Zieniukowa 1968: 39).

Podsumowanie

Powyższa analiza kilkunastu zjawisk wyekscerpowanych z XVII-wiecznego materiału językowego, tj. zagadnienia akcentu oraz elementów

⁸W tym miejscu należy wyjaśnić formę tego podstawowego dla zbioru leksemu – *symfonia* użytego w l. mn. w tytule cyklu, a w l. poj. w tytułach poszczególnych pieśni. W XVII-wiecznym druku zapis tego rzeczownika jest bliski jego postaci łacińskiej: *symphonia*, *symphonie*. Adam Karpiński w najnowszej edycji omawianych kolęd rozszerzył postać wyłosowej grupy *-ia* w l. poj. oraz *-ie* w l. mn. do formy spolszczonej, używanej w czasach *Žabczycy*, tzn. do *-ija* oraz *-ije*. W niniejszej pracy został przyjęty zapis tej grupy zgodny z dawnym sposobem wymawiania: *Symfoniya*, *Symfoniye*, *Symfonij* (por. Klemensiewicz 1974: 605-607). We współczesnych opracowaniach zapisy tytułowego leksemu są niejednolite, skutkiem czego funkcjonują zarówno formy starsze, jak i zmodernizowane.

systemu wokalicznego i konsonantycznego, pokazuje charakterystyczne dla tego etapu rozwoju polszczyzny właściwości fonetyczne. Analizowane przykłady dawnej wymowy obecne w twórczości Jana Żabczyca uwidaczniają typowe dla XVII wieku zjawiska językowe. W większości były one kontynuacją procesów zapoczątkowanych w epoce wcześniejszej (staropolskiej), zwłaszcza jej ostatnim lub dwóch końcowych stuleciach (zanik iloczasu i powstanie samogłosek pochyłonych *a*, *e*, *o*, zmiana brzmienia samogłosek nosowych, uproszczenia grup konsonantycznych, przejście grupy *ir* w *er*, ustalenie się szeregu spółgłosek ciszących *ć*, *ź*, *ś*, *ż*, stwardnienie *š*, *ž*, *č*, *ž*, *ř* (*ř*ž), *c*, *z*, zapoczątkowanie szczelinowej artykulacji miękkiego *r'* (*r'* → *r*ž → *ř*ž)). W języku *Symfonij* są obecne także pewne cechy językowe charakterystyczne dla XVII w., które zaczęły się kształtować właśnie w tym stuleciu lub nieco wcześniej, ale nasiliły swój rozwój w dobie średniopolskiej (ustalenie się akcentu paroksytonicznego, początek procesu skracania dwusylabowych grup *-yja*, *-ija* w wyrazach obcych).

Uwzględnione powyżej cechy dawnej wymowy odzwierciedlają ówczesny stan ogólnopolski. Można mieć jednak wątpliwości co do tego, czy niektóre zjawiska rzeczywiście oddają wymowę autora, czy może wydawcy, który ingerował w tekst, by zatrzeć ślady autentycznej mowy twórcy zbioru oceniane jako niewłaściwe.

Do ówczesnych zjawisk ogólnopolskich należy funkcjonowanie samogłosek pochyłonych i jasnych (tj. kontynuantów dawnych samogłosek długich i krótkich), brak joty niezależnie od pozycji w niektórych czasownikach, przysłówkach i spójnikach, zjawiska asymilacji (upodobnienia pod względem bezdźwięczności, pod względem zbliżenia narządów mowy), ustalenie się akcentu paroksytonicznego, stwardnienie *š*, *ž*, *č*, *ž*, *ř* (*ř*ž), *c*, *z*, zapoczątkowanie szczelinowej artykulacji miękkiego *r'* (*r'* → *r*ž → *ř*ž), uproszczenia grup konsonantycznych.

O właściwościach regionalnych autora można wnioskować na przykładzie fakultatywnego odnosowienia *q* i *ę*, prawdopodobnej dyspalatalizacji spółgłosek miękkich, rozszerzenia artykulacyjnego przed spółgłoskami półotwartymi, braku joty w przedrostku stopnia najwyższego przymiotników i być może śladów mazurzenia. Jednostkowe fakty fonetyczne przypuszczalnie mogą wskazywać na kresową wymowę autora (*skrypce*, *chwali* – dop. l. poj. r. ż.), trzeba jednak traktować je bardzo ostrożnie, gdyż skromna liczba przykładów nie pozwala na sformułowanie wiarygodnych wniosków.

Wymienione XVII-wieczne cechy fonetyczne nie odznaczają się tak głębokimi różnicami formalnymi (archaicnością) w porównaniu z najstarszym – staropolskim – okresem rozwoju języka polskiego. Język doby średniopolskiej miał już dość dobrze wykształconą postać fonetyczną. Jednak proces jego normalizacji nie był jeszcze zakończony i nadal pojawiały się

tendencje ujednolicające oraz upraszczające. Niemniej oryginalne teksty historyczne z tego okresu nie komplikują zbytnio odbioru współczesnemu czytelnikowi swoją niezrozumiałą postacią. Współczesny czytelnik (który ma pewną świadomość i wrażliwość językową) poprzez kontakt z dawnym utworem może sam rozpoznać różnorodne powiązania współczesnej polszczyzny z językiem minionych epok, poszukiwać źródeł danych zjawisk, zakresu ich występowania (ogólnopolskiego, regionalnego), wyciągać wnioski na temat trwałości lub zmienności określonych faktów językowych. Finalnie zaś współczesny użytkownik języka postrzega język narodowy jako bogaty, różnorodny i złożony wytwór społeczny.

Na koniec warto zaakcentować dużą wartość samego dzieła, tj. analizowanych *Symfonijanielskich*, których wysoka jakość objawia się na wielu poziomach tekstu, nie tylko językowym, tzn. wyłącznie jako zabytku dokumentującego kształt gramatyczno-leksykalny i stylistyczny dawnej polszczyzny. Omawiany zbiór kołedwy cechuje się staranną formą literacką (z poetyckimi środkami wyrazu: metaforyzacją przejętą z powszechnie funkcjonujących wyobrażeń o rzeczywistości duchowo-materialnej, słownictwem wartościującym i nacechowanym ekspresywnie, epitetami, metonimią, peryfrazami, apostrofami, personifikacjami, paradoksem i antytezą, enumeracjami, paralelizmami, powtórzeniami, inwersją). Ma charakter wyraźnie funkcjonalny, bowiem omawiane kołеды wpisały się w nurt XVII-wiecznej twórczości religijnej i były pomocą we wzmacnianiu siły ruchów kontreformacyjnych w obronie wiary chrześcijańskiej). Na poziomie wykładni teologicznej pieśni Żabczyca stanowią jasny przekaz nauki chrześcijańskiej. Zostały one także sprawnie przygotowane pod względem kompozycyjnym, bowiem autor dostosował je do melodyki za pomocą odpowiedniej formy wersyfikacyjnej (strof, rymów, zwartej budowy metrycznej), które to czynniki ułatwiały wykonanie kołęd. *Symfonije* są zatem niezwykle ciekawym połączeniem z jednej strony kondensacji formy, a z drugiej klarowności stylu i komunikatywności.

Bibliografia

- Bajerowa I., 1964, *Kształtowanie się systemu polskiego językaliterackiego w XVIII wieku*, Wrocław.
- Bajerowa I., 2003, *Zarys historii języka polskiego 1939-2000*, Warszawa.
- Bajerowa I., Wiczorkowa A., 1989, *Uwagi o pisowni druków XVII-wiecznych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego. Prace Językoznawcze” 17, *Studia historycznojęzykowe*, s. 9-22.
- Bąk S., 1960-1962, *Niektóre formacje imienne u M. Reja*, [w:] *Odrodzenie w Polsce*, t. III, cz. 1, red. M. R. Mayenowa, Z. Klemensiewicz, Warszawa.
- Bystron J., 1936, *Nazwiska polskie*, Lwów-Warszawa.
- Chotkowska J., 1996, *Pisownia oraz wartość fonetyczna zakończeń -ia // -ya, -iia // -yia w odmianie zapożyczonych rzeczowników żeńskich*. Na

- materiale „Słownika języka polskiego XVII i I. połowy XVIII wieku”, [w] Studia historycznojęzykowe, t. 2, Fleksja historyczna, red. M. Kucala, W. Rzepka, Kraków, s. 223-239.*
- Dejna K., 1973, *Dialekty polskie*, Wrocław.
- Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., 2006, *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa.
- (SDor) Doroszewski W. (red.), 1958-1969, *Słownik języka polskiego*, t. I-XI, Warszawa.
- Dubisz S., 2019, *Periodyzacja najnowszych dziejów polszczyzny (1939-2019)*, „Poradnik Językowy” 10/1, s. 9-18.
- Galilej C., 2009, *Rym w XVII-wiecznych kolędach Jana Żabczyca*, „Roczniki Humanistyczne” LVII, z. 6, s. 131-158.
- Galilej C., 2019, *Siedemnastowieczna leksyka gospodarcza na przykładzie dzieł Jakuba Kazimierza Haura*, Lublin.
- Hącia A., 2006, *Hasło Akcent wyrazowy*, [w] *Nauka o języku*, red. A. Markowski, Warszawa, s. 17-19.
- Karpiński A. (wyd.), 1998, *Jan Żabczyc. Symfonie anielskie*, Biblioteka Pisarzy Staropolskich, t. 12, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa.
- Klemensiewicz Z., 1974, *Historia języka polskiego*, Warszawa.
- Klemensiewicz Z., Lehr-Splawiński T., Urbańczyk S., 1955, *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa.
- Kowalska A., 1970, *Język polski wczesnastowiecznych księgachmiejskich Tarnowskich Gór*, Wrocław.
- Łoś J., 1922, *Gramatyka polska*, cz. I, *Głosownia historyczna*, Lwów-Warszawa-Kraków.
- Mańczak W., 1975, *Polska fonetyka i morfologia historyczna*, Warszawa.
- Ostaszewska D., 2002, *Polshczyzna XVII wieku: stan i przeobrażenia*, Katowice.
- Ostrowska E., 1968, *Nieznane fakty dialektyczne w polszczyźnie średniowiecznej*, „Język Polski” XLVIII, z. 5, s. 334-347.
- Paluszak-Bronka A., 2003, *Język kazań księdza Piotra Skargi. Grafia i ortografia, fonetyka z fonologią, fleksja, składnia*, Bydgoszcz.
- Pszczółowska L., 2001, *Wiersz polski. Zarys historyczny*, Warszawa.
- Reczek S., 1973, *Natropach słów*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
- Rospond S., 1957, *Dawność mazurzenia w świetle grafiki staropolskiej*, Wrocław.
- Sicińska K., 2013, *Polshczyzna południowokresowa XVII i XVIII wieku (na podstawie epistolografii)*, Łódź.
- Siekińska K., 1974, *Język Wojciecha Stanisława Chrościńskiego. Studium mazowieckiej polshczyzny z przełomu XVII i XVIII wieku*, Wrocław.
- Słoiński S., 1949, *O języku Jana Kochanowskiego*, Warszawa.
- Smolińska B., 1983, *Polshczyzna północno-kresowa z przełomu XVII i XVIII w.*, Wrocław.

Stieber Z., 1958, *Rozwój fonologiczny języka polskiego*, Warszawa.
Strutyński J., 2002, *Elementy gramatyki historycznej języka polskiego*, Kraków.
Szamryk K., 2016, *Język rękopiśmiennych kazań Krzysztofa Kluka*, Białystok.
Taszycki W., 1948, *Dawność tzw. mazurzenia w języku polskim*, Warszawa.
Urbańczyk S., 1991, *Encyklopedia języka polskiego*, Wrocław.
Zaleski J., 1969, *Język Aleksandra Fredry*, cz. I, *Fonetyka*, Wrocław.
Walczak B., 1999, *Zarys dziejów języka polskiego*, Wrocław.
Wiśniewska H., 1975, *Polszczyzna przemyska wieków XVII-XVIII*, Wrocław.
Wiśniewska H., 2001, *Język polski na ziemiach ruskiej i lubelskiej w Rzeczypospolitej szlacheckiej XVI-XVIII wieku*, Lublin.
Zieniukowa J., 1968, *Z dziejów polszczyzny literackiej w XVIII wieku. Język pism Jana Jabłonowskiego wobec ówczesnych przepisów normatywnych*, Wrocław.

Irena Rolska

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin, Poland

Dziedzictwo sakralne – fundacje książąt Zbaraskich

Jerzy (1574-1631) i jego młodszy brat Krzysztof Zbaraski (1579-1627) byli synami Janusza księcia Zbaraskiego ze Zbaraża, wojewody braclawskiego i Anny z książąt Czetwertyńskich¹. Jako mali chłopcy zostali osieroceni przez matkę i szczególną opieką otoczył ich ojciec. W 1589 roku Jerzy Zbaraski, mając 15 lat, znalazł się w orszaku poselstwa w Pradze na dworze cesarza Rudolfa II podczas ratyfikacji układów między Rzeczypospolitą a krajami habsburskimi. Tam zapewne zetknął się Zbaraski ze wspaniałym, cesarskim środowiskiem artystycznym. Jak okaże się później fundacje sakralne Jerzego i Krzysztofa będą związane z wybitnymi europejskimi twórcami dzieł sztuki, również z kręgu artystów praskiego dworu².

Do Jerzego Zbaraskiego należał obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, który, przypuszczalnie po jego śmierci (il.1), znalazł się w 1633 roku w kościele parafialnym w Myślenicach. Wizerunek Madonny łączony jest z kręgiem manierystów praskich. Być może jest dziełem Hansa von Aachen

¹Z. Anusik, *Z korespondencji księcia Krzysztofa Zbaraskiego z arcybiskupem gnieźnieńskim Wawrzyńcem Gembickim*, [w:] *Studia i szkice staropolskie*, Łódź 2011, s. 71; idem, *Kasztelan krakowski Jerzy ks. Zbaraski (1574-1631) – szkic do portretu opozycjonisty*, [w:] *Studia i szkice staropolskie*, Łódź 2000, s. 108.

²I. Rolska, *Fundacje artystyczne Jerzego i Krzysztofa książąt Zbaraskich*[w:] *Europa, Rzeczypospolita, Prusy Królewskie. Nowożytność*, red. D. Dettlaff, Bydgoszcz-Puck 2018, s. 59-98.

(1552-1615), nadwornego malarza cesarza Rudolfa II. Niewykluczone też, że namalowany został pod wpływem twórczości tego malarza lub graficznych przedstawień jego obrazów w Krakowie³.

W 1592 roku Janusz Zbaraski wysłał swoich synów przez Rzeszę Niemiecką na studia do Padwy. Studiowali tam prawo rzymskie, historię i kulturę antyczną, którymi interesowali się przez całe życie. Jerzego interesowały, przede wszystkim, nauki prawne, a Krzysztofa matematyka i architektura wojskowa. W Padwie obaj byli uczniami astrologa, matematyka i filozofa Galileusza (1564-1642). Zgodnie z zasadami wychowania młodych magnatów, obaj Zbarascy rozpoczęli podróż po Europie, udali się między innymi do Francji, podróżowali po Węgrzech.⁴ W 1598 roku Jerzy wyruszył z królem polskim Zygmuntem III do Szwecji⁵. W Niderlandach obaj książęta zdobywali praktyczną wiedzę wojskową u wielkiego stratega, księcia Maurycego Orańskiego (1567-1625)⁶.

Krzysztof Zbaraski w uniwersytecie w Lowanium studiował budowę fortyfikacji, produkcję ładunków wybuchowych i dział, a Jerzy jako uczeń Justusa Lipsiusa (1547-1606), filozofa, filologa i historyka, zdobywał wiedzę historyczno-polityczną, którą wykorzystał w karierze szlacheckiego trybuna⁷.

W kolejnych latach Krzysztof Zbaraski kontynuował studia u Galileusza. Poglębiał swoją wiedzę z kosmografii, matematyki i architektury wojskowej. Prawdopodobnie w 1604 lub 1605 roku w Wenecji poznał znakomitego włoskiego architekta i teoretyka architektury Vincenzo Scamozzi (1552-1616). Podczas kolejnego pobytu w Wenecji, w 1612 roku, książę zamówił u tego architekta projekt zamku w Zbarażu⁸.

Studiami nad nowoczesną architekturą wojskową zajmował się Krzysztof Zbaraski przez całe życie, co więcej, dawał praktyczne rady podczas sejmowych debat w sprawie obrony wschodnich granic Rzeczypospolitej. Jego wiedza wojskowego stratega została wykorzystana w wojnie z Rosją⁹.

Lata peregrynacji po Europie, zagranicznych studiów sprzyjały poznaniu przez Zbaraskich europejskiej kultury i sztuki, co znalazło odbicie również w ich fundacjach sakralnych. Jerzy i Krzysztof Zbarascy należeli do grona wybitnych oratorów i publicystów. Ich dzieła z zakresu polityki były szeroko komentowane. Uznawani byli za wielkich estetów i znawców

³ P. Pencakowski, *Obraz Matki Boskiej Myślenickiej jako pierwowzór obrazu Matki Boskiej Kalwaryjskiej*, [w:] *Studia i materiały Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie*. Kraków, t. V., 1995.

⁴ W. Dobrowolska, *Młodość Jerzego i Krzysztofa Zbaraskich*, Przemyśl 1927, s. 112; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 65-68.

⁵ W. Dobrowolska, op. cit., s. 121; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 66.

⁶ W. Dobrowolska, op. cit., s. 121; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 67.

⁷ W. Dobrowolska, op. cit., s. 139; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 67-68.

⁸ A. Miłobędzki, *Architektura polska XVII wieku*, Warszawa 1980, s. 54.

⁹ Dobrowolska, op. cit., s. 121-134.

dobrego smaku i elegancji, co również przekładało się na fundacje artystyczne obu ksiąząt.

Jerzy i Krzysztof Zbarascy wychowani byli w wierze katolickiej. Krzysztof Zbaraski odziedziczył lub kupił po Gabrielu Tęczyńskim (†1617), wojewodzie lubelskim dobra w Końskowoli w województwie lubelskim. Końskowola, a w niej renesansowa willa była ulubioną siedzibą księcia, a także ważnym ośrodkiem kultury i nauki w Rzeczypospolitej. Tu zgromadzony został wielki księgozbiór literatury włoskiej i francuskiej, na dworze księcia Zbaraskiego przebywali poeci i artyści¹⁰.

Jerzy i Krzysztof wydali znaczne fundusze na odbudowę spalonego kościoła farnego, kościoła i szpitala św. Anny w Końskowoli (il.2). Przekazali do obu kościołów bogate szaty i sprzęty liturgiczne¹¹. Około roku 1626 Krzysztof Zbaraski ufundował do kościoła farnego nowy marmurowy, złożony, kolumnowy ołtarz, w którym znajdował się fragment relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Drugi ołtarz, również marmurowy, pod wezwaniem św. Stanisława wystawił w rogu Ewangelii¹².

Krzysztof Zbaraski, jako starosta solecki, wraz z księdzem Maciejem Bechem (1580-1606) w Solcu nad Wisłą, odrestaurowali i rozbudowali, spalony kościół farny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (il. 3)¹³. Do bryły starego kościoła dobudowano drugą kaplicę, nadając mu kształt krzyża. W kluczach sklepień pojawiły się herby Zbaraskiego (il. 4). Krzysztof Zbaraski i ksiądz Maciej Bech ufundowali do kościoła manierystyczny, drewniany ołtarz główny (il. 5). Jego forma została oparta na schemacie trójpolowego łuku triumfalnego. Ołtarz wzniesiony na wysokim cokole, powyżej ustawione są cztery kolumny, o bazach ozdobionych anielskimi główkami, owocowymi girlandami i liśćmi akantu, oplecione winną latoroślą, dźwigają belkowanie. Po bokach ujmują retabulum ażurowe uszaki z ornamentem okuciowym, z owocami i liśćmi winnej latorośli. Dekoracji towarzyszą anioły ukazane w tanecznej pozie. Anielskie główki, girlandy owocowe i liście akantu dekorują również predellę ołtarza oraz edikula. Zgodnie z wezwaniem kościoła w ołtarzu znajdował się obraz przedstawiający Wniebowzięcie NMP. W retabulum znalazły się figury patronów Królestwa Polskiego Stanisława i Wojciecha oraz panującej dynastii, św. Kazimierza Jagiellończyka i św. Zygmunta. Ołtarz wieńczy rzeźba Michała Archaniola¹⁴. W okresie fundacji Krzysztofa Zbaraskiego dla kościoła parafialnego w Solcu nad Wisłą zostało ufundowane okrągłe

¹⁰ W. Chomętowski, *Ksiązę Krzysztof Zbaraski koniuszy koronny*, Warszawa 1866, s. 143; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 62.

¹¹ Archiwum Parafialne w Końskowoli, *Inwentarz aparatów kościoła farnego końskowskiego...* z 1629 r., s. 15, 28; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 79.

¹² I. Rolska, *Antiquum documentum et novo cedat ritui. Sztuka po Trydencie w archidiakonacie lubelskim w XVII wieku*, Lublin 201, s. 90, 201.

¹³ I. Rolska, *Antiquum documentu*, op. cit., s. 22.

¹⁴ Ibidem, s. 84-85.

tabernakulum z wyłożonymi kolumnami i kopułą z krzyżem, chrzcielnica i konfesjonały oraz paramenty liturgiczne i naczynia liturgiczne¹⁵.

W roku 1623 Krzysztof Zbaraski powrócił z bardzo niebezpiecznej misji dyplomatycznej do Konstantynopola. W podzięce za Boską Opiekę pragnął założyć nową fundację sakralną. W tym czasie w Polsce, dzięki przychylności króla Zygmunta III, a także biskupów, zgodę na osiedlanie się uzyskali franciszkanie — reformaci. Kościół i klasztor miał zostać wybudowany w Solcu nad Wisłą (il.6). Surowa reguła zakonnych ślubów ubóstwa przekładała się na prostotę ich architektury. Tradycyjnie stosowali wydłużony, jednoprzestrzenny plan kościoła. Ustawodawstwo zakonne, zgodnie z duchem franciszkańskim, wymagało, by architektura kościoła była prosta, a wręcz uboga, bez chóru i dzwonnicy. Zgodnie z uchwałą kapituły zakonnej reformatów ogłoszonej w roku 1623 w Zaklikowie, choć jeszcze bardzo ogólnie określono wymogi architektury i wyposażenia kościołów reformackich, projekt musiał być zatwierdzony przez władze zakonne¹⁶.

Kościół i klasztor w Solcu nad Wisłą był chronologicznie drugim wybudowanym w Polsce zespołem kościoła i klasztoru dla reformatów. Jego budowę rozpoczęto już w roku 1624, ale właściwa realizacja nastąpiła w latach 1627-1630, a zatem już po śmierci Krzysztofa Zbaraskiego¹⁷. Książęca fundacja odbiegała jednak od wytyczonych przez zakon wzorów. Z pewnością Zbaraski narzucił zakonnikom swoją własną wizję kościoła, którą można zauważyć w planie i bryle świątyni, o większych rozmiarach niż były zalecane przez reformatów.

Krzysztof Zbaraski zamówił projekt u wybitnego architekta, prawdopodobnie z warszawskiego środowiska artystycznego¹⁸. Przed kościołem znajdował się, naprzeciw wejścia do kościoła, przykościelny, obwiedziony murem plac, na którym ustawiony był krzyż. Plac w Solcu nad Wisłą poprzedzony był bramą, na której umieszczony został herb Zbaraskich (il. 7-8). Kościół ma czteroprzęsłową nawę z długim, prostokątnym, płytkim prezbiterium i chórem, chociaż, jak wspomniano, przepisy zakonne zabraniały umieszczania chóru. Nad zakrystią znalazła się obszerna empora, przeznaczona dla Zbaraskiego, otwierająca się do wnętrza kościoła arkadą. Wewnątrz na ściany nałożone zostały dwuwarstwowe smukłe lizeny (il.9). Były to zapewne podpory do niezrealizowanych arkad przyściennych systemu ściennie-filarowego, charakterystycznych dla kościołów reformatów. Na zewnątrz ściany świątyni wprowadzono lizeny dodatkowo wzmocnione szkarpami. Uwagę zwraca fasada kościoła o linearnych podziałach,

¹⁵ Ibidem, s. 94, 121, 135.

¹⁶ A. Blachut, *Budownictwo małopolskiej prowincji reformatów w świetle ustawodawstwa zakonnego*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, t. 24 (1979), s. 123-140.

¹⁷ A. J. Bachut, *Architektura zespołów klasztornych reformat małopolskich w XVII wieku*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, t. 24, 1979, z. 3, s. 223.

¹⁸ Ibidem, s. 232.

rozcłonkowana tokańskimi pilastrami i płaskimi ramami oraz zwieńczona trójkątnym szczytem z obeliskami po bokach. Jej forma pozwala na przypuszczenie, iż projekt wykonał architekt z warszawskiego środowiska, w pierwszej połowie XVII wieku. Należy podkreślić związki fasady kościoła reformatów w Solcu nad Wisłą z fasadami kościołów rzymskich, a zwłaszcza rzymskiego kościoła Santi Domenico e Sisto (1628) Niccolo Turrianiego¹⁹. Fasada kościoła reformatów z trójkątnym wysokim szczytem, dziś straciła swój pierwotny charakter przez dobudowę kruchty i potężnych szkarp.

Niewątpliwie była to najważniejsza fundacja sakralna księcia Krzysztofa Zbaraskiego, który miał decydujący wpływ na formę budowli, jak i jej wyposażenie. Według przepisów zakonnych reformatów w ich kościołach miały stać proste drewniane ołtarze. Tej zasadzie przeczy wykuty z piaskowca, wczesnobarokowy, architektoniczny ołtarz. Zgodnie z zakonnymi zasadami, dotyczącymi wnętrza kościoła, oddziela on chór zakonny od nawy. Chór i nawę po bokach łączą dwie bramki (il.10). W środkowej części ołtarza znajdują się, na tle nisz, wysunięte, dwie kolumny jońskie ustawione na podwójnych cokołach, podtrzymujące wyłamane belkowanie. Środek odcinkowego zwieńczenia ujęty został w pilasty. Na półokrągłych gzymsach ustawiono płonące wazony. Z boku umieszczono owalne płyciny, z uszakami, ozdobione spływami i motywem zwijanym. Ołtarz ozdabiają manierystyczne dekoracje wolutowe, zwijane kartusze, maski i herb Zbaraskich.

W ołtarzu, niezgodnie z programem ikonograficznym reformatów, znajduje się XVII-wieczny obraz św. Stanisława bpa z Piotrawinem, a w górnej jego kondygnacji scena Przemienienia Pańskiego. Postać Św. Stanisława bpa była szczególnie związana z Solcem i leżącym po drugiej stronie rzeki Wisły Piotrawinem, stąd postać świętego znalazła się w ołtarzu, wbrew zasadom przyjętym w programach ideowych reformatów. By uzasadnić wybór postaci św. Stanisława zrodziła się legenda mówiąca o tym, iż Krzysztofowi Zbaraskiemu będącemu w wielkim niebezpieczeństwie podczas misji w Imperium Osmańskim ukazali się święty Franciszek i święty Stanisław, którzy uratowali księcia z opresji. Dlatego książę swoją fundację poświęcił franciszkanom — reformatom, a w głównym ołtarzu kazał umieścić obraz świętego Stanisława. Krzysztof Zbaraski z pewnością nie żałował funduszy na wyposażenie kościoła reformatów w Solcu. Z jego darów zachowała się jedynie wspaniała manierystyczna puszka na komunikanty, wykonana ze szkła i srebra (il. 11). Puskę i kustodię wykonał być może Esaias zur Linde, czynny w Norymberdze w latach 1609-1632²⁰. Na stopie

¹⁹ A. Miłobędzki błędnie datuje rozpoczęcie budowy kościoła reformatów przyjmując rok 1629, podczas gdy budowę kościoła rozpoczęto za życia fundatora w 1627 rok. Por. A. Miłobędzki, op. cit., s. 187, 233.

²⁰ Por.: *Linden (Linde) Esaias zur*, [w:] *Nürnberger Künstlerlexikon: Bildende Künstler, Kunsthandwerker, Gelehrte, Sammler, Kulturschaffende und Mäzene vom 12. bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts*, red. M. H. Grieb, 2011, s.923.

znajduje się kartusz z herbem Zbaraskich (il.12). We wnętrzu czary kustodii został wyryty napis potwierdzający fundację Krzysztofa ks. Zbaraskiego dla sołeckich reformatów w 1626 roku. Wspaniałość zakonnego kościoła komentowali sami reformaci: *zakonnikom wydawało się, że jest to bardziej pałac czy zamek aniżeli kościół, a gorliwi zakonnicy zawsze go osądzali jako przeciwny powołaniu i ubóstwu naszemu. Na to jednak nie znaleziono sposobu, żeby jakiś sposób go zmienić lub opuścić*²¹.

Przedwczesna śmierć Krzysztofa Zbaraskiego w roku 1627 była wielkim ciosem dla jego brata Jerzego. By uczcić pamięć brata, jak i swojego rodu, Jerzy ufundował kaplicę grobową. Mauzoleum stanęło przy kościele dominikanów w Krakowie (il.13). Wybór kościoła nie był przypadkowy, bo Zbaraski był protektorem dominikanów. Kaplica Zbaraskich uważana jest za najcenniejszy przykład architektury i rzeźby doby panowania dynastii Wazów. W naukowej literaturze kaplica była obiektem wielu studiów. Mariusz Karpowicz wiązał jej budowę z działalnością włoskiego, królewskiego architekta Matteo Castello (1560-1632). Wskazywał, iż na projekt tego dzieła miały wpływ prace przedstawiciela wczesnego baroku rzymskiego Carla Maderny²². Adam Miłobędzki uważał, iż zewnętrzna architektura kaplicy bliska jest nie tylko dziełom Matteo Castello, ale również architektowi królów polskich Constantino Tencallo²³. Aleksander Stankiewicz potwierdził wpływ twórczości Carla Maderny na projekt kaplicy Zbaraskich, ale także rzymskich architektów Ottoviano Mascarina, Onaria i Martina Młodszego Longhi. Stankiewicz przypisał autorstwo kaplicy Constantino Tencallo²⁴.

Mauzoleum Zbaraskich zostało dobudowane do średniowiecznego kościoła dominikanów. Założone na planie prostokąta, dłuższym bokiem jest dostawione do nawy od strony północnej kościoła. Zewnętrzne ramowe ściany kaplicy można określić jako surowe, ujęte w narożach zdwojonymi, tokańskimi pilastrami, podtrzymującymi przełamujące się belkowanie. Fryz w belkowaniu ozdabiają tryglify. Ponad bryłą kaplicy wznosi się kopuła na wysokim, ośmiobocznym bębnie, ujętym w narożach lizenami podtrzymującymi niepełne belkowanie. Kopułę wieńczy latarnia, której wydłużone okna dzielą pilastry, o trzonach u dołu ozdobionych wolutami, powyżej z dekoracją cekinową.

²¹ Archiwum Główne Prowincji Franciszkanów-Reformatów w Krakowie, *Monimentum Reformatae Provinciae S. Mariae Angelorum Minoris Poloniae ab A.D. 1600 usque ad annum 1671 per A.R.P> Ambrosium Stalicki conscriptum*, s. 158. A. J. Błachut, op. cit., s. 232 i przypis 47; I. Rolska, *Fundacje artystyczne*, op. cit., s. 80.

²² M. Karpowicz, *Matteo Castello architekt wczesnego baroku*, Warszawa 1994, s. 69-70.

²³ A. Miłobędzki, op. cit., s. 188. Za autorstwem Tencalli opowiedzieli się: J.Z. Łoziński, *Grobowe kaplice kopułowe w Polsce 1520-1620*, Warszawa 1973, s. 279; *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, t. IV. Miasto Kraków, cz. 3, *Kościół i klasztor Śródmieścia*, z. 2, red. A. Bochnak, J. Samek, Warszawa 1978, s. 121.

²⁴ A. Stankiewicz, *Architektura kaplicy Zbaraskich przy kościele OO. Dominikanów w Krakowie*, „Rocznik Krakowski”, 84, 2018, s. 79-99.

Do wnętrza mauzoleum Zbaraskich z wnętrza kościoła dominikanów prowadzi zamknięty półkoliście portal, odkuty z czarnego marmuru dębnickiego. Jego, ustawione na postumentach, jońskie kolumny wykonane są z różowego, plamistego marmuru i ustawione są na tle półpilastrów. Południową stronę kaplicy zajmuje wysoka, półkolista, arkada. Ponad belkowaniem, w półkoliście zamkniętych wnękach i w uskokowych obramieniach, wprowadzone zostały elementy dekoracyjne: wole oczka, perełki i palmety. W kluczach obramowań, na esownicach znalazły się maszkaroni i putta.

Plastyczne bogactwo i trójwymiarowość kaplicy tworzą, ustawione w narożach budowli, zwielokrotnione pilastry wykonane z czarnego marmuru oraz wykute z różowego plamistego marmuru kolumny o bazach i kapitelach wykonanych z białego marmuru. Ponad nimi, w narożach „łamią się” gzymsy wykonane z czarnego dębnickiego marmuru.

Kopuła kaplicy założona na planie elipsy, w poprzek głównej osi wnętrza kaplicy, jest wyjątkowym i nowatorskim rozwiązaniem (il.14). Belkowanie bębna kopuły podtrzymują hermy z główkami kobiecymi i męskimi. W tamburze zaprojektowano cztery okna ujęte w uszate obramienia, ułożone na przemian z blendami. We wnętrzu żagielki kopuły wykonane są z białego stiuku. Czarny, kontrastujący z białą stiuków, marmurowy gzyms, oddziela strefę górną kaplicy od jej dolnej części.

Na wprost wejściowego portalu do kaplicy Zbaraskich, na krótszej jej osi, znajduje się, wykuty z czarnego marmuru dębnickiego, ołtarz o formie serliany (il.15). Rozczłonkowana jest ona dwiema parami kolumn, przy czym wewnętrzne wykonane zostały z różowego marmuru, a zewnętrzne z czarnego. Między kolumnami znalazły się niszki na posągi. Struktura ołtarza z kaplicy Zbaraskich nawiązuje do pomników nagrobnych kardynała Ascanio Sforza i Girolamo Basso z rzymskiego kościoła Santa Maria del Popolo autorstwa Andrea Sansovino, ale także do dzieł zaprojektowanych przez Matteo Castello do kaplicy Barberinich przy kościele S. Andrea della Valle oraz do ołtarza głównego z kolegiaty św. Jana w Warszawie fundacji króla Zygmunta III²⁵. Elementy rzeźbiarskie kaplicy i nagrobki Zbaraskich zostały wykonane przez włoskich rzeźbiarzy Andrea i Antonio Castelli²⁶.

Kaplica Zbaraskich została poświęcona wielkiej mistyce, dominikance Katarzynie ze Sieny. Poglądy i działalność świętej, która wielokrotnie stała nie tylko na straży prawa, ale także po stronie pojednania i pokoju w różnych konfliktach była bardzo bliska Zbaraskim²⁷.

²⁵ M. Karpowicz, *Andrea i Antonio Castello rzeźbiarze krakowscy XVII w.*, Warszawa 2002, s.5-6.

²⁶ Ibidem.

²⁷ Katarzyna prowadziła m.in. pertraktacje o zawarcie pokoju między Stolicą Apostolską a papieżem Grzegorzem XI w Awinionie. Por. A. M. Martinelli, *Katarzyna ze Sieny*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 993-994.

Na osi podłużnej kaplicy, po bokach ołtarza, zostały wystawione dwa, ustawione symetrycznie pomniki nagrobne Zbaraskich. Na podwójnych, wysokich cokołach, w arkadach ujętych jońskimi kolumnami, pod wygiętym, półokrągłym i przerywanym gzymsem znajdują się tumby z postaciami Zbaraskich. Pełnoplastyczne figury zostały wykonane z alabastru. Niezwykle starannie i realistycznie wykonana leżąca postać Krzysztofa Zbaraskiego nawiązuje do renesansowych dzieł rzeźbiarskich Jacopo Sansovina(il.16). Jeszcze za życia, Jerzy Zbaraski kazał wyrzeźbić swoją figurę nagrobną na wzór postaci Krzysztofa Zbaraskiego. Jerzy, podobnie jak jego brat, został przedstawiony w pozycji leżącej, podczas neopłatońskiego snu. Chociaż na jego twarzy rysuje się, jak u brata, spokój, to sama figura została przedstawiona już w typie wczesnobarokowym (il.17-18). Ponad nimi w listwowych, uszatyh ramach zostały wykute inskrypcje z opisem życia i działalności Krzysztofa i Jerzego Zbaraskich. Powyżej, nad tablicami umieszczono kartusze herbowe.

Obaj Zbarascy zostali pochowani w krypcie pod kaplicą św. Katarzyny ze Sieny, w cynowych sarkofagach, ustawionych na złożonych lwich łapach. Na bokach trumien zostały umieszczone złożone kartusze herbowe pod książeczą mitrą.

Fundacje sakralne Jerzego i Krzysztofa książąt Zbaraskich w zakresie architektury, rzeźby, malarstwa i rzemiosła artystycznego zaliczane są do wybitnych osiągnięć sztuki epoki Wazów. Zbarascy zatrudniali wybitnych twórców, przede wszystkim włoskich, a ich fundacje pod względem artystycznym dorównywały królewskiemu mecenasowi.

Iryna Syzonenko

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin, Poland

Sylwetka i działalność artystyczna Stanisława Żukowskiego (1875-1944) na fotografiach z początku XX wieku

Wprowadzenie

Na początku XX wieku fotografia i kino niewątpliwie wzbogaciły nie tylko o środki informacyjne, ale i dawały mocne impulsy do rozwoju kultury masowej. Na przełomie XIX i XX wieku technologie fotograficzne rozwiązywały się w szybkim tempie. Znany fotograf i historyk sztuki fotografii Albert Londe tak wspominał te czasy: „[...] Wszystko trzeba było stworzyć, wynaleźć - procesy fotograficzne, metody, aparaty [...] Każdy chciał mieć najlepszą płytę, najpraktyczniejszy aparat, najdoskonalszy obiektyw” [1, s.25]. Rozwój fotografii był jeszcze ściślej związany z rozwojem fotoreportażu w gazetach i czasopiśmie. Osoba Stanisława Żukowskiego, wybitnego polskiego malarza, jego twórczość na początku XX wieku stały się obiektem zainteresowania takich mistrzów fotografii i fotoreportażu jak

niemiecki fotograf Karl Oswald Bulla (1855-1929), fotograf z Łotwy Robert Johanson (1877-1959), grono rosyjskich fotografów, jak M. Nikitin, A. Sawieljew, Dewine. Dlatego za cel opracowania przyjęto ukazanie wpływu rozwoju fotografii na kulturę i sztukę początku XX wieku, jej rolę w historycznej, obiektywnej dokumentacji i tworzeniu pamięci o ważniejszych osobach i artystycznych procesach początku XX wieku, również analizę i badanie sylwetki twórczej działalności malarza S. Żukowskiego na fotografiach przełomu wieków. W opracowaniu zastosowano podstawowe metody: analizę, dedukcję, syntezę.

Fotografia 1.

Rozwój fotoreportaży na przełomie wieków. Karl Oswald Bulla- czas i fotografia.

Twórczość S. Żukowskiego i najważniejsze momenty jego życia były także przedmiotem zainteresowania jednego z najpopularniejszych periodyków w Rosji – „Ogoniok”. Pierwszy numer tego czasopisma ukazał się w czwartek 9 (21) grudnia 1899 roku jako tygodniowy ilustrowany dodatek literacko-artystyczny do gazety „Birżewyje Wiedomości”. Wydawany on był w Petersburgu przez słynnego wydawcę S. Proppera[2]. Od 1902 roku tygodnik „Ogoniok” stał się niezależnym i najbardziej dostępnym i najpopularniejszym magazynem nie tylko w Petersburgu, ale i w całym Imperium Rosyjskim. Jego cechą charakterystyczną stały się szpalty fotoreportaży, które były najlepszym źródłem informacji w tamtych czasach.

Gdy „Ogoniok” pojawił się na rynku prasy rosyjskiej, zdjęcia w prasie były już powszechne (np. magazyn „Niwa”). Warto tu także wspomnieć o profesjonalnym „Rosyjskim magazynie fotograficznym”. W tym okresie popularność zdobywała fotografia pawilonowa, której odbiorcami była ogromna część ówczesnego społeczeństwa. Biorąc pod uwagę rosnącą popularność nowego typu kultury masowej, wydawcy „Birżewych Wiedomostiej” wykonali ważne posunięcie marketingowe – zaczęli wydawanie „Ogońka” jako codziennego ilustrowanego dodatku do gazety. Jedną trzecią magazynu w tamtych latach zajmowały fotoreportaże. W ciągu 111 lat jego istnienia, publikowało tu tysiące wybitnych fotoreporterów, ale ojcem rosyjskiego fotoreportażu na zawsze pozostanie niemiecki fotograf Karl Oswald Bulla, nazywany „oczami Petersburga”[3]. Przyszły fotograf zaczynał swoją karierę w firmie „Dunant”[4] w Petersburgu. W wieku 20 lat, po dokładnym przestudiowaniu technologii wykonywania klisz fotograficznych otworzył najpierw własne laboratorium, a następnie pracownię fotograficzną (ul. Sadowaja nr 61)[5]. Bulla początkowo łączył swoją twórczą działalność fotograficzną z czysto produkcyjną. Korzystając z rosnącego zapotrzebowania na materiały fotograficzne, otworzył laboratorium w Petesburgu dla produkcji suchych płyt fotograficznych. W tym czasie szklane negatywy zaczęto zastępować suchymi płytami bromowo-żelatynowymi, które mogły być wykonane na przyszłość, co dawało fotografom większą swobodę podczas fotografowania. Ta technologia umożliwiła fotografowanie z krótkimi czasami otwarcia migawki, a fotografia uliczna stała się możliwa bez statywu. Wkrótce mistrz zainteresował się fotografią uliczną. Tak więc w twórczej biografii Karła Bulli otworzyła się nowa strona: zaczyna panować nowy gatunek sztuki fotograficznej. Z nieporęcznym sprzętem wychodzi na ulice Petersburga i fotografuje życie miasta, staje się jednym z pionierów gatunku fotoreportażu.

Bulla miał rzadki talent fotograficzny, a cechą wyróżniającą go była dbałość o indywidualność każdego bohatera obrazu. Jego naturalna życzliwość i ciepłe podejście pozwoliły bohaterom fotoreportaży rozstawać się z wymuszonymi pozami na twarzy i być bardziej otwartymi. Obrazy K. Bulli były żywe, emocjonalne i uduchowione. Od 1886 roku fotograf uzyskał prawo do wykonania fotografii poza domem i zaczął robić zdjęcia do ilustrowanych magazynów na dany dzień. Przede wszystkim przygotowywał materiały dla magazynu „Ogoniok”. Od tego czasu sukces wydawniczy tego czasopisma w dużej mierze zależał od umiejętności i talentu fotografa. Właśnie on podniósł gatunek reportażu dziennikarskiego do światowego poziomu. K. Bulla tworzył fotoreportaże dla rosyjskich gazet i magazynów, takich jak „Niwa”, „Pegaz”, „Stolica i Dwór”, oraz niemieckich: „Die Woche”, „Illustrierte Zeitung” (Berlin).[6] Od 1904 roku sława i popularność fotografa osiąga apogeum - zostaje fotografem nadwornym cara Mikołaja II i jego rodziny[7].

Prawdziwą pasją fotografa były fotoreportaże o znanych twórcach dla magazynu „Ogoniok”. K. Bulla zdobył międzynarodowe uznanie za zdjęcia Lwa Tołstoja - wielokrotnie odwiedzał posiadłość pisarza w Jasnej Polanie. Z okazji 80 urodzin wielkiego mistrza słowa, K. Bulla wykonał ponad 100 fotografii[8], które dziś stały się bibliograficznym unikatem. Do szczególnie cennych prac opublikowanych w magazynie „Ogoniok” należą fotorelacje i portrety fotograficzne elity twórczej Petersburga i Moskwy: Fiodora Szalapina, Ilji Repina, Stanisława Żukowskiego, Matyldy Krzesińskiej, Maksyma Gorkiego. K. Bulla wychował nie jedno pokolenie petersburskich fotografów. Jednym z nich był M. Nikitin. W marcu 1908 roku Nikitin przygotował zdjęcia obrazów malarzy biorących udział w XXXVI Objazdowej Wystawie Malarstwa, która odbyła się w salach Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Petersburgu[9, s. 15-16]. Wśród tych zdjęć znalazł się obraz S. Żukowskiego *Smutne myśli*. W niewielkim, ale poznawczym artykule towarzyszącym fotoreportażowi (nie wskazano autora) podano informacje o wystawie oraz wskazano ważne zmiany zachodzące w sztuce rosyjskiej tamtego czasu: „XXXVI Wystawa Objazdowa liczy 220 numerów. Wśród eksponatów są zarówno prace członków stowarzyszenia pieredwiżników”[10, s.15-16]. Wśród wymienionych szczególnie wybitnych, znalazł się S. Żukowski . „Przykazania stałego „pieridwiżniczestwa”, dość celne w swoich skrajnościach, ustąpiły miejsca nowym trendom, harmonia wyrażenia została utracona, ale być może wygrali sami malarze, najwyraźniej próbując połączyć poprawne odwzorowanie rzeczywistości z jej przemianą w sen”[11, s.15-16]. Artykuł kończy się oryginalnie – umieszczone są autografy i krótkie informacje o malarzach i wystawianych przez nich obrazach. S. Żukowski tak opisał swój obraz: *Smutnemyśli* zostały namalowane przeze mnie w majątku prof. Belliarminowa „Bereżok” w Gubernii Twierskiej”[12, s.15-16].

K. Bulla i M. Nikitin 23 lutego (8 marca) 1914 roku przygotowują fotoreportaż do ósmego numeru „Ogońka: *Szalapin i Repin - pierwszy rosyjski pieśniarz i pierwszy rosyjskimalarz*.[13,s.14]. Na zdjęciach uwieczniają proces malowania portretu F. Szalapina przez Ilię Repina w jego pracowni w willi Penaty (Kuokkala, Finlandia). W fotoreporażu jest historyczne zdjęcie „Gości Repina na willi „Penaty”[14,s.14.]. Na fotografii S. Żukowski siedzi obok Repina (pierwszy z lewej). Repin głęboko szanował i cenił go jak malarza i współczuł jako przyzwoitej, uczciwej i wrażliwej osobie. Na wszystkich zdjęciach grupowych wykonanych przez K. Bulla i M. Nikitina dla magazynu „Ogoniok” Repin jest zawsze obok S. Żukowskiego. Świadczy to, że I. Repin wyróżniał Żukowskiego wśród gości i chciał, aby zawsze był blisko niego. Fotografia, jako niezwykle rzetelny dokument wizualny, potwierdza ten fakt. Wśród gości I. Repina i jego żony N. Nordman-Siewierowej widzimy F. Szalapina, malarza-grafika W. Mate, rzeźbiarza N. Aronsona. Goście I. Repina nie tylko rozmawiali o

sztuce, oglądali nowe prace mistrza, pili herbatę, ale także aktywnie uprawiali sport - jeździli na nartach, sankach, łyżwach po Zatoce Fińskiej. Zdjęcie wykonane przez K. Bulla w lutym 1914 roku przedstawia spacer gości I. Repina po lodzie zatoki Fińskiej: w centralnej grupie obok Repina, po prawej stronie znajdowali się S. Żukowski i F. Szalapin [15].

W tym samym numerze „Ogońka” znajduje się zupełnie wyjątkowe zdjęcie *Żukowski w swojej pracowni* autorstwa fotografa i dziennikarza Devine’a wraz z krótkim opisem [16,s.16]. Wynika z niego, że na XII wystawie Związku Malarzy Rosyjskich (Moskwa, Petersburg) zaprezentował on 20 płócien i w większości były to wnętrza dawnych posiadłości szlacheckich: „Ostatnio Stanisław Julianowicz interesuje się wnętrzami starych szlacheckich dworów”[17, s. 16]. Następnie autor skomentował prezentowane zdjęcie i opisał pracownię malarza, co przedstawia szczególnie postęp dla badań twórczości malarza: „W jego mieszkaniu w Moskwie (bulwar Gogolewski, dom nr 25) są dwie pracownie, jego własna i jego uczniów. Pracownia jest urządzona gustownie i luksusowo. Znajdują się tam antyczne meble mahoniowe z brązem w stylu *empire*, skóry upolowanych przez niego niedźwiedzi, porcelana Sevres itp. O popularności pejzażysty świadczy duże zapotrzebowanie na jego obrazy. Kupują od niego obrazy rocznie na kwotę 30-40 tysięcy rubli”[18,s.16].

K. Bulla jest również autorem cennego historycznego zdjęcia zbiorowego i fotorelacji dla magazynu „Ogoniok”: *Jury wystawy Związku Malarzy Rosyjskich* [19, s.17]. Na tym zdjęciu wśród jurorów znalazł się też S. Żukowski. Poza tym fotograf wykonał zdjęcia obrazów prezentowanych na wystawie, w tym zdjęcie obrazu Żukowskiego *Jasny dzień*. Nieznany autor w komentarzach do fotorelacji zauważył, że spośród 400 przedstawionych obrazów wyróżniają się prace trzech artystów: „Większość malarzy wykazuje fascynację efektami, kontrastami światła słonecznego i dziwaczną grą cieni. Niewątpliwie Wasniecowa, Archipowa i Żukowski osiągnęli doskonałe wyniki w tym zakresie. Na niektórych ich pracach złudzenie blasku słońca olśniewa tak mocno, że publiczność instynktownie mruży oczy [...] szeroki, soczysty sposób malowania, a zwłaszcza mistrzowskie modelowanie, dają nie mniejszą iluzję rzeźbienia przedstawianej natury”[20, s. 17].

Jednym z ważniejszych i popularnych rosyjskich czasopism w tym czasie była „Niwa”, ukazująca się od drugiej połowy XIX wieku do końca XX wieku. Miała ona podtytuł „Magazyn literatury, polityki i życia współczesnego”. Pozycjonowało się ją jako ilustrowany magazyn do czytania w rodzinie. Publikowano tu dzieła literackie, eseje historyczne i popularnonaukowe, reprodukcje obrazów, a także fotografie ważnych wydarzeń społecznych i znanych osób[21]. Od 1897 roku fotografie Bulli zaczęły być publikowane w magazynie „Niwa”, którego nakład osiągnął 250 tys. egzemplarzy tygodniowo [22]. W 1914 roku w ósmym numerze

magazynu wydrukowano unikatową fotografię *Grupa pieriedwiżników przedotwarcie XLII Wystawy Objazdowej w siedzibie Towarzystwa Malarzy Zachęta w Petesburgu* [23][fotografia1]. W rzędzie siedzących znajduje się też S. Żukowski. Malarze na prośbę fotoreportera, pozwali do zdjęcia, gdy w sali wystawowej rozpoczęło się zawieszanie obrazów. W głębi sali widać przygotowane ramy, grupę robotników z drabiną. To zdjęcie zostało później opublikowane tylko raz, w 1940 roku w książce Ja. D. Minczenkova *Wspomnienia o pieriedwiżnikach* [24]. Książka ta jest dziś prawie niedostępna i nie można jej znaleźć nawet w największych bibliotekach Rosji.

Nie można w tym miejscu nie wspomnieć o fotorelacjach A. Sawieljewa, ukazujących się na łamach magazynu ilustrowanego o profilu literacko-artystycznym i humorystycznym „Iskra”[25] odznaczających się wysokim profesjonalizmem. W drugim numerze pisma, wydanym dnia 13 stycznia 1913 roku, znalazł się obszerny fotoreportaż z XII Wystawy Związku Malarzy Rosyjskich wraz z reprodukcją obrazu S. Żukowskiego *Poezja starego domu*[26]. Interesująca jest informacja, że obraz ten został zakupiony przez Muzeum Aleksandra III. Tak wyjątkowe zainteresowanie prasy działalnością wystawienniczą tego stowarzyszenia artystycznego początku XX wieku w Moskwie i Petersburgu spowodowane było przede wszystkim nowymi zmianami artystycznymi i europejskimi nurtami w malarstwie rosyjskim, które prezentowali malarze należący do związku. Malarze ci, w tym S. Żukowski, stali się modnymi postaciami, a wystawy z ich udziałem były postrzegane jako najważniejsze wydarzenia w życiu kulturalnym Moskwy i Petersburga. Wernisaże tych mistrzów gromadziły przedstawicieli wyższych sfer, poważnych mecenasów, którzy chętnie kupowali ich dzieła. Przed otwarciem wystaw specjalne komisje Galerii Tretiakowskiej, Muzeum Cesarza Aleksandra III i Muzeum Rumiancewa wybierały obrazy do swoich zbiorów. Oto jak pisał o tym nieznanym autor w gazecie „Głos Moskwy”: „Przed wejściem ciągnęła się długa kolejka samochodów, powozów, taksówek, gra muzyka. Wielu malarzy, którzy przyszli obejrzyć obrazy własne lub cudze. Wokół przechadzali się mecenasi i koneserzy: Girshman, Riabusziński i inni. Jest wielu przedstawicieli świata arystokratycznego P. Olenin, F. Komisarzewski. O godzinie 4 pojawiła się postawna postać F. Szaliapina, którego witają z aplauzem. Wiele obrazów wyprzedalo się już pierwszego dnia: obraz „Wesoły maj” został zakupiony do Galerii Tretiakowskiej [...] Muzeum Cesarza Aleksandra III: „Poezja starego domu szlacheckiego” Żukowskiego i „Świeży śnieg”. W dniu otwarcia wystawę odwiedziło około 2000 tysięcy osób” [27, s.21].

Album Roberta Johansona (1877-1959) i jego wpływ na kształtowanie się gatunku kameralnej fotografii portretowej na początku XX wieku

W 1920 roku do Moskwy przyjechał słynny łotewski fotograf Robert Johanson i zaczął pracować nad stworzeniem albumu fotograficznego portretów rosyjskich malarzy i postaci kultury. Album składał się z 400 arkuszy. W chwili obecnej album ten znajduje się w Rydze i do tej pory nie został tam wydany.[28] R. Johanson studiował u ryskiego malarza polskiego pochodzenia A. Bilińskiego, później ukończył Szkołę Rysunku Technicznego A. von Stieglitz, gdzie szczegółowo przestudiował cechy retuszu w grafice [29]. Pod koniec szkoły wraca do Rygi, gdzie otwiera własne studio fotograficzne. W 1914 został ewakuowany z Rygi do Moskwy w związku z działaniami wojennymi. W Moskwie prowadził kursy fotograficzne w Związku Artystów Rosyjskich. Po powrocie do Rygi ponownie otwiera swój salon fotograficzny „Wenus”.[30] Jak wspomniano powyżej, w 1920 roku fotograf przyjechał do Moskwy i pracował nad stworzeniem fotograficznego albumu portretów malarzy. Przed obiektywem pojawili się najsłynniejsi artyści sztuki rosyjskiej, a wśród nich K. Korowin, M. Niestierow, L. Pasternak, S. Żukowski i inni. R. Johanson podczas pracy nad albumem starał się przedstawić swój szacunek dla uwiecznionych w obiektywie modeli, ale także ukazać ich emocjonalny duchowy świat. Cykl fotografii mistrza przedstawiał malarzy, którzy byli członkami Związku Artystów Rosyjskich i Zrzeszenia „Makowec” (Moskwa)[31]. Prace te stały się oczywistym przejawem talentu R. Johansona jako fotografa portretowego. Fotografie z tego albumu są oryginalne, wyrafinowane, świadczące o kompetencjach technicznych i estetycznych ich autora. W jego ojczystej Rydze R. Johanson był już znany jako prekursor nowoczesnej fotografii, postać reprezentująca początek nurtu fotograficznego impresjonizmu. Tendencje do impresjonizmu w fotografiach Johansona niosły w sobie całkiem nowy zestaw znaczeń kulturowych, nowacji, dopasowanych do zmian i oczekiwań. Charakteryzuje go synteza dokumentalnych i historycznych ujęć rzeczywistej jednostki, która była ukształtowana przez inną kulturę również nowego pokolenia fotografów, artystów i krytyków.

Twórczość R. Johansona charakteryzowała synteza dokumentalno-historycznych, emocjonalnych i impresjonistycznych zasad i początków. Poszukiwanie indywidualnego podejścia do modelu, różnorodność wizerunkowa, pełen szacunek i często podziwu stosunek do modelu odróżniał fotografie mistrza od całego szeregu schematycznych „ikonicznych” typów komercyjnych fotografii jego kolegów. Praca nad

Fotografia 2.

wzbogaceniem indywidualnej metody twórczej to nieustanna praca mistrza. Fotograf skrupulatnie pracuje nad każdym negatywem, retuszując, zmieniając kąty, skalę obrazu, oświetlenie. Jako artysta o wybrednym guście podchodzi do wyboru otoczenia, fabuły.

Portret S. Żukowskiego w albumie jest niewątpliwym sukcesem twórczym R. Johansona. [32][Fotografia2]. W portrecie fotograf wybiera kompozycję półpełną, postać modela przedstawiona jest w $\frac{3}{4}$ obrotu w kierunku widza. Model przedstawiony jest w prześwietlającym sztucznym świetle, a jego sylwetka kontrastuje z ciemnym fonem tła, otaczającym osobę. Oświetlenie z prawej strony daje efekt plastycznego wymodelowania głowy i twarzy. Wyraziste i spokojne spojrzenie Żukowskiego wskazuje na zamyślane, bezstronne zanurzenie się w wewnętrznym świecie. Fotograf bardzo delikatnie tworzy subtelną psychologiczną charakterystykę portretowanej osoby. Jednocześnie wyraźnie zaznaczony podbródek i linia mocno ściśniętych ust odbierana jest jako wyraz woli, stanowczości ducha osoby, która jest gotowa przezwyciężyć wszelkie trudności i dążyć do wyznaczonych celów. Elegancja jego stroju i szlachetny wygląd bezwiednie wprowadzają do portretu elementy efektowności i imponują, co jest charakterystyczne dla natury malarza.

Kolejna fotografia przedstawia S. Żukowskiego i jego drugą żonę, malarzkę Zofię Żukowską. Portret emanuje aurą czułości i miłości modeli. [33] Również ten podwójny portret ilustruje z precyzją i elegancją sylwetki postaci. Pozycja siedząca, wyraz kameralny. Tło przedstawia fragment mieszkania pary. Jasne światło modeluje plastycznie sylwetki osób. Postacie były starannie skomponowane i uchwycone w relacjach ruchu (postać Zofii Żukowskiej) z naturalnym wyrazem twarzy. Zofia Żukowska wygląda jak wcielenie lekkości, piękności i gracji. Choreografii jej gestów, ruchów świadczą o zachowanej „wiecznej kobiecości”[34, s. 234].

Na kartach albumu wszyscy uczestnicy sesji pozostawili swoje wypowiedzi w formie notatek pod zdjęciami. S. Żukowski wypowiadał się wymownie i zwięźle we wpisie pod powyższym zdjęciem: „Malarz jest twórcą tylko do momentu, w którym utraci zdolność kochania”. Kolejny portret fotograficzny, stworzony przez R. Johansona, również jest ściśle związany z wyjątkowym malarzem, jego życiem i twórczością. Jest to fotograficzny portret Aleksandry Ignatiewej-Żukowskiej (1871-1941), pierwszej żony S. Żukowskiego, znakomitej malarki i nauczycielki. [35]. Znaczna część jej obrazów znajduje się w Państwowej Galerii Tretiakowskiej: *Autoportret* (1904), *Pokojówka* (*Portret kobiety*, 1915), *Portret aktorki Teatru Kameralnego Ibragimowej-Dorbżonskiej* (1938), *Zimowa droga w lesie*. [36]

Na fotoportrecie A. Ignatiewa z łatwością opiera się o otwarty fortepian i staje twarzą do fotografa - trwa proces komunikacji, malarka ledwo dotyka palcami klawiszy instrumentu. Emocjonalny stan umysłu i

nastrój, z ledwo wyczuwalnym ukrytym smutkiem, jest namacalny. Autor zdjęcia, jak zawsze, wykazuje głębokie zrozumienie natury modelki poprzez penetrację jej złożonego świata duchowego. Ignatiewa wygląda jako wcielenie i alegoria kultury szlacheckiej początku XX wieku - piękno fizyczne, dbałość o szczegóły toalety, świat myśli odcisnięty na jej pięknej twarzy. Fortepian wnosi element romantyzmu i emocje, związane z brzmieniem muzyki.

Zakończenie

Zdjęcia przedstawiające S. Żukowskiego i jego najbliższych osób w wykonaniu fotografów początku XX wieku możemy określić jako obiekty historycznie, mające naukowe uwiarygodnienie. Przedstawiają one ogromne zainteresowanie zawodowe dla historyków sztuki, krytyków, kuratorów i handlarzy sztuką. Fotografie te niosą w sobie aurę oryginalności i fenomen autentyczności. Na pograniczu odległej przeszłości widzimy na fotografiach prawdziwe udokumentowane twarze malarza i jego otoczenia w ich twórczej działalności minionej epoki. Proces utworzenia pamięci na tych zdjęciach pozwala nam również zrozumieć tego wybitnego malarza na nowo.

Bibliografia

1. Londe A., *La Crise photographique*, « Le Chasseur Français », 1908,(1,III),s.25.
2. <https://visualhistory.livejournal..com/1037021.html?ysclid=lrorsj3s> (10.04.2022)
3. *Fotograf Karl Bulla: biografia i losy dynastie* ,dostęp online: <https://www.mishanita.ru/2015/07/05/25646> (9.04.2022)
4. Tamże.
5. Tamże.
6. Tamże.
7. Tamże.
8. <https://www.9-rybins.liverjournal.com/18932.html?ysclid=l1qvtzIWA5> (9.04.2022)
9. Nikitin M., *Fotoreportaż z XXXVI Objazdowej Wystawy Malarstwa Towarzystwa Objazdowych Wystaw Artystycznych*, „ Ogoniok”,1908, nr 9, s.15.
10. Autor nieznany, *Chronika Artystyczna*, „ Ogoniok”,1908, nr 9 ,s.15-16.
11. Tamże, s.15-16.
12. Tamże,s.15-16.
13. Bulla K., Nikitin M., *Fotoreportaż „Szalopin i Repin- pierwszy rosyjski pieśniarz i pierwszy rosyjski malarz”*, „ Ogoniok”,1914, nr 8, s.14.
14. Bulla K., *Gosci Repina na willi „Penaty”*,1914, fotografia, „Ogoniok”,1914, nr 8.

15. Bulla K., *Szpacer na lodzie Zatoki Finskiej*, 1914, fotografia 1914, Muzeum-Pomieszkane I. Repina „Penaty”(Kuokkala, Finlandia), teraz pos. Repino, Rosja.
16. Devine, *Żukowski w swojej pracowni*, 1914, fotografia „Ogoniok”, 1914, nr 8, s.16.
17. Devine, op.cit., s.16.
18. Tamże, s.16.
19. Bulla K., *Jury Wystawy Związku Malarzy Rosyjskie*, 1914, fotografia, „Ogoniok”, 1914, nr 8, s.17.
20. Autor nieznany, *Chronika Artystyczna*, „Ogoniok”, 1919, nr 8, s.17.
21. <https://fotogora.ru/?p=125008> (09.04.2022)
22. Tamże.
23. Bulla K., *Grupa pieriedwiżników przed otwarciem XLII Wystawy Objazdowej w siedzibie Towarzystwa malarzy Zachęty w Petersburgu*, 1912, fotografia, „Niwa”, 1912, nr 8.
24. Minczenkow J., *Wspomnienie o pieriedwiżnikach*, Moskwa, 2021.
25. <https://www.russkay-literatura.ru/zhurnalistika-XIX-veka/70-zhurnal-iskra-1859-1873.html>? (9.04.2022).
26. Sawieljew A., *Fotoreportaż z XII Wystawy Związku Malarzy Rosyjskie*, „Iskra”, 1913, nr 2.
27. Autor nieznany, *X Wystawa Związku Malarzy Rosyjskie*, „Głos Moskwy”, 1912, nr 298., s.21.
28. <https://www.vk.com/album-61546782-223217781>
29. https://www.ru.wikipedia.org/wiki/Иохансон_Роберт
30. Tamże.
31. <https://www.vk.com/album-61546782-223217781>
32. Tamże.
33. Tamże.
34. Maurice Donnay, *Mouvements de femmes « Femina »* 1906, Paris 1906, (z15V), s.234.
35. <https://www.vk.com/album-61546782-223217781>
36. Romanow G. *Towarzystwo Objazdowych wystaw artystycznych 1871-1923*, [w:] *Encyklopedia Sankt Petersburgu*, Sant Petersburg 2003, s. 412, 506, 610.

Spis ilustracji

1. Fotografia 1. Karl Bulla, Grupa pieriedwiżników przed otwarciem XLII Wystawy Objazdowej w siedzibie Towarzystwa Malarzy Zachęty w Petersburgu, 1912, „Niwa”, 1912, nr 8.
2. Fotografia 2. Robert Jochanson, Portret Stanisława Żukowskiego, Moskwa 1923, Album, Riga

Kyrylo Bilyi
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Lexical and semantic features of English legal discourse: translation aspect

Nowadays, the jurisprudence is an integral part of society. In recent years, the importance of this area of human activity has been growing rapidly, especially given the fact that the world is currently experiencing unstable times. In modern times, law acts as a regulator of public relations. For this reason, it is impossible to imagine the existence and functioning of the state without a legal system, because otherwise public relations will not be properly regulated.

Jurisprudence plays an important role in solving social problems. In the process of constant globalization, it is increasingly turning to clarify new provisions of law.

Jurisprudence is aimed at maintaining social and legal relations. It provides protection of the rights of the population, deals with the establishment of legislation and monitors the observance of state order.

Unfortunately, there is no country in the world, which can fully protect the rights of the population. Thus, it is increasingly necessary to use the services of a notary, court, and other legal institutions. When applying to the court, a person should get acquainted with a large number of documents that contain special terms that can be difficult to understand. In this regard, a lot of linguists are paying attention to the study of juridical discourse and the peculiarities of its translation.

There are currently a large number of linguistic works devoted to the study of legal discourse and its translation. Many well-known linguists and researchers, such as A.E. Bosova, O.A. Krapivkina, L.V. Kolesnikova, E.A. Kozhemyakin, S.P. Khyzhnyak, N.A. Sarajeva, S.L. Aria, A.S. Pigolkin, D.A. Kerimov, V.V. Vinogradov, D.N. Levin, as well as V.N. Komissarov and many others devoted their special attention to the study of this issue. Linguists defined the following basic ways of translation of legal terms such as semantic equivalent, functional analogue, explication, concretization, transliteration and calque:

- semantic equivalent (*the government can confiscate the property if the person cannot pay a **credit** – держава може конфіскувати майно якщо особаневвозмогаєити**кредит***);

- calque (*to make matters more uncertain, the **Court** has in recent years questioned the very idea of prudential standing limits – щоб зробити*

ситуацію більш невизначеною, **суд** останніми роками поставив під сумнів саму ідею пруденційних постійних обмежень);

- concretization (**the criminal offense** can lead to the deprivation of liberty – **кримінальна відповідальність** може призвести до позбавлення волі);

- functional analogue (the court can **take the floor** from the customer that he will follow the instructions – суд може **взяли обіцянку** з клієнта що він дотримуватиметься всіх вимог);

- transliteration (moreover, when the **Congress** drafted a declaration of the colonists' fundamental rights in 1774, it included among them a right "peaceably to assemble" but not a right to speak freely – більше того, коли **конгрес** розробив декларацію основних прав колоністів у 1774 році, він включив до них право «мирно збиратися», але неправовільно говорити);

- explication (there are many **hot issues** of a high price – існує багато **ціннихбумаг**, які користуються великим попитом та мають високу ціну).

Deeply analyzed the structure of different kinds of legal terms, we can identify three main types of them:

- 1) simple terms, consisting of one word (*lawyer, prosecutor, contract, law, credit*);

- 2) compound terms, consisting of two words (*administrative offense, criminal liability, warranty period, legislation, writ of execution*);

- 3) term combination consisting of three or more words (*state registration of real estate, preemptive right of purchase, court of first instance, recognition of a citizen missing, normative legal act*).

When translating the terms of English legal discourse, it is necessary to be aware of the fact that incorrect choice of the term often entails unpleasant consequences. The degree of responsibility for errors and inaccuracies in the translation of legal terms is quite high. The consequence of mistakes in choosing a term can be not only a misunderstanding of the meaning of the legal text, but also a misunderstanding of the peculiarities of the application of certain normative concepts. Therefore, the translation of legal texts should be performed by lawyers and professional translators, who specialized in translation and have appropriate education or significant experience in the translation of legal texts.

In conclusion, it is necessary to note that the problem of translation of English legal discourse still remains relevant. Thus, many modern linguists continue to study its peculiarities and emphasize that this issue is a complex phenomenon and requires further detailed investigations.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Linguistic expressive means and stylistic devices in English-language political discourse and the translation aspect based on the materials of Donald Trump's speeches

Political discourse is of particular interest in modern English. It has been studied by such scholars as A.N. Baranov, T.A. Dudushkina, O.L. Mykhalova, A.G. Altunian, I. M. Kobozeva, A.P. Chudinov, Teun A. van Dijk, E. Semino, M. Masci, E.I. Sheigal and others. The category of discourse and its variant – political discourse – is currently the subject of scientific discussions. In general terms, this concept includes such forms of communication in which at least one of its components – the subject, addressee or content of the message – belongs to the sphere of politics. The discourse is political when it accompanies a political act in a political setting. These texts are characterised by the widespread use of socio-political vocabulary, figures of speech, figurative meaning of words, and words with a bright emotional connotation. The syntax of this style of speech is characterized by the use of homogeneous parts of the sentence, introductory words and sentences, and complex syntactic structures.

Expressive means and stylistic devices include methods of character formation, the creation of the structure of a work of art, speech expressions. Any aesthetic peculiarity of a work can be viewed as an expressive means. The thesis examines the stylistic devices based on the speeches of Donald Trump. The texts are largely dominated by syntactic stylistic devices. We can observe various anaphoric repetitions in combination with parallel constructions. Trump repeatedly uses inversion, polysyndeton, epiphora, antithesis, anadiplosis, chiasm, and frame construction. Many repetitions and parallel constructions create a special rhythm of speech, as well as give it integrity and high emotionality. (***We will face challenges, we will confront hardships, but we will get the job done*** – anaphora and parallel constructions; ***America will start winning again, winning like never before*** – anadiplosis; ***We will build new roads and highways and bridges and airports and tunnels and railways all across our wonderful nation*** – polysyndeton)

Lexical stylistic devices are used by Trump in less quantity than syntactic ones. They verbalise the main values and give the language additional brightness and expressiveness. The most frequently used ones are metaphors that serve to form a negative attitude towards the political course of the past and a positive attitude towards the course of the present and future (***Washington flourished; children trapped in poverty; we will shine for everyone to follow***). In addition, speeches are replete with epithets, personification, similes, metonymy, and hyperbole.

Thus, expressive means have the following pragmatic characteristics: expression, manipulative orientation, the formation of public opinion, the formation of trusting relations between the people and the speaker. When translating stylistic devices, similar expressive means in the target language should be found, with the use of localisation where necessary.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.V. Zinukova.

Serhii Bondarenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Cultural aspect of humor localization in Western and Eastern communities

Humor depends on various factors, like culture, history, local peculiarities, etc. Cultural aspect is one of the toughest problems in localization, especially humor. Localization of humor depends on cultural tint. The question is the way the translator involved in localization can use cultural preferences.

Cross cultural perspectives of humor were discussed by E. Rudowicz and X.D. Yue, Hou Yubo, Li Hao, Jiang Tonglin and some others.

For example, in Argentina one could observe the specific way to recite certain jokes by using expression “*aro-aro*”. It comes from the Mapuche language, an Indigenous group inhabiting southern Chile and Argentina. The differences are revealed not only in local peculiarities, but also in the group of people connected with religion or terrain. For example, in the Western society humor is considered as the natural expression. Freud was sure that humor is a so-called defense mechanism to prevent obstacles and distress. By his work, humor is used not only to help people release fear and anxiety, but humor also provides less scaring perspective toward people inner fear. On the other hand, Chinese do not consider humor as an essential element of creativity, they are reluctant to admit they are humorous out of fear of jeopardizing their social status.

Unfortunately, there were a small number of research and most of them were based on the survey method. For example, in the studies of E. Rudowicz and X.D. Yue Chinese do not consider humor as an essential element of creativity or treatment like the Westerners do. What they proved is that different cultures interpret certain elements of humor differently. Further studies found that the Chinese undergraduates tended to use negative adjectives when they're describing humor. That was found by F. Jiang, X.D. Yue and S. Lu. In Implicit Association Test (IAT), and positive adjectives when describing seriousness of situation, whereas the opposite was

true for the American undergraduates. Such a finding illustrates different views toward humor in general held by Westerners and Chinese. This could explain the conflicting results about humor across cultures.

So, the task for the specialists involved in localization is to make humor subcultural, or at least adapt it in a certain way for a certain culture. The adaptive strategy is the way of survival. One of the best options is to use the strategy of neutralization that erases all cultural tints. According to I. Struk, the neutralization strategy aims at replacing unimportant or incomprehensible to the target language units of the original language with neutral or colloquial equivalents of the translated language". Recent research shows also the erasure of borders in humour, because of social media and developing the Internet. So, we even know preferences of different countries and cultures. For example, in China and Japan one can notice the prevailing character of facial humor, at the same time in the USA and Canada people love verbal humor aimed at others. That is also one of the differences between western and eastern humor. Knowing of taboos and philosophy of humour of different countries helps the professional to not only in localization of humour, but also in diplomatic and business relationships between countries.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.V. Zinukova.

Maksym Chaika
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The peculiarities of translating the technical terminology in English texts

Nowadays, technical terminology is an integral part of the technical development process. At present times, it is very difficult, and even almost impossible to imagine human life without modern technology and electronic devices, which have long been part of everyday life. In today world of computers and networks, it is no longer difficult to find any information required. In the process of technical development, new terms are increasingly appearing that are of a great interest to modern linguists which draw their attention to the study of technical terminology.

Currently, there is a large number of linguistic works devoted to the study of technical terminology and the peculiarities of its translation. Many well-known linguists and researchers, such as L.I. Borislova, D.S. Lotte, R.F. Pronina, B.N. Klimzo, V.P.Smekaev, A.L.Pumpyansky, B.N. Golovin, N.K. Garbovsky, E.B. Alaev, K.Ya. Averbukh, V.V. Vinogradov, Yu.S. Meleshchenko, as well as V.N.Komissarov and many others have studied this topic.

Having devoted a considerable number of scientific works to the study of technical terminology and specifics of its translation, modern researchers emphasize that modern translators use various transformations, such as calque, descriptive translation, equivalent and analogue: semantic equivalent (*the **fuel system** is designed to store liquid gasoline – **паливна система** призначена для зберігання рідкого бензину*); calque (*there are some cars which have the **low-noise engine** – деякі автомобілі мають **малошумний двигун***); analogue (*It allows to avoid deformation of the **case** and joints distortion – це дозволяє уникнути деформації **корпусу** і **перекосу стиків***); descriptive translation (***unsafe practices** could result in personal injury – **порушення правил безпеки** може призвести до травмування*).

Thus, the composition of technical terms is divided into simple, compound and term combinations. It is important to note that the last category is the most common. According to part of language nominal terms are the most common. Among translation transformations, the semantic equivalent is used most often, as most of technical terms have a certain equivalent in the Ukrainian.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.

Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Alina Chernyshova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Terms in a literary work, their functions

Terms, which belong to the special literary vocabulary, are the words denoting objects, processes, phenomena of science and technology. They are usually used in professional or scientific communication to represent scientific or technical concepts. In literary works, terms are used for stylistic purposes: to create the verisimilitude of the narrated events or to individualize the speech of the character.

While reading «The Firm» by John Grisham the reader comes across a large number of terms, special constructions, linguistic units and techniques used by lawyers in the field of tax law. The author achieves realism by imitating the speech of a lawyer, which becomes possible thanks to the introduction of specific terms into the text of the novel: legal terms, abbreviations, professional slang, the use of professional vocabulary. The author has an emotional impact on the reader: depending on the scene, he creates the effect of ease and safety or a dynamic change of events and growing tension.

John Grisham using various combinations of direct speech and the author's words, expresses dynamism and tension, whipping up the

atmosphere, from the calmness of the heroes to nervousness and despair. To add more realism the speech of lawyers is imitated by means of terms usage.

Let us consider several examples of term usage: 1. There were no *income taxes, corporate taxes, capital gains taxes, estate of gift taxes*. Налогов там не было никаких: ни подоходного ни корпоративного ни на прибыль, не облагались ими ни собственность, ни дарения.

2. Georgetown, the capital, in recent years had become *an international tax haven* with bankers as secretive as the Swiss. Джорджтаун, главный город, за последние несколько лет превратился в международное убежище от налогов, местные банки были не менее скрытными, чем их коллеги в Швейцарии.

3. We'll do *a rough audit of each account* to make sure *the interest* is going where it is supposed to go. Это будет первоначальная аудиторская проверка с целью убедиться, что проценты поступают туда, куда и должны.

In emotive prose, the term is used in the nominative-descriptive and artistic function to recreate the work atmosphere, labor activity of the characters, and to individualize the character's speech. In the latter case, the term loses the features inherent in special vocabulary, and acquires all the features characteristic of common words.

Scientific supervision by Associate Professor
L. I. Semerenko.

Marie Choulpina
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Caracteristiques de la traduction de romans graphiques au niveau phonétique

Les onomatopées se trouvent dans de nombreux types de texte, mais dans les bandes dessinées. Ils sont utilisés beaucoup plus souvent en raison de la prévalence du discours dialogique dans le texte et de l'utilisation active des onomatopées pour décrire les actions. À l'intérieur des cylindres, ils apparaissent généralement entre guillemets, et à l'extérieur d'eux ils font partie de la composition du dessin, pour une plus grande expressivité ou pour indiquer des traits de parole. Ils peuvent être accompagnés de signes graphiques et typographiques.

Dans le domaine de l'expression des impressions sonores, les langues française et ukrainienne diffèrent considérablement. En français, le son perçu est davantage lié à une source particulière. Ainsi, il y a une grande différenciation, par exemple, des cris d'animaux, alors que la structure acoustique du son (hauteur, dépendance à la nature du mouvement et au

matériau de l'objet émettant le son, environnement, etc.) en français est développé lexicalement beaucoup moins qu'en ukrainien.

Il convient de noter que les interjections jouent un rôle énorme dans le domaine des onomatopées. Structuellement, les interjections françaises sont des mots d'une ou deux syllabes. En gros, ce sont des onomatopées comme *clic-clic*, *clop-clop*, *crin-crin*, etc. Le deuxième élément d'entre eux, répétant le premier, rend un court fragment sonore plus expressif, augmentant le degré de motivation phonémique. Ainsi, la forme involontaire des onomatopées dans la langue est confirmée.

La condition principale pour la perception et la compréhension de l'onomatopée est la motivation phonétique. Il n'est pas du tout nécessaire que le destinataire explique le sens de chaque imitation, car il est fixé dans l'esprit d'un locuteur natif pour certains bruits et sons.

Supervision scientifique et linguistique par Enseignant
M.A. Samoilenko.

Nataliia Chupikova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Translation problems of stylistic devices based on the film adaptation of Oscar Wilde's novel "Picture of Dorian Gray" by John Gorrie

Stylistic devices have always been complicating the translation process due to the existence of different ways to describe the world in different languages. They led to many pieces of research connected with various methods of stylistic devices translation. But if we talk about the process of cinema translation, we face some more peculiarities, though special ways to deal with dialogues in movies.

Nowadays, people spend a lot of time drowning in audiovisual products: television, mass media, digital galleries, learning platforms, etc. And most of them are needed to be translated, especially movies. Despite they are used for entertainment, there is still a great number of movies aimed to show ideas, beauty, complicated life situations, and thoughts. And to translate them well, one has to understand the rules and purposes of audiovisual translation. But if we discuss the topic of aesthetics, one has to understand translation rules of stylistic devices as well.

Many scientists studied enumerated translation aspects: Fang Yang studied Wilde's language style and described the most used stylistic devices in the *Picture of Dorian Gray*; O. Kondratieva and S. Ostapenko studied the metaphor reproduction in artistic translation; G. Semen and M. Kramarchuk studied the translation of paradoxes; T. Korol', V. Denysenko and K. Parhomenko studied the translation of similes; N. Gomon studied the translation of personification, and so on.

What problems does a translator face while working with audiovisual translation? When translating films, one needs to synchronise the text with what is happening on the screen: with the time and place of action, the individuality of the characters, their movements, gestures, facial expressions, pauses, and movements of the lips. All this leads us to the fact that we need to fit into a certain framework, which is determined by timing, idea and lip synchronisation. If the film goes to the big screen, then there are two prevailing forms of translation: subtitles and dubbing. If we consider the translation of subtitles, then there are some limitations. From a technical point of view, this is the time frame and the number of characters per 2/3 of the subtitle lines; from the lexical - emotions should be compensated by expressive-coloured vocabulary. If we consider dubbing, then we have time constraints, constraints caused by lip synchronisation, and the length of the expression (that is, if we have a word for three syllables, in translation we need to find an analogue with 3 syllables as well). Since dubbing is recorded by professional actors, certain emotional elements can be reproduced with the help of voice, rather than expressively coloured vocabulary. But if we translate stylistic devices, we should consider stylistic devices translation peculiarities and cinema translation ones. For instance, in the adaptation of John Gorrie we can find such words by Lord Henry: *"My dear fellow, it's over the moon! It's the most brilliant modern portrait I've ever seen, it really is! Mr Gray, come over and look at yourself!"*, which can be translated as *"Мілюбийдрузе, це неймовірно! Це найкращий портрет сучасного мистецтва, який я бачив! Пане Грей, йдіть, подивіться на себе!"* In this example, we can observe that a metaphor "over the moon" has been rendered descriptively "неймовірно". As the idea and number of characters in the phrases are the same, we can use this translation for dubbing.

Audiovisual translation requires a creative approach to solving translation problems, in particular stylistic figures in the dialogues of the characters. After all, the translator must pay attention not only to the rules of audiovisual translation, but also to the rules of stylistic figures translation, because the main purpose is to convey the idea of what is said by the characters.

Scientific supervision by Full Professor A.A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Valeria Drobotun
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Use of transformations in the translation of English newspaper texts

The topic of the research is up-to-date due to the fact that translation of English and American newspaper articles should involve analysis of

lexical, grammatical and stylistic peculiarities of original text applying methods of concretization and generalization during the process of translation. It is worth mentioning that features of these methods have been studied by such researchers as V.V. Alimov, E.V. Bagdasarova, Z.M. Lukmanova, N.A. Olshanska, A.S. Skoropinzeva, A.A. Karasia. The whole range of translation transformations on the lexical level such as differentiation of meaning, concretization and generalization, modulation, antonymic translation, lexical substitution and compensation has been used during the process of translation.

Special attention should be paid to the methods of concretization and generalization which are quite often used during translation of newspaper titles and texts with any content, which is explained by the features of journalistic style as the basic task of media text is to reach the expected reaction of the target audience which. The methods of widening and narrowing down the meaning are helpful for translators to manage the task mentioned above.

Concretization is one of the most frequent lexical transformations which is accompanied by the grammatical ones. For example: *Is this the end for Boris Johnson?* – *Невже у Бориса Джонсона закінчується термін перебування на посаді Прем'єр-міністра Великобританії?*

In the same time generalization can be also applied along with concretization. For instance: *Maduro is not the first authoritarian to be cast as a comic book hero.* – *Нинішній Президент-диктатор Венесуели – не перший авторитарист, обраний на роль героя коміксів.*

In conclusion it is worth adding that the basic task of the translation is not to overuse transformations and to save the initial message of the text of the article.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Veronika Fedulova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Obsolete vocabulary in Shakespeare's drama "King Lear", its types and functions

Obsolete and archaic vocabulary occupies an important place in the English language. Thus, with the help of obsolete vocabulary in Shakespeare's drama "King Lear" we can explore not only the development of the history of the English language but also the development of English literature and culture. Outdated vocabulary makes fiction incredibly colorful and stylistically colored. Outdated vocabulary makes fiction incredibly colorful and stylistically colored.

The following linguists as A. Morokhovsky, O. Ponomarev, A. Moisienko paid a lot of attention to this question of its specificity and curiosity. Language is constantly changing and enriched with new words due to the influence of various factors. With the development of science and technology, many household items have disappeared forever. In addition, the result of these processes is the gradual displacement of part of the lexical stock of words from constant use. Obsolete words have a degree of obsolescence and, depending on linguistic and non-linguistic factors. Moreover, obsolete words can be divided into historicisms (galleon, breastplate, vizor) and archaisms (thou, unhand). In addition, archaisms can be divided according to the degree of archaization into lexical (woe), lexico-phonetic, lexico-word-forming (bepaint), lexico-morphological (betwixt) and lexico-semantic (separate meaning of the word “fair”). In addition, obsolete words in the text can perform various functions: stylistic and nominative, used to emphasize solemnity and sublimity or irony and satire, making the author's work more impressive and attractive.

After a deep analysis of the text, we can conclude that obsolete vocabulary in the drama “King Lear” is represented by different parts of speech: nouns, adjectives, verbs, pronouns, adverbs, prepositions and even interjections. In the text, you can find examples of both historicisms and archaisms, created in different ways and classified in different types (lexical, grammatical).

To sum up, obsolete vocabulary in Shakespeare's drama “King Lear” is represented by different parts of speech doing not only stylistic but informative and communicative functions.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Sabrina di Gaetano
Istituto di Turismo C. Colombo, Roma, Italia
Oleksandr Pliushchai
Università Alfred Nobel, Dniprò, Ucraina

Mettendo in paragone il passato prossimo e l'imperfetto

In italiano, come certamente in altre lingue, ci sono tanti aspetti grammaticali fra i quali troviamo i tempi verbali. C'è un tempo verbale molto usato che viene chiamato *il passato prossimo*, nominalmente l'equivalente del *present perfect* inglese o *il pretérito perfecto* in spagnolo, comunque ci sono delle differenze e sfumature nel suo uso. *L'imperfetto* è uguale all'*imperfecto* spagnolo con le stesse funzioni, tuttavia, l'inglese non ha addirittura l'analogo verbale preciso non composto, si usa invece il *past continuous*, ma non sempre.

Il passato prossimo è uno dei tempi verbali più utilizzati nella lingua italiana che viene utilizzato per esprimere azioni avvenute prima del momento della narrazione e che si sono già concluse. Un semplice esempio di passato prossimo è: *ho finito illavoro* (ing. *I have finished the work*, spa. *heterminado el trabajo*). Oltre ad essere utilizzato per azioni avvenute in passato, il passato prossimo può essere utilizzato per esprimere azioni passate che hanno ancora conseguenze o effetti nel presente. Possono essere azioni che sono state eseguite nell'immediato passato o in un passato più lontano. Ad esempio, se hai fatto un esame oggi, se sei andato dal dottore ieri o se ieri sera hai mangiato qualcosa di delizioso. Tuttavia, nel passato prossimo la durata dell'azione è chiara, a differenza del passato imperfetto, che descrive azioni con una durata più diffusa, imperfetta o dubbia.

Per gli studenti d'italiano può essere una vera sfida usare correttamente il passato prossimo o l'imperfetto quando si cerca di descrivere situazioni nel passato recente. Per capire meglio quando utilizzare l'uno o l'altro è necessario tenere conto delle seguenti differenze: il *passato prossimo*: è l'espressione di un'azione nel passato, il più delle volte recente e colloquiale, che si è conclusa e ha una determinata durata nel tempo. Infatti, il passato prossimo è solitamente preceduto da specifiche espressioni del tempo: *ieri, questa settimana, il mese scorso, l'anno scorso, ieri sera, questa mattina, sabato scorso*. Può essere anche una data precisa: *mi sono sposata nel 2002*. L'*imperfetto*: di solito è preceduto da espressioni temporali più imprecise, come *d'estate, in inverno (d'inverno), quando eravamo a scuola (quando andavamo al liceo)*. Queste espressioni accompagnano azioni il cui sviluppo è impreciso e imperfetto, di routine oppure ripetuto nel tempo. C'è anche l'altro uso importantissimo dell'imperfetto per circondare un'altra azione nel passato prossimo: *Mangiavo quando è venutamia nonna*. In base a quest'esempio possiamo vedere che un'azione *in processo*, cioè quella che *durava* per un periodo, è stata interrotta da un'altra azione *momentanea* che è avvenuta una *sola volta* e in questo caso l'imperfetto serve di uno *sfondo temporale* per lo svolgimento di un'altra azione.

Yelizaveta Grychyna
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Phénomène de reduplication en français

Il existe de nombreux travaux dans le domaine de la reduplication, mais malgré cela, les linguistes ne peuvent pas déterminer sa place exacte dans la langue. Le plus souvent, la reduplication est comprise comme un processus morphologique dans lequel la répétition du mot lui-même ou de sa partie, de la base du mot ou de sa racine se produit, aboutissant à une nouvelle unité lexicale. La plupart des travaux se concentrent sur l'aspect

morphonologique (formatif), et l'étude des aspects sémantiques et stylistiques n'est pas si souvent réalisée.

L'objet de ce travail est d'analyser les différents types de redoublements en français à partir du sociolecte des jeunes.

1. La reduplication pure ou absolue est un mot composé d'un élément répété deux fois. Cet élément peut être à la fois une syllabe et une ressemblance d'un mot qui n'a pas de sens lexical en soi: *bonbon* – *цукерочка*, *fanfan* – *дитинка*, *frou-frou* – *шелест*, *poil poil* – *якраз*, *chouchou* – *улюбленець*

Ce groupe comprend également des onomatopées et des mots du vocabulaire des enfants. De plus, ce type de redoublement sert à former des noms propres diminutifs: *Louise* – *Loulou*, *Christopher* – *Cricri*, *Rodolph* – *Roro*

2. Avec une reduplication partielle (compliquée), le deuxième élément n'est pas une répétition exacte, s'en différenciant par la présence d'une consonne finale: *moutoute* – *любонька*, *bibine* – *закусочна*, *ninuche* – *дурнуватий*, *purice* – *лапонька*, *babarot* – *будуватилюзії*

Avec ce type de redoublement, la racine du mot est soit conservée, soit réduite: *Zizique* – *musique*, *tata* – *tante*

3. La reduplication partielle se caractérise par le doublement de l'élément final dans des mots composés de trois syllabes ou plus: *tralala* – *замілюватиуочі*, *rififi* – *бійка*

4. Mots composés dans lesquels il y a un changement de voyelle ou de consonne initiale dans le deuxième composant: *flic-flac* – *декількаляпасів*, *couci-couça* – *такесобі*, *mistac* – *махінація*, *dindon* – *індика*

En conclusion, je voudrais constater que la répétition est de nature universelle, elle a suffisamment d'expressivité et d'émotivité, elle est utilisée pour reproduire l'évaluation des phénomènes de réalité dépeints par l'auteur et en même temps améliore l'expressivité et la figurativité du discours, influençant la sphère émotionnelle-volontaire d'une personne.

Consultant scientifique et linguistique: Maitre-assistante

L.V. Ratomska.

Guba Margarita

Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Peculiarities of rendering proper names in publicistic discourse

All proper names contain some information about an object or its properties. This information may be known to varying degrees in different areas of communication. If this information becomes widespread throughout the language team, it means that information about the subject is a part of the linguistic meaning of its own name.

When translating proper names, special attention should be paid to establishing equivalents which are most clearly manifested.

Phonological problems do not play a significant role in translation studies, although acoustic and intonation talents of the translator become important for interpretation. Bad impressions are made, for example, slurred pronunciation, speech defects, incorrect intonation, and so on. Moreover, the beautiful timbre of the translator's voice can even "smooth out" the phonetic ganja of the person being translated. Orthoepic inclinations of the translator are especially relevant for the oral translation of dramatic texts and speeches.

Currently, there is a large number of linguistic works devoted to the study of peculiarities proper names. There are many well-known linguists and researchers in this field such as A. Baranov, Yu.O. Bulygin, O. Bykov, O. Koltyshev, O. Terpugov, V. Zirka, Y. Pirogov, O. Nagorna, T. Poletaeva, M. Shevelyova, Yu. Antonov, O. Gorin, G. Khagarezov, M.E. Ruth, M.P. Kochergan, V. Superanskaya.

Proper names in the Ukrainian language are rendered by transcription, transliteration, calque or a combination of these methods.

1. Transcription. When transcribing a word, it is written in Cyrillic letters, and the translator focuses on the exact correspondence to the sound of the word in the original language. Due to the differences of some sounds in Ukrainian and English, there are usually several variants of transcription.

2. Transliteration is a formal reproduction of the initial lexical unit using the alphabet of the language of translation; letter imitation of the form of the initial word. Transliteration is used when languages used different graphic systems.

3. Calque in linguistics is borrowing foreign words, expressions, phrases by word-for-word translation of the corresponding linguistic unit as well as the result of these borrowings.

4. Descriptive way of translation is the usage of another designated concept. This technique is used if there is no corresponding nomination in the target language or if it is not known to the translator.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Nataliia Hamanenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Features of English legal terms in international law documentation and problems of their translation into Ukrainian

Under the current conditions of Ukraine's development as a democratic and legal country with strengthened legislative procedures oriented to European standards, there is a problem of improving national

legislation and ensuring its high quality and efficiency. Therefore, there is a need for a diverse view on the peculiarities of using legal terms in international law texts as well as on the search for a solution to the problem of translation into Ukrainian. A special place in comparative linguistics has always belonged to specific issues of terminology and translation methods. These issues were considered in works on the theory of translation by such scientists as V.M. Komisarov, Y.I. Retsker, I.V. Arnold, O.O. Reformatskiy.

Legal term in its general sense is, first of all, a component of legal vocabulary, and in a more specific sense it is a word used in legislation which is a generalized name of a legal concept which has a precise and definite meaning, semantic unambiguity and functional stability.

Legal vocabulary is a modern language vocabulary used by lawyers and legislators in their professional activity. Legal vocabulary or vocabulary of law is divided into two categories: vocabulary of jurisprudence and vocabulary of law. The first category includes vocabulary of legal texts which is scientific and terminology-based. The second category includes terms of legal practice which have a lesser theoretical meaning.

Linguists divide the terms according to various classifications, and namely: According to their origin (commonly used terms used in the general national language (or everyday terms), commonly used terms with a narrower, special meaning in normative acts, technical terms used in the sphere of any specialty (or specialized terms), legal terms themselves specially created by legislators (artificial terms or special legal terms), according to the method of their formation (legal terms themselves, borrowed terms – terms borrowed from commonly used words), according to their structure (simple terms consisting of one word, complex terms formed of two words written together or with a hyphen; terms-phrases that consist of several components).

Translation of texts filled with terminology has its complexity. It requires not only an accurate reproduction of the external form of a term, but also preservation of psychological and emotional factors, i.e. the author's idea embodied in the text. This means that translation should accurately convey the author's point of view and preserve peculiarities of its style. In order to achieve this result, the translator must know the appropriate Ukrainian terminology and have a good command of the Ukrainian literary language.

Inaccurate and inadequate translation from one language into another one may cause some obstacles concerning use of foreign legal documents. Therefore, translation of legal texts causes many difficulties related to originality of the legal language, linguistic and cultural differences between the original language and the language of translation, differences in legal systems and language traditions of different countries, and different types of documents.

In order to solve these problems translators use the basic methods of translating terms, and namely: description, translation of the genitive case, calque, transcription, transliteration, translation with a use of different prepositions, use of an equivalent. Also, in order to achieve high quality translation, they are forced to combine, express and rearrange sentences, as far as English and Ukrainian have very different structures, and this transformation helps to achieve a general restructuring of sentence structure acceptable for the target reader.

Scientific supervision by Full Professor A.A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Inna Hurzhii
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Wordplay translating problems and techniques

It is a well-known fact that wordplay is of interest to many researchers due to its ambiguity and difficulties that may occur not only when understanding it in the original language, but also when translating it. Some researchers argue that the interest in this phenomenon may be related to the widespread use and application of wordplay as a means of forming original creative views. D. Chiaro, D. Delabastita, J. Pollack, H. Gottlieb, S. Vlahov are only a few of the linguists who had contributed significantly to the wordplay research.

Wordplay, or pun, is based on the collision of a familiar sound with an unusual and unexpected meaning. Most often puns are formed by homonymy or polysemantics, their role in the text varies from descriptive, through which the author reveals certain features of the characters or aspects of the work, to purely entertaining. For example, puns are quite widespread in Shakespeare's works: in *Romeo and Juliet*, he plays on the different meanings of heavy (which also means sad) and light: "Give me a torch: I am not for this ambling; Being but *heavy* I will bear the *light*", and on double meaning of the word *grave* (which is supposed to mean *serious*), when it comes to character's imminent death: "Ask for me tomorrow, you shall find me a *grave* man."

When translating a pun, one can choose the path of formal or dynamic equivalence, i.e. determine whether it is important to preserve the meaning of the statement, or its comic effect on the recipient, and determine the translation method: 1) apply pun-to-pun translation, when an ST pun is translated with a TT equivalent/analogue; 2) apply pun to non-pun translation, when an ST pun is translated as a simple text and is deprived of its initial structure; 3) render pun as a connected rhetoric device, i.e. when an ST pun is translated with a pun-related rhetoric device; 4) pun to zero, when

an ST pun is omitted in TT; 5) non-pun to pun, when an ST phrase which has no wordplay is translated as a pun; 6) zero to pun, when a pun is added in TT as a compensative means etc. As an example of pun-to-pun translation, there is a Shakespeare's line translated by I. Steshenko: "*Samson*. Gregory, o, my word, we'll not carry coals. *Gregory*. No, for then we should be colliers..." (*Самсон*. Грегорі, даю слово, ми не допустимо, щоб нас паскудили та бруднили. *Грегорі*. Авжеж, бомижтакиневуглярі.)

As can be seen through the examples, the use of puns in the text always involves a comic component and the author's intention to entertain the reader; sometimes, to achieve a comic effect, presence of certain background knowledge of both the author of the text and the recipient is required.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.V. Zinukova.

Daria Ivaneta
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Expressive units in Ukrainian publicistic discourse and peculiarities of its translation into English

Nowadays, there is a huge interest of linguists to the study of expressive units in the structure of modern publicistic discourse. In terms of globalization there are many changes taking place at every level of our society. Due to active rhythm of life humanity is exposed to a variety of psychological and cultural factors, both positive and negative, as well as experiencing happy and stressful moments, which are reflected in works of art. Analyzing various situations and problems of the modern world, the author seeks the ways to convey his point of view to the reader. Therefore, there is a need for using the expressive units as the means of reflecting the attitude to certain events.

Expressiveness is understood as strengthening the content of the text message, highlighting particular information and focusing on it. The implementation of the expressive plan of the publicistic text is to give the reader an emotional charge and thus influence his opinion, to force him to look at the usual in a new way and to intensify his creative attitude to reality. Currently, there is a large number of classifications proposed by modern linguists, among which there is vocabulary that expresses a positive and negative assessment of concepts, solemn and reduced words as well as book and colloquial ones. Each of these types of expressiveness has a special meaning and should be used in the context in which its use is appropriate.

To some extent each author expresses emotions and feelings in his works, as well as a subjective attitude to the characters and events. His purpose is to attract the reader's attention and to keep that attention

throughout the work, awakening the reader's emotions and influencing his feelings. Using the expressive means of speech, the author can more fully and accurately express his attitude to the portrayed and emphasize the most important moments from his point of view.

Currently, there are many linguistic works devoted to the usage of expressive units and the problems of its translation. Many domestic and foreign researchers, such as N.A.Lukyanova, T.V.Matveeva, L.G.Babenko, O.V.Alexandrova, Yu.M. Malinovich, T.A. Snegireva, G.V.Vakhitova, A.Yu. Maslova, V.I.Shakhovsky, S. Balli and many others studied the expressive linguistic units in publicistic discourse and its practical application. Modern researchers emphasize that now every translator is to be well acquainted with the basic transformations in order to achieve the most adequate and high-quality translation. Linguists have identified the following main ways of translating expressive units, such as:

- omission (*відповідь мене **поставила у глухий кут** – the answer got me*);

- semantic equivalent (*я думаю, що ти радий, що тобі випала **щаслива нагода** – I think you are happy that you have had a **happy chance***);

- transposition (*на підтвердження його невинності було наведено дуже **вагомі докази** – **steel proof** was given to show that he was innocent*);

- functional analogue (*обговорення питання було **відкладено в довгий ящик**– the question was **sidetracked***);

- substitution(*по дорозі з Єгипту до Великобританії міністр **заглянув до Греції** – the minister **sandwiched** Greece in between Egypt and Great Britain*);

- generalization(*від його промови на слухача **повіяло крижаним холодом** – an ice chill **frosted** the audience*).

Currently, the process of translating emotionally colored texts is divided into three stages:

- 1) analysis of the original language;
- 2) search of existing equivalent means in the language of translation;
- 3) reproduction of means in the target language.

When translating emotionally colored texts, the translator is to convey the essence of the information as correctly as possible, without losing stylistic color and without ambiguity. Thus, the translation of expressive units requires a highly qualified translator which possesses certain skills and abilities, because incorrectly translated expression can lead to distortion of meaning and further misperception of information by the target audience.

It should be noted that the problem of the usage of expressive units and the peculiarities of its translation remains relevant in modern time. This phenomenon leads to the fact that linguists pay special attention to this issue and create new approaches to the study of expressive units. Despite the

significant attention to the problems of expressiveness in stylistics and general linguistics, in the theory of meaning and intercultural communication, there are still many aspects of this phenomenon that require further detailed investigations.

Scientific supervision by Full Professor A.A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Nataliia Ivlieva
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Features of English terms in scientific and technical texts and difficulties of their translation

The development of international relations, the expansion of economic relations between countries, the growth of science and technology have affected the importance of the English language on the socio-economic, scientific, technical and cultural progress of the country.

Today there are significant changes in all spheres of modern society, especially in the field of science and technology. Accordingly, the demand for quality translation of scientific and technical literature has increased, the effective exchange of professional information is ensured by the high level of translation accuracy and compliance with professional ethics. This is directly related to the adequate use of terms in terms. Translation of the terms is one of the most difficult issues in the field of linguistics and translation studies, so the problem of translation is more relevant than ever, because terms are a special layer of vocabulary that is rapidly evolving and updated, and therefore require special attention from the translator. At the present stage of development the translation studies are gaining considerable attention on the ways of optimizing how to reproduce the terminological units of the English language as the language of international communication, business, science and technology.

Such scientists as V. Komissarov, V. Karaban, T. Kiyak, F. Batsevich, V. Karasyk, M. Kochergan and others were engaged in analysis of the problem of terms translation in various aspects. However, the rapid development of international relations of our country, the emergence of new highly specialized terms in English, specific stamps and clichés that characterize primarily the field of professional communication actualize the task of finding adequate and effective translation strategies, making strict demands on modern linguists and translators.

Traditionally, a term is a word or phrase that denotes the concept of a special field or activity and is part of the general lexical system of language through a specific terminological system.

When you translate the terms, they need to be put into context of their

use, as the same term may take different professional fields and even within the same field may denote different concepts. For such cases, translated terminological dictionaries provide numbered interpretations, which belong to the most common areas of their use. For example, the term “*directory*”:

- 1) gen., “*телефонная книга; справочник; адресная книга; указатель*”
- 2) comp., “*каталог*”
- 3) account., “*справочная книга*”
- 4) busin., “*содержащий рекомендации*”
- 5) progr., “*хранилище*”
- 6) tech., “*каталог; оглавление*”
- 7) relig., “*служебник*” (a book or collection of directions, rules, or ordinances)

Thus, the translator is faced with the task of finding strategies for the most accurate translation of the non-equivalent unit. Translation theory offers a wide range of translation methods for such terms, which are successfully used by modern professional translators.

First of all, it is transcription and transliteration, it is a word borrowing by preserving its sound form or spelling. For example, “*generator*” – “*генератор*”.

Translators also often use tracing and descriptive translation. Tracing is the translation of a lexical element of the original language by replacing their constituent parts with their counterparts in the language of translation. For example, “*hard disk*” – “*жесткий диск*”.

Descriptive translation has a significant disadvantage: it deprives the translation of accuracy and brevity, which is a requirement for scientific and technical translation. Foreexample, “*video-gain*” – “*регулировка яркости отметок от отраженных сигналов*”.

The difficulties of translating scientific and technical terminology include the translation of “false translator friends”, the literal translation of which leads to the distortion of the content of the text. For example, “*accurate*” – “*точный*” (“*аккуратный*” – *wrong translation*).

Another feature of scientific and technical terminology that can add difficulties in translation is the widespread use of abbreviations, acronyms, acronyms.

Translating this category of terms, you should pay attention to the way they are formed, as well as the context of their use, because the same abbreviation can mean completely different concepts.

Due to the rapid development of science and technology, many new English terms-neologisms appear to which exact equivalents have not yet been found and this also creates additional difficulties for the translator.

As we can see, the translation of scientific and technical terminology is associated with many difficulties and requires the use of appropriate

translation strategies. The translator needs to have philological and technical knowledge, professional dictionaries and a fully understandable context of the term to translate the scientific and technical literature that ensure the logical meaning of its interpretation in our language.

Scientific supervision by Full Professor A. A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

María Kabítova
Universidad de Alfredo Nóbel, Dnipro, Ucrania

Acerca de particularidades de la traducción literaria del español al ucraniano

La traducción literaria es la actividad de la traducción especial, cuando un especialista necesita no sólo traducir el texto de un idioma al otro correctamente sino transmitir el tema principal y la idea de la obra, las emociones, los sentimientos y el carácter de las imágenes. Para obtener un éxito laboral, el traductor debe tener tanto los conocimientos como las habilidades especiales.

La primera particularidad se refiere a la transferencia de imágenes de protagonistas y personajes secundarios, descripciones de emociones y estados de ánimo que el autor quería presentar en el original. Todos los lectores son diferentes y todas las personas perciben el mismo texto de diferentes maneras. La tarea principal es guardar y transmitir el estilo del autor para influir a los lectores y provocar emociones correspondientes. Los conocimientos de aspectos culturales, históricos, políticos, incluso el dominio de la lengua son muy importantes para trabajar con este tipo de traducción.

Además, resulta imposible traducir directamente algunas realidades, muchas cosas auténticas porque no existe ninguna equivalente en otra lengua (por ejemplo: *fabada, castañetas, jamón, corrida, churros etcétera*). En tales casos, un especialista necesita utilizar traducción descriptiva o calco para presentar la información. Hay que tomar en consideración que cada idioma extranjero tiene sus propias características léxicas y gramaticales. Una de las características del idioma español es su emotividad y expresividad brillante. Por dicha razón es necesario utilizar sinónimos diferentes, expresiones y construcciones para contar una historia de manera correcta. Es conveniente prestar la debida atención a las unidades fraseológicas. Algunas regiones del país tienen sus propias expresiones que se usan en ciertas situaciones, por lo tanto el deber de un especialista es encontrar los ejemplos similares y elegir los análogos más apropiados en el idioma de destino. Hay otras diferencias, por ejemplo las gramaticales (en ucraniano hay tres tiempos verbales: pasado, presente y futuro y en la lengua española hay

muchísimos más. Por lo tanto se debe prestar atención especial al marco temporal del desarrollo de las acciones en las obras.

En conclusiones importante subrayar que la traducción de las obras literarias es un proceso creativo en el que es fundamental combinar los conocimientos de los idiomas extranjeros, las características estilísticas, la cultura y la escritura creativa para transmitir tanto el significado como la historia.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko

Mariia Kabitova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Linguistic features of translating realia in modern English media discourse

The mass media has a great impact on society. It has become the main source of new information, news and messages dissemination in many areas of modern life, such as political, economic, legal, medical, marketing, travelling, services industry and others.

Realia are lexical units that convey the concept meaning existing only in certain areas, or characterizing a particular people or nation. Realia are words and expressions appear in every country, do not have exact equivalents in other languages and they are rising more and more every year. Realia reflect the historical, cultural and national identity. This is especially important to take into account at the process of translation of media discourse.

Modern English media discourse is filled with slang, colloquialisms, specific wordplay, neologisms, a large number of abbreviations and other words that are used for better understanding and reading. In addition, English media discourse is full of realia from different fields, such as political, economic, social, cultural ones, as well as quotations and allusions, for e.g: Brexit- *вихід Великої Британії з ЄС*, Megxit – *вихід герцогів Сассекських із королівської родини*, stamp duty – *гербовий збір*, backbenchers – *члени "тіньового кабінету"*, crossbenchers – *незалежні парламентарії*.

Moreover the form of modern English media discourse has been changed over the years: print versions have been completely replaced with online versions of these same sources, according to the research conducted by Teun Adrianus van Dijk, the Dutch linguist, founder of the text and language theory and discourse analysis. To translate realia used in modern English media discourse the following ways of translation such as omission, addition, transposition, replacement, sentence integration, sentence fragmentation, loss-of-meaning compensation, concretization, generalization, antonymic

translation, sense development, metonymic translation, periphrasis, word extraction, transcription, transliteration, analogue translation are applied. For instance, *realialord-in-waiting* is translated as *камерзеп*.

In conclusion, translating realia in modern English media discourse is a difficult, but very interesting process. The most common and widely used ways of translating realia in modern English media discourse are loan translation or assimilation, grammar and semantic transformations.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Valeriia Kalinichenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Grammatical Peculiarities of English Headlines

Information is a main tool of influence, awareness as well as controlling people's perception in the 21st century. Now, newspapers and magazines changed paper for digital space, but has not disappeared. The amount of information is rising exponentially, so the battle for drawing attention is really intense.

Headlines are known to perform several functions, but the main one is undoubtedly grabbing attention of the readers. It could be achieved in different ways – stylistic, lexical, grammatical, but the latter, being the most evident and clear, works more efficiently. Grammatical aspect has been studied by various foreign and domestic scholars, among them it is necessary to mention V.A. Rudnytska (1994), A.V. Kovalenko (2010), N.M. Nikolaieva (2016), A.O. Yusupova (2016), S.K. Kubashycheva, L.P. Chitao (2015), S.V. Bespalova, L.V. Vereshchagina (2019).

Ellipsis and violation of tense norms are the main grammatical features. Possible variations of ellipsis can include the following grammatical peculiarities:

1) Articles are usually omitted (*US bank to pay non-cash bonuses to senior executives*) but with some exceptions:

- a. Usage of the article is predetermined grammatically (proper names, geographical names) – *Covid jingoism will not protect **the** West from the threat of Omicron*
- b. The article has a contextual meaning – *A Christmas party in January?*
- c. The article is an element of a fixed phrase or idiom – *Brexit leaves EU-bound Christmas presents out in **the** cold*

2) Doer of the action can be omitted:

- a. In subject – ***Dozens** killed in fire at overcrowded Burundi prison*

- b. In object – *South Africa braces for more heavy rain after floods kill **hundreds***
- 3) No subject or imperative mood: *Perhaps make it a bit harder to buy one?*
- 4) Auxiliary verbs can be omitted, to be, in particular: *Investigation (is)launched into brawl at French far-right rally*
- 5) No predicate, or nominative constructions: *Recession roulette; After the smartphone; Instant economics.*

As to usage of tenses, Present Indefinite is used to denote the recent events in the past, making a reader a participant of the events described. For example, *Tens of thousands **protest** in Vienna against Austria's Covid restrictions.*

The category of future is usually expressed with the help of infinitive (*Iran nuclear talks **to resume** with world powers after five-month hiatus*) or gerund (*EU riding roughshod over Northern Ireland trade*) while missing auxiliary verb “to be”.

The category of past can be realized though Past Indefinite (*British empire nostalgia played part in Brexit vote; Where **did** the cash go?*), Present Perfect (*The beat **has changed**; Wholesale gas prices in Britain **have collapsed***) or Past Participle missing auxiliary verb “to be” (*Headline **removed** for your own safety*).

Modality works either with the help of modal verbs (*Britain **should** scrap its Online Safety Bill*) or by means of interrogative sentences (*Is the US's gun problem becoming Canada's gun problem?*). It could be the combinations of both ways above-described (*When and how **might** the war in Ukraine end?*).

Headlines grammatical peculiarities can be described as those mostly lacking grammatical phenomena (articles, auxiliary verbs, subjects, predicates), breaking tense norms and having the shortest wording possible to maximize the leverage minimizing the number of symbols.

Anastasia Kaloshkina
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The peculiarities of translating the texts of English political discourse

Nowadays, politics occupies a special place in the life of society. The need for a fair settlement of public and legal relations and the protection of civil rights has led to the fact that political activity attracts a lot of attention.

In modern society, political discourse is an important phenomenon that is in the process of constant development. Political discourse reflects the social and political life of the countries, preserving the elements of a definite culture, as well as the features of a national character and specific cultural

values. Political discourse has always been an integral part of social and political relations. Its participants are not only politicians, but also other recipients, representatives of the society such as the public, voters etc. Political discourse is presented in the texts of agreements, speeches, campaigns' slogans, editorials, newspaper commentaries, interviews and conferences.

Currently, there is a significant number of linguistic works devoted to the study of the texts of English political discourse and the peculiarities of its translation. Many modern researchers, such as E.V. Danshyna, A.A. Markovich, A.P. Skovorodnikov, T.A. Fesenko, A.G. Altunyan, A.N. Baranov, F.S. Batsevich, E.I. Sheigal, O.I. Vorobyov and many others devoted their scientific work to this topic. Studying political discourse and the peculiarities of its translation, modern linguists emphasize that every translator should be able to use competently the proper transformations so that the translation result is of the highest quality. The main transformations include:

- semantic equivalent (*democratic lawmakers in Washington are continuing to debate a final **package** that includes more than \$500 billion in climate change provisions* - законодавці-конгресмени у Вашингтоні продовжують обговорювати остаточний **пакет**, який включає понад 500 мільярдів доларів виплат на проекти, пов'язані зі зміною клімату);

- functional analogue (*the President announced the US would rejoin the Paris accords hours after he was **sworn into office** in January* - президент оголосив, що США приєднаються до Паризьких угод через кілька годин після його **вступу на посаду** у січні);

- transposition (*Biden is hoping to galvanize other countries **to take steps** in reducing emissions and keeping global temperature rise in check* - Байден планує підняти питання, щодо проблеми глобального потепління та викидів токсичних речовин в атмосферу. Президент сподівається, що інші країни також **приймуть відповідні міри**);

- calque (*you came by the tens of millions to become part of a historic **movement**, the likes of which the world has never seen before* –ви прийшли десятками мільйонів, щоб стати частиною історичного **руху**, якого світ ніколи раніше не бачив);

- transliteration (***Biden** apologizes to world leaders for Trump's exit from Paris accords* - **Байден** вибачається перед світовими лідерами за вихід Трампа з Паризьких домовленостей);

- explication (*Baiden arrived in Glasgow Monday morning and has **several events lined up** throughout the day, including a meeting with the President of Indonesia Joko Widodo* - в понеділок вранці Байден прибув до Глазго, **запланувавши провести кілька заходів**, зокрема зустрітися із президентом Індонезії Джоко Відодо).

When translating the texts of English political discourse, the translator should take into account the factors associated with the speech and cultural characteristics of the political language, as well as the pragmatic aspect, since the result of a high-quality translation should cause a reaction of a foreign recipient, similar to the reaction of the recipient of the original text.

To date, many linguists, both domestic and foreign, have been engaged in the research of the problems of translation of English political discourse. Each of them offers its own approach to the study of the problem and also identified the translation ways. It should be noted that modern specialists in the field of translation studies emphasize that the problem of translation of the texts of English political discourse remains relevant and requires further detailed investigations.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Elizaveta Karpenko
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Particularités de traduction des expressions gastronomiques en français

Chaque langue du monde est riche de moyens stylistiques et lexicaux différents qui lui confèrent une sonorité unique. Le français ne fait pas exception. Le phraséologisme est une phrase stable caractéristique d'une certaine langue, dont le sens n'est pas déterminé par le sens des mots individuels. Les expressions idiomatiques peuvent être traduites à la fois littéralement et avoir un analogue dans la langue dans laquelle elles sont traduites.

La culture en France est vraiment atypique, raffinée et ne tolère pas l'impolitesse. Les Français eux-mêmes sont des gourmets, ce qui signifie qu'ils sont très attentifs à leur nourriture. Il en est ainsi depuis la nuit des temps. Par conséquent, les Français n'ont pas réfléchi longtemps et ont décidé d'introduire le culte de la nourriture dans la langue, et grâce à cela, de nombreuses unités phraséologiques associées à la nourriture sont apparues. Il y a des exemples très intéressants: chacun de nous a voyagé dans les transports aux heures de pointe, avec un groupe de personnes autour. Alors, les Français diront d'une telle situation: "*Être serre comme des harengs*". Le hareng n'est pas seulement sur la table, mais déjà en transport. Et parfois vous rentrez chez vous et soudain il se met à pleuvoir. Il n'y a pas de parapluie. Vous rentrez chez vous mouillé et en colère. Dans notre langue, on dit: «Trempe jusqu'au-delà os» (traduction littérale approximative), mais les Français feront une comparaison avec la soupe et diront: «*Mouillé comme une soupe*». Savez-vous ce que disent les Français à propos de quelque chose

de tendre? Ne devinez jamais. Ils comparent la tendreté au pain: «*Tendre comme du pain frais*». Leur homme riche n'est pas celui qui a beaucoup d'or, mais celui qui mange le gibier noir à la louche: «*Manger le caviar à la louche* ». Des gars intéressants ces français. Mais ce n'est pas tout. Le dernier idiome intéressant, mais non le moins intéressant, a à voir avec la surprise. Quand quelqu'un est surpris et ouvre grand les yeux, on dit: «Yeux pour cinq kopecks», mais les Français sont quand même bien plus intéressants. A leur grand étonnement ils diront : « *Ouvrir les yeux comme des salières*». C'est ainsi que la nourriture est entrée dans la vie des amateurs de croissants.

Comme vous pouvez le voir, la langue française a vraiment beaucoup de moyens stylistiques et lexicaux qui agrémentent le discours. Les unités phraséologiques sont l'un de ces moyens, alors apprenez le français! C'est l'une des langues les plus belles et les plus riches du monde, dont la connaissance ravit. Et n'oubliez jamais le nombre de langues que vous connaissez - tant de fois et une personne.

Supervision scientifique et linguistique par Enseignant
M.A. Samoilenko.

Arina Kirillova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Various idiom classifications in English

Idioms play an important role in the functioning of language. There are many criteria by which we can classify idiomatic expressions.

P. Kvetko focuses his attention on the semantic and structural component of idioms, fixity and variability, function, stylistics and etymology. C. Glucksberg singles out the composability of idioms and therefore distinguishes non-compositional, partially compositional, fully compositional idioms. The scholar also offers another classification according to the level of transparency.

I. Stoyanova focuses on the nominativity of somatic idioms and classifies the constructions as follows: a group of idioms having a nomination to denote a body part (take one's foot); the musculoskeletal system (skin and bones); the vascular system (blue blood); internal organs (have a heart); sensory organs (to have a good nose).

An important component is the semantic aspects of somatisms in English, which can express human emotions and feelings or human character traits.

Somatisms can acquire different semantic connotations. Therefore, I. Stoyanova classifies somatic idioms in the following way: idioms that denote human emotions and feelings; idioms that describe human character

traits; idioms that describe the cognitive aspect of personal and non-personal relationships and situations;

According to P. Kvetko, idioms of two different languages can be considered from the linguistic point of view using the comparative method or from the point of view of the translation of idioms in different literary texts.

According to the degree of equivalence, P. Kvetko proposes three main types of phraseology:

- 1) absolute equivalents.
- 2) relative equivalents
- 3) non-equivalent.

Among absolute and relative equivalents P. Kvetko distinguishes similar and close equivalents and partial or full equivalents.

According to their grammatical affiliation with a particular part of the language, idioms can be classified into the following types:

- verbal (to get into one's head, to lose one's head, to shake the dust from one's feet);
- substantive (head and shoulders above);
- adjectival (black hearted, with bare hands);
- adverbial.

Somatic phrases in English and Ukrainian often have similar lexical and semantic characteristics, but most of the phrases are private equivalents or close.

Consequently, it is the diversity of idiomatic expressions that primarily acts as the reason for such a wide variety of approaches to grouping idiomatic expressions.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Viktoriia Koretska
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Les particularités de la traduction du verbe “prendre” du français en ukrainien

Premièrement, il faut dire que toutes les langues ont des problèmes de traduction de certains termes, verbes, etc. Il est bien connu que dans le processus de traduction - le transfert d'une pensée exprimée dans une langue au moyen d'une autre langue - le traducteur est inévitablement confronté à diverses difficultés. Une difficulté typique de ce type est la traduction de verbe « prendre » du français en ukrainien.

Le verbe prendre (брати (в руки)) est très polyvalent. Cela se voit dans la variété des phrases comportant ce verbe. Le verbe prendre est utilisé dans les cas suivants :

- *prendre du thé/du café* (випити кави або чаю) ;
- *prendre du bain* (приймати ванну) ;
- *prendre du photo*(фотографувати) ;
- *prendre des médicaments* (приймати ліки) ;
- *prendre du poids* (погладшати) ;
- *prendre du pain*(купувати щось) ;
- *prendre fait et cause* (підтримувати, братись за справу) ;
- *prendre possession des sentiments* (la fatigue me prend – япочуваюся втомленим) ;
- *prendre un chemin* (іти по дорозі) ;
- *prendre le volant* (сідати за кермо) ;
- *veulent exprimer une attitude* (prendre qch au sérieux – приймати щось серйозно) ;

et d'innombrables autres expressions.

Il est à noter que le traducteur ne doit pas perdre de vue qu'il ne traduit pas des mots isolés, mais des mots et des combinaisons de mots dans un système d'ensemble complexe. Le traducteur ne doit pas chercher à transmettre un seul élément, un seul mot, mais plutôt à transmettre la fonction sémantique et stylistique que cet élément remplit. Cela explique la nécessité des omissions et des ajouts, du remplacement d'un mot par un autre, du remplacement des parties du discours, etc.

Consultant scientifique et linguistique: Maître-assistante
L.V. Ratomska.

Illia Kozlov
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Puns in English journalistic texts and the problem of their translation

The problem of pun and its translation has been popular with philologists and linguists around the world for several centuries. The topicality of the problem is conditioned by the importance of understanding puns and difficulties to translate them properly.

The process of creating this study was accompanied by the scientific achievements of many scholars, including V. Sannikov, Ye. Shmelova, Ye. Hailomazova, R. Iliasova, N. Klishchyna, K. Roshchina, Ya. Brukhal, T. Kazakova and others. However, most of them put emphasis on translating puns in article titles, overlooking those within the text of an article.

The purpose of this research was to analyse the approaches to denoting of the concept of pun, offered by Ukrainian and foreign scholars, provide its classification, define the concept of English journalistic discourse, and explore the features of translating puns from the texts of the discourse into Ukrainian.

Pun is a stylistic device based on the simultaneous use of different meanings of one or more semantically different words that creates discrepancy of a familiar sound with an unexpected meaning. The main classification of puns was based on the models suggested by Ye. Shmelova: 1) a pun combining several meanings of one word; 2) a pun combining several meanings of words within a free word group; 3) a pun literalizing the meaning of a phraseological unit; 4) the convergence of pun with another stylistic device.

As long as the translation of puns is associated with significant difficulties, it is important to correctly determine correctly the type of pun used in an article, as well as take into account the use of grammatical transformations. Having analyzed both aspects, we obtained an average number of transformations needed to translate each of the four pun models. The calculations were performed in three stages: 1) counting the total number of transformations used in the translation of all passages that contain the current pun model; 2) counting the number of passages that contain the current pun model; 3) dividing the result of the first stage by the result of the second stage.

According to the calculations, the translation of puns combining several meanings of one word requires 1.4 transformations per pun. The other three models, 2, 3 and 4, required 2.4, 2.4 and 1.3 t/p respectively.

In conclusion, the problem of the translation of puns in English journalistic texts into Ukrainian is topical and will become a subject of our further research.

Scientific and language supervision by Lecturer
K.H. Zavizion.

Diana Kudlai
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

NEOLOGISMS: CLASSIFICATION AND TRANSLATION

In the language system, there are new words, word combinations, and phrases that at first are new and are called neologisms. The emergence of neologisms was caused by the necessity to give names to new subjects, phenomena, and concepts arising from the ongoing development of economics, science, and culture, as a result of the expansion and deepening of

relations with other nations and states. There are many scholars who investigated neologisms such as N.M. Shansky, N.Z. Kotelova, A.N. Gvozdev, etc. Y.V. Bucheva, V.V. Ganin, A.L. Chernyak.

The main difficulty in conveying neologisms is the clarification of the meaning of the new word. This problem can be solved by using various techniques and translation methods depending on what type of words belongs to this neologism.

There are different types of neologisms that have been distinguished: blend words, derived words and transferred words. Blend words – are words that blend together to create new. For instance: if we blend the words «breakfast» and «lunch», we get the neologism – «brunch». Derived words are words that use ancient Greek and Latin phrases. For instance: there is in Latin the word «sub» which means in English «under». Therefore, we get the derived words in English such as submarine and subway. Transferred words – are words that are taken from another language and used in an adjusted form.

The difficulty of neologisms translation can be solved in several ways:

1) The loan translation – is the method based on the construction of lexical units according to the sample of the words of a foreign language. It does not change the original word. (*extralinguistic* – *вняязыково*; *digital surgery* – *цифрова хірургія*);

2) the descriptive method of translation. This method is more difficult. Besides, it is very long. Consequently, the translator needs to look for another equivalent in the dictionary if it exists: *cloud computing* – *хмарне зберігання даних*;

3) transcription is a method of correctly reading a foreign word (*AirPods* – *ейпподс*; *rating* – *рейтинг*);

4) transliteration is a method which concerned with spelling, but not the correct reading of a foreign word (*trend* – *тренд*);

The main problem of translation is to transmit the correct meaning of neologism. It is more difficult to transmit the meaning of the word if there is no such word in the language. For instance: crowdfunding. There is no equivalent of this word in Ukrainian. However, we can use our proverb in Ukrainian and have the same meaning: *crowdfunding* – *з миру по нитці – голому сорочка*.

Consequently, the world is constantly presented with new word combinations that can be used in ordinary life. There is no single universal way of translation. The primary problem in translating neologisms is analyzing the form, origin, character, and meaning of the word and choosing the most appropriate way of conveying neologism.

Scientific and language supervision by Lecturer
M.G. Pavlovych.

The Gerund as a phenomenon in English publicistic discourse and the problems of its translation into Ukrainian language

The gerund is one of the impersonal verb forms found in many languages. It is a form of a verb that also has features of a noun, along with a participle and a verb, expressing action as a subject. This form of verb names the action and combines the characteristics of a noun (in particular, concerning its syntactic role in a sentence) and a verb. In a sentence, a gerund can be a subject, a part of a compound nominal or verbal predicate, a direct and indirect object, an attribute, and an adverbial modifier.

Studies of the gerund in the linguistics have been performed both by representatives of the traditional Soviet school and by foreign researchers of the history of the English language. These studies have gone from traditional grammar to the latest modern ideas of generative grammar (theta-theory), etc. Among local scholars this problem has been studied by I.P. Ivanova, L.P. Chakhoyan, T.M. Belyaeva, in the West by A.A. Ruli, G. Guillaume, E. Redford. In modern historical science there is some disagreement in determining the source of the origin of the gerund, which, in turn, affects the present state of understanding of this grammatical phenomenon.

The problem of studying the methods of translation of the gerund remains open. This is stipulated not only by the different views of translators on this problem, but also by the presence of numerous factors that play a significant role. The analysis of examples from such Internet resources as CNN and BBC showed that translators are using different ways to render realities, which indicates that there is a subjective factor in solving this problem. Of course, when choosing the method of translation, not only the intention of the author of the text plays an important role, but also the translator's point of view.

Having analyzed 200 examples, it becomes clear that the most frequent case of gerund translation in Ukrainian are nouns, about 70%, for example: *He also hit back at the aviation regulator for **limiting** a rise in what it charges airlines for using Heathrow.* – *Він також засудив авіаційний нагляд за **обмеження** зростання плати, яку стягують і з авіакомпаній за використання аеропорту Хітроу.* *Schools in Nigerian state shut after mass **kidnapping** of students by gunmen.* – *Школи у Нігерії закріті після масового **викрадення** учнів бойовиками.* Nearly 30% of cases are usually rendered by verbs and participles, as in the following examples: *Otherwise we risk **creating** a lost pandemic generation.* – *В іншому випадку ми ризикуємо **створити** втрачене покоління пандемії.* *The children*

*abducted are in serious risk of **being harmed**. – Викрадені діти наражаються на серйозні ризики **постраждати**.*

Summarizing all of the above, it should be noted that in publicistic discourse most often the gerund is translated into Ukrainian by a noun, a personal form of the verb or a perfect or imperfect participle. Gerundial constructions are an extremely important and widely used grammatical phenomenon in the English language. The main difficulties in translating them are, firstly, the lack of correspondence with the recipient language and, secondly, the necessity to preserve its stylistic coloring, together with the denotative meaning.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Galkina.

Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Karina Maksimenko
Universidad de Alfredo Nobel, Dnipro, Ucrania

La diferencia entre el español de América Latina y de España

Sucedió históricamente que cuando los conquistadores españoles viajaron por el mundo para difundir el “catolicismo” a cambio de metales preciosos, llevaron consigo el idioma, que luego sufrió unos cambios en las tierras diferentes. Los grupos de inmigrantes de diferentes partes de Europa trajeron sus tradiciones lingüísticas a América Latina. Por su vez, estos grupos encontraron características lingüísticas locales, que se combinaron para crear dialectos locales.

Aunque existen diferencias entre las variedades del español, esto no impide que los hablantes se comuniquen fácilmente. En el mundo cerca de 543 millones de personas hablan español. 50 millones de ellos hablan “español moderno” en España, el resto lo usan en América Central, el Caribe y América del Sur, algunos en África y Asia, y algunos estados de EEUU. Pero lo más común es la diferencia entre el español de América Latina y España.

Hay diferencias en el vocabulario, la pronunciación y la entonación, que en realidad son las diferencias claves entre estas dos especies. Uno de los principales y más característicos es la diferencia en el uso de “ustedes” en Latinoamérica y en España. Como sabe, las variedades de español de América del Sur nunca usan “vosotros” (informal) sino “ustedes” (formal). Por el contrario, en España, a excepción de las Islas Canarias, “vosotros” se usa a diario y “ustedes” solo se usa para situaciones más formales en las que no conoces a la persona a la que te diriges o estás enfrente a una persona mayor o importante. Esto significa que la mayoría de los españoles tienen que recordar una terminación verbal más.

Hablando de pronunciación se puede entender si una persona es de América Latina por su pronunciación de las letras “y” y “ll” con el sonido [sh]. Y sobre el vocabulario si una persona dice “el ordenador” en vez de “la computadora”, lo mismo que decir “teléfono móvil” en lugar de “celular” se aclarará que es de España. Tales ejemplos también incluyen palabras como “el coche” (Es) —“el automóvil” (LA), “el piso”(Es) — “el apartamento”(LA), “el autobús”(Es) —“el camión”(LA), “las gafas”(Es) — “los anteojos”(LA), “el camarero”(Es) —“el mesero”(LA) y otras.

Basado en esto muchas personas se preguntan qué versión de español aprender. Pero esta pregunta se puede responder con la confianza de que sin importar la opción que elijas, definitivamente serás entendido tanto en España como en América Latina sin mucha dificultad.

Consultora lingüística y de investigación: Catedrática
N.V. Chúpikova.

Daria Maliar
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The peculiarities of advertising slogans and the problem of their translation

Advertising has become a vital communication system in modern society. The main purpose of advertising is to attract public attention to a product or service and as the international trade continuously develops, more and more advertisement aimed at promoting goods or services at the foreign markets needs translating and localizing. Advertisement is characterized by certain language specifics, which cause various linguostylistic, linguocultural and linguistic difficulties for translators. Advertising texts are often based on cultural aspects, such as beliefs, norms and values, thus advertising message adaptation usually involves localization, but not just translation itself.

The phenomenon of the advertisement translation has been studied by such specialists as G. Ponomareva, O., Krutogolova, A. Eliseeva, G. Litvinova, K., Shido, N. Kohtev, S. Gonzales, V. Shuvalov. However, the problem of translating and localizing English-language advertisement into Ukrainian is still insufficiently studied.

The most important part of any advertisement is its verbal aspect, i.e., its text. According to theresearchers, the advertisement discourse verbal aspect includes four elements:

- 1) *Slogan*;
- 2) *Title*;
- 3) *Advertisement text body*;
- 4) *Echo-phrase*.

The most interesting element from the point of view of studying an advertising message is an advertising slogan, the purpose of which is to create a bright image that will be remembered for a long time by the addressee, and at the same time provide information about the advertised product. All this arouses interest in studying the advertising slogans translation difficulties. Among the main features of advertising slogans should be highlighted: *briefness, preciseness, memorability, emotionality charge, expression of the main advertisement idea, matching the target audience, expression of company ideology.*

All the above features are realized through the usage of different figures of speech, the most popular of them are as follows: *imperative sentences, rhythm, ellipsis, personification, assonance, alliteration, epithets, hyperbole, metonymy, generalization, concretization, metaphor and others.*

The translator's aim is to preserve all these aspects while translating and localizing slogans. Therefore, a translator must be aware of both source and target culture and language, as well as to know the possible ways of conveying different figures of speech into the target language so that the advertisement was perceived similarly in another culture.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.V. Zinukova.

Alina Matvienko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Translation features of English automobile discourse texts

Nowadays transport is one of the most important components of the economy of any country. Transport plays an important role in solving social problems, for example, providing cultural, business and touristic trips, as well as the development of cultural exchange both in the country and abroad. All these factors draw attention to the study of automobile discourse texts. Thus, at present we can find a lot of linguistic works devoted to the texts of automobile discourse. Many well-known linguists and researchers, such as E.G. Malysheva, O.S. Rogaleva, V.V. Vinogradov, Yu.Yu. Stroeve, T.N. Nekrasova, Yu.N. Revina, I.A. Yakovenko, V.I. Karasik, V.N. Komissarov and others devoted their researches to the study of English automobile discourse texts.

Modern researchers in the field of translation studies emphasize that for the most accurate and adequate translation of automobile terms into Ukrainian it is necessary to have a high level of professional knowledge, in particular it is important to be aware of proper use of translation transformations. Thus, among the most common means of automobile terms translation are the following:

- transliteration (it is always necessary to watch the **speedometer** while driving – *нід час поїздки завжди потрібно слідкувати за **спідометром***);

- calque (**charging system indicator** should always be operational – ***сигналізатор системи зарядки** завжди має працювати налагоджено*);

- equivalent (if you accidentally press the button of the **door**, it will not be possible to unlock the front doors from the inside – *якщо ви випадково натиснули на кнопку, розташовану на **двері**, її буде неможливо відкрити*);

- concretization (you should go to the car showroom if you want to buy a new **automobile**– *вам слід заїхати до автосалону якщо ви хочете придбати нову **машину***);

- generalization (if your car is broken you should contact the **car service** – *якщо ваш автомобіль пошкоджений, вам необхідно звернутись до **технічного центру***);

- descriptive translation (**flashing** is an important part of automobile operation systems, especially it is necessary while driving in nighttime – ***сигналізація дальнім світлом фар** є важливою частиною операційних систем автомобіля, особливо коли водити доводиться вночі*).

When translating texts of automobile discourse, the translator is to have a high level of knowledge in this field and to be aware of automobile terminology. Automobile discourse contains many technical instructions on the correct and safe use of a particular vehicle, and therefore, the translator is to be appropriately qualified to perform such kind of translation as accurately as possible to avoid serious consequences for the operation of the car.

The issue of translating the texts of automobile discourse still remains relevant as this phenomenon is a complex process and requires further detailed investigations.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Taissiia Mazokha
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

La traduction des jeux mots

Les jeux de mots sont les outils linguistiques qui manipulent les mots. Sa forme la plus connue est celle qui consiste à créer deux mots avec le sens différent, mais avec le composant humoristique. Le jeu de mots apparaît dans un grand nombre de situations dans la communication quotidienne, dans la publicité ou dans la littérature. Beaucoup de théoriciens comme Grassegger, Heibert, Delabastita, Chiaro, Vandaele etc., ont examiné les particularités de la traduction de jeux de mots.

En effet, selon Foucault, il y a quelques niveaux des jeux de mots dont on doit tenir compte dans la traduction. On va regarder tout d'abord le niveau des phonèmes ou graphèmes. Toutes sortes de jeux sont possibles ici : la commutation, la permutation, etc. Par exemple, le jeu sur les codes comme le font les jeunes dans les SMS et les messages électroniques (*A2m1, Jt'm etc.*) ou la variation orthographique relative au découpage en mots (*lamour senva comme ilvient*). Ensuite, on va observer le cas des jeux au niveau morphémique qui correspondent aux jeux sur la fixité de l'ordre ou de la position des morphèmes. Par exemple, changements affixaux dans le mot "*flûtiste*", on peut utiliser d'autres suffixes et dire "*flûteur*" ou même "*flûticien*". Cette méthode est aussi l'une des grands pourvoyeurs de néologismes. Dans les jeux au niveau syntagmatique il s'agit de l'ordre des mots et comment cela affecte le sens. Les adjectifs français illustrent bien ce type de jeu. En général, ils suivent toujours le nom, mais il y a aussi certains adjectifs qui peuvent changer leur sens selon leur place. Par exemple, "*un grand homme*" n'est pas "*un homme grand*". Enfin, quand on parle des jeux au niveau sémantique, on parle principalement des calembours, dont le sens est compréhensible et convenable dans le cadre d'un texte particulier. Selon Tallarico, il y a également les jeux de mots exploitant les calembours sémantiques en ce qui concerne la polysémie et l'antonymie.

Malgré que dans une approche extrêmement pessimiste, la traduction des jeux de mots est impossible, car les utilisateurs de chaque langue perçoivent la réalité à la manière différente. Il y a quand même les savants qui croient à la traductibilité des jeux de mots, comme J. Dancette, R. Lanheer, E. Dolet et autres. Ils admettent qu'il est impossible d'obtenir l'équivalence à tous les niveaux de la structure du texte, mais il est encore réel de traduire les calembours en sacrifiant les certains éléments. C'est pourquoi, quant à la traduction, il y a quelques possibilités :

1) Si le calembour est intraduisible, le traducteur doit l'interpréter mot à mot et donner l'explication.

2) Le traducteur peut remplacer le jeu de mots avec l'équivalent convenable (surtout quand on parle d'allusions culturelles).

3) S'il n'y a pas d'équivalent approprié, le traducteur peut créer son néologisme qui bien correspond au texte original. Selon M. Perek, ça dépend en fait de traducteur individuellement et son savoir-faire, car il doit unifier le sens de la phrase et les structures linguistiques et stylistiques.

Lorsqu'on traduit des jeux de mots, on doit trouver un équilibre entre la traduction fidèle et le maintien de l'humour. Il faut prendre en considération beaucoup d'éléments linguistiques. En gardant le même texture de la phrase, on peut facilement perdre le composant humoristique et vice versa. Si on cherche de recréer l'élément humoristique, on peut s'éloigner de l'original. C'est une grande difficulté de ce genre de traduction.

Consultant scientifique et linguistique: Maître-assistante L.V. Ratomska.

Grammatical transformations in English dirhemes translation

The English language is very diverse, especially grammatically, it has a lot of features and since English is considered an international language all these features should be researched. One of the features is the difference in syntactic and communicative structure of direme sentences which causes the different transformations during translation. Many researchers have studied the structure of sentences considering communicative issues. E. Breus in her scientific works mentioned that a monorheme is a statement that entirely contains new information, and a statement in which the topic does not contain “new” is called a direme. This topic was also studied by such researchers as I. Korunets, L. Barkhudarov ets.

The issues of direme sentence translation are more noticeable in direme sentences with the inverted word order, since large rearrangements of the syntactic structure are required. Also, direma is quite diverse and E. Breus distinguishes the following types of direma as to the function in the sentences:

- the adverbial modifier of time;
- the adverbial modifier of the place;
- the adverbial modifier of the cause and manner;
- the object;
- the adverbial modifier, object or subject.

Dirhemes with the theme expressed by adverbial modifiers, the theme may become the subject of translated sentence if semantically it is possible to be used in the function of subject. With a theme in the function of a direct object such a transformation usually causes replacement of active voice construction into the passive one. Adverbial modifiers and attributes may be turned into a subject in direct order translating diremes as well. Translation of sentences with a theme-nominal predicate does not present difficulties. It is only necessary to turn the Ukrainian nominal predicate into an English subject, for example: *The consultation paper will set out an assessment from the Treasury and the Bank of the case for a CBDC before a decision on whether to proceed.* У консультативному документі буде викладено оцінку Казначейства та Банка щодо справи ЦВЦБ до ухвалення рішення про те, чи слід продовжувати подальший розгляд. This sentence is a dirheme. The word order has been preserved but the syntactic structure has been changed. The subject of the source sentence has been replaced by an adverbial modifier of place in the target sentence. In this sentence we can observe the shift of predicate. The predicate of action “will set out” has been replaced by the predicate of state “буде викладено”.

To conclude, the translator should take into consideration not only the syntactic structure of the sentence but also the communicative one to achieve adequate translation.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Mariia Mykhailenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Problems of translating prepositions

Prepositions are short words that usually precede nouns and sometimes the gerund. There are prepositions of time (*at, in, on, by, for*), prepositions of place (*over, to, into, from*) and other important prepositions (*off, about, out of*).

Such well-known linguists as T.M. Voronin, A.I. Smyrnytsky, B.S. Khaimovich and B.I. Rogovskaya who considered the preposition as a separate part of the language without limiting the functioning of prepositions to the construction of verbs and nouns

In both Ukrainian and English, prepositions can be simple, complex, compound, derived, and phrasal verbs can be included here.

The main problem with the translation of prepositions is that you usually have to look for equivalents or analogues that will correspond to the original combination. Also, when translating prepositions and prepositional phrases, part of the language changes quite often or the preposition is not translated at all.

The main methods of translating prepositions and prepositional combinations are word-for-word translation, calque, omission, addition, transposition, selection of analogues or search for an equivalent.

Having studied the works of famous authors, here are a few, in our opinion, the most common definitions. So, A.V. Fedorov wrote: *“To translate means to express correctly and completely by means of one language what has already been expressed by means of another language. <...> The purpose of translation is to acquaint the reader (or listener), who does not know the language of the original, with this text (or the content of the speech) as closely as possible”*.

Based on the methods of translating prepositions and prepositional phrases and the processed material in the amount of two hundred sentences of journalistic discourse, it can be noted that simple prepositions occupy the largest place in journalistic discourse, phrasal verbs take the second place, derived prepositions take the third place and complex prepositions are least used. In the translation of prepositions and prepositional combinations, the

most commonly used were three methods of translation, such as word-for-word translation, equivalents and selection of analogues, and omission.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.

Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Karyna Nauholna
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Particularités de la traduction des realia contemporaines ukrainiennes en matière de presse française

La traduction des realia a toujours été et reste un des principaux problèmes que rencontre le traducteur. Aujourd'hui, avec l'attention croissante portée à l'Ukraine, à sa langue et à sa culture, cette problématique est devenue encore plus actuelle, car il est très important de transmettre correctement le sens d'un mot de la réalité sans perdre sa fonction symbolique, ce qui est particulièrement caractéristique à la langue ukrainienne. Les problèmes de traduction des realia ont été étudiés par de nombreux scientifiques, traducteurs, philologues et linguistes, tels que Gideon Turi, Diderik Grit, O. Cherednichenko, V. Vinogradov et bien d'autres. Par exemple, dans le livre "Neperovodimoe v perevode. Realii", Vlahov S. et Florin S. ont touché le concept de realia sous différents angles et ont établi une classification des realia en fonction des caractéristiques du sujet et des caractéristiques locales (nationales).

Les principaux spécialistes qui ont étudié la question des realia identifient différentes méthodes pour les traduire. Ainsi, V. Vinogradov distingue 5 méthodes de traduction des réalités, A. Fedorov - trois, et quelques-uns - 9. On distingue généralement les méthodes suivantes de traduction des realia: transcription du mot; création d'un nouveau mot; traduction; traduction approximative; traduction contextuelle; traduction descriptive.

Sur la base d'articles parus dans la presse française, il a été constaté que dans la plupart des cas, on utilise le calque, avec une transcription partielle. Par exemple, le Service de sécurité d'Ukraine (SBU) - en ukrainien Sluzhba bezpeki Ukrainy. Autre cas, la place Svobody ("liberté") - en ukrainien Ploshcha Svobody; dans cet exemple, on voit le calque et la translittération partielle avec l'explication du sens du mot entre parenthèses.

Dans un autre exemple, le gigantesque complexe Gosprom - en ukrainien Derzhprom ou Budinok Derzhavnoi Promyslovosti, on observe une traduction descriptive, moins fréquente, mais qui contient également la transcription du russe - Gosprom.

Ainsi, l'analyse de la presse française a révélé que les realia ukrainiennes sont le plus souvent traduites par le calque et la transcription,

que la traduction descriptive est moins souvent utilisée, et qu'il existe parfois une méthode combinée de traduction, le calque (le plus souvent) et la traduction descriptive.

Consultante scientifique et linguistique: Maître-assistante
L.V. Ratomska.

Denis Novak
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The specifics of the translation of English terms in the field of information technologies

The topicality of the translation of English terms of the modern technologies field is approved by its connection to the modern trends of economic development. Today the translation of English terms of information technologies into Ukrainian is a difficult translation problem since it has not been deeply investigated yet.

The texts of English scientific and technical discourse is used to convey information without emotionally affecting the recipient including the lexical elements to signify new knowledge, notions and phenomena. The specifics of translating these new lexical elements always are in the center of attention in modern linguistics.

The following scientists were engaged in the problems of term translation: D. Lotte (The tasks of technical terminology), V. Leichik (Linguistic problems of scientific and technical terminology translation), M. Korozhakova (Features of translation of terms in the field of information technologies), R. Pronina (Translation of English scientific and technical literature), V. Sudovtsev (English manual for technical universities). However all scholars considered the problem of terms translation only from the one point of view, without systematization.

The English information technologies terms are divided into types based on the number of components they have. Thus, as in most other areas, the group of one-component terms are the most frequent. This fact is due to the usage of general vocabulary for information technologies terms formation which through metaphorization is transformed into a term. There are examples of some terms based on the number of their components:

1) One-component terms: (*Key* – ключ, *prototype* – прототип, *block* – блок);

2) Two-component terms: (*software code* – код програмного забезпечення, *search engines* – пошукова система, *expandable banner* – банер, що розгортається);

3) More componential terms: (*Block Formatting Context* – Блоковий контекст форматування, *Visual formatting model* – Візуальна модель

форматування, *grid formatting context* – Сітковий контекст форматування).

After deep analysis of information technologies terms translation in the English scientific and technical discourse, we came to the conclusion that there are three main methods of translating English information technologies terms, such as calque, transcoding, and transformation. In some cases, descriptive translation may be used. It should be added that analogue translation is almost never used.

There are some examples of the translation of English information technologies terms according to the translation methods:

1) Calque: (*disk storage* – дискове сховище, *file system* – файлова система, *online service provider* – постачальник онлайн послуг).

2) Transcoding (*profile* – профіль, *domain* – домен, *device* – девайс).

3) Descriptive translation (*deluxe* – розширена версія програмного пакета, *file hosting service* – сервіс для розміщення файлів, *burning* – запис компактдиска).

The use of calque as the most effective way to translate English terms of information technologies is explained by the need to transfer the meaning of a term in the target language. Thus, new foreign terms are adequately reproduced in the language of translation.

Finally, we could summarize that the specifics of the translation of English terms of information technologies includes the deep technical background, knowledge of the technical language and skillful use of the calque.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Alexandra Obukhova, Katerina Novik
Universidad de Alfredo Nóbel, Dnipr , Ucrania

Unidades fraseológicas españolas y ucranianas: similitudes y diferencias

El estudio de la fraseología siempre atrae la atención de los científicos, porque se utilizan expresiones fraseológicas casi en todas las esferas de la vida del hombre moderno. Se pueden encontrar en obras originales de clásicos y escritores modernos, en los medios de comunicación, en la comunicación profesional y en discurso cotidiano. Fraseolog as son parte de la cultura de la gente, sin el conocimiento y la compresión de los cuales es muy difícil entender la composición nacional del pensamiento de los hablantes nativos de la lengua.

Vamos a presentarles algunas unidades fraseológicas y los métodos para traducirlas del español al ucraniano: a) la unidad fraseológica “*echar agua al mar*” se traduce al ucraniano como “*як кинути воду в море*”.

Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*як об стіну горохом*”. Este variante puede ser utilizado como la traducción de la unidad fraseológica española al ucraniano porque describe un acción estúpido que se repite muchas veces; b) la unidad fraseológica “*estar hecho un ají*” se traduce al ucraniano como “*складатися з перцю чилі*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*злий, як собака(нес)*”. Esta fraseología encaja porque describe un fuerte sentido de ira; c) la unidad fraseológica “*ser uña y carne*” se traduce al ucraniano como “*бути як ніготь та м'ясо*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*не розлий вода*”. Esta fraseología encaja porque muestra una amistad fuerte y fiel; d) la unidad fraseológica “*cuento chino*” se traduce al ucraniano como “*китайська розповідь*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*небилиця*”. Esta fraseología encaja porque significa una mentira o un cuento de hadas; e) la unidad fraseológica “*estar más sano que una pera*” se traduce al ucraniano como “*бути здоровішим за грушу*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*здоровий, як бик*”. Esta fraseología es apropiada porque significa buena salud; f) la unidad fraseológica “*donde menos se piensa salta la liebre*” se traduce al ucraniano como “*там, де найменше очікуєш, вискакує заєць*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*ось де собака заритий*”. Esta fraseología es apropiada porque explica el hallazgo inesperado; g) la unidad fraseológica “*estar como en el cielo*” se traduce al ucraniano “*бути як на небі*”. Entonces, podemos encontrar un análogo en ucraniano “*бути як на сьомому небі*”. Esta fraseología es apropiada porque significa felicidad y dicha.

Con todos esos ejemplos podemos ver que las unidades fraseológicas españolas tienen algo en común con los ucranianos. También estos idiomas tienen las ideas similares expresados en diferentes unidades fraseológicas pero con algunas palabras diferentes. Lo permite encontrarnos análogos cercanos en significado. El desarrollo de las culturas española y ucraniana es bastante excelente, lo que encuentra su reflejo en uso de la fraseología por los pueblos de ambos países.

Consultora lingüística y de investigación: Catedrática
N.V. Chúpikova.

Dariia Perekupko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

American movie titles and specifics of their translation into Ukrainian

Nowadays, in modern linguistics, the study of characteristics and titles functioning is of considerable interest to researchers. Every day a large number of headlines and titles attract attention of every person. For example, when reading an article or a book, watching TV, listening to music as well as

performing household activities such as shopping or choosing products. The headline is the most important part of any publication, which distinguishes it from the flow of other texts. Depending on how well the author manages to create a bright headline, a certain publication is able or not to attract the attention of a wide audience and to become popular later.

The title is the beginning of any fiction or movie. The recipient acquaintance with a plot begins exactly with it. The title contains an emotional load and helps to form an idea of the content of a particular work. Thus, the main task is to establish contacts with the readers and the viewers and draw their attention to a particular publication or motion picture.

Modern practice gives numerous examples of how, due to poor choice and design of the title, the level of interest of the audience decreases sharply because a meaningful movie with an incorrectly chosen, vague and illiterate title will not be noticed. On the contrary, the bright title, which attracted the viewer with its content and form, encourages watching the film and reading its description.

With the increased demand for creation of various fiction and movies, the problem of translating titles is becoming more common. The ability to skillfully convey the content of a title requires a specialist in-depth knowledge in the field of translation studies. Thus, it is possible find a large number of linguistic works of many famous researchers such as N.A. Alexandrova, V.P. Belyanin, G.B. Bendetovich, Z.D. Bliskovsky, I.V. Halperin, E.V. Janjakova, H.A. Kozhina, S.D. Krrzizhanovsky, I.V. Arnold, A.S. Podchasov and A.V. Fatina are about clarifying the nature of the title and the problems of its translation.

Studying the peculiarities of the titles and the specifics of their translation in modern cinema and fiction, linguists note that the ability to use translation transformations is a mandatory requirement in the work of a translator, as the ability to choose the right way of accurately conveying the content is the key to achieve the adequate translation. Therefore, researchers suppose that the main transformations can be the following:

- calque («*Godfather*»- «*Хрещений батько*»);
- replacement («*One Flew Over the Cuckoo's Nest*» - «*Пролітаючи над гніздом зозулі*»);
- transliteration («*Casablanca*» - «*Касабланка*»);
- concretization («*Ocean's Eleven*» - «*Одинадцять друзів Оушена*»);
- transcription («*Lawrence of Arabia*» - «*Лоуренс Аравійський*»);
- addition («*Brave*» - «*Хоробра серцем*»)

When translating the title of a movie, the peculiarities of language culture of the target audience are to be taken into account, otherwise it will be impossible to feel and convey the author's intention. Thus, the translator is to

select the title so that it remains short and attractive to the viewers, which requires a perfect command of both the original language and the target one.

It should be noted that the viewer's interest in a particular movie will often depend on the ability to choose the title in a proper way, thus, the problem of the title and the peculiarities of its translation still remains relevant. Currently, modern linguists draw special attention to the research of this topic, offering their own approach to the study of the translation of the title, as well as complementing the methods suggested by other experts. Both domestic and foreign researchers agree that the title still remains an understudied object in modern linguistics and requires further detailed investigations.

Scientific supervision by Associate Professor A.A. Stepanova.

Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Maria Pilipenko

Université Alfred-Nobel, Dnipro, Ukraine

L'argot des jeunes dans la langue française

Argot du français est la langue d'un groupe de personnes socialement libre, caractérisée par la particularité du vocabulaire, l'originalité de son utilisation, mais n'ayant pas son propre système phonétique et grammatical. Argot ne constitue pas un système indépendant et est réduit à une opération de mot spécifique dans une langue commune. Ainsi on forme un vernacular verbal spécial de sous-caste. Il convient de noter qu'au début, le mot "argot" désignait "le nom d'un gang de voleurs opérant à Paris, et ce n'est que plus tard que ce mot a commencé à être utilisé pour désigner le langage des voleurs", qui se rapproche de moins en moins du discours français conversationnel et familier, le dialecte des jeunes.

Dans le dictionnaire "Trésor de la langue française" on caractérise l'argot comme "une langue ou un vocabulaire spécial qui se crée au sein de certains groupes sociaux ou professionnels et à travers lequel l'individu démontre son appartenance au groupe et sa différence avec les meilleurs locuteurs natifs. Comme exemples, le jargon parisien, le jargon des établissements d'enseignement L'introduction du dictionnaire est complétée par la description suivante vernaculaire – "tout signe conventionnel qui sert à la communication secrète, tout acte ou manière de geste conventionnel qui est caractéristique des membres d'un même groupe et leur permet de se comprendre".

On pourrait dire qu'un grand nombre de scientifiques ont abordé le contenu des réalités et ont essayé de le révéler, de l'étudier en détail de tous les côtés, en relation avec la langue, ces découvertes et ateliers plutôt intrigants dans le domaine de la linguistique ont été faits par des scientifiques

similaires tels que A. Dauzat , P. Guiro, G. Monod, Denise François, P. Merle.

En fait , A. Dauzat peut être considéré comme l'un des premiers à être à l'origine de la récupération sociolinguistique d'argot. Dans son ouvrage "Défense de la langue française", le linguiste français appelle le "babillage conversationnel, greffé sur un tronc commun", "une langue formée dans l'intérêt des groupes sociaux". Parallèlement à l'interprétation lyrique du terme comme "la nouvelle famille jeune de la langue française", Dauzat caractérise le dialecte comme "toute langue spéciale essentielle dans un terrain social limité". La tendance d'une langue à "se diviser en parties, fondées sur les intérêts d'un groupe social, et à produire des langues spéciales" a été considérée dans les ouvrages postérieurs des chercheurs. Il convient également de citer son ouvrage *ArgotCaractéristiques, Elaboration, Influence*. Un paragraphe du premier chapitre est intitulé "Student Argo". Il souligne que la langue des érudits est peu étudiée et analyse les modes de conformation des mots du groupe linguistique argumenté. Une place particulière dans l'analyse des moyens dérivationnels est accordée aux "plus intrigants et plus connus que d'autres jargons de savants de l'académie militaire de Saint-Cyr et de l'École Polytechnique".

Le travail de P. Guiraud "Argot" est devenu un nouveau tournant dans le développement de l'argotologie. Il distingue trois rudiments natifs à part entière du vocabulaire argotique. L'un d'eux est un ensemble d'unités spéciales de patois qui agissent comme un "signe distinctif" pour un haut-parleur argot. Par ce signe, l'argottier "reconnaît et affirme sa personnalité et son originalité". Cette thèse de P. Guiraud met l'accent sur la représentativité et l'isolement du vocabulaire de l'élève.

G. Monod qui poursuit l'étude de P. Guiraud, souligne que le bavardage de chaque groupuscule est "l'élément principal de son snobisme".

De meme, plus important à l'analyse et à la parenthèse d'être patois a été la composition de Denise François "Argot". S'appuyant sur l'atelier d'éminents argotologues français, elle conclut que toutes sortes de discours d'achat surgissent dans des groupes attachés au même lieu, mais reste "isolés et fermés". Argot agit comme un indice du désir des représentants d'un groupe particulier de "conspiration, de solidarité et même de protection sociale" et dénote la "fiabilité de la communauté verbale".

Il faut constater que le cours de P. Merle est consacré aux dernières tendances du lingo. L'auteur affirme à juste titre que le "nouveau argot" déconcerte les expérimentateurs ultramodernes du discours non codifié. Ce sont principalement les jeunes qui sont lisés de ce patois. Les mots cruciaux pour décrire ce discours non codifié sont "pierre précieuse", "périphérie de Paris", "chansons du poète-argottier français Renault", "réanimation des canons du langage". Argot se voit attribuer un nouveau titre "lingo fast-food". P. Merle, désignant pour la première fois la "dernière incarnation" de

la sous-langue, utilise un emprunt anglais qui signifie “un restaurant bon marché avec un service rapide”. Et cet emprunt s'explique par deux raisons. À l'origine, c'est une langue mixte que l'on entend fréquemment dans ou à proximité de points de restauration analogues. Deuxièmement, ce qui y est consommé est à la fois standard et conforme à des fusions incompréhensibles de constituants colorés. L'auteur consacre un certain nombre d'études au “Nouvel Argot”.

En conclusion, il faut remarquer que de toute évidence, l'une des fonctions les plus importantes de tout argot professionnel est son service au domaine professionnel dans lequel il est utilisé. À cet égard, il est à noter que l'argot professionnel a une longue vie, car les principaux moyens utilisés dans un domaine particulier, ainsi que la conduite professionnelle, présentent une stabilité et une viabilité suffisantes. En même temps, la langue professionnelle de tel ou tel groupe vit aussi longtemps que vit la profession correspondante.

Consultante scientifique et linguistique:
Maître-assistante L.V. Ratomska

Kristina Polova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Features of the translation of abbreviations from English into Ukrainian

Nowadays the most urgent issue in translation studies is the problem of abbreviations translation. These difficulties are explained by the fact that the English and Ukrainian languages have their own system of abbreviations, which is an integral part of the entire lexico-semantic problem. This problem also lies in the correct decoding of the abbreviation.

Abbreviations are a common lexical phenomenon in English because the terms in the form of complex words and phrases are inconvenient for use, so often a complex term is used as a short version in the form of its main component. Although, as practice shows, abbreviations are among the most difficult to understand and translate the elements of foreign texts.

There are a large number of works and studies by various linguists such as N.V. Klenovaya and M.S. Galliamova, K.N. Levkovskaya, R.I. Mogilevsky, E.N. Galkina, A.P. Shapovalova, V.P. Voloshin, and etc. They prove the difficulties of translating abbreviations.

According to the research of R. I. Mogilevsky, we have differences between the morphological structure of an ordinary word that has a traditional form and abbreviations.

The abbreviation does not have grammatical elements that characterize it as a language unit, so the abbreviation is not formally an ordinary word.

N.V. Klenovaya and M.S. Galliamova studied in more detail the types of translations of abbreviations from English. The most common type is a transliteration, which is applied to proper names, names of government agencies, positions, etc. For instance, UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation), thus in our language we have the abbreviation UNESCO (укр. ЮНЕСКО – «Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури»), without changes, but its decoding is literally translated into Ukrainian and this type also has a certain number of disadvantages.

The second type is the tracing element. MP «Member of Parliament» (укр. членпарламенту), EBC «European Central Bank» (укр. Європейський центральний банк), ANC «African National Congress» (укр. Національний конгрес Африки), etc. There is no equivalent to these abbreviations in our language, therefore, knowing their decoding in English, we can translate them literally.

The last type is analog. This type is used by the interpreter when a certain subject situation must be transmitted during translation through the norms of the language. For example, ORS “Organisation of American States” (укр. ОАД – Організація Американських Держав) or UAE “United Arab Emirates” (укр. ОАЕ – Об'єднані Арабські Емірати).

Consequently, the problem of translating abbreviations is a topical issue for research, but in the last decade, it has been a particularly curious theme. This is due to its wide use and functionality in the English language.

Scientific and language supervision by Lecturer
M.G. Pavlovych.

Kristina Polova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Features of translating the subjunctive mood from English into Ukrainian

Mood is a form of the verb that indicates how the speaker considers the action in relation to reality. It plays a significant role in mastering English grammar. As in Ukrainian, moods in English perform the same function: they express the relation of the utterance to the world. There are three types of moods *Indicative Mood*, *Imperative Mood*, *Subjunctive Mood*. Particular attention should be paid to the Subjunctive Mood. The grammatical meaning of the subjunctive mood is the meaning of possibility in an indefinite time frame. It can be past, present or future tense. The main difficulties in translating with the subjunctive mood are expressed in the inability to use it in sentences of different tense forms, respectively, difficulties arise, and this is a common problem among interpreters.

There are numerous works on the ways of translating the Subjunctive Mood, mainly the works by such scientist as I.A. Gruzinskaya, T.M. Novitskaya, Zh.A. Golikova, E.P. Shubin, M.A. Vasiliev, and etc.

According to I.A. Gruzinskaya, the Subjunctive Mood expresses wishes, suggestions, assumptions, doubts or unreality. The only verb that has forms in the Subjunctive Mood that differ from those in the indicative mood is the verb "to be". To express the subjunctive mood in English, analytical forms are used with the verbs should, would, may, might + infinitive: *Mr. Brown ordered that I should come* (Містер Браун приказав мені прийти). The author notes that the so-called Shifting of Tenses is used to express unreality in the subjunctive mood, i.e. the past form instead of the present or the past perfect form (Past Perfect) instead of the past: *I wish I had the book* (Я хотів би, щоб у мене була книга). Relying on the opinion of I.A. Gruzinskaya, it can be noted that when changing from direct speech into indirect speech, the time for expressing the subjunctive mood does not change: *"If I were you, I would apologize", he said. - He said that if he were me, he would apologize.*

Particular attention should be paid to the difference in the subjunctive mood in the studying of two languages, which lies in the fact that in the Ukrainian language there is only one way to convey the intended or possible action, namely the verb in the past tense with the particle "бу". According to E.P. Shubin the Ukrainian language, which has only one form of the subjunctive mood - the combination of the particle *would* with the past tense form (я хотів бу) in English, there are two subjunctive moods: Subjunctive I and Subjunctive II.

When translating a predicate in the subjunctive mood from English, formed with the verbs "should" and "would", as a rule, the particle "бу" is added to the verb of the Ukrainian sentence, for example: *I would like to go to England* (Я б хотів поїхати до Англії). When translating a predicate in the subjunctive mood formed with the help of auxiliary (modal) verbs "could" and "might", their lexical meaning should be preserved "міг би", for instance: *They could do the homework* (Вони могли б зробити домашню роботу). As a rule, it is not difficult to transfer the forms represented by the verbs "wish" and "hope", which are translated using the corresponding semantic verbs of the Ukrainian language in the subjunctive mood (with the particle "бу") or the verb "хотіти" or with the help of the introductory word "я сподіваюсь": *"I wish the rain would stop for a moment," said grandpa.* («Я б хотів, щоб дощ на мить припинився», - сказав дідусь). According to Golikov, subordinate clauses of the condition with the form "should" (for all persons) + infinitive, when translated into Ukrainian, usually begin with words "у разі якщо": *Should my mother come this way, I will speak to her* (У разі якщо моя мама буде тут, я поспілкуюся з нею).

In conclusion, it is worth noting that the subjunctive mood plays an important role in the grammar of the English language, and this mood is often used in colloquial daily and business speech, so this issue of translating the subjunctive mood from English into Ukrainian is relevant. It is important to mention that it is also important for a translator to analyze all possible translations of subjunctives into Ukrainian, some of them were presented in the work, in addition to the “би” particle, the Subjunctive Mood can be expressed with additional words.

Scientific and language supervision by Lecturer
Y.O. Tiapina.

Yuliia Pronchuk
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Translation peculiarities of official and business texts from English to Ukrainian

In the modern world, English has become the universal language of business communication, for that reason the translation peculiarities of formation and functioning of special vocabulary and terminology in official business texts, and in the sphere of civil aviation in particular, is a matter of interest and a subject of this research.

A lot of studies in modern linguistics are devoted to the concept of the term. Researchers V.M.Komissarov, G.A.Sergeeva, D.V. Shcherba, A.Ya.Kovalenko, A.V.Superanska, E.V. Breus studied the characteristics of terms and ways of its translation.

A component analysis of the English aviation terminology indicates the presence of both single-component and multicomponent units in it, and a large number of abbreviations and acronyms. Studies shows, that among the one-component aviation terms, substantive, adjective and verbal ones prevail, for example. The majority of aviation terms in English are multi-component formations. For example, complex terms based on following models:

- 1) (N1 + N2), a combination of two nouns.
- 2) (N+Part. I)+N, where Part. I is the present participle.
- 3) (N+Part. II)+N, where Part. II – past participle.
- 4) (Adj.+Part. I)+N, where Adj. + Part. I - a combination of an adjective and a present participle.
- 5) (Adj.+Part. II)+N, where Adj. + Part. II – a combination of an adjective and a past participle.
- 6) (Num.+Part. II)+N, where Num.+Part. II combination of numeral and past participle: two-sided.

The single-component terms are translated in a direct way with the search for their equivalents in dictionaries or the definition of their meanings

by the semantics of the root morpheme or affixes. Scientists identify the following most typical ways to translate aviation multi-component terms:

- 1) Translation using a similar prepositive attributive group.
- 2) Translation by components transposition (translation from right to left).
- 3) Translation of phrases such as "Noun + Preposition + Noun".
- 4) Translation using participial and adverbial expressions such as "Noun + Part. I + Noun, Noun + Part. II + Noun, Adj. + Part. II + Noun".
- 5) Descriptive translation – describing a designated concept by means of another language.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Svitlana Puhach
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Errative in English Internet discourse and the problem of its translation

Despite the fact that erratives can be found in the English literature of the late sixteenth century in some form, it has not been until the beginning of the 21st century that the research of this linguistic phenomenon has received a new round of development. Errative is an intentional distortion of the codified word spelling. The term comes from the Greek language and literally means "mistake". Such famous linguists as G. Guseinov, Yu. Utkin, T. Tsebrovskaya explored this topic in their works.

Although erratives are ubiquitous in everyday Internet communication, this topic remains largely undisclosed. Many studies focus on the features of errative as a phenomenon that exists purely within the framework of the target language, completely ignoring the aspect of translation. In addition, there are practically no studies devoted to the specifics of erratives in Ukrainian Internet communication.

Errative is a clear demonstration of all the resources inherent in the language. There are examples of distorted language that are fixed within a specific language culture, and occasional. Distortions are possible at the phonetic, morphological, syntactic and semantic language levels. According to the studies of key researches, there are following reasons for the use of erratives: 1) to avoid censorship (to bypass automatic moderation of a taboo word on the forum); 2) to increase the expressiveness of the message; 3) to use the social functions of the language by dividing the interlocutors according to the principle of "friend or foe" (or "good or bad", where "good" one is the person who speaks the language sufficiently to understand and appreciate its distorted version).

When translating erratives, it is necessary to take into account the structural differences of languages. This affects the range of resources, chosen by the translator to compensate the distortions not inherent in TL. In addition, it is important to see whether the expressiveness of errative is ensured exclusively by linguistic distortion or some kind of intracultural context that needs to be additionally explained. Among the methods of translating erratives, the most commonly used are: 1) errative into errative (the same or a different type); 2) errative into non-errative (when the text material in the target language corresponds to the original errative, although no actual erratives were included in translation); 3) omission; 4) non-errative to errative; 5) editorial techniques, mostly footnotes.

Scientific supervision by Full Professor A. A. Stepanova
Language supervision by Senior Lecturer V. V. Kalinichenko

Julia Rádchenko, Vadim Galushkin
Universidad de Álfredo Nóbel, Dnipró, Ucrania

Características de la jerga española y su uso

Utilizar o no la jerga es un asunto personal de cada uno, pero saber qué significa tal o cual frase es muy importante si quieres entender libremente a los españoles, sus películas y su cultura callejera. También la jerga es especialmente importante para los jóvenes (adolescentes) a quienes les gusta usar estas palabras con mucha frecuencia.

Vamos a demostrar unos ejemplos de la jerga muy popular:

a) *Movida* (*движуха, тусовка*)

La palabra movida se deriva del verbo mover (*“рухати”*) y se puede traducir al ucraniano como *“рух”, “метушня”, “безлад”, “драйв”, “тусовка”*. La correspondencia ucraniana más precisa en forma y significado, pero no en estilo, es *“движуха”*;

b) *Tío* (*чувак*)

“Tío” significa *“дядько”* en las relaciones familiares, es decir, el hermano de uno de los padres. Pero cuando lo usas en la jerga, puede significar cosas diferentes. Por ejemplo: *“tío”* (*чувак*), *“¡pero mira lo que ha hecho este tío!”* (*ти тільки подивися, що зробив цей недоумок*), *“como lo domina, ¡que tío!”* (*як чудово в нього це виходить, клас!*);

c) *Guay* (*клас*)

Esta palabra ahora es bastante común no solo entre los jóvenes, sino también entre los adultos. Ejemplos de uso: *“esta guay”* (*класно, класний*), *“superguay”* (*суперклас, охренительно*), *“guay de paguay”* (*зашибісь*);

d) *Chungo* (*хреново, погано*)

Esta palabra significa el mal estado de una persona. Su estado de ánimo y sus problemas. A menudo, esta palabra es utilizada por los niños modernos. Ejemplos de uso: “*esta chungo*” (Це погано/хреново), “*estoy chungo ánimo*” (В мене поганий настрій);

e) *Mola* (приколює, подобається)

Esta palabra se usa para reemplazar la palabra “*gustar*”. Una palabra muy popular, también usada principalmente por jóvenes y niños. Ejemplos de uso: “*esta situación me está mola*” (Ця ситуація мене приколює), “*siempre se está molado de mí*” (Він завжди наді мною приколюється);

f) *Quedarse a cuadros*(очманіти)

Esta palabra ayuda a reemplazar oraciones completas. Describe la sorpresa de una persona en una frase. A menudo es utilizada por las niñas en España. Ejemplos de uso: “*quedarse a cuadros, ¿dónde has comprado esto?*” (Очманіти, де ти це купив?), “*quedarse a cuadros, camina sobre el agua*” (Очманіти, він ходить по воді).

Todos los ejemplos anteriores se pueden ser utilizados para traducir textos con jerga. En el ejemplo de todo lo descrito anteriormente, podemos entender que en español, también hay mucha jerga. El ucraniano y el español son idiomas diferentes, pero cada uno tiene palabras similares. La jerga es una cosa muy importante, mejora el idioma. Tenga en cuenta que nuestros idiomas son muy similares. Por lo tanto, la jerga es muy similar.

Consultora lingüística y de investigación: Catedrática
N.V. Chúpikova.

Daria Ratushniak
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Translation of scientific and technical texts of space discourse from English into Ukrainian

The space industry has been a driving force for research and advanced technology in recent decades, which are also widely used in other areas of human endeavor. This means that translation of scientific texts is becoming increasingly necessary. The works of such well-known linguists as M.Gotti, A.Kovalenko, O.Fedorov and V.Karaban have been centered around translation problems.

According to L. Kopylova, the texts of space themes are usually saturated with terms not only from space vocabulary but also from other branches of human activity. However, there are still no special linguistic studies devoted to the space texts in Ukraine. And so, we have relied on the common issues of scientific texts translation.

According to the studies of key scientists, when translating scientific and technical texts from English into Ukrainian, there may be difficulties at the lexical, grammatical and stylistic levels. For example, the translation of terms and clichés can be considered a problem of translation at the lexical level. At the grammatical level, it is modality, the replacement of passive form of the verb for active, the translation of non-finite forms of the verb. Stylistic level issues include the emotional coloring of the text, the use of metaphors and epithets and approaches to their rendering.

Because of the saturation of texts with highly specialized terms or neologisms, problems may arise in their translation. To do this, it is possible to use special technical dictionaries (correctly select the adequate variant of translation of the term). Or it is worth resorting to the use of lexical transformations to solve this problem. The main translation techniques of lexical transformations include: transliteration; transcription; word-for-word translation; generalization, concretization and modulation.

Scientific and linguistic supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Anastasiia Romanenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Poetry translation: untranslatability and translator's talent

The translation of poetry, when both the poem's form and content are equally important, is the most challenging and demanding task for a translator.

Many scholars, philosophers and poets wrote about untranslatability of poetry, including poets PB Shelley, K.Balmont, Mandelshtam, Brodskiy, academician Vinogradov, literary critics Tomashevskiy, Etkind, Toper and V.von Gumboldt, the author of the philosophical concept of poetry's untranslatability.

Catford, a prominent scholar, who has elaborated on the concept of untranslatability, distinguishes two types of untranslatability: linguistic (referring to the translation problems which arises when there is no lexical and syntactical substitution in the target language) and cultural untranslatability (when a source language culture item does not exist in the target language culture). As poets, according to Geoffrey Leech, "enjoying poetic licenses", deviate from conventional linguistic and cultural norms, both types of untranslatability become more evident in poetry. According to Roman Jakobson "In poetic art, pun or paronomasia reign, and regardless of the fact whether the power is limited or limitless, poetry is untranslatable by definition. He suggests creative transposition as a method of poetry transition.

Sergei Goncharenko distinguishes three different methods of poetic text translation, depending of the information which a translator intends to convey: poetic, verse translation and philological. S. Goncharenko , a poet - philologist, hispanist and translator , whose numerous scientific works on the theory of poetic speech, history and theory of Spanish literature received wide recognition , is also the author of translations of more than 150 Spanish, Portuguese , French, Latino-American poets. Goncharenko's translation of the poetry of Leon de Greiff, the Colombian poet, nominated 5 times for the Nobel Prize in literature , completely dispel the myth of its untranslatability. The translator has presented the world the poet's masterpieces translations which have the same charm and message as the original poems.

As noted by Ruben Dario Lores Arcila “la traducciones al ruso de la poesía de León de Greiff realizabas por el poeta e traductor S. Goncharenko han constituido un aporte significativo que revela ciertos procedimientos del código poético de la obra de León de Greiff”.

Steven C. Mohler in “El estilo poético de León de Greiff” mentions an important role which music plays in Leon de Greiff's poetry : “en la poesía sinfónica de greffiana la música penetra, la estructura , el contenido temático y la imaginaria”. While his poetry displays the musicality , common to the Latin American modernist poets , Leon de Greiff was innovative in his invention of words . In his attempt to create a union of the language of poetry with the sounds of music , the poet strives for formal perfection . Leon de Greiff, known for his stylistic innovations , uses obsolescent words , courageous neologisms - authorial coinages, complicated allusions , alliteration . The following words belong to Nicolas Guillen : let us get prepared to meet Leon de Greiff , Colombian, to meet the festival of colors , unusual rhythms and unusual music , but also to meet bitter wisdom and hidden grief without which there are no great poets .

*Не более, чем баллада боли
В сей балладе из тетради все как в тризне
нашей жизни: любим, спорим,
спим, ищачим, счастье — с горем, радость — с плачем.
Пантомима бьющей мимо иллюзорности задорной
и затворность спеси вздорной...*

*Вроде-рифмы
ради рифмы,
радий славы
ради лавы
вулканической машины иронической морщины... Тицанье! Ишь ты и куда
ты?! Стекла слишком розоваты.*

*Тень мгновенья, лень забвенья: все как в тризне нашей жизни
в сей балладе из тетради...*

Scientific and language supervision by Associate Professor L.I. Semerenko.

Caractéristiques de la traduction du texte publicitaire

Le transfert de textes publicitaires dans d'autres langues est souvent problématique, car il n'est pas toujours possible d'obtenir une traduction équivalente. Dans le monde moderne, la tâche de traduire la publicité au sens habituel n'est jamais définie, car l'originalité des textes publicitaires les rend souvent difficiles à traduire, la luminosité et l'émotivité de la publicité se perdent lors de la traduction, de plus, le mécanisme de l'impact psychologique pro - communicatif des messages publicitaires est détruit.

Pour qu'un texte publicitaire remplisse sa fonction communicative, il ne suffit pas de le traduire, il doit s'inscrire dans l'environnement culturel de la langue de la forme et du contenu à traduire, et le traducteur n'est pas en mesure de transmettre grand-chose. La traduction d'un texte publicitaire, contrairement à la traduction de fiction, dans laquelle le traducteur est obligé de transmettre les mérites artistiques et esthétiques de l'original, est quelque peu différente dans la forme, les moyens linguistiques, ainsi que dans une orientation communicative prononcée. Dans le processus de traduction de tels textes, le traducteur doit résoudre à la fois des problèmes linguistiques purement linguistiques dus aux différences dans la structure sémantique et les caractéristiques de l'utilisation de deux langues dans le processus de communication, ainsi que les problèmes d'adaptation sociolinguistique du texte. De nombreuses caractéristiques de la traduction sont liées aux spécificités des langues, c'est-à-dire langue dans laquelle (à partir de laquelle) la traduction est effectuée.

Les traducteurs publicitaires sont attentifs à la nature particulière de l'utilisation des pronoms personnels et possessifs dans les textes publicitaires. Le ton convaincant d'un message publicitaire (qui est également typique des textes publicitaires russes) est souvent basé sur l'utilisation cohérente du modèle de communication suivant : "*nous, notre, nos*" - pour désigner l'annonceur, "*vous, toi*" - pour s'adresser à un acheteur potentiel et « *ils, elles* » pour faire référence à d'éventuels concurrents. Les principaux types de transformations lexicales utilisées dans le processus de traduction impliquant diverses langues sources et langues cibles comprennent les techniques de traduction suivantes : traduction transcription et translittération ; traçage et substitutions lexico-sémantiques (concrétisation, généralisation, modulation).

Les principaux types de transformations grammaticales comprennent : assimilation syntaxique (traduction littérale) ; division de la proposition ; consolidation des propositions ; Les substitutions grammaticales (formes d'un mot, d'une partie de discours ou d'une partie de phrase). Les principaux types de transformations lexico-grammaticales comprennent : traduction

antonymique ; explication (traduction descriptive) ; indemnisation. L'analyse a permis de mettre en évidence les caractéristiques des textes publicitaires français. Le caractère persuasif du texte publicitaire prévaut sur le caractère informatif : *"Tout terrible Sans ONU mot" (Lancôme, parfum "Poème")*

Les moyens stylistiques sont largement utilisés (métaphore, répétition, comparaison, hyperbole). Des moyens phonétiques (euphoniques et métriques) sont utilisés pour concevoir les textes publicitaires. Dans les textes publicitaires en français, le nom de l'entreprise qui représente le produit fait souvent partie intégrante du slogan et se place au tout début afin d'attirer l'attention de l'acheteur. Le facteur genre est également noté dans les textes publicitaires : les annonceurs utilisent habilement les particularités de la psychologie et du discours féminin et masculin pour attirer les acheteurs potentiels.

Supervision scientifique et linguistique par Enseignant
M.A. Samoilenko.

Olexandra Rydaieva
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The peculiarities of usage of the allusions in English fiction and the specifics of translating them into Ukrainian

Nowadays, foreign literature is one of the most important aspects of human spiritual enrichment. It gives everyone the opportunity to replenish their vocabulary and expand their horizons. Works of art play an important role in the development of human personality and help to reassess various issues of life. In their works, writers increasingly try to touch not only the problems of our time, but also the past, because they depict various social problems that humanity faces every day. And it is the awareness of the events of the past that can help in resolving certain issues. In this regard, modern authors in their artistic works use such a stylistic device as an allusion, which makes it possible to obtain a reference to a certain fact and to recall some information about a character or event.

The most important characteristics of allusions is their cultural conditionality. Each nation has its own picture of the world, which has no analogue in other languages and therefore is incompatible with any of them. Allusions are of great importance in the fiction of different countries and eras. Forms of allusivity, such as myth, texts of canonical religions and masterpieces of world literature, have acquired a number of specific features, that distinguish them from the original forms, in the modern literary process. By using classic images and plots, the authors express the ideals and moods of their era.

The problem of studying allusions and the peculiarities of their translation in the area of a literary text is one of the urgent problems in modern linguistics. It should be noted that such a phenomenon of language is poorly studied, which allows outstanding linguists analyzing this issue and solving a number of linguistic hypotheses. Thus, I.R. Halperin, A.G. Mamaeva, D.B. Gudkov, L.A. Mashkova, E.M. Anikina, I.V. Arnold, D.N. Arutyunova, V.I. Karasik, M.M. Bakhtin, N.M. Bilozerova, A.A. Bodalov and many others devoted their scientific works to the study of this phenomenon.

According to prominent linguists, the translation of such a stylistic means as allusions requires a specialist to have the appropriate skills in the field of translation studies. Thus, in order to achieve the result of the highest quality, the translator is to be able to competently use modern translation transformations, among which the following can be distinguished:

- transliteration (*Aslan the Lion is a willing victim who has committed no treachery was killed in a traitor's stead* – **Лев Аслан**, який не вчинив зради, добровільно здався і був убитий замість зрадника);

- semantic equivalent (*this great and wealthy church constantly formed an apple of discord* – ця впливова і багата церква завжди була **яблуком розбрату**);

- functional analogue (*your husband will raise Cain when he finds out you've lent your brother \$20 000!* – *та тобі чоловік учинить рознос, коли дізнається, що ти дала в борг \$20 000!*);

- substitution (*they haven't sacked me yet, but it's just a matter of time. I can see the writing on the wall* – мене ще не звільнили, але це вже питання часу. Я це відчуваю, **але зробити нічого не можу**);

- concretization (*?s felt like Actaeon condemned and cornered and devoured* – **як олень**, який не може більше бігти, **повертається і схиляє голову перед собаками, як Актеон, котрий зазнав кару богині, загнаний і роздертий**);

- descriptive translation (*every married person is a Jekyll and Hyde, they've got to be* – у кожній одруженій людині сидить **прихований звір**, інакше просто не може бути).

The main difficulty of translation based on allusions is that the allusion not only refers to the certain event or object, but makes this projected information an integral part of the statement. In addition, there are many cases where the allusion may be incomprehensible to people who read the translated text. Therefore, the specialist is to be well acquainted with the stylistics of both languages and to have some experience in the field of translation studies, because it will be difficult for an inexperienced translator to identify the source of allusion or notice this phenomenon in the text, which can lead to its unintentional omission.

Nowadays, modern literature continues to actively expand and be replenished with new works, the authors of which often refer to the works of other writers, or mention existing historical events, thus, the study of such stylistic means of language as allusions and features of their translation still remain relevant. Currently, the degree of study of allusions in the foreign literature is far from the desired results, which encourages modern linguists to pay special attention to the study of this topic. In this regard, it should be noted that the problem of studying allusions and the peculiarities of their translation is a rather complex phenomenon that requires further detailed research.

Scientific supervision by Full Professor A. A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Ksenia Ryzhak
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

L'intertextualité comme pour problème de traduction

De nombreuses conférences scientifiques internationales et régionales sur les études , la linguistique , la psychologie de la traduction, etc. ont lieu chaque année. Lors de ces rassemblements, des scientifiques de différents pays du monde tentent de résoudre les problèmes urgents de la science moderne de la traduction, ainsi que de décrire les autres voies de son développement.

Actuellement, il existe de nombreuses études consacrées à divers aspects de la théorie de l'intertextualité. En particulier, l'utilisation d'éléments intertextuels dans les textes médiatiques, dans le discours politique, l'utilisation des intertextualités dans la fiction, etc. sont activement étudiées. Cependant, les études existantes ne peuvent pas être qualifiées d'exhaustives. Ainsi, le problème de la traduction des éléments intertextuels dans la fiction reste insuffisamment étudié. La solution de ce problème nécessite la prise en compte simultanée de différents aspects de l'intertextualité, car la traduction devrait prendre en compte les divers facteurs linguistiques et extralinguistiques.

La reconnaissance par de nombreux chercheurs du fait que le problème de l'intertextualité est étroitement lié aux problèmes de réception et d'interprétation du texte artistique, rend nécessaire de l'étudier également du point de vue des études de traduction. Les questions de la reproduction de l'intertextualité dans la traduction ont déjà été découvertes dans de nombreux travaux, mais toutes ces études ont un caractère théorique général (B. Hatim, I. Mason, P. Torop, G. Denisova, L. Krasnova). Une attention particulière mérite le livre de G. Denisova « Dans le monde de l'intertexte: langage, mémoire, traduction », qui est une étude très significative du phénomène de

l'intertextualité dans un contexte large. La question est de savoir s'il est nécessaire d'adapter l'intertextualité de l'original, c'est-à-dire de remplacer certains signes intertextuels nationaux et individuels de l'original par d'autres signes qui relient le texte de la traduction aux textes de la culture d'accueil.

Les concepts d'« intertexte », d'« intertextualité » et de « dialogicalité » ont certainement conquis le champ terminologique des sciences humaines. Cependant, compte tenu de cette popularité, il n'y a pas de clarté dans l'interprétation de ces termes, et on peut donc identifier les différentes approches de leur compréhension. Ainsi, en particulier, G. Denisova nomme ce qui suit: 1) la théorie qui comprend l'intertextualité à la suite de l'interaction active de différents codes linguoculturels (J. Kristeva, R. Barthes); 2) la théorie qui considère le « sens » du texte dans la tradition de l'herméneutique comme une relation « texte-lecteur » (M. Riffaterre) ; 3) la théorie littéraire, qui voit l'histoire littéraire comme le résultat de la relation entre les œuvres individuelles et le système des genres littéraires (J. Genette).

Bien que le phénomène de l'intertextualité en général ait été étudié de manière multilatérale, on constate que l'aspect national de l'intertextualité n'a malheureusement pas encore été étudié. Les chercheurs ont noté que l'encyclopédie intertextuelle nationale est représentée par des textes de culture nationale, communs aux représentants d'une communauté linguoculturelle. Ces textes peuvent inclure des citations, en particulier du folklore, des allusions (dans une large mesure du folklore), des réminiscences, du symbolisme et de la phraséologie.

La question de l'identification de moyens spécifiques de traduction des unités intertextuelles reste ouverte. Parmi les moyens proposés, une attention particulière devrait être accordée à celles qui tiennent compte de la spécificité nationale de l'intertexte. Ainsi, L. Grek estime à juste titre que les unités intertextuelles appartenant à l'encyclopédie nationale devraient être traduites par une reproduction exacte du matériel lexical avec un commentaire ou par la sélection d'un analogue fonctionnel dans la culture du destinataire.

En conclusion, on voudrait noter que, compte tenu de toutes les méthodes et façons de reproduire l'intertextualité dans le discours en langue étrangère, nous ne pouvons qu'être d'accord avec l'éminent écrivain et érudit italien U. Eco, qui dans son ouvrage « Mouse or Rat? La traduction en tant que négociation » met en garde contre le respect de critères rigides dans la traduction des unités intertextuelles et met l'accent sur une approche distincte de chaque cas individuel. Le chercheur estime que le traducteur lui-même doit peser où omettre le lien intertextuel pour une meilleure perception du texte par le lecteur, et où risquer une compréhension superficielle au nom de son accentuation.

Consultante scientifique et linguistique:Maître-assistante
L.V. Ratomska.

Modern scientific approaches to the definition and classification of slang

Slang is an integral part of every language, a powerful means of expressing the conceptual picture of the world of young people. Despite already existing research and a large number of scientific works, the problem of defining and classifying slang is still relevant. The phenomenon of slang has been studied by lots of researchers such as I. R. Halperin., G.B.Antrushyna, V.A. Khomiakov, M.M. Makovskyi, M.V. Solodkyi, E. Partridge, G. Mencken and others.

At the moment, there is no single classification of slang. Researchers offer different classifications of slang lexis, taking into account various factors – its origin, scope of use, stylistic features, and so on. Researchers' opinions on the definition of slang also often differ. According to G. B.Antrushyna, slang is a kind of metaphor with a mocking connotation. E. Partridge thinks that slang is speech that does not fall under the established language norms. G. Mencken expresses a similar position, noting that slang refers to the generally accepted language, but remains outside the accepted language canons. According to I.R. Halperin, just because the fact that the term "slang" combines various kinds of phenomena, it does not have a clear structure, which makes it difficult to define it. Halperin himself does not consider slang to be a separate language category and suggests using the term "slang" as a substitute for such phenomena as "jargon".

Most researchers classify slang in a fairly general way. In particular, V.A. Khomiakov divides slang into general and special (narrowly used). M.M. Makovskyi in his turn, for example, classifies slang into thematic groups – criminal world, business, student slang, gaming and others. According to the classification of M.V. Solodkyi, slang units are divided into groups according to their functional load – those that have coherent, deictic, nominative, invective, psychological, expressive, identifying and aesthetic functions. So, depending on different characteristics, slang can also be classified differently.

Today, slang continues to be rather complex and poorly studied section in the context of the theory of linguistics. It can be explained by the heterogeneity and versatility of the concept of slang itself and the lack of tradition of translating this layer of lexis in Ukrainian translation practice. That is why the question of defining and specific classifying of slang is still open.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Terminological features of veterinary discourse texts: translation aspect

The share of terms in the lexical composition of the language is growing rapidly. Therefore, it is quite natural to study terms and terminology systems by linguists, who consider terminology as an important part of the lexis the modern literary language.

Veterinary terminology is a system of concepts designating the conditions and processes occurring in the body of animals, diseases and their symptoms, methods of diagnosis, prevention and treatment of diseases, medical equipment, medicines, etc.

Veterinary lexis is one of the most intensively progressing parts the vocabulary of the language, which is primarily caused by the rapid development of veterinary medicine and international scientific integration in this area of knowledge. All this confirms the relevance the problem of terminology and the need for its research today.

Linguists have carried out a series of studies the veterinary terminology that determine its main characteristics.

Rozhkov notes that veterinary vocabulary consists of terms that are used in veterinary scientific works.

Authors such as Timkina, Yakovleva, Komarova, Rozhkov have devoted many of their scientific works to the study of veterinary terminology in English.

As Averbukh notes, within the veterinary lexical system, the leading role belongs to such terminological subsystems:

- 1) anatomical and histological nomenclature;
- 2) a terminology complex of pathological anatomy, pathological physiology, and clinical terminology;
- 3) pharmaceutical terminology

According to the research results of Rozhkov, depending on the scope of use, veterinary terms are divided into terms of veterinary science and terms of veterinary practice. Veterinary terms are divided into the following types according to their structure:

- ♣ simple one-word (*babesiosis*)
- ♣ complex, two-word, combined or hyphenated (*nurse-technician*)
- ♣ multi-component phrases (*internal cardiac massage*)

Consequently, the translation of veterinary discourse can be characterized as a difficulty for the translator. This specificity is due to the presence of a large amount of terminology, which refers to both general medical and veterinary vocabulary. Terminology is translated by means of

both international equivalents and numerous transformations, which are applied at the translator's discretion.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Kate Semenova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The definition of proper names and peculiarities of their translation into English

Onomastics is a science that studies proper names, i. e. names of people, names of animals, nations, geographical objects and has recently become an independent linguistic discipline. The word onomastics comes from the Greek word, which means “name”. Many linguists have tried to understand what the term “proper names” means and which explanation of it is the most accurate. The issue of proper names and their meaning provokes the greatest number of discussions among researches in the field of onomastics.

According to the studies of key researches, proper names are divided into: anthroponyms, zoonyms, toponyms, astronoms, cosmonyms, theonyms, chrononyms, chromatonyms, ideonyms and so on.

There are four basic methods that are used to translate proper names such as transliteration, transcription, transposition and calquing. Transliteration is a formal letter reproduction of the original lexical unit using the alphabet of the translation language or, in other words, letter imitation of the form of the original word. No changes occur in the written version of the name, and the identification of the native is unique and independent of language.

Using method of transcription, the word is written in Cyrillic, and when translating its sound must correspond to the original language. The differences between some sounds in Ukrainian and English are the reason for the existence of several variants of transcription.

The essence of transposition is that proper names from different languages, which have different variants of forms, but common linguistic origin, are used in translation in order to convey each other. Transposition supposes that the word or part of the original word is transmitted in the Ukrainian language, using the same lexical means as in the original language.

Calquing is a way of translating the lexical unit of the original by replacing its constituent parts (morphemes or words) with their lexical equivalents in the target language. It is usually used to translate terms, commonly used words and phrases.

Therefore, the issue of translating English proper names is relevant, needs further consideration and will be the subject of future research. There are a large number of classifications of proper names proposed by outstanding linguists who have studied this issue, however, in our opinion, the most accurate is the classification by its referents. In addition, there are four main methods to translate proper names – transliteration, transposition, transcription and calquing.

Scientific and language supervision by Lecturer
K.H. Zavizion.

Kateryna Shabánova
Universidad de Alfredo Nobel, Dnipró, Ucrania

Características gramaticales de textos publicitarios españoles

Los textos publicitarios están predestinados para promocionar o presentar bienes, servicios o ideas con el fin de aumentar sus ventas. De manera breve y sucinta, comprensible en cualquier idioma del mundo, son familiares en muchos países y se entienden de la misma manera en todo el mundo. Así, a la hora de traducir la publicidad el traductor debe tenerlo en cuenta, sin perder la fuerza semántica del eslogan. Se necesita una expresión sencilla y fácil de entender para que los consumidores la recuerden con facilidad. Los textos publicitarios son gramaticalmente diversos. A menudo contienen la forma verbal impersonal **hay**, por ejemplo: *Hay muchas maneras de sentirse cómodo* - *Для відчуття комфорту існує безліч способів* (anuncio de Levi's).

En las publicidades de radio se suelen utilizar **pronombres de segunda y tercera persona** y **verbos en forma person** para dirigirse al público. La elección de la forma gramatical depende del público al que va dirigido el mensaje, por ejemplo: *¡Entra en la música!* - *Поринь у музику* (anuncio del sintetizador dirigido a los jóvenes); *No existe un coche así... a un precio así* - *Немає такої машини... за таку ціну* (Jaguar); *El coche que nadie quiere tener... como rival* - *Автомобіль, який ніхто не хоче мати... в полі суперника* (Seat Ibiza).

El uso del **artículo** es muy expresivo. El artículo definido puede utilizarse para destacar la exclusividad de un bien, por ejemplo: *Es LA tentación* - *Ось вона - спокуса* (anuncio de chocolate Nestlé); *Si puede tenga UN Rolex* - *Якщо можете, оберіть Rolex*.

Entre los medios expresivos también hay que destacar el uso del **modo imperativo** que incita a la compra de un producto o servicio: *¡Ven, juega y consigue lo último de NOKIA!* - *Приходь, грай і отримуй новинки від NOKIA!*; *¡Regresa, pero tómate tu tiempo!* - *Повертайся, але не поспішай!*

(anuncio del coche Renault); ¡Telefoné ahora! - Дзвони зараз! (anuncio de una agencia de viajes).

En cuanto a las **preposiciones** posiblemente marcar lo siguiente: la omisión de preposiciones: *Yogur sabor fresa* - *Йогурт зі смаком полуниці*, *Camisa sport* - *спортивна футболка*, *Coche todoterreno* - *Позашляховик*; repetición de preposiciones: *Con clase. Con prestigio. Con superioridad. Cuidando cada detalle...* *Атрає кон стилем. Діфінїр кон персоналітатем. - Висококласний. Престижний. Превілейований. З увагою до деталей...* *Приваблює текстилем. Проявляє індивідуальність.* (ROVER 216).

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko.

María Shulpiná
Universidad de Alfredo Nóbél, Dnipro, Ucrania

Construcción del participio absoluto en español y francés

La construcción del participio absoluto es una construcción bastante complicada en cuanto a su sintaxis y semántica, utilizada en muchos idiomas como un equivalente "plegado" de las cláusulas adverbiales. La construcción del participio absoluto incluye un participio (como predicado) y un sustantivo/ pronombre (como sujeto), así como palabras dependientes. El "sujeto" de la construcción no coincide con el sujeto de la parte principal de la oración, porque se refiere al participio, que desempeña el papel de "predicado", lo que crea una predicación adicional.

En el idioma francés dicha construcción puede basarse en cualquier tipo de participios franceses (participe presente, participe passé (participio pasado compuesto)), mientras que en español se utiliza sólo el participio pasado:

1. Una vez **acomodados los asuntos** de la fábrica y la casa, se hizo un examen médico, se tiñó las canas y compró ropa interior de seda (esp).

2. Oui, une fois **la phrase prononcée**, très vite, qu'est-ce que cela m'apporterait de plus?(fr)

Estos ejemplos demuestran los elementos de la construcción española (participio + sustantivo) y la francesa (sustantivo + participio). Sin embargo, además de los componentes principales, la construcción del participio absoluto también puede incluir elementos dependientes. Además de la difusión, la construcción también puede contar con elementos complicados, por ejemplo, miembros paralelos que entran en relaciones semántico-sintácticas en línea. Tanto en el idioma español como en francés se utilizan construcciones sin ningún sujeto expresado verbalmente. En tales construcciones, el sujeto de la acción puede recuperarse del contexto

precedente o de la oración principal gracias a indicaciones en forma de pronombres.

El análisis del material ha permitido resaltar las características de las construcciones de cada una de las lenguas consideradas. Se observan diferencias en el orden de ubicación de los principales elementos estructurales, además existen diferencias en la posición. La construcción del participio absoluto en español, además de su posición preposicional y la posposicional (observada en francés), también puede ocupar la interposición. La presencia de una sola forma del participio pasado español es una característica importante: con la construcción del participio absoluto es posible expresar tanto precedencia como simultaneidad a la oración principal, mientras que una forma de participio especial (participio presente) se usa para expresar simultaneidad en el idioma francés.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko.

Regina Sviridova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Potential problems in modern translation of classical poetry into Ukrainian

Each year, more and more new translations of literary texts are published in Ukrainian, from the classics to the present-day writers. A literary translation requires delicate and aesthetic taste as it depends on genre and stylistic dominance. If the translator does not preserve the genre or style of the original in the translation, the text ends up becoming separate from its true value.

Being fluent in a foreign language does not mean being a good interpreter. As Nora Gal, the literary translator and “mother of the Little Prince,” pointed out in “The Living and the Dead Word”, it is not the word and the letter that should be translated, but the spirit and the meaning.

Working on the stylistics and translation of Rudyard Kipling's poem “The Stranger”, the difficulty is in working on rhythm and rhymes, although they are not very accurate in the original. For instance,:

• **Talk my talk** – розмовляти моєю рідною мовою

The original text contains the repetition technique. Repetition of a word or phrase in a poetic or prose work attracts the reader's attention. Repetition of the sameword can bring clarity to the meaning

*He does not talk my talk – Незнайомі пісні не дають мені зрозуміти:
I cannot feel his mind Слід уникати його, чи радіти?*

• **The soul behind** – душа, що ховається за зовнішністю;
укр.еквівалент – вовк в овечій шкурі

But not the soul behind

*Не бачу я в ньому брехні або зла,
Але яка дорога його сюди
привела?*

*I see the face and the eyes and the
mouth*

• **Ere our children's teeth are set on edge.** Ere is the archaism of the word «before». To set your teeth on edge is the idiom (you find it extremely unpleasant or irritating)

*Ere our children's teeth are set on
edge*

By bitter bread and wine.

*Нехай радіють життю наші
діти невинні,*

*Йї не бачимуть злоби у душі
чужинній*

In the 21st century, translators have come to rely on machine translation, but the fact remains that human intelligence is not replaceable in the translation process. A machine cannot translate poetry or a book of fiction because it is not able to delve into the context or know the etymology of foreign words.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

Arina Tarasiuk, Sona Zazyán
Universidad de Alfredo Nóbél, Dnipró, Ucrania

Unas unidades fraseológicas españolas y sus traducciones al ucraniano

La unidad fraseológica es la combinación de palabras caracterizada por presentar un cierto grado de fijación. Se trata de combinaciones de palabras cuyo significado no se deducen necesariamente del significado de los componentes por separado. El uso de frases hechas en el discurso contribuye a desarrollar el sentido del lenguaje, amplía el conocimiento de la lengua, enriquece el discurso, lo hace figurativo y expresivo. La presencia de un gran número de modismos en una lengua demuestra su riqueza, y no se puede estudiar una lengua sin estudiar su fraseología.

Vamos a estudiar algunos ejemplos: a) “*Buscar una aguja en un pajar*” es una unidad fraseológica español que se traduce como “*шукати голку в сараї для соломи*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*шукати голку в копиці сіна*”. Porque en ucraniano se significa buscar algo que es muy difícil de encontrar; b) “*Ver con cristal de aumento*” es una unidad fraseológica español que se traduce como “*дивитися через збільшуваче скло*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*зробити із мухи слона*”. Porque en ucraniano se significa hacer un gran problema de uno pequeño; c) “*Desaparecer como por encanto*” es una unidad

fraseológica español que se traduce como “*зникнути як за помахом чарівної палички*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*як вітром здуло*”. Porque en ucraniano se significa la desaparición repentina de alguien o algo; d) “*Caer algo como una bomba*” una unidad fraseológica español que se traduce como “*впасти як бомба*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*мов грім серед ясного неба*”. Porque en ucraniano se significa de repente, inesperadamente; e) “*Callarse como un tuerto*” es una unidad fraseológica español que se traduce como “*замовкнути як мертвий*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*німий, як риба*”. Porque en ucraniano se significa silencio; f) “*Llamar al pan, pan y al vino, vino*” es una unidad fraseológica español que se traduce como “*називати хліб хлібом, а вино вином*”. En ucraniano podemos encontrar una unidad fraseológica con un significado similar, por ejemplo, “*називати речі своїми іменами*”. Porque en ucraniano se significa hablar abierta y directamente, sin ocultar tu opinión. Todos estos ejemplos se pueden usar al traducir del español al ucraniano y viceversa, porque transmiten completamente las ideas de expresiones.

En conclusión podemos decir que en diferentes idiomas se pueden encontrar frases hechas con traducciones diferentes pero con significados similares que se pueden ser utilizados en la traducción sin cambiar el significado.

Consultora lingüística y de investigación: Catedrática
N.V. Chúpikova.

Mariia Tkachenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Healthcare terminology in the English publicist discourse

The healthcare is number one topic today. People are increasingly interested in their health and the health of their relatives and friends. The main reason for such interest is that we have unlimited access to the Internet with all its information in free access. At the same time, various modern epidemics have caused anxiety and a high level of anxiety for our health. There are many sources in the journalistic discourse containing news and advice on health from medical experts. The negative side of such accessible medical articles and news is the risk of getting the wrong information that can harm both physical and mental health. So, it is necessary to choose reliable sources of information. Also, it is vital to ensure that the text, written by an entrepreneur or journalist, is accurate.

Medical terminology as a part of healthcare terminology is widespread in journalistic discourse. Medical terminology is a system of terms used by healthcare workers for communication and work. Also, such terminology is used by medical students, entrepreneurs, editors, journalists, and copywriters.

Many scientists studied medical terminology, including Andriy V. Botsman, William Labov, Olga Petrova, C. Galinski, Lyudmila Zubova, Taras Kiyak, and others. They conducted numerous linguistic studies, studied lexical-semantic and lexical-grammatical features of terminological systems.

The thesis upon the study of English terminology on the healthcare topic is based on terms from English publicistic articles. The most popular sources are the BBC News, The Guardian, and the Daily Mail. They are known as reliable sources of information all over the world.

During the study of English terminology, most terms appeared to be nouns. Also, there are both terms (e.g., *cancer*) and phrases (e.g., *blood test*). Words are more common than phrases.

It was found that equivalents (e.g., *health* – *здоров'я*) and analogs (e.g., *wellbeing* – *самочуття*) are used in the study of the healthcare articles more often, while the descriptive way of translation (e.g., *medicines* – *лікарські засоби*) is used less often. Word-for-word translation (e.g., *mental health* – *ментальне здоров'я*) is often used for the translation of phrases. The biggest challenge in translation was the impossibility of translating terms by equivalents. To translate such terms it's necessary to search for analogs in special dictionaries.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.

Language supervision by Senior Lecturer V.V.Kalinichenko.

Alisa Tokarieva

Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The specific peculiarities of the conditional mood in English and its rendering into Ukrainian

Thus, this work is actually devoted to the phenomenon, which is named as the conditional mood in English as a whole and position of it in a parent language – Ukrainian. Nowadays this term of the conditional mood is frequently used in the grammar aspect in English in a quality of a special structure. There are numerous texts and articles where we can find such grammatical units. We need to realize that it is a huge topic and it has lots of features and exceptions. Also we will discuss its topicality and relevance in some ways.

Primarily, this work distinctly reflects the whole structure of the conditional sentences in English and common types of them. Consequently, in a general, we truly have 4 types, which include namely: zero, the first, the second, the third and particularly there is an additional type – mixed conditional.

✓ Basically, zero conditional type is expressed the general truth or facts of something visible, for instance:

If she is studying, I do not disturb her (якщо вона вчиться, то я не буду відволікати її).

If she eats hamburgers, she gets an allergy (якщо вона їсть гамбургери, то в неї буде алергія).

✓ The first conditional type refers to the action that will be come true immediately, it is like a real situation in the present, to give an example:

If a boyfriend presents a bouquet with flowers to his girlfriend, she will be greatly joyful (якщо хлопець подарує букет квітів своїй дівчині, то вона буде надзвичайно щасливою).

✓ Hence to the second conditional type we have an imagination about unreal and ,perhaps, impossible situation in the past, for example:

If I were wealthy and prosperous, I would possess a plenty of automobiles, yachts and houses (якби я був заможним та успішним, то я би мав багато машин, яхт і домів).

✓ The third type of conditional mood describes an unreal state in the past in a certain period and depicts various regrets about some experiences.

If you had called me yesterday, I would have joined you (якби ти покликав мене вчора, то я би присєднався до тебе).

Carolina could have won if she had run a bit faster (Кароліна могла б виграти, якби вона прибігла трохи швидше).

✓ In addition, when we speak about mixed conditional we mean a combination of type 2 and 3, 3 and 2. Therefore:

If he were not so absent-minded, he would not have mistaken you for your sister (якби він не був таким неуважним, то він би не прийняв вас за вашу сестру).

According to professors of the Lviv Polytechnic University, in modern Ukrainian the conditional mood is formed analytically by the way of adding the particle *би* (after the vocal *б*) to the form of the past tense or the infinitive of the conjugated verb *читавби, прочиталаб, погулятиб*. This particle is written separately from the verb, it can easily move in the sentence, being placed either before the verb or after it, or can be separated from the verb by other words (*от биежедавноприйшов*). With some conjunctions it is joined into one word, e.g.: *щоб, якби, начебто, мовби* and others.

Even O.O. Potebnja pointed out that the common feature of the past tense and "ideal" moods is the fact that in both cases the action is not available in reality, and we render events that do not exist at the moment of

speaking. That is why in many languages forms of the conditional mood are built on the basis of the past tense.

In conclusion, we comprehended that a topic of conditional mood really essential and widespread in English and Ukrainian languages, it differs and depends on what we need to signify or identify during the context. Thus, we can be convinced that exactly this theme is significant in a contrastive grammar and in the professional field of translation technique.

Scientific and language supervision by Lecturer
Y.O. Tiapina.

Alisa Tokarieva
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The word combinations and its types in English and Ukrainian

During working with definite texts, and articles you could observe plenty of various simple or sophisticated word combinations in some ways. Consequently, word combination is a polynominative syntactic unit. Word combination in both English and Ukrainian means a certain collocation or blend that is composed of diverse parts of speech. Such type of combination in translations is frequently used by specialists in this sphere. In addition, we need to be aware of the ability to modify the meaning of the sentence with such types of word combinations in some cases.

There are numerous works concentrated on the notion of word combinations or in other words collocations and its particular classification in English and Ukrainian by such remarkable scientists and linguists as Ch.A. Shekeyeva, A. Martelli, and O.V. Demenchuk.

Word combinations may be described through the order and arrangement of the component members. According to the affirmation of the Ch. A. Shekeyeva, we have such classification of types of word combinations:

Verbal – nominal group. In the word group of the first type, we are speaking about the combinability of concrete verbs with other words. For instance:

- *to see something* – *побачити щось*;
- *to wear glasses* – *носити окуляри*;
- *to wear a smile* – *посміхнутися*;
- *to catch a cold* – *застудитися*.

Adjectival combinations. Thus, it is a special combination of adjectives with another part of speech, in a common way, with nouns. For example:

- *kind to people* – *бути добрим, ввічливим до людей*;

- *a significant issue* – *значиме питання чи проблема*;
- *great pleasure* – *велике задоволення*.

Nominal combinations or phrases. In the current case, we have the head component, which is the main word of the group, and one of the more subordinate elements. Namely nouns, and attached parts of the words. Hence:

- *very great bravery* – *дуже велика хоробрість*;
- *bravery in the struggle* – *хоробрість у боротьбі*;
- *red flower* – *червона квітка*.

There are many peculiarities of these structures, but perhaps the most significant depict exactly meaning in the context. In order to achieve a correct translation of word combinations, the translator should know the structural and semantic features of such phrases and imagine what means can be used during translating into the native language.

Scientific and language supervision by Lecturer
M.G. Pavlovych.

Alisa Tokareva
Université Alfred-Nobel, Dnipro, Ukraine

Spécificités des idiomes français et leur traduction en ukrainien

Aujourd'hui, la langue française est trop riche en idiomes divers, dont chacun a une signification particulière. Les formes les plus caractéristiques de transformation sémantique, inhérentes aux expressions phraséologiques du français moderne, on repense leurs composantes. Par conséquent, les caractéristiques de la traduction des idiomes en fonction du contexte sont un aspect important dans le travail du traducteur.

Donc, de nombreux scientifiques ont étudié avec soin le sujet des idiomes en français, mais les plus célèbres d'entre eux sont les linguistes français Philippe Blanche, P. Quitard et le professeur de l'Université de Lviv nommé d'après I. Frank – Galina Raboche.

Généralement, un idiome – c'est tout instrument de communication linguistique utilisé par telle ou telle communauté. (C'est un terme très général qui recouvre aussi bien la notion de langue que les notions de dialecte, de patois, etc.)

Selon le linguiste français Philippe Blanchet un idiome est « un réseau minimal de systèmes linguistiques individuels identifié par un autoglossonyme et une conscience linguistique spécifiques ». Il utilise ce terme « afin d'éviter les connotations idéologiques de la terminologie traditionnelle ».

Selon Galina Raboche, l'émergence de la phraséologie idiomatique est due à une refonte complète de leurs composants, et leur formation est liée aux

normes grammaticales établies de la langue française. L'indicateur principal de repenser sémantiquement ces phraséologies est l'opposition du sens littéral ou figuré valeur.

On sait que P. Quitard a écrit "Dictionnaire étymologique, historique et anecdotique des proverbes etproverbes de la langue française" (1842). En fait, il s'agit d'une recherche importante, car c'est la première fois qu'une tentative est faite pour donner une explication scientifique de l'émergence de nombreuses unités phraséologiques phraséologie dans la lanque française.

Cet article est consacré aux expressions où apparaissent les couleurs.

Les idiomes les plus intéressants et leur traduction en ukrainien:

♣ *Voir la vie en rose* (бачити життя в розовому кольорі) – бути оптимістом. Exemple: Elle sourit toujours, cette fille voit la vie en rose.

♣ *Voir des éléphants roses* (бачити розових слонів) – мати галюцинації. Ex: Il se sentait si mal que dans un moment il a commencé à voir des éléphants roses.

♣ *Faire travailler sa matière grise* (заставити працювати свою сіру речовину) – подумати. Ex: C'était une situation difficile, le détective devait faire travailler sa matière grise.

♣ *Avoir le sang bleu* (мати кров синього кольору) – мати знатне походження. Ex: Ce garçon a le sang bleu, il est d'origine noble.

♣ *Être encore vert* (бути ще зеленим) – бути сповненим бадьорості. Ex: Être jeune, ça veut dire être encore si vert...

Ainsi, dans le monde entier il existe un grand nombre de beaux idiomes qui ont des significations différentes et véhiculent des sens particuliers. La langue française abonde en idiomes et pour le traducteur, ce sujet est bien considérable.

Consultante scientifique et linguistique: Maître-assistante
L.V. Ratomska.

Daria Topilina
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

English proverbs, sayings and features of their translation (based on the Anglo-American sports press)

The proverb is a small form of folk poetry, a short, rhythmic expression that carries a generalized idea, conclusion, allegory with a didactic bias. The proverb is considered to be a bright and accurate set folk saying. A special phraseological unit that reflects a life phenomenon or a situation. It often has a humorous bias.

The purpose of this paper is to analyze proverbs and sayings, give their classification and describe the functions they perform and the way they can be rendered to the native language.

The first thing to draw attention to is that the vast majority of proverbs and sayings resonate with oral folklore, despite the fact that the process of borrowing has never been interrupted throughout the history of paremiological creativity.

Secondly, the main issue of modern paremiology is the classification of proverbs and sayings. A. Mamontov notes that today there are several types of classifications of proverbs, including the following:

1. alphabetical classification;
2. classification by key words (lexical or encyclopedic);
3. monographic classification: based on the grouping of proverbs by place or time of collection and by the identity of the collector;
4. genetic classification: divides the material by origin, from the languages in which proverbs and sayings originated;
5. thematic classification involves the distribution of material on the topics of expression. There are ten thematic groups of proverbs and sayings.

With reference to proverbs and sayings about sports we use the thematic classification. Example: *A sound mind in a sound body – У здоровому тілі здоровий дух*. This is a proverb that belongs to thematic classification. Because the expression refers to sports topics.

The third important aspect is that the proverb is a closed structure (cliché), has a direct and (or) figurative meaning. Proverbs, on the other hand, are unfinished sentences. Only in a specific context do they become complete two-part sentences. In terms of functional (communicative) characteristics, there are narrative, motivational and interrogative sentences. The vast majority of proverbs of the studied languages are represented by narrative and partially by motivational sentences. For example: *The bull must be taken by the horns – Схонуми бика за рогу*. The characteristics are as follows: Proverbs. Thematic classification. It has a figurative, motivating meaning. It should be an incentive to take one action or another.

The fourth special detail is that proverbs have their syntactic constructions: 1) generalized personal sentence with a predicate-verb in the second person singular of the future tense; 2) infinitive constructions; 3) compound sentences -proverbs with the union *a so*; 4) conjunctionless compound sentence. For example: *Lose a step – Втрапуми хватку*. Phraseological unit. Infinitive construction. Thematic classification. It has a direct and figurative meaning. *Monday morning quarterback – Диванний експерт, критик заднім числом*. Phraseological unit. Generalized personal sentence. Thematic classification. It has a direct, motivating meaning.

The fifth feature is that functional phrases operating in the discourse of sports reports are included in a limited number of semantic fields, most of which can be combined into semantic areas: success, victory and failure. A semantic field is a combination of words – in the case of phraseological units

– taking into account their semantic commonality. Here is an example: *Moving the goalposts* – *Змінювати правило на ходу ігри*. Phraseological unit. It is an infinitive construction. Belongs to the thematic classification. It has a direct and figurative, motivating meaning. It belongs to a sentence that expresses the motivation to take action. Included in the semantic field - *speed*. *Drop the ball* – *Робити помилку, облажатися*. Phraseological unit. It is an infinitive construction. Belongs to the thematic classification. It has a direct meaning, a motivating meaning. Refers to a sentence that motivates to take an action. Entering the semantic field of failure.

Therefore, we can conclude that the study primarily showed that in the discourse of sports reports, some phraseological units modify their meaning. In particular, some idioms realize a meaning unknown outside the sports sphere. Sometimes the meaning of the idiom is specified according to the topic under discussion. Phrase words that function in the discourse of sports reports are included in a limited number of semantic fields, most of which can be combined into semantic areas: success, victory, failure.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.M Suvorova.

Kateryna Tymoshchenko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Peculiarities of English headlines and their rendering into Ukrainian

The headline is a perfect element of the text with double nature. It is not only about the content; it is also about the impact. The English press is known to be extremely expressive compared to the Ukrainian, so it reveals a number of linguistic peculiarities which have been studied by A. Safonov (1981), A. Podchasov (2001), N. Gedgafova (2016), A. Gerasimova, A. Kuznetsova (2015), V. Rudnytska (1994), A. Kovalenko (2010), N. Nikolaeva (2016), S. Kubashicheva, L. Chitao (2015), S. Bespalova, L. Vereshchagin (2019) and others. Since there is a need for attracting readership and involving them into material, communicative functions of the headlines should not be ignored. The pragmatic classification of headlines includes factual, persuasive and directive headlines.

Grammatical aspect of the headlines covers mostly elliptical concept – the lack the articles, auxiliary verbs, nouns / verbs; usage of Present Simple to denote the freshly new events in the past, Participle II – to inform about the past, the Infinitive, Participle I and Gerund – to address to the future. In this case process of translation involves different grammatical transformations.

Lexical peculiarities are characterized by the contrasting principle, terms, abbreviations, proper names, clichés, fixed phrases can be used along

with neologisms and different expressive means. Here, the strategy of translation depends on the means used, but generally it could be search for equivalent, analogue, calque or descriptive way of translation which is resorted to mostly when the expressiveness is to be rendered implicitly.

Stylistic features are multiple – semantic and syntactic, so one element can be used separately or in combination with the others. Metaphors, similes, allusions, puns, rhetoric questions, nominative structures, ellipsis, pseudozeugmatic enumeration are to be identified and only then rendered with the help of equivalent, implication (functional analogue) or explication (any other stylistic means) along with grammatical and lexical transformations.

The amount of information is dramatically increasing and the relevance of rendering it by means of other languages is to be followed. New techniques to draw attention may be invented so we should not forget about accuracy, conciseness and clarity of their translation. Different translation transformations are stipulated by the divergences in headline structure, ambiguous semantic fields, the rules and norms of the target language.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Tetiana Ukhanova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Localization problems in English media discourse translation (based on English series)

English series as well as streaming platforms have been in great demand over recent years, that is why more and more shows are being released. International popularity of English series leads to the necessity of translation, nevertheless the term “localization” is a relatively new one, as it was introduced at the end of 20th century.

Hence, the research subject remains relevant. This topic has been researched by Olga Blinova, Karina Tkachenok, Ewa Drab, O.V. Shurlina, O.V. Zinkevich. While localizing the text a translator has to deal with the following difficulties: technical, linguistic and cultural. Technical difficulties are those related to the discrepancies between the SL text length and TL text length, necessary size of a phrase to meet the subtitle requirements of speed and symbol number, text modification for lip sync, etc.

Linguistic problems while translating a series very often refer to word plays, jokes, stylistic devices etc. For example, in 11th episode of 6th season of “The Big Bang Theory” Raj Koothrappali, who comes from India, jokingly makes up a new phrase “*in a New Delhi minute*”. It is a reference to the idiom “*in a New York minute*”, meaning “*quickly*”. This joke is a word

play, which emphasizes the fact that Raj is Indian, and is challenging to preserve in translation. Another challenge is presented by cultural difficulties, which are connected with cultural references and different regional peculiarities. For instance, “The Big Bang Theory” characters often use some names of services, companies and shops, which are not so common in CIS countries. For instance, when they humorously use “Amazon”, there is an option of looking for a relevant and equally widespread shop in TL country (“Metro” or “AliExpress”) to make the joke clearer and more emotional for the audience.

The principal objective of the research is to determine the characteristics of series translation and outline ways of dealing with English media discourse localization problems. If we consider Zauberga’s definition of the term “pragmatic adaptation”, we can say that localization is strongly interrelated with pragmatic adaptation, since the main purpose of translating a TV show is to make the series commercially successful on a new market. It can be achieved thanks to adapting a message from SL to TL, while maintaining the intent, style, tone, and context of the original text. If a series text is successfully transcreated, it will evoke the same emotions and implications for the target audience.

It should also be noted that a TV show represents an individual piece of art, which means that it has a theme, an idea, some conflicts and problems, which are expressed via the characters’ speech. The main character of “The Big Bang Theory” Sheldon is a genius physicist who lacks emotional intelligence, which serves as a basis for a big number of ironic comments and jokes. Therefore, translator must be aware of the plot and character’s special features to be able to transcreate the text successfully in order to create an equal impression on the audience.

We consider localization to be worth researching, as it involves a lot of different factors and presents a lot of challenges.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.V. Zinukova.

Yelyzaveta Varvanska
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Translation of anthroponyms from English into Ukrainian

Anthroponyms as a linguistic and philological phenomenon have been an object of research for over a century. The topic attracts interest of modern researchers due to the absence of one fixed way for translating anthroponyms. The features of their use and interpretation are constantly expanding due to rapid development of literature, the press, television, and

social media's influence, where they are widely spread. The works of such linguists and critics, as V. Komissarov, N. Rybko, I. Nesterova, O. Yurchishin and, mostly, A. Superanskaia have been crucial to the approaches of anthroponym definition and translation.

The term *anthroponym* has been analyzed and studied by numerous linguists all over the globe, but the most notable out of all was A. Superanskaia, who has given her definition for the anthroponym phenomenon. According to her, an anthroponym is a type of proper name, which is used to identify a person or group of people. In addition, she offered a classification, which contains eight types of anthroponyms, which include: 1) first names, 2) patronyms, 3) middle names, 4) surnames, 5) pseudonyms, 6) cryptonyms 7) ethnonyms and 8) honorifics.

There are several ways of translating proper names. Based on the relevance to the topic, some of them are suitable for translating anthroponyms, in particular: 1) transcription, 2) transliteration, 3) transcoding, 4) transposition, 5) calquing and 6) functional analogue. It is shown that transcription, transcoding and calquing are used most of all.

Thus, the phenomenon of anthroponyms is yet to be studied due to the active development and changes in the mentioned linguistic field. This topic has significant importance when translating journalistic texts for its influence on the contextual meaning.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Vladislav Veretennikov
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Slang in modern English media discourse and the peculiarities of its rendering into the Ukrainian language

Slang is a universal linguistic phenomenon, caused by low extralinguistic and linguistic factors and represented by a different number of lexical units in different languages. Slang as a linguistic phenomenon is constantly updating, upgrading, and acquiring qualitatively new characteristics and attributes. Slang enriches the language and brightens it up with such stylistic devices that can enhance its comprehension and value. Slang is characterized by the fact that it does not belong to literary language and opposes to various language cliches. Slang is actively used in general language and is limited by the use of context and certain social frameworks.

Nowadays English slang is used in everyday speech, because it makes up 10-20% of the average English speaker's vocabulary. Moreover, slang is

considered as the most difficult problem in the process of rendering it into Ukrainian.

The studies of English slang and rendering it into Ukrainian were analyzed by the works of many scientists as E. Partridge, I. Galperin, N. Mikhalchuk, M. Sergeenko, V. Martynyuk, V. Paliy, S. Kostyuk, E. Yedirashvili, D. Lysova and many others.

There are so many shortenings among slang, e.g. *lol* (laughing out loud), *convo* (conversation), *perfs* (perfect), and etc. Slang is divided into:

a) literary colloquial:

- proverbs and aphorisms (*You only live once*);

- profanities (*Damn!*);

- idiomatic expressions (*You've hit the nail on the head, She chickened out*);

b) colloquial:

Some examples of informal colloquialisms can include words (*y'all* or *gonna* or *wanna*), or phrases (*old as the hills* and *graveyard dead*).

c) low colloquial or jargon.

It should be noted that there are many dictionaries of slang units, individual Internet sites, as *Slang dictionary* written by E. Partridge or *Queer Undefined*, the popular Internet site. Slang words are very widespread in the English media discourse and the problem of its rendering into Ukrainian arises, when the sense of slang in the SL could be understandable in the TL.

The following examples of translating English slang into Ukrainian show how this process is difficult. Some slang words are related to COVID-19, for e.g. the word *maskfishing* *маскфішинг* is another form of catfishing, when a person looks better wearing a mask than without it. Another slang words characterize people on the basis of their behavior and stereotypes as *total pillow princess* *фіфочка* or *goat* from *Greatest Of All Time* *крацій з найкраційих*.

Often slang words are used as headlines, for e.g. *Brit hits the fans* to emphasize how the world reacted to Megxit after Harry and Meghan's shock announcement (BHF, 2020).

Thus, slang enriches the language of modern English media discourse, reflects and expresses hidden senses adding qualitatively new characteristics and features. English slang is a common stylistic device in media discourse, which enhances its comprehension and increases its value. However, the process of rendering English slang into Ukrainian is not easy forcing translator seeking for an appropriate stylistic device.

Scientific and language supervision by Associate Professor
N.P. Bidnenko.

The peculiarities of functioning and specifics of translating the phraseological units in English publicistic texts

Nowadays our world is under the influence of the process of constant globalization. As a result of technological development in the 21st century, humanity has gained many opportunities that did not exist before. The media have emerged, giving the access to virtually any information required. Thus, no one can imagine his life without the use of modern technology, including social networks, television and other sources of information. It is also accompanied by numerous newspapers and magazines that inform the public about world news. The texts of publicistic discourse are characterized by the widespread use of phraseological units, which increasingly encourage linguists to draw special attention to their study.

Phraseologisms as a linguistic phenomenon have existed in language throughout its history. Phraseological expressions are characterized by brightness and imagery, so they are widely used both in fiction and in the texts of publicistic discourse. The analogies between the features of phraseological usage and the tendencies of publicistic style confirm that phraseological units are universal for use in the mass media.

Texts of publicistic discourse are widely used in the social and political sphere of life. They can often be found in newspapers, magazines, radio and television programs, speeches, meetings and rallies. The texts of publicistic style are always addressed to a large audience, perform informational and influential functions and help to form a civic position.

Currently, there is a large number of linguistic works devoted to the study of phraseological units and the peculiarities of the translation. Many well-known linguists and researchers, such as E.S. Aznaurova, T.A. Lenkova, T.V. Chernyshova, V.G. Kostomarov, A.N. Vasyleva, O.G. Revzina, T.A. Shiryayeva, Ye.O. Menjerytska, M.N. Volodyna, S.V. Lapun, I.V. Bobrovska, T.F. Filchuk, V.N. Komissarov and many others have made a significant contribution to the study of this problem.

When translating into another language, the translator must remember that in order to achieve adequate and high-quality translation, it is necessary to be able to competently use translation transformations which will help to convey the content of the original language as accurately as possible. Thus, among the main types of transformations, modern linguists distinguish the following:

- semantic equivalent (*poor lamb, he must be as poor as a church mouse* – *ах ти, ягнятко! Видно, бідний, як церковна миша*);

- calque(*she was as strong as a horse and never tired*– вона була **сильна, як кінь**, і ніколи не втомлювалася);

- antonymic translation (*it was true he said he was as safe as a house, he only said that to reassure her, and even generals were killed sometimes* - звичайно, він говорив, що йому **абсолютно нічого не загрожує**, але він просто заспокоював її, навіть генералів і тих вбивали);

- functional analogue (*i enjoy the company of those, however depraved, who can give me a Roland for my Oliver* – мені подобаються люди нехай погані, але **які за словом в кишеню не лізуть**);

- substitution(*when we hadn't even got the price of a lie down at the Chink's, he'd be as lively as acricket* – якщо нам не було чим заплатити Китайозі за нічліг, він тільки **посміювався**);

- explication (*it had been done when he took silk and it represented him in a wig and gown. Even they could not make him imposing* – він моді щойно **став королівським адвокатом** і з цієї нагоди був знятий в перуці і в мантії, але навіть це не додало йому значності).

When translating the phraseological units, the translator must not only correctly convey the meaning of the phraseologism, but also reflect its emotionally expressive characteristics, functional and stylistic features. It is important to emphasize that a translator who is unfamiliar with the phraseology of the original language may find it difficult to recognize a particular phraseologism that will lead to literaltranslation, which in turn distorts the meaning and further misperception of the target audience.

It is important to emphasize that due to the influence of various linguistic factors, modern language is increasingly replenished with new expressions, and therefore the problem of translation of phraseological units still remains relevant. Currently, linguists actively continue to study the peculiarities of phraseology and seek adequate means for their accurate translation in the target language. It should be noted that the problem of using phraseological expressions is a complex phenomenon and requires further detailed investigations.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.V. Ishchenko.

Anastasiia Zahumenna
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Emprunt de vocabulaire français dans la langue ukrainienne modern

Depuis les temps anciens, des locuteurs de langues différentes communiquent entre eux, ils échangent des acquis culturels et ils négocient. En conséquence, différentes langues entrent en contact, ce qui conduit à des

emprunts. De ce fait, le langage s'enrichit ainsi que le développement de l'ambiguïté des mots et la création constante de nouveaux jetons.

Une fois dans la langue ukrainienne, les mots empruntés ont changé conformément aux normes fonctionnelles et stylistiques et aux lois phonétiques et grammaticales de la langue ukrainienne. Quelques exemples:

<i>Lettres françaises, combinaisons de lettres, morphèmes</i>	<i>Transmis en langue ukrainienne comme</i>	<i>Exemples</i>
<i>g</i>	<i>г</i>	<i>garant – гарант,</i>
<i>e (final)</i>	<i>a</i>	<i>expertise – експертиза,</i>
<i>-ie</i>	<i>-ія</i>	<i>garantie – гарантія,</i>
<i>-aïere</i>	<i>-ер</i>	<i>commissionnaire –</i>
<i>-tion</i>	<i>-ія</i>	<i>комісіонер,</i>
<i>-eur</i>	<i>-ер</i>	<i>verification –</i>
		<i>верифікація,</i>
		<i>exporteur – експортер</i>

Emprunts français de la seconde moitié du XXe siècle couvrent les différents domaines de la vie:

Art et culture: *bouclette (буклет), vitrage (витраж), chanson (шансон).*

Beauté et mode: *bijouterie (біжутерія), visagiste (візажист).*

Loisirs, sports: *batoude (батут), double (дубль), culturisme (культуризм).*

Aucune culture au monde ne se développe isolée des autres cultures. Les mots empruntés au français sont utilisés dans le vocabulaire ukrainien. Cela a été facilité par les liens culturels, économiques et politiques entre les peuples ukrainien et français, à la suite desquels la langue ukrainienne a adopté un grand nombre de mots et les a subordonnés à ses lois de phonétique et de grammaire. Ainsi, le vocabulaire français emprunté a enrichi notre langue et lui a donné plus d'expressivité.

Consultant scientifique et linguistique: Maître-assistante
L.V. Ratomska.

Danylo Zhyrko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The peculiarities of translating of multicomponent word combinations of the English newspaper texts

English newspaper texts are abundant with especial syntactical structures which can be described as multicomponent word combinations. When it comes to the study of the linguistic phenomenon, prominent

Ukrainian linguist Ilko V. Korunets' has devoted meticulous attention to this subject. Moreover, such scholars as Valeri Adams, A.G. Nikolenko, shed slight light on it.

The first issue to face while studying the matter is vagueness of linguistic terminology system signifying the concept. A vast amount of terms was detected in the works of both foreign and domestic researchers. Though referred to as 'multicomponent word combination' in this article, it is mentioned as 'word-composition' (Nikolenko), 'free word-group' (Nikolenko), 'noun compound' (Adams), 'apposition' (Semenyuk & Yashchuk), 'asyndetic noun (substantival) cluster' (Korunets'). However, asyndetic noun clusters are under investigation, since they are widely distributed in newspaper texts.

What should be taken into consideration to find relevant tools for translation are syntactical principles under which the asyndetic noun clusters operate and comparative search for similar structures in the Ukrainian language.

Asyndetic noun clusters are word-groups consisting of two, three or more nouns. The composition of the structures has got at least two components: adjunct (attributive component) and head (nucleus). There are always subordinate relations between them. As a rule, the attributive component occupies the initial, or so-called 'left-hand', position and the head word besets the closing, or so-called 'right-hand' position in the cluster. It can be demonstrated in the following examples: UK [adjunct] → Olympics [nucleus], House of Representatives [adjunct] → Committee [headword].

The comparative method says that word order pre-modifies the meaning of the whole word phrases and shows grammar in English. In Ukrainian, on the contrary, inflections enable connection between a range of words into word combinations. Such constructions have got only asyndetic connection. Such word phrases as wartime glory, bot farms, science fiction are a case in point. Furthermore, there are no precise grammatical equivalents to the word phrases.

Thus, there are three major ways of translating asyndetic noun clusters to approach. Firstly, *descriptivemethod* enables to deal with culturally and nationally marked concepts. The drawback of the means is a large accumulation of words, though. Secondly, *in-a-row translation* approach implies rendition beginning with the opening adjective or participle, proceeding to the headword and concluding with the attribute unit. Thirdly, *head noun method* indicates translational variant to begin with the central sense unit and continue to the prime word (adjective) in a reverse.

Semantic differences between the two languages are dealt with two translational devices. The first one is called *semantic unfolding* – in such a case, the translation should uncover the meaning of word combination with the aim to enhance readability; thus, a number of words in Ukrainian

translation outweigh this indication in the original text. The second one refers to *semantic condensation* and comes into life when the number of words is decreased in rendered word combination, on the contrary.

To conclude, there are a plenty of multicomponent word combinations. Asyndetic noun clusters, which are in the spotlight, can be translated in three ways: 1) descriptive method, 2) in-a-row translation, 3) head noun method. To find out semantic and syntactic relations is needed to opt for the appropriate mode. Nevertheless, an adequate translation may be unfeasible without specific knowledge of cultural or historical context to be taken into consideration along with the observations above. The practical side of the study shows that the descriptive method has been employed 17 times, in-a-row translation 21 times, headword method 20 times while translating 50 sentences. Notwithstanding, 3 exceptions were noticed: 2 word-combinations have been translated as one word and one as a sentence (sentence fragmentation).

Scientific and Language supervision by Associative Professor
T.I. Korobeinikova.

Сабіна Агамова
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Діалекти китайської мови

按使用人数计算，汉语是世界上使用最广泛的语言。它确实是众人的一种沟通手段。95%的中国人和居住在其他一些亚洲国家的中国公民都使用这种语言：老挝、越南、台湾、缅甸、印度尼西亚、泰国和新加坡。汉语起源于四千年前的时光，但至今仍保持其独特性。
(Китайська мова займає перше місце в рейтингу найпоширеніших мов світу за кількістю мовців. Вона справді є засобом спілкування величезної кількості людей. Цією мовою розмовляє 95% жителів Китаю та вихідці з Піднебесної, які проживають у деяких інших азіатських країнах: Лаосі, В'єтнамі, Тайвані, Бірмі, Індонезії, Таїланді та Сінгапурі. Китайська мова виникла ще 4 тисячі років тому, проте зберегла свою унікальність до наших днів.)

Не дивлячись на те, що китайська мова є найбільш розповсюдженою у світі, мало хто знає, що вона є сукупністю безлічі діалектів, серед яких розрізняють сім основних груп, таких як: Путунхуа [普通话 pǔtōnghuà, або, як його ще називають, mandarin – загальнонаціональна китайська мова], діалекти У [吴语 wúyǔ - група східних діалектів – провінцій Цзянсу і Чжецзян, наприклад, Сучжоу, Ханчжоу, Нінбо, Шанхай], Кантонський [粤语 yuèyǔ – гуандунський

(кантонський) діалект; використовується в центральній та східній частині провінції Гуандун, в тому числі у місті Гуанчжоу (Кантон)], Мінньнань [闽南语 *mǐnnán'yǔ* - південномінський діалект], Хакка [客家话 *kèjiāhuà* – у перекладі з путунхуа означає «мова гостей»], Гань [赣语 *gàn'yǔ* – мова провінції Цзянси] та діалекти Сян [湘语 *xiāng'yǔ* – мова провінцій Хунань та Сичуань]. Основні відмінності між мовними системами численних діалектів ховаються у лексиці, фонетиці та частково у граматиці. З цієї причини, коли жителі різних частин країни не можуть знайти спільну мову, на допомогу приходять письмовий спосіб спілкування.

Розглянемо різницю між діалектами на наступних прикладах:

• **普通话 [pǔtōnghuà] – Путунхуа**

你好 [*Nǐ hǎo*] – Привіт

你好吗? [*Nǐ hǎo ma*] – Як справи?

再见 [*Zàijiàn*] – Бувай

• **粤语 [yuè'yǔ] – Кантонський діалект**

你好 [*néih hóu*] - Привіт

你好吗? [*néih hóu ma*] – Як справи?

再见 [*zōigīn*] – Бувай

• **吴语 [wú'yǔ] - діалекти У**

侬好 [*nóng hō*] – Привіт

侬好伐? [*nóng hō va?*] або 侬过得还好伐? [*nóng kùle e-hō va?*] –

Як справи?

再喂 [*zai wēi*] – Бувай

• **闽南语 [mǐnnán'yǔ] – діалект Мінньнань**

食饱未? [*Chiàh pá boeh?*] – Привіт (дослівно, ви вже поїли?)

你好无(吗)? [*Lí hó bô?*] – Як справи?

再会 [*Zài-huèh*] – Бувай

• **客家话 [kèjiāhuà] – діалект Хакка**

你好 [*ngī hò*] – Привіт

你姓么个? [*ngī siāng màgē?*] – Як тебе звати?

食昼没 [*siützūmùt*] – Добрий день

Отже, розглянувши приклади, ми можемо побачити, що слово “Привіт” у Кантонському діалекті 你好 [*néih hóu*], діалекті У 你好 [*nóng hō*] та діалекті Хакка 你好 [*ngī hò*] відрізняється від Путунхуа 你好 [*Nǐ hǎo*] лише фонетично, але у Мінньнаньському діалекті 食饱未? [*Chiàh pá boeh* ?] це слово відрізняється від загальнонаціональної китайської мови як фонетично, так і лексично. Те ж саме можна сказати

і про запитання "Як справи?". Фонетично це запитання відрізняється від Путунхуа 你好吗? [Nǐ hǎo ma] лише у Кантонському діалекті 你好吗? [néih hóu ma], а в інших діалектах можна побачити фонетичну і лексичну відмінність: діалект У - 侬好伐? [nóng hō va?] або 侬过得还好伐? [nóng kûle e-hô va?], діалект Мінньнань – 你好无(吗)? [Lí hó bô?] – “Як справи?”. Слово “Бувай” фонетично відрізняється від загальнонаціональної мови 再见 [Zàijiàn] у всіх діалектах, лексичну схожість можна побачити лише з Кантонським діалектом 再见 [zōigīn].

Підбиваючи підсумок, варто зауважити, що діалектів в китайській мові набагато більше. Більшість китайців, для яких рідною є один із діалектів, також володіють путунхуа, оскільки це офіційна мова країни. Проте, старші покоління, і навіть жителі сільської місцевості, можуть не знати путунхуа. У будь-якому випадку вивчення китайських діалектів у сучасному Китаї необхідне лише у виняткових випадках, найчастіше професійних.

Науковий керівник: викладач
А.В.Рижкова.

Дар'я Фокіна
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Запозичення у китайській мові

由于经济科和技的全球化而中国对外贸易的发展在中文发生很多新外国语的词。大部分有字母书写体系的语言没有汉语书写体系难。它由两个互补的部分组成，这是拼音和汉字。汉语长的存在以来它逐渐变化，可是二十世纪的变化是最大的。当时很多繁体字被简化了，而且拼音成为标准语音的体系。同时语音体系单独的音节是语音单位和词义单位。对外来借用语来说，借词大部分是名词。借词的方法可以断定三个主要的借词种类：音译，意译和音译加意译。

(Завдяки глобалізації економіки, науки і техніки, а також подальшої торгівлі Китаю з іншими країнами, в китайській мові з'явилося багато запозичених іношомовних слів. На відміну від багатьох мов світу, в яких писемна система являє собою абетку, писемність китайської мови є дуже складною. Вона складається з двох взаємодоповнюючих частин – піньїнята ієрогліфів. За свою довгу історію існування китайська поступово змінювалась, але найбільшого перетворення вона зазнала в 20 столітті. Тоді багато традиційних ієрогліфів замінили спрощеними, а піньїнь став стандартною системою мови. В фонетичній системі китайської кожен окремий склад водночас

є як фонетичною, так і семантичною одиницею. Говорячи про іншомовні запозичення, на більшу їх частину припадають іменники. За способом запозичення можна чітко виокремити три основні типи: фонетичне, семантичне та фонетично-семантичне запозичення).

Серед запозичень найменш поширеним є фонетичний тип. Він імітує звучання оригінального слова завдяки підбиранню вже існуючих в китайській мові складів, які подібні за вимовою. Проблема полягає в тому, що подібне використання ієрогліфів для передання іншомовної фонетики неодмінно призводить до втрати сенсу слова та важкості його розуміння і вимови носієм. Прикладами цього запозичення є такі слова: 图腾[túténg] – тотем; 雷达[léidá] – радар; 咖啡[kāfēi] – кофе; 可乐[kèlè] – кола; 苏打[sūdǎ] – сода.

Переважну кількість запозичень в китайській мові складають семантичні запозичення, або калькування. При калькуванні ієрогліфи підбирають спираючись не на фонетичну схожість, а саме на семантику іменника. Таким чином, на відміну від фонетичних запозичень, семантичні відтворюють не звучання слова, а його значення й ознаки. Це робить їх максимально подібними до звичайної китайської лексики. Такі слова неможливо відрізнити від одвічно китайських, тому щов них не залишається ніякої фонетичної схожості із запозиченим словом. Це можна побачити на прикладі таких слів: 电脑[diànnǎo] – електрика + мозок = комп'ютер; 冰箱[bīngxiāng] – лід + ящик = холодильник; 飞机[fēijī] – літати + апарат = літак; 出租车[chūzūchē] – виїжджати + орендувати + машина = таксі; 手表[shǒubiǎo] – рука + лічильник = наручний годинник.

Фонетично-семантичним запозиченням, так званим напівкалькам, характерні ознаки обох попередніх типів. Такі запозичення, як і фонетичні, не є надто поширеними. Вони водночас відтворюють фонетичне звучання слова та не втрачають його сенс. Наприклад: 芭蕾舞[bālěiwǔ] – балет (bālěi – фонетичне відтворення, wǔ – танець); 沙丁鱼[shādīngyú] – сардина (shādīng – фонетичне відтворення, yú – риба); 奇异果[qíyìguǒ] – ківі (qíyì – фонетичне відтворення, guǒ – фрукт); 啤酒[píjiǔ] – пиво (pí – фонетичне відтворення, jiǔ – алкоголь).

Таким чином можна побачити, що, попри унікальність фонетичної структури китайської мови та її складну систему письма, існує достатньо способів перекладу та засвоєння слів іншомовного походження, ашироке використання саме семантичного запозичення дозволяє китайській мові не втрачати своєї однорідності та автентичності.

Науковий керівник: викладач
А.В. Рижкова.

Olena Altukhova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Tolkien's "The Lord of the ring" and Rowling's "Harry Potter and the prisoner of Azkaban" transform the fantasy genre

In the 19th century, works of science fiction appeared, fantasy novels followed at the beginning of the 20th century, but for the first time it became the object of literary research only in the second half of the 20th century. Research on fantasy found a response in the works of G. Gurevich, E. Parnov, J. Alan, and others.

The relevance of the study can be explained by the fact that the phenomenon of fantasy literature has become widespread since the second half of the 20th century, but there is still no common understanding of the fantasy genre and the uniqueness of its genre characteristics - they differ, and there is still controversy. The disparate concepts should be systematized in order to identify the key genre-forming factors in the process of fantasy research.

There is still no single interpretation of the fantasy genre among researchers. There are enough definitions of the fantasy genre a large number, but we will cover a few.

Fantasy is a kind of a fantastic fairy tale, it is a kind of combination of a fairy tale, fantasy and an adventure knightly romance. Fantasy is a genre of contemporary art based on the use of mythological and fairy-tale motifs in a modern look. Fantasy is a kind of unrealistic literature, in which fiction mixed with reality destroys it and is moved by the author's thought. This reality is nothing like the original world, with its own laws and traditions.

Unfortunately, at the moment there is no single classification of the principles of fantasy. But the most complete is the following classification:

1) A non-existent world with qualities that have nothing to do with the real universe.

2) Magic and folklore characters as one of the leading components.

3) Adventurous plot, in such plots we can see the search for wanderings, wars and much more.

4) Medieval surroundings, although options such as present or future are possible here. It should be noted that, although this feature is present, it is not considered decisive.

5) The latent opposition of technology and magic in favor of the latter.

6) Heroes, their actions and experiences are brought to the fore, and the magical and fabulous plays an auxiliary, but far from secondary role.

- 7) The confrontation between the good and the evil as a leading core.
- 8) The presence of the other world and its manifestations.
- 9) Absolute freedom of the author: he can turn the plot in the most unexpected way, since the magical world of fantasy assumes that everything is possible in it. This last feature is one of the most important and defining ones.

Among the writers of the fantasy genre, it is worth noting J.K. Rowling with her world-famous novel about Harry Potter, and John Tolkien with the Lord of the Rings trilogy, he had a great influence on the creation of fantasy, for which he is called the founder of fantasy.

Scientific supervision by Full Professor A. A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V. V. Kalinichenko.

Olena Bimbas
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Distinctive features of female archetypes in literature

According to Carl Jung, a Swiss scientist and the author of the archetypal theory, apart from personal mental experience, people have access to the collective unconscious, which is the source of primary archetypes. Although the archetype as a literary concept appeared as late as in the first half of the twentieth century, the phenomenon itself has been shaping throughout the entire history of literature.

It is nearly impossible to find a literary work that does not involve an archetype-based character in its original or transformed shape, which adds importance to this research. Thus, it is crucial to understand the essence of archetypes and to be able to distinguish archetypes, even if they are changed, transformed or hidden under the layers of an artist's perception.

The theory of literary archetypes has been developed by Russian and Ukrainian scientists and literary critics, such as A.Y. Bolshakova, Y.V. Domansky, V.A. Markov, S.M. Telegin. Domestic scientists such as O.O. Khloponina, Y.M. Meletinsky, R.M. Samarin have been specifically focused on female archetypes. Among foreign researchers there are C. Pearson, L. Edwards, R. and J. Woolger, Jean Shinoda Bolen. The latter suggests her own categorization of the ancient Greek goddesses that define female roles and images, such as virgin goddesses (Artemis, Athena, Hestia), vulnerable goddesses (Hera, Demeter, Persephone) and alchemical goddesses (Aphrodite).

Basic female characters share dominant values and traits, which are claimed to originate in archetypal collective ideas about the role of women in culture and society. Generally, researchers distinguish three major types: the traditional, the heroic and the fatal.

The traditional type includes mother, wife and housewife women types. Such a woman embodies tenderness, kindness and obedience in her marital union. Compared to them, women of the heroic type tend to be more active, they are in constant search of independence and their true selves outside the family and marriage boundaries. Such characters have strong qualities that are usually more common in men and can manifest themselves through social activities. The fatal type combines two sides: on the one hand, it is the unattainable ideal of femininity, on the other hand, there is a fatal woman who magically attracts men around her.

Sylvia Barrett from Bel Kaufman's novel *Up the Down Staircase* and Dolores Claiborne from the novel of the same name by Stephen King are two vivid examples of the heroic type. They are strong-minded women who have lived through tough times. The image of Scarlett O'Hara created by Margaret Mitchell is an interesting combination of heroic and fatal type, and sometimes traditional as well. On the one hand, Scarlett resists the cultural and moral constraints of society, proving herself to be an independent and financially capable person. On the other hand, she enjoys her natural feminine charms and inevitably attracts men around. Finally, when faced with difficult circumstances, she acts as the head of the family and shows maternal care for her friend Melanie, who, in turn, is an indisputable example of the traditional female type. Utterly gentle and feminine, her only vocation is taking care of her home and being faithful in all ways to her husband.

The fatal type gave birth to a plethora of vivid and ambiguous female models in culture and literature. They include a treacherous seductress who cold-bloodedly exploits men for her own purposes, often ruining their lives; a suffering fatal woman who is attractive on the outside, but has deep internal contradictions, she who faced hardships and who is in search of herself beyond the traditional role imposed by society and men; and finally a vamp, a woman type that is close to the first one, but with specific appearance features.

Scientific supervision by Full Professor A.A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Liudmyla Dushatska
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The Originality of Autobiography as a Literary Genre

From the late 1770s the intellectual culture brought focus to people's craving to share their empirical experiences together with/through showing their inner life. New trends in the creative environment led to the need of the authors to self-reflect and look at the shadowy corners of their own self. The search for answers to philosophical and literary questions about the self-

determination of individual in the world awakened a significant interest in the study of intimate authorial stories, diaries and memoirs. Since autobiography has been insufficiently researched compared to other genres, this literary topic remains relevant and keeps drawing the attention of many researchers.

Outstanding researchers of this genre include P. Lejeune, P. Eakin, B. Mandel, G. Misch, M. Bakhtin, O. Mestergazy, A. Tartakovsky, M. Guglielminetti, D. Goldberg, A. Vacheva and many others.

The history of the term autobiography has its origins in the early 19th century. Subjected to multiple transformations, this phenomenon had gradually crystallized into a literary genre. Among his contemporaries, P. Lejeune proposed the best definition of autobiography – a “retrospective prose narrative written by a real person concerning their own existence, where the focus is their individual life, in particular the story of their personality”.

In the 20th century, due to advances in the psychological studies this genre developed to accentuate the engagement with the unconscious mental activity of the individual, reflections on its peculiarities and challenges.

The main features that distinguish autobiography from the variety of documentary, defined by P. Lejeune, are the following: 1) a prose narrative; 2) a personal story of the author (the real person); 3) unity of an author, narrator and protagonist; 4) the presence of retrospective orientation. This subjective text generally narrated in the first person, states the detailed accounts and succession of one's life events, key figures and other crucial factors that effected the author's personal development. What is remembered is more significant than who is remembering, however, the author, being the main character of the story, is both the subject and the object of the narration.

In the prose of this genre O. Mestergazy noted the predominance of documentalism and thus, the major criterion for it is to be as true (non-fictional) and unbiased as possible. Here lies the paradox of autobiography as the author mainly relies on their memory, reminiscences and subjective judgments (of the author or other people).

Due to the widespread popularity of the genre in the 21st century a whole range of its varieties emerged. Nowadays a significant part of the contemporary autobiographical texts belong to the mass culture. They include autobiographies (mostly female) of well-known media personalities, written for the so-called general reader.

To conclude, the autobiography is a very peculiar genre, which may combine the features of other genres and their contradictory aspects, thus, its clear classification or standardization remains challenging and open for research.

Scientific supervision by Full Professor A.A. Stepanova.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Ekphrasis, its role and functions
(based on O. Wilde's "The Picture of Dorian Gray")

The interaction of arts has attracted the attention of scholars, philosophers, writers and poets for a long time.

Recently there has been a growing interest in the notion of ekphrasis, the term of Greek-Roman rhetorics, which is used in relation to the description of art objects. Although many scholars have explored the phenomenon of ekphrasis, they do not maintain a unanimous opinion as to its definition.

James Heffernan suggests the following definition of ekphrasis: "The verbal representation of visual representation."

Many writers and poets responded to a work of visual arts in their literary works. The gallery of ekphrastic pictures can be found in the works of such writers as Iris Murdoch, D. H. Lawrence, Virginia Woolf, Thomas Hardy, John Fowles and many others.

The description of the shield of Achilles in Homer's the Iliad is usually given as an example of an early ekphrasis.

The historical mobility and variability of ekphrasis as an artistic phenomenon is most clearly reflected in the novel of the turn of the 19th-20th centuries.

One can find various instances of ekphrasis in the novel of "The Picture of Dorian Grey" by O. Wilde and they all perform different functions, the most obvious and widely recognized example of ekphrasis being the actual portrait of Dorian Grey, painted by the artist Basil Hallward. Ekphrasis is an integral part of the poetics of "The Picture of Dorian Grey". Ekphrasis in the novel is a description of the portrait and appearance of the protagonist. "In the center of the room, clamped to an upright easel, stood the full-length portrait of a young man of extraordinary personal beauty".

Ekphrasis is especially clearly expressed at the moment of describing the first changes on the face of the portrait. The oil painting of Dorian at his prime and subsequent aesthetic deterioration is a repeated notional ekphrasis which highlights Dorian's sinful experiences and makes his decline explicit for the reader to identify. So the reader perceives Dorian's moral degradation as a result of his vices.

From the moment the artist creates the picture, the character and the portrait become interconnected and dependent on each other.

Ekphrasis in the novel is a description of the portrait and appearance of the protagonist and through the description of appearance, it shows Dorian's dependence on the picture.

With the help of ekphrasis, the novel describes the relationship of the main character with the picture, it helps to trace the changes taking place in the portrait and in the life of Dorian Gray, proving to the reader that the character and the portrait are a single whole.

We can conclude that ekphrasis reflects the protagonist's moral degradation, reveals psychological implications and mirrors the limits of aestheticism.

Scientific and language supervision by Associate Professor
L.I. Semerenko.

Elizaveta Kozyr
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Postmodern poetics of D.Brown's novel "Angels and Demons"

Dan Brown is one of the brightest representatives of postmodernist writers. Thanks to his creative achievements and unconventional views of the world, the writer not only introduced certain innovative strategies in literature, but also sparked discussions among well-known literary critics of the 21st century. Some researchers claim that his works are his own genre form, an innovative style in literature.

Our study analyzes the most significant components of postmodernist poetics, which determine the artistic originality of Brown's novel "Angels and Demons". Dan Brown managed to create a model of a new type of novel, characterized by game modality, intertextuality, interactivity and compatibility with other genres and forms of culture.

Here we can find the struggle of ideologies, cultures – Christianity (Catholicism) and Islam, and the opposition of people – Robert Langdon (the American), and Assassin ("the Murderer"), and the controversy of religious teachings with a scientific vision of the world centered around the idea of struggle of the good and evil, which permeates the entire work from beginning to end.

Different levels of ironic play were revealed, in which conspiracy theory, cultural heritage in the form of art, humanities, natural sciences are involved, which complement or deny the proposed meanings.

The aspect of intertextuality is studied from the point of view of pragmatic functions of D. Brown's intertextuality, they are argumentative, prognostic, emotional, retrospective, suggestive means, complemented with various allusions and quotations.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.
Language supervision by Senior Lecturer V.V.Kalinichenko.

The chronotope in the novel “The Great Gatsby” by F. S. Fitzgerald

A novel “The Great Gatsby” by F. S. Fitzgerald is increasingly popular among fiction admirers, as well as among critics, artists, scientists and journalists for almost 100 years. The category of space and time is basic in this art work and identifies its artistic unity, that’s why this topic is presented to be interesting for the given research.

Chronotope is a representation of unity, correlation and interference of space and time in piece of fiction. This term was introduced in science by A.A. Ukhtomsky in 1925. The most famous work of exploring space-time in literature belongs to M. M. Bakhtin (“Forms of Time and of the Chronotope in the Novel”). Also the chronotope in fiction was explored by D.S. Lykhachev, M.S. Kagan, A.F. Losev, R.A. Zobov, A.M. Mostepanenko, P.A. Florensky. In the current work there are such actual issues of the chronotope as poetics of repetitions and returnings, preface, retardation, because they have the greatest influence on the conceptual unity of “The Great Gatsby”. Retardation leads to an emotional tension which appears again before the soon final. Repetitions create the feeling of time unity and returnings explain the events of past. Preface prepares a reader to the turning point in the plot.

The events unfold in 1922. The period between World War I and the Great Depression in the USA, which Fitzgerald named as the Jazz Age. This artwork is retrospective, the narrator is Nick Carraway. The main space where the actions take place is America, in particular Long Island, not far from New York City. This geography unites other locations. Among small places it is needed to allocate Carraway’s house, Gatsby’s villa, house of Daisy and Tom Buchanan, accommodation of Myrtle and George Wilson. In order to establish psychological connection between characters the author always resorts to the description of nature, urban landscapes, bars and another peripheries where the characters appear, and he also points to interior details. These devices recreate the atmosphere of Jazz Age and the realities peculiar to the USA of 1920s in the novel (quest for American dream, industrialization, carnival lifestyle of youngsters). One of the crucial features of the novel is music on the background. It is felt by reader subconsciously and this effect is reached with the help of chapters’ composition and method of events development. Chronotopical issues of “The Great Gatsby” are built precisely on the tangible connection with jazz music. The last paragraph of the novel highlights well not only the idea but also the category of time: “So we beat on, boats against the current, borne back ceaselessly into the past”.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Galkina.
Language supervision by Senior Lecturer V.V. Kalinichenko.

Images and symbols in A.Pizarnik's poems

Alejandra Pizarnik, one of the leading poets of the Argentine literary canon and a key-figure of Latin-American poetry made a name for herself through her “darkly-beautiful poetry”. She wrote “the night” as stated by Enrique Vila-Matas and this nocturnal writing had a great sense of risk and extreme lyric and tragedy. Raúl Zurita noted that her poetry – with a clarity that becomes piercing – illuminates the abyss of emotional sensitivity, desire and absence. She wrote poems in Spanish. Poems that Alejandra Pizarnik wrote in French, have been translated into English by Patricio Ferrari and Forrest Gander. These poems explore many of the obsessions of Pizarnik: the limitations of language, the silence, the body, the night and the nature of the intimacy.

The author writes poetry, despite the fact that she thinks that it is impossible for the language to represent the entire sensitive world; the poet's search leads to poems where there is always a sense of absence, orphanhood, longing for the afterlife.

One of the recurring images in Pizarnik's poetry is the image of night, for instance, the poem «La noche». The night is a place for many of her poems, it represents the gloomy atmosphere that her texts evoke, offers us dark colors, introspection and a sense of absence, as well as closeness, sensuality and longing for what we have lost. The feeling of search for the past will lead the author to permanent recollection of the stage of childhood, which is remembered with nostalgia, where the memory of this forever lost childhood causes feeling of melancholy.

Another recurring symbols in the work of the poet's work is a doll, sometimes as an object for contemplation, and as a character with whom the poetic self is identified. In this symbol, you can also see nostalgia for childhood and what it represents: a stage where playfulness takes priority. Melany Nicholson writes that Pizarnik constructs the poetic-self that bears a remarkable resemblance to the dolls of German surrealist and photographer Hans Bellmer. Both poet and artist portray the doll as a passive and melancholy figure. For Pizarnik the doll served as a site for the obsessive representation for a damaged selfhood, personified abstract forces, such as night or death.

As Minyan Sun notes, the poems of Pizarnik are written in a group of meticulously selected emblematic words. One of these emblems, the term “silencio – silence” is reiterated by the poet in all of her poems. By repeating the word “silence” in her poems, diaries and letters the word takes on a life of its own: as if silence itself is a character. And, in fact, one could say that

silence is a character. It is, in fact, Pizarnik. In her poem, The Word that Heals from “Musical Hell” (translated by Yvette Siegert) Pizarnik writes: “while waiting for a world to be unearthed by language, someone is singing about the place where silence is formed”.

The entire poetry of Pizarnik can be perceived as an attempt to create a total silence: *deseaba un silencio perfecto / Poresohablo*.

Scientific and language supervision by Associate Professor
L.I. Semerenko.

Яна Демченко
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Принципи реалізму в романі “Гордість та упередження”

Творча манера Дж. Остін привертає увагу тисяч читачів своєю невимушеністю, психологізмом та проникливим сюжетом. А правдоподібне зображення життя дає нам змогу чітко уявити картину того часу та провести аналогію з сучасністю. Дослідженням життя та творчості Остін займалися багато дослідників: Р. Кларк, Д. Міллер, М. Батлер, Е. Райт та багато інших.

Роман «Гордість та упередження» було опубліковано у 1813 році, у часи домінування романтизму, але в авторському підході письменниці простежується передчуття реалістичного підходу і здатність творчого випередження часу, що становить цікавий предмет для досліджень.

Реалізм – це напрям у мистецтві та літературі, метою якого було правдиве зображення дійсності. Туришева О.Н. виділила основні принципи реалізму: принцип типізації (цей принцип має на увазі зображення людини як істоти соціально типової); принцип універсалізму (в основі цього принципу лежить установка максимально повного зображення життя); принцип детермінації (цей принцип має на увазі зображення людини як істоти, чия доля цілком обумовлена соціальними факторами: походженням, середовищем, обставинами). Дотримання цих принципів послідовно простежується у романі «Гордість та упередження».

Принцип детермінації у творі визначає залежність особи від суспільних факторів. Особисте життя героїв та їхнє щастя напряму залежить від того, яке вони мають положення у суспільстві. Актуальні для своєї доби статусні аспекти Дж. Остін змальовує у тому числі і за допомогою сатиричних прийомів. Низка «упереджень», яким підпорядковується життя суспільства – продукт такої детермінації.

Реалізацію принципу універсалізму можна спостерігати у цілій галереї типів і характерів, що відтворюють атмосферу XIX ст. Іронія

стає тим художнім прийомом, який допомагає забезпечити об'єктивний погляд на дійсність.

Принцип аналітизму використовується для зображення психології героїв. Аналіз присутній при постійному зіткненні «упереджень» і реальності, яке веде до зміни психологічних настанов. Рефлексія і саморефлексія героїв теж стає способом психологічної деталізації у творі.

Роман «Гордість та упередження» – твір, що одночасно моделює суспільне середовище і занурює у внутрішній світ у деталях і природній динаміці, притаманній реалістичній поетиці.

Науковий керівник: доцент
Я.В. Галкіна.

Діана Кудлай
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

“Американська мрія” у романі “Великий Гетсбі” Ф.С. Фіцджеральда

Про «американську мрію» написано багато творів, де явище розглядається з різних сторін. Френсіс Скотт Фіцджеральд – один із тих авторів, хто найбільш глибоко і драматично осмислив цей феномен на матеріалі 20-х років ХХ ст., що особливо помітно у романі «Великий Гетсбі».

Поняття «американська мрія» є об'єктом досліджень багатьох літературознавців та вчених з усього світу. Перш за все потрібно назвати роботи О.М. Зверева, Я.М. Засурського, Е.С. Коршунова, І.П. Хутиз та інших. Метою даної роботи є своєрідність осмислення проблеми «американська мрія» у романі «Великий Гетсбі».

Американська мрія – це те, що в Америці вважається ідеалом життя, де є процвітання та успіх для кожного жителя країни. Цей термін визначає життєві ідеали американців у матеріальному та духовному світі. Термін винайшов письменник та історик Джеймс Труслоу Адамс у своєму бестселері «Книга Америки» 1931 року. Американською мрією є переконання, що будь-яка людина, незалежно від того, де вона народилася або до якого класу відноситься, може досягти власної версії успіху в суспільстві.

Герої роману «Великий Гетсбі» Ф.С. Фіцджеральда живуть в умовах втраченого покоління, пошуку американської мрії, епохи джазу, швидких грошей та відчайдушних вечірок.

Один з головних героїв, Джей Гетсбі, вважав, що кожен здатний стати багатим, а наслідком цього є можливість купувати щастя за допомогою грошей та статусу. Однак, його американська мрія не є суто

матеріальною. Для нього багатство служить інструментом для досягнення духовної мети – кохання Дейзі. Незаконний бізнес – спроба збагатитися і подолати різницю у статусі, що віддаляє його від Дейзі. Почуття для нього важливіші за матеріальний інтерес.

Дейзі Бьюкенен – марнослава дівчина, для якої важливий лише особистий добробут. Дейзі одружується з Томом через гроші та статус. Її мрія – насолоджуватися розкішним і комфортним життям. Її чоловік Том Бьюкенен – самовпевнений, жорсткий егоїст, гроші завжди вирішують всі його проблеми. Том, Дейзі та їм подібні звикли ламати речі та людей, а потім зникати, ховаючись від проблем завдяки своєму статусу та грошам.

Особливу роль у романі дано Ніку Каррауэю, оповідачу, який часто виражає думки автора. Перед читачем він постає в образі приємного, іронічного інтелектуала. Нік є єдиним персонажем у романі, який стоїть у стороні як спостерігач і розуміє правду про всіх людей, однак мовчить. Мрія Ніка – знайти когось, хто може втілювати в житті ідеалістичну мрію, і він знаходить це в Гетсбі. На його думку, Том і Дейзі, а також всі інші, це група бездушних людей, які досягають успіху через втрату справжніх людських цінностей.

Науковий керівник: доцент
Я.В. Галкіна.

Крістіна Полова
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Романтичне та реалістичне у романі Шарлотти Бронте “Джейн Ейр”

Роман Шарлотти Бронте «Джейн Ейр» цікавить літературознавців та критиків усіх часів, тому що роман англійської письменниці – це цікавий феномен тих часів, коли відбувається синтез романтичного та реалістичного. Цілий ряд дослідників присвятили свої твори вивченню і порівнянню у літературі романтичного та реалістичного підходів. Перш за все треба назвати роботи В. Рабіновича, О. Ніколенко, Д. Наливайка, Н. Кадоб'янської, О. Туришевої, Д. Маковеевої та інших. Мета даної роботи – виявити специфіку звернення до романтичного і реалістичного методів у романі Ш. Бронте

До основних принципів романтизму можна віднести зображення виключного героя у виключних обставинах, протиставлення героя та суспільства, а також відхід від реальності у світ ідеалістичний. Натомість реалізму притаманне відтворення типового героя у типових

обставинах, багатогранність характеру та заглиблення у соціальні проблеми.

Практично у кожному художньому елементі роману “Джейн Ейр” простежується “співприсутність” двох напрямів. Образ Джейн Ейр не виняток. З одного боку, ми маємо типову героїню реалістичних творів, яка відрізняється багатогранністю свого характеру, а з іншого боку – виняткову героїню-бунтарку, образ якої побудовано за принципами романтизму. Але в образі містера Рочестера помітна романтична домінанта. Персонаж має багато спільного з «байронічним героєм»: образ його протиставляється суспільству, він має загадкове минуле й зосереджений на своїх пристрастях.

Перший етап життя Джейн – дитинство, відтворений за принципами реалізму, це картини суворой дійсності без натяку на ідеалізацію. Типізація присутня в образах тітки Рід, її дітей, образах Ріверсів, епізодах у Ловудській школі. На відміну від епізоду дитинства Джейн Ейр, наступний етап життя героїні – перебування у Торнфілді – відтворений за принципами романтизму. Найяскравіше тут проявляється принцип відходу від реальності в ідеалізований світ. Перша зустріч головних героїв, закоханість та думки Джейн про містера Рочестера, а також прояв “надприродних сил” в останньому епізоді – очевидні романтичні мотиви.

Роман Ш. Бронте – яскравий приклад твору, що виник на етапі переходу від одного творчого методу до іншого. Він демонструє, як у 40-ві роки XIX століття англійська література продовжувала використовувати окремі романтичні штампи і уявлення, але поглиблювала інтерес до реалістичної деталі, принципу детермінованості, типізації.

Науковий керівник: доцент
Я.В. Галкіна.

Ксенія Рижак
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Жіночі образи у творі Жана Батиста Мольєра «Тартюф»

Літературні образи жінок різних часів та епох є органічним доповненням уявлень про суспільство на різних етапах його розвитку. Жіночі характери у п'єсах Мольєра є тому яскраве підтвердження. Дана робота присвячена аналізу жіночих образів комедії Мольєра «Тартюф» як єдиної системи, що допомагає узагальнити уявлення про сім'ю і соціум на початковому етапі Нового часу.

Теоретичним підґрунтям стали праці В.І. Лосєв, М.О. Булгаков, Ж.А. Гольдшмідта, С.С. Мокульського, Г. П. Монваля та ін.

Відомо, що художній образ – поняття, яке ілюструє зв'язки мистецтва та дійсності, роль художника у створенні твору, внутрішні закони мистецтва, розкриває окремі аспекти художнього сприйняття. У жіночих образах часто реалізуються певні стереотипні уявлення часу.

У п'єсі «Тартюф» змальовано три жіночих образа: Ельміра, Маріанна, та Доріна. Ці три жінки суттєво відрізняються між собою за статусом, характером, досвідом, ставленням до основної проблеми. Наприклад, Ельміра, дружина Оргона, є мужньою жінкою, відданою своїй сім'ї; вона знає собі ціну, тому цінує себе і не дозволить чужинцю або комусь іншому завдати шкоди їй чи її сім'ї. Але вона не буде перехоплювати ініціативу у чоловіка Оргона, який є справжнім головою у цій родині і буде діяти лише коли пересвідчиться у його неспроможності.

Мар'яна, донька Оргона, не впевнена в собі, за неї все вирішують і рідні, окрім Ельміри, не сприймають всерйоз, хоч вона і намагається чинити опір; але вона мрійлива, вихована та щира. Як і належить хорошій доньці, вона сприймає навіть несправедливу волю батька.

Доріна, служниця Мар'яни; хоча не має високого статусу вона має сміливість перечити господарю, кричати та навіть висловлювати свою думку, але найважливіше, що їй не байдужа доля цієї сім'ї та її молодій хазяйки Мар'яни. Природна стриманість і виховання не дозволяють іншим персонажам висловити вголос певні речі так само вільно і безпосередньо, як це робить служниця. А тим часом ці речі повинні бути сказані, бо в них закладена істина, та й просто тому, що вони смішні. Можна помітити, що в образі сміливої Доріни передчуваються тенденції літератури Просвітництва, яка включить в коло естетичного осмислення і нижчі прошарки суспільства, не обділяючи їх чеснотами.

Кожна з героїнь реагує на лицемірство Тартюфа і на свавілля Оргона так, як диктує суспільна роль: Ельміра – обережно, з обачливою кмітливістю, Маріанна – покірно, Доріна, яка покладається лише на себе, відверто критично.

Науковий керівник: доцент
Я.В. Галкіна.

Регіна Свиридова
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Життя Пі Яна Мартела: духовний шлях у третє тисячоліття

Ян Мартел опублікував свій роман «Життя Пі» у 2001 році. Присвячений він, як і тисячі творів написаних за історію людства, духовному розвитку. Але дія ця розгортається в умовах сучасності, коли

здається, що цивілізація робить людину непереможною. А насправді ж у нову добу людина входить із вантажем проблем, що лише посилюються на тлі різкого конфлікту з природою. Чим більше пізнається світ, тим більше несподіванок у ньому залишається. І новий літературний погляд на духовні пошуки стає цікавим об'єктом для наукового осмислення.

У романі Мартела поєднуються образи і мотиви давніх сюжетів, що вже можна вважати традиційними. Мандрівник Пі Патель, рятуючись під час шторму на кораблі, опиняється на одному човні з дикими тваринами і стає таким собі новим Ноем, ковчег якого рятує життя для майбутнього. Схожий цей персонаж і на героя «робінзонад», які виникли під впливом роману Д. Дефо. Але традиційні сюжети, що століттями осмислювалися в культурі, особливо у західній, позиціонували людину як повелителя над природою, над звірами, над матеріальним світом. Людина вважалася вищою за тваринних істот, бо наділена розумом. Заняття сім'ї Пателів можна сприймати як іронічну метафору: батько – директор приватного зоопарку, син – зоолог, допомагає батькові. Іронія у тому, що, коли Пі під час катастрофи опинився в одній компанії з орангутангом, зеброю, гієною та тигром, він став лише одним із них перед стихією. І не факт, що його життя – найцінніше, хоча він і прагне вижити. Подорож на човні сповнена дивних і навіть містичних випробувань (конкуренція між тваринами, сповнена психологічних нюансів, потрапляння на «хижий» острів тощо). Порятунком Пі можна сприймати і як випадковість (адже він не найсильніший), і як своєрідну нагороду за те, що він не намагається знищити своїх супутників, цінуючи їхнє життя, тобто, будучи твариною, залишається людиною.

Пі ще у підлітковому віці увібрав у себе засади основних релігій світу та наукових знань. Але фінал роману переконує, що тепер уже не релігія і не наука відповідають за накопичення і передання знань про світ, а лише персональний досвід може бути реальною підставою для духовних відкриттів. Сторонній же погляд, інтерпретуючи цей досвід, не завжди вловить його суть, а зосередиться лише на очевидному.

Науковий керівник: доцент
Я.В. Галкіна.

Аліса Токарєва
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро, Україна

Образи з «Фауста» Й. В. Гете, втілені у творі «Майстер і Маргарита» М. Булгакова

Дослідження безпосередньо присвячене аналізу головних героїв

твору М. Булгакова, запозичених у якості архетипів з усім відомого «Фауста» Й.-В. Гете.

Використана наукова база – роботи літературознавців П.В.Палієвського, В.Я. Лакшина, В.В. Агеносова, Б.В. Соколова, Б.М. Сарнова, О.С. Баркова, А. Нямцу.

У літературознавстві давно функціонують поняття «вічних образів» або «традиційних». Вічні образи зазвичай трактуються як результат художнього узагальнення високого рівня і такі, що мають позачасове, символічне значення. Близьке до цього поняття «традиційного образу», що передбачає закономірну повторюваність у літературі різних часів і народів з новим смисловим наповненням. Саме до такої категорії можна віднести образи, створені у трагедії Гете і трансформовані у романі Булгакова

Хоча дані два твори написані в різні епохи, ми повинні усвідомити, що є такі спільні ознаки художнього світу: в обох творах є проблема пошуку смислу людського буття, наявна любовна, фантастична та історична лінія. Центральними образами можна вважати три у кожному з творів: Воланд (Мефістофель), Майстер(Фауст) і Маргарита. Так Мефістофель і Воланд постають перед читачами як інфернальні посланці, мета яких – випробувати сили «героїв часу». Поринаючи у світ Фауста та Майстра, ми усвідомлюємо, що вони втілюють архетип генія у пошуку. А Маргарита крізь століття залишається втіленням чесності, сердечності, відданості у коханні. Але при збереженні смислових констант М. Булгаков адаптує архетипи до вимог свого жанру і свого часу. У XX столітті християнська традиція переосмислюється ще глибше, і Воланд-диявол виглядає не спокусником, і інструментом всесвітньої справедливості. А Майстер-письменник далекий від утопічних соціальних проєктів. Маргарита ж з втілення чистоти перетворена на пристрасну і активну помічницю-рятівницю. Адже образна система Гете відтворювала авторське передчуття майбутніх суспільних катаклізмів, а роман Булгакова – роздуми на тему того, як ці перетворення здатні пригнітити духовний пошук.

Науковий керівник, доцент:
Я.В. Галкіна

Gruppenarbeit im Deutschunterricht

Gruppenarbeit im Deutschunterricht, unserer Meinung nach, ist die beliebteste Form der Arbeit von Studenten. Genau bei dieser Arbeit können die Lernenden Initiative ergreifen, ihre Gedanken frei ausdrücken, eigene Ideen zusammen mit Gleichgesinnten realisieren, streiten, beweisen und überzeugen – also sich natürlich benehmen. Sie erlernen auch im Team arbeiten, Erfahrung bekommen und damit sicher werden. Was die Studenten betrifft, beobachtet man leider oft ihre Unvorbereitetheit zu dieser Form der Arbeit im Unterricht (sie sind an die Arbeitsform „Lehrer-Student“ gewöhnt); die Studenten verstehen ihre Rolle im Prozess der Kommunikation nicht; sie haben Angst in der Anwesenheit der anderen Menschen Deutsch zu sprechen; manchmal wünschen die Studenten in einem Team mit manchen Kameraden nicht zu arbeiten. Es gibt auch die Möglichkeit, dass einige Studenten ihre Aufgaben in der Gruppe ablehnen. Außerdem ist das Tempo der Arbeit verschieden (einige Studenten erledigen die Aufgabe früher und beginnen den anderen zu stören). Es ist anerkannt, dass Erfolg der Teamarbeit von den professionellen und persönlichen Charaktereigenschaften des Lehrers, von dem Wunsch und der Fähigkeit der Studenten gemeinsam und in Abstimmung zu arbeiten abhängt. Lehrer und Studenten müssen psychisch bereit sein im Team zu arbeiten und die Arbeit im Team zu organisieren. Von Anfang an muss man Zeit finden, um die Studenten zu lehren im Team zu arbeiten. Danach ist es zweckmäßig die Gruppenarbeit anzubieten.

Gruppenarbeit entwickelt sich aus dem allgemeinen Bedarf des Menschen sowohl aktiv Informationen auszutauschen, um Entscheidungen zu treffen, als auch fördert maximal aktive Teilnahme des Studenten im Prozess des Erwerbens von Kenntnissen.

Während der Gruppenarbeit empfiehlt jeder Student seinen Gedanken und bespricht verschiedene Varianten der Lösung des Problems. Solcherweise passiert das gemeinsame Erlernen dank des Dialogs oder der Diskussion. Einer der Vorteile der Gruppenarbeit ist die Tatsache, dass sie die individuelle Aufgabe unter den Bedingungen des Massentrainings lösen lässt.

Weil die Kontrolle von der Seite des Lehrers fast unbemerkt ist, können die Studenten einander helfen die Fremdsprache zu erlernen. Die Praxis zeigt, dass Gruppenarbeit mehr dynamisch als Partnerarbeit ist, weil die Möglichkeit entsteht mit mehr Menschen zu kommunizieren und mehr Diskussionen zu führen. Außerdem gibt es mehr Chancen, dass wenigstens einer von Teilnehmer das Problem lösen kann, wenn es entsteht.

Wir glauben also, dass Gruppenarbeit eine der effektivsten ist, weil sie die mittlere Kette ist, die in sich Elemente der Frontalarbeit und Individualarbeit kombiniert. Von Frontalarbeit nimmt sie Möglichkeit zu kommunizieren; von der Individualarbeit – die Selbständigkeit.

Gruppenarbeit lässt individuell Materialumfang und Arbeitstempo regulieren, Kenntnisse bilden, die Arbeit zusammen ausführen, gegenseitige Kontrolle benutzen.

Es ist betonnungswert, dass Gruppenarbeit sehr effektiv ist, weil die Studenten dabei Nutzen von der Zusammenarbeit mit verschiedenen Menschen bekommen. Während der Gruppenarbeit benutzt man verschiedene Strategien: kritisches Denken, dialogische Kommunikation, Besprechen, Diskussion.

Man muss hinzufügen, dass das Niveau der Selbständigkeit bei den Studenten mit Hilfe der Gruppenarbeit wächst. Außerdem entwickelt sich Kreativität, werden günstige Bedingungen für die Entwicklung des schnellen Denkens geschaffen.

Während der Untersuchung haben wir die nächsten Schlussfolgerungen gezogen:

1) Gruppenarbeit fördert die Annäherung der Studenten, es ist besonders wichtig, wenn unbekannte Personen im Raum sitzen, die vielleicht nicht bereit sind spontan zu kommunizieren. Genau die Gruppenarbeit hilft in dieser Situation Unentschlossenheitskomplex beseitigen und die Unterhaltung beginnen.

2) Gruppenarbeit kann man so gestalten, dass die Studenten sich im Raum bewegen, was sehr gesund ist, weil bei der Bewegung die Situation geschaffen wird, die zur Realität sehr nah ist. Dabei wird das Sprachmaterial besser eingeprägt.

3) Während der Gruppenarbeit kommunizieren die Studenten ständig miteinander in der dialogischen Form. Dieser Prozess passiert gleichzeitig. Das heißt, dass alle sprechen und niemand wartet, bis der Lehrer ihn fragt.

4) Binnen der Gruppenarbeit bekommt jeder eine konkrete Aufgabe, nimmt an dem Prozess aktiv teil, ohne beiseite langweilend zu sitzen. Man kann seinen Kameraden oder einen Lehrer fragen, wenn man Hilfe braucht. So werden passive Studenten in die Arbeit einbezogen.

5) Gruppenarbeit macht den Lernprozess vielfältig, beraubt die Routine der ähnlichen Aufgaben.

Zu den Nachteilen der Gruppenarbeit gehören Lärm, Fehler, schwer kontrollierter Lernprozess.

Es ist nennenswert, dass man bei der Auswertung der Gruppenarbeit nicht Lernerfolge, sondern menschlichen Tugenden beurteilen muss: Geduld, guten Willen, Freundlichkeit, Höflichkeit und andere. Man kann nur gemeinsame Arbeit der Gruppe beurteilen, ohne verschiedene Noten den Studenten zu geben, die zusammengearbeitet haben.

Problèmes d'apprentissage des langues étrangères

Enseigner n'importe quelle langue n'est pas une tâche facile. L'enseignant doit avoir des méthodes par lesquelles il peut apprendre la personne. Enseigner et apprendre une langue étrangère est un défi conditionné par de nombreuses variables, notamment par des situations d'interaction. Ce sujet est d'actualité à tout moment, car les techniques et les méthodes d'enseignement s'améliorent constamment.

Les questions didactiques et les méthodes d'enseignement ont été traitées par Yves Reuter, Jean-Paul Laurent, Bertrand Dauneu et les autres.

La didactique est l'étude des questions posées par l'enseignement et l'acquisition des connaissances dans les différentes disciplines scolaires. Il existe de nombreuses méthodes d'enseignement en didactique et objets d'étude de la didactique du français. La question se pose de la possibilité d'un « découpage thématique » de la didactique du français, dont Françoise Ropé, en 1990, signalait la difficulté méthodologique. Cette difficulté demeure aujourd'hui, dans la mesure où un tel découpage thématique ne peut pas fonder sur un consensus établi.

Méthodologie d'enseignement de la langue française (enseignement direct): la grammaire est enseignée de manière inductive, l'accent est mis sur la parole et l'écoute. Par exemple, l'enseignant explique le nouveau vocabulaire à l'aide visuelle ou démonstrative. En classe, l'accent est mis sur l'écoute et la parole. Selon Fomess, Kavala, Blum et Lloyd (1997), qui ont mené une étude évaluative de différents programmes d'intervention conçus pour les élèves recevant des services éducatifs complémentaires, l'enseignement direct fait partie des programmes les plus efficaces pour faire acquérir des connaissances et des habiletés aux élèves.

Les objets de recherche spécifiques de la didactique du français se déterminent selon les sources importantes. Par exemple, l'objet de la didactique du français est la matière d'enseignement, qui induit en identification d'objets ayant pris une valeur sociale indéniable : l'orthographe, par exemple, se laisse appréhender comme une partie spécifique de la matière française, non par son autonomie « en soi » (ce ne pourrait être qu'un sous-ensemble de l'étude de la langue), mais par le fait qu'elle soit socialement identifiable comme matière incontournable : ce qui suffit à en faire un objet didactique.

François Rabelais (1494-1553), écrivain et humaniste français était le premier à proposer et à décrire une nouvelle éducation humaniste, principalement associée à des activités réelles et pratiquement utiles, au développement de la pensée indépendante, de la créativité et de l'activité.

Essayant de s'éloigner de l'encombrement qui prévalait dans les écoles de l'époque, il propose d'organiser l'apprentissage sur l'intérêt de l'enfant pour l'environnement.

La didactique du français peut être considérée aujourd'hui comme une discipline consistante, si on mesure la consistance à la densité des questions théoriques nouvelles que pose une discipline aux « faits » empiriques. Les méthodes présentées par la didactique sont très importantes pour tout le monde, car la capacité d'enseigner et de transmettre des informations correctes est très précieuse.

Consultante scientifique et linguistique:
Maître-assistante L.V. Ratomska.

Marharyta Dikhtiar
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Relevance of the English language for prospective IT specialists

Current Ukrainian education relies on world trends towards the support of the development of the key competencies of prospective specialists. It could not be denied the fact that the appropriate quality of higher education drives the transformations of the traditional paper-based face-to-face teaching and emerges the changes in approaches, strategies, and design of the university curriculum. In this connection, a question is bound to arise how a university can provide prospective IT specialists training. As for the training of bachelors in computer sciences, the basic competencies in modern digital technologies and English are both the tools and the desired outcomes of studying university courses.

IT professionals are often confronted with English in their daily work and so far passive knowledge of English has been sufficient. However, nowadays international networking also requires software developers and software designers to have an active knowledge of English. Not only sending e-mails in English and conference calls but developers and designers in the Tech industry have to interact with international business partners and introduce their new software programs in English.

Moreover, English skills are a de facto standard requirement for programmers. IT specialists use English to communicate orally and in writing, submit papers, contact technical support, and comment on the code. As a rule, a good software engineer needs all four qualities: "sociability", "autonomy", "technicality" and "empathy". As English is the "lingua franca" of the world and the main language of the software industry, it is a good choice for developers who want to become internationally competitive.

Advanced English skills are key when it comes to creating many international products. If developers have to work with a language or framework, most of whose documentation is written in English, it will be difficult for them to communicate properly with other developers or to explain their work without using English. In addition, without a good command of spoken English, developers will be at a disadvantage while attending international technical conferences, events where English is the dominant language.

It follows logically from what has been mentioned that the prospective software engineers, developers of web applications, and other IT specialists, should be involved as active participants of international communication while studying at university.

There is no doubt that the Tech field occupies a unique place in world development, including both economic and legal. So prospects of the English language in the IT field in the future are high and it requires further detailed study.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.I. Korobeinikova.

Viktoriia Fedorova
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

The essence and structure of communicative dialogue competence

Nowadays the competence approach in education is leading. It implies the refuse of traditional didactics and aims to form student foreign language communicative competence in the learning process. The problem of formation of communicative competence was studied by: O. Bodalyov, Y. Emelyanov, N. Kuzmina, S. Makrenko, Y. Paskevskaya, L. Petrovskaya, N. Chepeleva, V. Cherevko and others. The essence and structure of foreign language communicative competence were studied by A. Andrienko, G. Arkhipova, N. Gez, S. Kozak, O. Pavlenko, N. Prudnikova, Y. Fedorenko, N. Chernova and others. Despite significant work on the formation of communicative competence of students, the question of effective development of dialogue competence through interactive forms of work remains open.

Communicative dialogue competence is generally defined as a set of knowledge, skills, and ability to effectively solve a communicative task while communicating in dialogic form in different areas and situations. It is one of the components of speech competence, along with monologue, and competences in reading, writing, and listening. Speech competence is also a component of communicative competence, which also includes language (phonetic, grammatical, lexical) and educational-strategic competences.

Thus, the analysis of the essential features of dialogic speech makes it possible to identify the following components of communicative dialogue competence: specific dialogic skills, speech, learning, intellectual, organizational, and compensatory skills. The more detailed analysis reveals as following:

1) the ability to start a dialogue, using the appropriate initiative cue (messages, promptings, questions);

2) the ability to respond quickly to the interlocutor's remark, using remarks that have different communicative functions;

3) the ability to maintain a conversation, adding to the response cue a responding initiative cue;

4) the ability to stimulate the interlocutor to speak, expressing own interest through remarks of an evaluative nature;

5) the ability to produce dialogic units of different types;

6) the ability to produce dialogues of different functional types on the basis of the proposed educational communicative situations (within the topics, language and speech material defined by the current program for this class and type of school);

7) the ability, if necessary (misunderstanding of the interlocutor's remarks or difficulty in expressing his opinion), politely interrupt the conversation and seek help from a partner or even a directory (phrasebook, dictionary).

Thus, it is the competence approach that is fundamental for the development of communicative dialogue competence.

Scientific supervision by Associate Professor Ya.V. Halkina.

Language supervision by Senior Lecturer V.V.Kalinichenko.

Iryna Gornak

Universidad de Álvaro Nóbél, Dnipró, Ucrania

Acerca de principales problemas del aprendizaje de lenguas extranjeras

En la actualidad el tema del aprendizaje de lenguas extranjeras sigue estando abierto. Cualquier idioma, incluso el extranjero, es un medio para intercambiarse de información entre los habitantes del planeta.

En primer lugar, uno de los problemas a los que se enfrentan casi todos es la "barrera lingüística" que hay que superar. Suele ocurriendo cuando hay poca práctica lingüística o un vocabulario reducido. Por tanto la mejor solución puede ser la aumentación de la práctica del habla, en cualquier caso los profesionales aconsejan seguir comunicándose con los nativos en línea, leer textos adoptados o utilizar cualquier otra forma.

En segundo lugar, se puede marcar que el aprendizaje de un idioma provoca problemas psicológicos tales como, por ejemplo, inseguridad,

miedos, perfeccionismo y otras dificultades que asolan la vida en general. Si tomamos en consideración el perfeccionismo que posibilita aumentar miedo de cometer errores, puede considerarse un obstáculo serio para el aprendizaje eficaz. Las personas que lo padecen, intentarán hacerlo todo excelente a la primera y sin errores, pero, por desgracia, es casi imposible cuando se aprende un idioma. Estudiando un idioma se recomienda tener paciencia, tiempo y, por supuesto, estar listo a cometer errores... muchos errores. En este caso, para minimizar los riesgos, se recomienda utilizar las clases particulares o manuales autodidácticos.

La fonética, es decir la pronunciación correcta, también puede ser un problema igualmente importante. al principio del camino de aprendizaje de idiomas es recomendable seguir las normas generales. Por ejemplo, el universo de hablantes de la lengua española tiene cinco características fonéticas (seseo, yeísmo, aspiración del fonema /s/, rehilamiento del fonema /3/ y aspiración del fonema /x/) cuya presencia o ausencia sirve para distinguir entre diez variedades regionales.

En conclusión hay que añadir que la presencia del profesor calificado posibilita obtener éxito en el proceso del aprendizaje. Un profesor moderno y experimentado debe tener su propia "técnica" para gestionar el proceso: puede utilizar todo tipo de estímulos, crear un ambiente general amistoso en la clase, aprovechar la formulación hábil de observaciones y la corrección delicada de errores. Si un estudiante está tenso y tiene miedo de decir algo incorrecto, conviene calmar la situación contando una historia divertida o inventando un juego para rebajar la tensión. El alumno estará entonces motivado y lleno de energía para seguir trabajando.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko.

Marina Kovtun, Yan Samosiienko, Oleksandr Pliushchai
Universidad Alfredo Nobel, Dnipró, Ucrania

Recursos noticieros como espacio para aprender el idioma español

Hay muchas modalidades de aprender la lengua española: desde leer un libro de gramática hasta escuchar unos podcasts. Por lo demás, pocos de ellos son tan informativos y efectivos como la escucha y la lectura de las noticias. Es indudable que las noticias son un gran medio de aprendizaje, dado que las noticias están disponibles en muchos recursos y pueden ser usados para reforzar las destrezas de lectura, comprensión auditiva y expresión oral. Según las encuestas los estudiantes de idiomas que a menudo ven los programas de televisión en lenguas extranjeras fuera de la escuela y de la universidad tienden a leer, escuchar y ampliar su vocabulario de una manera mejor [1].

Antes de empezar a estudiar la lengua de dicha manera, hay que decir que en España el término “noticias” está dividido en muchos tipos, entre ellos [2]: *las noticias de última hora; el boletín informativo; las noticias internacionales; las noticias locales (España) o los noticieros locales (América Latina); las noticias financieras; la información deportiva; el informe de tráfico (España) o el reporte de tráfico (América Latina).*

En sus informes los periodistas siempre utilizan el dialecto estándar y pronuncian todas las palabras con claridad y de acuerdo con las reglas estrictas, lo que permite aprender la forma correcta del idioma. Las noticias impresas son escritas con el uso correcto y adecuado de gramática y con el vocabulario actual. En vista de que el contenido está completamente determinado por los notables acontecimientos, podemos ver la combinación de política, geografía, economía, negocios, deportes y muchos más, todo eso contribuye a la ampliación del vocabulario y enriquecimiento de conocimientos. El estudio con este método implica el cumplimiento de ciertas reglas: primeramente, el recurso noticiero debe corresponder al nivel de conocimiento del idioma, y segundamente él también debe responder a las habilidades que necesitamos adquirir.

Sin lugar a dudas, los periódicos son el mejor entrenamiento del lenguaje. La lectura a diario ayudará a retener el vocabulario y también a ver el adelantamiento en el aprendizaje. Asimismo, es importante señalar que una de las ventajas del periódico es que da la palabra en el contexto y, por lo tanto, ayuda a desarrollar el pensamiento crítico del estudiante. El artículo noticiero incluirá afirmaciones, argumentos, justificaciones, explicaciones, presuposiciones, recapitulaciones y más. Ésta es una forma para fomentar los alcances del pensamiento crítico en la interpretación de las acepciones de varios conceptos y de oraciones, al establecer la conexión entre cada párrafo. Siempre y cuando se lee en voz alta esta práctica funciona de manera más eficaz y mejorará la pronunciación de las palabras. Una de las principales herramientas para aprender un idioma a través de las noticias es la creación del vocabulario, al escribir las palabras desconocidas la probabilidad de recordarlas aumenta. También existe una forma más interactiva de aprendizaje, el aprovechamiento de las tarjetas con el léxico en papel o electrónico. Merece la pena referirse a estos ejemplos de la noticiosa prensa española: *El País (el principal diario metropolitano); El Mundo (el segundo periódico más popular de España y uno de los más leídos); ABC (el añósimo periódico de España) y Cambio 16 (la revista mensual sobre las actualidades).*

Ver las noticias, al contrario de leerlas entraña un proceso más complejo. Para entender la conversación vale la pena recurrir a los subtítulos que, a su vez, apreciablemente simplifican la comprensión de la lengua. La mayoría de los canales de televisión, por defecto, están acompañados de los subtítulos o de la cinta corriente que ayudará no solo a recordar la

pronunciación, sino que también memorizar la ortografía de las palabras. Hay que notar, que los subtítulos deben ser usados solamente al comienzo de los estudios. Escribir los comentarios en las transmisiones en línea de los canales de televisión puede ser un método prodigioso para estudiar la lengua más a fondo. La oportunidad como esta acelerará el proceso de percepción y si se lee los comentarios de otros participantes de la discusión también puede ampliar el vocabulario con los términos profesionales y también con la jerga al mismo tiempo. Aprender un idioma a partir de las noticias brinda la oportunidad de conocer las especificidades sobre el país en que se habla esta lengua y además enriquecerá los conocimientos sobre la cultura.

Definitivamente, no se debería olvidar el aprendizaje pasivo mediante los canales noticieros. La práctica pasiva no requiere mucho tiempo y es bastante útil. Podemos encender y escuchar las noticias en español como fondo, mientras uno está limpiando la casa o preparando la comida y eso puede ayudarnos a acostumbrarnos al idioma.

Una cierta ventaja de las noticias es que ellas son bastante diversas y cada uno puede elegir el formato que considera más conveniente para sí mismo. Eso puede acrecentar la motivación del estudio y significativamente ampliará el vocabulario tanto en un tema concreto como en todos los que interesan al estudiante. En vista de las transmisiones de noticias en línea existe una oportunidad de retroceder, pausar o volver a verlas, lo cual es particularmente importante en la etapa inicial del estudio. A diferencia de las películas o de las series, las noticias nunca finalizan y son siempre desemejantes y cada vez proveen el material nuevo para los estudios.

En el proceso de estudio del español mediante las noticias se debe utilizar los recursos oficiales, tales como: *CNN en Español (una versión del canal americano de noticias famoso mundialmente CNN)*; *RTVE (el mayor grupo audiovisual público español que ofrece los canales de televisión, las cadenas de radio y las artículos de prensa)*; *BBC News Mundo (el periodismo de la BBC en español)*.

En lo que toca al nivel de la competencia lingüística y de la comprensión de las noticias de televisión en el idioma extranjero, la investigación de Berber destacó que si hay capacitación suficiente con los materiales como esos, los estudiantes pueden afrontar las dificultades de la comprensión del contenido como éste [3]. Se puede llegar a la conclusión, que los métodos descritos anteriormente son efectivos. Son innovadores y nuevos y requieren la consideración más detallada entre los científicos.

En 2021 la importancia de los recursos noticieros se acrecentó considerablemente, y se demuestra una vez más que son fundamentales en el aprendizaje de la lengua extranjera. El estudiante podrá combinar leyendo y mirando las noticias, pero también podrá usar los métodos por separado. Si el objetivo es el enriquecimiento del vocabulario, entonces hay que recurrir directamente a las ediciones impresas y, a su vez, viendo las noticias ayudará

a entender la lengua hablada. Desde nuestro punto de vista la combinación de dos modos permitirá comprender la lengua en un modo más detallado y profundo, y asimismo esta práctica puede fomentar la reducción del tiempo dedicado al estudio.

Bibliografía

1. Watching foreign-language TV during the coronavirus pandemic can help you learn a new language. El enlace del recurso electrónico: <https://theconversation.com/watching-foreign-language-tv-during-the-coronavirus-pandemic-can-help-you-learn-a-new-language-141170> (consultado el 23.02.2022).

2. Learn Spanish Through the News: Make Headlines with 15 News-based Fluency Boosters! El enlace del recurso electrónico: <https://www.fluentu.com/blog/spanish/learn-spanish-news/> (consultado el 23.02.2022).

3. Berber, S. A. (1997). Proficiency and comprehension of television news in a foreign language. *Revista de Documentação de Estudos em Linguística Teórica e Aplicada (D.E.L.T.A.)*, 13(2): 177-190.

4. Evans, C. (2006). Using TV News to Integrate the Four Skills: A Guide for EFL Teachers

5. Mashoff, J. & Pemberton, L. (2003). Adaptive learning via interactive television. In *Proceedings of PEG 03 conference*, St Petersburg

Recursos de interés:

1. El Mundo – <https://www.elmundo.es/>
2. ABC – <https://www.abc.es/>
3. Cambio 16 – <https://www.cambio16.com/>
4. RTVE – <https://www.rtve.es/>

Alina Krutikova

Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Theoretical issue of the development of interpreter foreign language listening skills

The process of teaching a foreign language is a complex system with its own structural elements and close relationships between them. We cannot deny the fact that as a rule in the process of the development of students' foreign language communicative competence considerable attention is paid to speaking skills and a small part of the class time is devoted to listening. The relevance of the report is due to the fact that listening skill is one of the most important factors for preparing future translators. It has been proved that practicing perspective interpreters' listening comprehension skills simplifies

the process of future professional preparation, favors the students' readiness for their professional activity, increases their listening comprehension competence, allows the students to improve their foreign language listening skills individually at a convenient time.

The works of scientists on the problems of teaching listening are very diverse. It is characterized through researches by O.B. Bihich (methodology for the formation of foreign language competence in listening), I.A. Krukovskaya (using songs in the process of teaching listening), I.P. Lisovets (integrated teaching of listening and speaking), S.Yu. Nikolaeva and A.P. Petrashchuk (test control of auditory skills), A.G. Nedilko (use of authentic materials for teaching foreign languages). Also, the theory of learning is based on the works by S.F. Shatilov who proved that the formation of knowledge, skills, and abilities is possible through communicative activity.

The aim of the report is to outline and summarize the main theoretical points on the issue of teaching English listening to future interpreters in the first year of university study.

The relevance of the problem of the formation of foreign language competence in listening is determined by the need to study it in the context of the peculiarities of the development of speech listening mechanisms, especially memory, cognitive processes involved, comprehension, ability to forecast, etc.

Being an independent type of speech activity listening influences the level of the foreign language communicative competence since the speaking skills of students directly depends on the level of formation of foreign language competence in listening. An important question arises in connection with that and it is to analyze the features of teaching listening as a type of foreign language speech activity in the context of the development of speech mechanisms of interpreting.

We have searched high and low without finding the problem either stated or systematically handled but it can be summarized that the mechanisms of listening, the structural organization of listening, conditions for the perception of the audio message in foreign language influence greatly the result and the process of interpreting. In the context of teaching listening, a number of factors of qualitative importance should be taken into accounts such as ways of perception the message: sound, visual hints, tactile images, speech speed, tone, and others. Moreover, the level of comprehension of the source message defines by the following factors: the nature of speech communication; its role in the communication process; focusing on the reception and delivery of speech information; the form of the course of the listening process.

The dependence of listening on the conditions of perception of the audio text is determined primarily by the type of audible language (natural or

recorded speech, situational dialogical or contextual monologue speech; the familiar or unfamiliar person's speech, etc.).

Speech difficulties that arise during listening can be divided into three groups: phonetic, lexical, and grammatical.

Having characterized listening as a type of foreign language speech activity in the context of the peculiarities of the development of speech mechanisms (memory, comprehension, anticipated forecasting), we can draw certain conclusions. Future interpreters listening training is a complex scientific issue that requires to be based and focused on a complete system consisting of three interacting levels of forming the perceptual base of listening; listening as a type of speech activity; mastering of oral speech. The effectiveness of the perception of a speech message in a foreign language depends on how clearly the speaker expresses the information, his speech rate, intonation, speech volume, as well as the listener's readiness for the perception of oral material, the level of his listening skills.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T. Korobeinikova.

Fedor Onipko
Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

English speaking skills development at higher educational institution

Nowadays, every second student dreams of going abroad to find a place to live, to find a new job, to start a family or to broaden his or her horizons with new impressions and to communicate with new people. But to do this you need to be fluent in a foreign language, so the formation of foreign language competence, namely English language, becomes essential for a student of any discipline, because it opens the door to other countries.

The English language curriculum for institutions of higher education indicates that the purpose of teaching a foreign language is: mastering a foreign language as a means of communication (which helps develop students' ability to use it as a communication tool) and acquisition of professionally oriented foreign language competence. Therefore, it is the skills in speaking, namely the ability to engage in dialogue and monologue, that enable further mastery of a foreign language.

The main purpose of this thesis is to clarify the main aspects of lessons on the formation of foreign language competence (English) in speaking, as well as in its components - dialogic and monological speech, identify the skills they provide and give examples of lessons for further use in higher educational institutions.

Speaking is a verbal productive type of speaking activity through which oral communication in a foreign language takes place in either a dialogical or monological form. It is directed to one individual or an unlimited number of individuals. Like any other activity, the act of speaking always has a definite goal, a motive, which is based on the need; the subject - the opinions of the speaker; the product - the statement (dialogue or monologue) and the result, which can be expressed in verbal or nonverbal reaction to the statement. The processes of speech generation and perception have been investigated by such psycholinguists, psychologists as L.S. Vygotsky, A.R. Luria, M.I. Zhinkin, O.A. Leontiev, T.V. Ryabova, I.A. Zimnia, etc.

First, let's distinguish dialogic and monologic speech as two key parts in the formation of foreign language competence, namely in speaking. By investigating them we can discover what abilities they provide and what exercises are needed to teach students to utilize them.

Dialogic speech is the process of verbal interaction between two or more participants of communication. Within the framework of the speech act each of the participants in turn acts as the initiator of communication or addressee and as a partner in communication with the addressee. Competence in dialogic speech is the ability to implement oral-speech communication in dialogic form in vital age-specific spheres and situations of communication in accordance with the communicative task. The components of dialogic speech are - abilities, skills, knowledge, as well as communicative abilities.

To speaking skills of dialogic speech we can include: initiation and completion of a dialogue, maintaining communication, expanding the topic of conversation proposed by the speaker, switching to another topic of conversation, requesting information, reacting adequately to remarks of the speaker; emotionally color the dialogue, conduct a conversation with one or more persons in accordance with the communicative situation within the themes defined by the program; adequately behave in communicative situations, demonstrating speech behavior characteristic of native speakers.

Now here are some examples of exercises for the development of dialogical speech in students:

1. Replication. The purpose of this exercise is to teach the students to use different types of replicas.

Teacher: I am a playgoer and I am interested in different theatrical genres and different kinds of music. I'll tell you what I'm interested in. Tell me that you are interested in the same genres that I am.

T: I'm interested in opera and ballet.

P: I'm interested in opera and ballet too.

The teacher can use the following variable elements in the exercise: drama, comedy, tragedy, musical comedy, variety, classical music, folk music, jazz.

2. Mastering Dialogical Units. The purpose of this exercise is to teach students how to ask and answer questions.

Teacher: Your foreign friends are wondering what kind of play/concert will be at the theater/concert hall you have agreed to go to. Answer their questions using the theater/concert poster.

P1: What's on at the Taras Shevchenko National Opera of Ukraine on the 15th of February?

P2: Let me see. "Zaporozhian Cossak beyond the Danube" by Hulak' Artemovskiy.

Monological speech is an orally-verbal form of communication, which provides a coherent and continuous statement of one person, addressed to one or more listeners, conversational partners. Accordingly, competence in monologic speech is the ability to implement orally-verbal communication in monologic form. Monologic speech implies that the speaker already knows how to plan, implement and adjust his/her own communicative behavior during foreign language speech in different types of monologic utterances in accordance with the specific situation, speech task and communicative intention as well as according to the rules of communication in the target community.

The speaking skills of monological speech can include: transferring the content of a sample of a linked monologue: a) close to the text; b) in their own words; a coherent statement based on the combination of several sources of information, such as materials from various texts: with support from the teacher's sample, or without support from the sample; express their own opinion and attitude towards the subject of speech, description of a picture (series of pictures, a film, etc.), retelling the text perceived by ear or read in different ways, giving messages or story on the issue.

Now here are some examples of exercises for the development of monological speech in students:

1. Presentation of a monologue-description; The goal is to teach students to perceive the description of an object or phenomenon by ear.

Teacher: Children, let's describe our foreign language classroom together. I'll start and you help me, if you would, please.

T: Our English classroom is large and light.

P1: There are three windows in the classroom.

P2: The windows are large.

P3: There are twelve pupils' desks in the room.

P4: The desks are blue.

P5: There are books, exercise-books, pens and pencils on the pupils' desks.

P6: There is a pen and a pointer on the teacher's table.

P7: The teacher's table is brown. Etc.

2. Speaking at a more phrasal level; The goal is to teach students to express themselves at a more phrasal level.

Teacher: Our English pen pal is going to visit us next year. Now you are talking to your friend on the phone. Invite her/him to Ukraine. Describe the Ukrainian weather during one of the seasons.

In conclusion, we can say that dialogic and monologic speech is an inseparable part of any international communication. Therefore, there is a further need in the study of foreign language competence in speaking, as well as the means of teaching them to students and pupils, because they provide the necessary skills required for communication.

Scientific and language supervision by Associative Professor
T.I. Korobeinikova.

Marianna Oníshenko
Universidad Álvaro Nóbél, Dnipró, Ucrania

La enseñanza del español como segunda lengua extranjera para los fines específicos

Actualmente el curso a la integración europea cada vez cubre más ámbitos de la vida humana, incluso el sistema de la enseñanza superior. Ucrania, con el objetivo de seguir entrando en el espacio educativo y científico europeo, está modernizando las actividades educativas en el contexto de las condiciones actuales. Nuestro país se orienta a los principios del proceso de Bolonia en la práctica pedagógica. La incorporación de la enseñanza y de la ciencia de Ucrania en el ámbito europeo informativo y el de la educación presenta un factor importante en el desarrollo económico, social, intelectual, innovador y tecnológico.

En la sociedad globalizada la enseñanza de idiomas se considera una parte integrante y principal de la formación humanística y contemporánea de un especialista. Los fundamentos de la competencia comunicativa posibilitan la formación de una personalidad lingüística. Por eso la educación lingüística puede convertirse en una base confiable para llegar a objetivos estrictamente profesionales y universales.

El dominio de lenguas extranjeras es exigencia obligatoria de la formación de todos los estudiantes sin distinción de las especialidades, pero es un foco especial para los de letras. Durante el aprendizaje del español como segunda lengua extranjera, ellos se especializan en el estudio de esa última para los fines específicos, se trata, por ejemplo, del español de negocios.

Ellos necesitan obtener muchas competencias, entre las cuales se destacan las siguientes: tener hábitos prácticos de la actividad comunicativa

intercultural (en la forma tanto oral como escrita) en las situaciones de negocios; conocer y seguir las normas de la conducta comunicativa de los nativos tomando en consideración la situación, tratos entre interlocutores, cortesía y ética en las relaciones con colegas extranjeros. Además es imprescindible dominar la terminología profesional y aprofundizar sus conocimientos en este sentido.

Para obtener los resultados sólidos es necesario formar la competencia no sólo lingüística sino social, cultural y pragmática. Es recomendable utilizar los materiales didácticos auténticos (para los estudiantes de licenciatura no adaptados). Ello posibilita interactuar con éxito en el campo profesional, argumentar y presentar sus ideas y pensamientos, dialogar con los representantes de otra cultura y trabajar en equipo, entender la multiculturalidad y asegurar la interacción cultural, hacer carrera en el mercado internacional de trabajo, y al fin y al cabo seguir autodesarrollándose como personalidad digna.

Ilia Postanogov

Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

Developing English speaking skills of prospective interpreters

The essence of the current situation is that Ukrainian universities rely on European trends towards the support of the development of the students' foreign language communicative competencies and this presupposes the appropriate way of teaching foreign languages for prospective specialists of different spheres as well as translators. The considerable positive changes are to implement innovations in the system of university courses.

The relevance of the report is due to the fact that speaking skills are one of the most important factors for preparing translators. It has been proved that interactive teaching technologies for developing prospective interpreters' speaking skills favor the students' readiness for professional activity in the future. A constant need to apply innovative modern teaching technologies for developing foreign language speaking skills is vital. Being an active verbal and cognitive process speaking is one of the most difficult types of activity to master due to the fact that it depends on the level of listening comprehension and language coherence.

It is worth noting that current requirements for developing students' speaking skills in higher education institutions and modern methods for teaching are based on the principles of the communicative approach. The main point focuses on the requirement that communication in a foreign language must be the core of a class, and it is the area in which educators need to concentrate their own efforts to improve their teaching. This is a

significant challenge for English trainers to find the appropriate way to improve the students' English overall linguistic capability and speech and audial competence at the same time. Role-plays, simulations, problem-solving, discussions, conferences, teamwork, debates, brainstorming, project oral presentations have been chosen as the expedient interactive learning techniques for prospective interpreters.

We are strongly convinced that the designing of a friendly professionally-oriented learning environment is the way to empower prospective interpreters speaking skills. It is possible to make a conclusion that the above-mentioned teaching technologies enable creating such a learning environment to enhance the training of prospective specialists in the translation industry.

It means that the content of the materials, tasks, tests in terms of topics is selected according to the curriculum and range of standards of specialty, progressive development in complexity, and professional relevance.

Scientific and language supervision by Associate Professor
T.I. Korobeinikova.

SOCIOCULTURAL ASPECTS IN STUDYING FOREIGN LANGUAGES (ENGLISH, SPANISH, ITALIAN, FRENCH, GERMAN, POLISH)

Alina Akulova
Universidad Alfredo Nobel, Dnipro, Ucrania

¿Para qué aprenden las lenguas extranjeras?

Hay muchas buenas razones para aprender lenguas extranjeras. La primera razón es el desarrollo del cerebro. En Suecia se han realizado estudios que muestran una correlación entre el aprendizaje de una lengua extranjera y el crecimiento de ciertas áreas del cerebro. La resonancia magnética ha mostrado un crecimiento en el hipocampo y en tres zonas diferentes del cerebro. El hipocampo es la parte del cerebro que se encarga de almacenar información en la memoria a largo plazo y de la orientación en el espacio.

Aprender una lengua extranjera no es fácil. Tendrás que superar tu propia flojera e inseguridad y conocer gente nueva. Estudiar con regularidad durante un largo periodo de tiempo es una gran oportunidad para desarrollar la fuerza de voluntad y el autocontrol.

Cuando se aprende un idioma, se empieza a comprender mejor el país en el que se utiliza para comunicarse, su historia y su cultura. Hay muchas oportunidades de cursar estudios superiores de calidad en Europa de forma gratuita o a un precio razonable.

Actualmente no es suficiente saber sólo inglés, y muchas personas se plantean aprender otra lengua extranjera. El español tiene grandes perspectivas.

El conocimiento del español puede ayudar a hacer carrera. Puede ser útil tanto para los negocios como para la carrera profesional. Las relaciones comerciales y económicas con los países de América Latina y su volumen aumentan constantemente. La autoridad y la posición de los países hispanohablantes en la comunidad mundial no dejan de aumentar. Además, el español es lengua oficial de las Naciones Unidas, la Unión Europea, la Unión Africana y la Organización de Estados Americanos.

El mundo hispanohablante ha dejado una rica herencia cultural de música, pintura, arquitectura y literatura. Leer el Quijote de Miguel de Cervantes en el original, visitar las pirámides mayas y disfrutar de la obra de Gaudí, ver las obras de Velázquez y Goya en el Museo del Prado, comprender el famoso Guernica de Pablo Picasso en el Museo Reina Sofía de Madrid, entender toda la pasión del flamenco.

Se ha aprobado científicamente que hay muchas palabras en español que evocan emociones positivas. Por ejemplo, el concepto costarricense

"pura vida", que exhorta por alegrarse de cada día y no centrarse en negativo, para inspirarse en lo que más se ama.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y.Oníshenko.

Alina Chernyshova
Alfred Nobel Universität, Dnipro, Ukraine

Das Werk von Friedensreich Hundertwasser

Friedensreich Hundertwasser war ein berühmter österreichischer Künstler des späten 20. Jahrhunderts, der vorrangig als Maler, aber auch in den Bereichen Architektur und Umweltschutz tätig war. Als Gegner von geraden Linien und jeglicher Art der Standardisierung, legte er großen Wert auf runde Formen, fantasievolle Lebendigkeit, leuchtende Farben und die Einbeziehung der Natur in seine Werke.

In der Heimat des berühmten und außergewöhnlichen österreichischen Künstlers und Architekten wurden ein Dutzend seiner Projekte realisiert. Berühmte Werke von Friedensreich Hundertwasser sind das Hundertwasserhaus, die Waldspirale, die Grüne Zitadelle Magdeburg, das Maishima Sludge Center, die öffentliche Toilette Kawakawa. Er ist ein Künstler, der in der Bevölkerung sehr bekannt ist und jung, sowie alt gleichermaßen begeistert. Seine Werke sind zudem Teil des Lehrplans der Schulen in Österreich, so dass seine Ausstellungen von vielen Schulklassen besucht werden. Es gibt viele interessante Informationen über diese berühmte Person und seine interessanten Werke im Internet und in den sozialen Medien und Netzwerke. Viele Leute interessieren sich für sein architektonisches Werk, und die Österreicher sind stolz auf ihn.

Kaum ein Name hat die österreichische Kunstwelt im vergangenen Jahrhundert derart geprägt. Ein kompromissloser Künstler, der sich niemals den Konventionen seiner Zeit beugte. Den meisten dürfte er durch seine Architektur bekannt sein. Seine Bauwerke in Österreich, Deutschland und sogar Japan sind weltbekannt und unverwechselbar. Er kümmerte sich nicht um rechte Winkel und einheitliche Färbung, stattdessen feiern seine Werke die Vielfalt der Welt und ihre Unberechenbarkeit. Hundertwassers Malerei dagegen sollte man ebenfalls nicht vergessen. Als Begründer des sogenannten Transautomatismus schuf er zahlreiche Bilder in Aquarell und Öl. Davon sind viele im Kunsthaus Wien ausgestellt.

Unsere Recherchen haben also festgestellt, dass Friedensreich Hundertwasser ein Revolutionär auf dem Gebiet der Architektur ist, der einen einzigartigen Stil geschaffen hat - biomorph und nachhaltig. Er trat zeitlebens als Gegner der „geraden Linie“ und jeglicher Standardisierung auf, was

insbesondere bei seinen Arbeiten im Bereich der Baugestaltung bedeutsam ist, die sich durch fantasievolle Lebendigkeit und Individualität, vor allem aber durch die Einbeziehung der Natur in die Architektur auszeichnen.

Wissenschaftliche und sprachliche Beratung von Dozentin
O.E. Beresten.

Mykyta Kornichouk
Université Alfred Nobel, Dnipro, Ukraine

Philippe Chappuis (dit Zep) et bande dessinée franco-belge néoclassique

On sous-estime clairement l'intégrité et la monolithe du monde de la culture française. Par exemple, les bandes dessinées francophones les plus connues sont créées en Belgique. Et l'un de ses représentants contemporains emblématiques, Philippe Chappuis, dit Zep, est d'origine suisse et bien sûr il écrit ses chefs-d'œuvre en suisse.

Nous pouvons suivre le chemin culturel de Zep à partir de l'adolescence. Il entre à quatorze ans à l'École des arts décoratifs de Genève dans une section consacrée à la bande dessinée. Et y a-t-il en Ukraine au moins une école ou une Université avec un département où ils apprennent à savoir créer les bandes dessinées? C'est grâce à cela qu'à l'âge de 18 ans, il est engagé par le journal culte de la jeunesse "Spirou". En 1992, Philippe avec d'autres artistes talentueux a inventé son personnage le plus célèbre, Titeuf, un garçon de 10 ans avec un toupet blond.

L'immense succès obtenu avec *Titeuf* (un million d'albums vendus fin 1998, 16 millions traduits en 25 langues en 2007) permet à Zep de lancer d'autres initiatives créatives. L'œuvre littéraire a également été adaptée en série télévisée d'animation italo-française en 2001, initialement diffusée sur Canal J. En Ukraine, cette série animée a été diffusée sur la chaîne ICTV dans la traduction ukrainienne originale. En 2008, *Titeuf* était une série de bandes dessinées avec de loin la plus grande publication en France (plus de 1,8 million d'exemplaires par an).

Titeuf est rempli de satire sur la communauté francophone multiculturelle contemporaine. Certains sujets peuvent sembler grossiers ou vulgaires pour un lecteur ukrainien ordinaire. Et la présence de l'humour de toilette peut complètement aliéner certains d'entre eux. Mais en même temps, il soulève des thèmes importants des relations enfants-parents, de l'amitié, du rejet et des traumatismes de l'enfance.

Je voudrais vous bien recommander de vous familiariser avec les dessins animés ou les bandes dessinées de Philippe Chappuis. C'est un exemple excellent du projet dont la créativité des gens ordinaires change le monde.

Consultante scientifique et linguistique:Maître-assistante L.V. Ratomska.

DIALECTOS DEL IDIOMA ESPAÑOL

En el territorio de cada país o fuera de él se observan dialectos, es decir unas formas específicas de comunicarse que se difieren en su habla aunque pertenezcan al mismo sistema de significados y a la misma lógica gramatical, o sea, a la misma lengua.

Como se sabe, la lengua española tiene distintos dialectos. Se puede distinguir diferentes tipos de dialectos. Por ejemplo, se destacan los dialectos geográficos (“variantes diatópicas” o “geolectos”) y los “sociolectos” o “variantes diastráticas”. Los primeros, también llamados “históricos” aparecieron con el paso del tiempo y fueron resultado de la separación geográfica, por ejemplo: *el aragonés*, *el dialecto andaluz* (en Andalucía), *el extremeño* (en Extremadura) o *el murciano* (en Murcia). Cada de ellos presenta su propia historia de elaboración, que es también parte integrante de la historia de la lengua a la cual corresponden. Además, la aparición de dialectos está muy influenciada por la migración de la población. También se puede explicar la presencia de geolectos por una división geográfica mayor, que contrapone el modo en que se habla en Europa y el en que se habla en Latinoamérica. El dialecto americano, hablado en Hispanoamérica, tiene muchas características propias, a saber: yeísmo, seseo y omisión total del pronombre “vosotros”. En algunos casos se emplea el voseo. Este tipo de español tiene un enorme diversidad dialectal propia, que puede concentrarse en dialectos regionales. Por ejemplo, en Perú, Ecuador, Bolivia, Paraguay y en el norte argentino y chileno se utilizan el dialecto “serrano”. En el territorio mexicano destacan un conjunto de dialectos y sociolectos que refleja una enorme herencia de léxicos indígenas. Los sociolectos se observan en diferentes clases o circuitos sociales, profesiones, por ejemplo: ¿Tienes **unos mangos** para prestarme? / ¿Puedes prestarme **dinero**? / ¿Tienes **pasta** para prestarmela?

Los dialectos se difieren entre sí por la fonética, el significado de las palabras y las expresiones, unas particularidades gramaticales. Por ejemplo, el acento andaluz cambia ceceo por seseo – desaparecen los sonidos interdental, y con ellos desaparecen los sonidos [d] y [r] entre dos vocales en el habla fluida (*pesado suena como "pesao"*). En Chile, la combinación "ch", que en España se lee tradicionalmente como [h], en Chile suena como [ʃ]. En Cuba hablan muy rápido, incluso para un turista de España es casi imposible entender el habla local. Debido a la alta velocidad de pronunciación, el sonido [d] al final de las palabras se "traga". La letra "s" desaparece si está al principio o al final de una palabra.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko.

Graffiti – zeichen des protests in Deutschland

Graffiti (Graffiti – in der Archäologie - Zeichnungen oder Briefe werden auf jede Oberfläche angewendet, von Ital. graffiare – kratzen). Ein solcher Name wird durch die Werke angezeigt, die meistens großformatierenden Bildern an den Wänden öffentlicher Gebäude, Strukturen, Transport, von Pulverisierer und Aerosolpatronen mit Farbe sind. Es wird angenommen, dass Kunst irgendeine Form der Manifestation haben kann. Trotzdem bestreiten viele die Idee, dass Graffiti im Allgemeinen eine Kunstform sein kann. Die Hauptstadt Deutschlands ist für seine Straßenkunstberühmt, sogar im Gegensatz dazu, an den Wänden des Gebäudes, ohne die Erlaubnis des Eigentümers zu malen. Daher ist es nicht überraschend, dass hier das «The Urban Nation Museum» eröffnet wurde, wo 150 internationale und lokale Künstler auf einer einzigartigen Ausstellung dargestellt werden. Die Führung des Museums ist der Ansicht, dass moderne städtische Kunst eine logische Fortsetzung dessen ist, was auf der Straße passiert. Viele auf der Ausstellung vorgestellte Werke wurden zuvor auf den Fassaden benachbarter Gebäude und angrenzende Straßen als "Demo-Demonstration" gestellt.

Die 1961 errichtete Berliner Mauer, die DDR-Behörden, war ein Symbol der Division Europas und auf der ganzen Welt, der Konfrontation des Ostens und des Westens, einem Symbol des Kampfes zwischen dem Kapitalismus und dem sowjetischen Sozialismus. Ab dem 13. August 1961 bis zum 9. November 1989 unterteilte sich die Berliner Mauer in zwei Teile: West- und Ost-Berlin. Sie wurde das berühmteste Symbol des Kalten Krieges. Wenn von der "östlichen" Seite der Mauer konnte sie nicht erreichbar sein, so wurde sie von der "westlichen" Seite ein Raum für die Kreativität zahlreicher Künstler - sowohl Profi als auch Amateur.

Bereits 1989 wurde sie zu einer Multi-Kilometer-Graffiti-Ausstellung, einschließlich Graffiti mit großartigem künstlerischem Wert. Nach der Zerstörung der Mauer wurden ihre Fragmente schnell in Handelsobjekte umgewandelt. Nach dem Fall der Mauer auf der Westseite, wo 1989 kein unbemalter Ort gab, begann eine neue Ära der Straßenkunst in der Vereinten Berlins. Künstler aus dem westlichen Teil der Stadt sind vom Osten nach Westen umgezogen. Die von den Einwohnern des östlichen Teils der Stadt verlassenen Häuser, wurden hervorragende Leinwände der Kreativität für diejenigen, die geblieben sind, und diejenigen, die angekommen sind. Da kamen viele Leute an.

In den 90er und 2000 erscheinen auf den Berliner Fassaden weltbekannte Wandgemälde der Staat. Die Gebäudeeigentümer laden berühmte Künstler ein, Graffiti für große Gebühren zu zeichnen. Das größte Segment der erhaltenen Mauer wurde zu einer Galerie von nur dem Himmel - eine der meistbesuchten Attraktionen der Stadt. Und 2005 zeichnete die UNESCO Berlin als „City of

Design“ aus und bestätigte damit erneut, die Hauptstadt der Street Art zu sein. Hier sind einige Beispiele von Graffiti. "Nature Morte" in der Oranienstraße 2, in der Nähe der U-Bahnstation U Görlitzer Bahnhof. Das Werk des belgischen Künstlers Roa, erstellt während der Straßenkunst des Transitfestivals 2011. Mural sieht ziemlich düster aus: Es gibt schwarze und weiße Tiere, die darauf abgebildet sind. Der Künstler drückt also seinen Protest gegen Jagd- und Tiergewalt. In Kreuzberg gibt es andere Wandgemälde seiner Urheberschaft erkennbar durch einen bemerkenswerten Stil - meistens schwarze und weiße Tiere.

«East Side Gallery» in der Mühlenstraße 3-100. Ein Teil der Berliner Mauer ist zu einer Open-Air-Galerie geworden. Im Frühjahr 1990 wurden 118 Künstler aus 21 Ländern hier eingeladen, um eine Mauer zu bemalen. Die Galerie wurde im September desselben Jahres eröffnet. Hier ist wahrscheinlich der berühmteste Graffiti auf der ganzen Welt - «Mein Gott, hilf mir, diese tödliche Liebe zu überleben» oder «Der Bruderkuss» oder Bruderkussgemälde», Autor - Russischer Künstler Dmitrij Wrubel.

"Make Art Not War" auf die Mehringpl 28. Wandbild des amerikanischen Künstlers Shepard Fairey, einer der Helden des Films "Exit Through the Gift Shop" (Dokumentarfilm über Banksy, einer der berühmtesten Straßenkünstler der Welt). Shepard Fairey gestaltete auch das «HOPE-Plakat» für Obamas Wahlkampf. Und dieses Wandbild schuf er 2014 für das Museum of Contemporary Art „Urban Nation“. «No Future für Apathie! Ignoranz! Sexismus! Fremdenfeindlichkeit! Rassismus!» in der Frobenstr 8. Dieses Wandbild mit einem langen Namen ist ein weiteres Werk Shepard Fairey, gemalt für Urban Nation Museum. Das Bild erschien 2017.

Eine wichtige Figur in der Geschichte der Berliner Straßenkunst ist Ben Wagin - Taufe Vaternon Street Art. 1975 wurde Ben Wagin, Autor von Berlins erstem Wandgemälde „Weltbaum I“, das noch heute zu bewundern ist. Obwohl es von der ehemaligen Schönheit der Zeichnung nur etwas geblieben ist - an vielen Orten hat sich die Farbe verschüttet, der obere Teil des Gemäldes war komplett abgerieben und auf der Unterseite ist der neue Graffiti. "Parlament der Bäume" (auch "Parlament von Bäumen gegen den Krieg und Gewalt") - die Gedenkstätten, das am 9. November 1990 vom Künstler von Ben Wagin - Militanten in Erinnerung an die Opfer der Berliner Mauer gegründet wurde. Im November 2017 wurde die Gedenkstätte unter Denkmalschutz gestellt. [1] Dies ist eine Außeninstallation, die Ben 1990 zum Gedenken an die Opfer der Berliner Mauer geschaffen hat. Es befindet sich auf dem Gelände des ehemaligen sogenannten „Todesstreifens“, der deutsch-deutschen Grenze, gegenüber dem Reichstag. Hier installierte er Segmente der Berliner Mauer, Gemälde, Poster, unvergesslichen Anzeichen und Teile von Grenzschutzanlagen.

Außerdem pflanzte er Bäume und Blumen, von wo aus die Installation folgte. Wie andere Werke von Ben, "Parlament der Bäume", ist im Zusammenhang mit seiner Lage im Stadtzentrum im Regierungsviertel mit dem Verschwinden bedroht. Wagin installierte ein Denkmal an der Stelle des ehemaligen Todesstreifens auf dem östlichen Ufer des Reichstagsgebäudes im Bereich Berlin-Mitte. Dort installierte er eine Gedenktafel, Gemälde, Poster und

Teile der Grenzschutzsysteme. Verschiedene Künstler arbeiteten an Exponaten. Zu diesem Zweck wurden Bäume und Blumen gepflanzt.

Zum Abschluss, können wir schließen, dass Graffiti ein vielfältiges Phänomen der Kultur ist, das einen langen Weg zur Entwicklung der menschlichen Zivilisation von frühen Epochen (paläolithisch) bis heute begleitet, was nun ein integrales Attribut des städtischen Raums ist und hat viele Funktionen: Factual-, Kommunikativ-, Quadratisch-, Kathartisch-, Manifestation-, Spielfunktionen, Funktionen der persönlichen Selbstbestätigung und Selbstdarstellung.

Als Gegenstand der sprachlichen Analyse ist Graffiti eine Symbiose der Eigenschaften eines gesprochenen literarischen Subsprachen und einer schriftlichen Form eines kodifizierten literarischen Subsprache, dass in dem Begriff «natürliche Schriftsprache» dargestellt wird. Graffiti synthetisiert die Eigenschaften der Umgangssprache und die Merkmale der kodifizierten Literatursprache, ihrer geschriebenen Form. Als Marker für "Literarität" in Graphitexten können gelten: Partizipien, Gerundien, kurze Adjektive in attributiven oder prädikativen Funktionen und syntaktischer Parallelismus.

Bibliographie

1. Новейшая история Германии. Труды молодых ученых и исследовательские центры: [сборник] / Сост. Б. Бонвеч, Б. Орлов, А. Синдеев. — М.: КДУ, 2007. — 398 с.

Wissenschaftliche und sprachliche Beratung von Dozentin
O.E. Beresten.

Oleksandra Pilatova

Universidad Alfredo Nobel, Dnipro, Ucrania

Internet y aprendizaje de lenguas extranjeras

Cuando se aprende una lengua extranjera, es importante sumergirse en las realidades de los países donde se habla este idioma, y el español no es una excepción. Actualmente, a la hora de enseñar una lengua extranjera, un especialista debe no sólo dominar un idioma concreto sino también desarrollar una competencia intercultural y comunicativa que permitirá el acuerdo máximo con los hablantes nativos. Por lo tanto, para satisfacer las demandas de los estudiantes que están aprendiendo idiomas, los profesores y docentes deben estar al día y buscar enfoques, técnicas, métodos efectivos para introducir los recursos online en el proceso educativo. Hoy en día la pandemia de coronavirus ha demostrado la necesidad de adaptarse a los cambios en el modo de vivir y pasar a un formato de educación a distancia.

Tanto para profesorado como para los estudiantes, la Red Internet ofrece la oportunidad única de encontrar diversas herramientas para comunicarse con hablantes nativos, gracias a que es posible sumergirse en un

ambiente lingüístico natural, así como utilizar con éxito diversos materiales audiovisuales. Este formato no sólo ayuda a mejorar y aprofundizar los conocimientos lingüísticos sino también posibilita transformar el estudio en un proceso fascinante, aumentar la motivación y el deseo de buscar información adicional por cuenta propia. Por ejemplo, buscando información acerca de fiestas españolas, en You tube se puede encontrar diferentes vídeos temáticos que presentan diversas celebraciones actuales, muchas de las cuales se transmiten como emisiones directas. Sin embargo, no hay que olvidar que el Internet es uno de los elementos de apoyo, no único, y al seleccionar las fuentes de Internet es importante recordar que no todas ellas pueden ser fidedignas. En este caso, los estudiantes deben desarrollar habilidades especiales: la capacidad de reconocer y analizar críticamente el material lingüístico.

Otro aspecto importante se refiere a la abundancia de información infinita y oportunidades que ofrece el Internet. Dicho factor puede fatigar al estudiante, es imposible buscar información constantemente y a la corta o a la larga el estudiante pierde el interés y tampoco quiere seguir estudiando. Por lo tanto, la principal tarea del docente consiste en orientarle sobre el uso de determinados sitios web antes de que el alumno aprenda a elegir los recursos de Internet de forma efectiva en el proceso del aprendizaje independiente de la lengua.

En conclusión, me gustaría decir que la tecnología moderna nos ofreciera posibilidades ilimitadas para dominar en tal o cual esfera. Sin embargo, lo más importante es ser capaz de utilizar y analizar cualquier recurso de forma correcta para ser experto.

Consultora de investigación y lingüística Catedrática Principal
M.Y. Oníshenko.

Kristina Polowa
Alfred Nobel Universität, Dnipro, Ukraine

Probleme beim studieren der grammatischen Kategorie des Geschlechts in der Deutschen Sprache

Die grammatikalische Kategorie Geschlecht ist eines der schwierigsten Themen im Deutschen. Das Geschlecht fungiert als lexikalisches und grammatikalisches Phänomen als klassifizierendes Merkmal, das alle Substantive in drei Klassen einteilt: Maskulinum, Femininum und Neutrum. Im modernen Ukrainischen wird das Geschlecht vor allem durch Endungen (morphologisches Merkmal) bestimmt, und im Deutschen ist der an ein Substantiv angehängte Artikel (der, die, das) der eindeutigste Indikator für das Geschlecht.

Viele Linguisten haben sich mit den Problemen des Studiums der grammatikalischen Kategorie des Geschlechts im Deutschen beschäftigt. Darunter sind die Arbeiten von Forschern wie D.I. Bektyashkina, N.R. Urazaewa, G.V. Skripkina, R. Eizenberg, D.A. Tsubin, B.A. Abramow und andere.

Laut N.R. Urazaewa - Das Problem der Kategorie des Geschlechts wird durch die Tatsache erschwert, dass die grammatikalische Kategorie des Geschlechts selbst in den Sprachen, in denen sie ausgedrückt wird, sehr oft nicht mit den Sprachen übereinstimmt. Zum Beispiel ist das Wort *der Absender*(відправник) im Deutschen wie im Ukrainischen Maskulinum, aber *das Buch*(книга) ist laut Artikel Neutrum, während es im Ukrainischen Femininum ist. Erwähnenswert ist auch das deutsche Wort *das Mädchen*(дівчинка) im deutschen Neutrum.

D.I. Bektyashkina schreibt in ihrem Artikel über die grammatikalische Kategorie des Geschlechts, dass es möglich ist, das Geschlecht von Substantiven auf der Grundlage von Begründungen zu bestimmen. Das neutrale Geschlecht umfasst: begründete Infinitive (*das Lesen, das Leben*), Adverbien (*das Zuhause, das Heute*), Adjektive, die unbelebte Konzepte bezeichnen (*das Gute, das Neue*), usw. Das weibliche Geschlecht umfasst: begründete Ordnungszahlen (*die Eins, die Zwei*). Wenn sie Personen bezeichnen, erhalten sie das Maskulinum Geschlecht, unabhängig davon, ob sie Männer oder Frauen bezeichnen: der Tunichtgut, der Guckindiewelt. Auch laut der Forschung von D.I. Bektyashkina, einige Substantive im Deutschen können basierend auf dem grammatikalischen Geschlecht zu semantischen Gruppen zusammengefasst werden. Darüber hinaus geben einige Endungen und Suffixe auch das grammatikalische Geschlecht des Substantivs an.

R. Eisenberg glaubt, dass man in Bezug auf deutsche Substantive mit schwacher Deklination von einem vierten grammatikalischen Geschlecht sprechen kann, das er Generikum (Gen) nennt. Diese Gattung ist darauf spezialisiert, Klassen von Wörtern zu unterscheiden, die in Bezug auf das natürliche Geschlecht neutral sind. Der Wissenschaftler glaubt, dass Substantive mit einer schwachen Deklination am meisten mit Animation in Verbindung gebracht werden.

Die Untersuchung der Kategorie Geschlecht im Deutschen ist ein heißes Thema für moderne Linguisten. Trotz der häufigen Fehler beim Erlernen der Geschlechtskategorie im Deutschen raten Grammatikführer dazu, sich ein Substantiv sofort mit dem dazugehörigen Artikel einzuprägen, aber es gibt auch viele Regeln, die dabei helfen, das Geschlecht von Substantiven anhand ihrer Form oder Bedeutung zu bestimmen.

Wissenschaftlicher und sprachlicher Betreuerin Hochschullehrerin
K.W.Jurtschenko.

La gestualità italiana

L'Italia è famosa in tutto il mondo per tante cose: la cucina, l'architettura, il calcio e gli italiani sono conosciuti per la loro abilità di gesticolare mentre parlano, cioè usare i canali verbali e gestuali. I gesti hanno ricevuto una ricca storia. Si dice che gli italiani hanno creato i gesti per sostituire la forma tradizionale di comunicazione durante i secoli di vita sotto l'occupazione di altri popoli.

Secondo alcuni studi, circa sessanta per cento delle informazioni nella comunicazione viene trasmessa attraverso gesti ed espressioni facciali. Tutti i popoli del mondo, in un modo o nell'altro, usano mezzi non linguistici per esprimere pensieri ed emozioni.

Gli italiani in questo senso non sono un'eccezione, ma un buon esempio. Possono essere definiti campioni del mondo nell'uso delle mani, dei muscoli facciali e di altre parti del corpo nella vita di tutti i giorni. Per un italiano, la zona di comfort personale è molto più ridotta: più l'interlocutore è vicino a te, più amichevole è il suo atteggiamento nei tuoi confronti. Se non ne sai nulla, il comportamento di un italiano può sembrarti inadeguato e ripugnante.

Il sistema dei gesti italiani convenzionali ha le sue ragioni. Gli italiani parlano quasi in uno scioglilingua e molto spesso questo è il motivo per fraintendere il significato del messaggio. I gesti di accompagnamento rallentano la parola e collegano la percezione visiva e tattile all'udito. Nella versione estrema: puoi ascoltare l'interlocutore con mezzo orecchio, basta osservare i movimenti. In questo senso, i gesti sono anche una compensazione per lo sforzo di comprensione dell'interlocutore. Il tuo interlocutore ti fa i suoi gesti: questa è una caratteristica molto importante della comunicazione non verbale italiana.

I gesti italiani possono essere divisi in due gruppi. Il primo gruppo si riferisce alla mimica o ai gesti illustrativi che sostituiscono parole. Il secondo gruppo si riferisce ai gesti simbolici o emblematici. Questo gruppo è più vario ed emotivamente ricco.

I gesti italiani sono molto diversi. Possono significare sia una parola che un'intera frase. Inoltre, lo stesso gesto in diverse città d'Italia può essere interpretato diversamente. Ecco perché conoscere i gesti che accompagnano il parlato svolge un ruolo importante nell'immersione nell'ambiente linguistico per gli stranieri. Significa anche conoscenza delle usanze e delle abitudini che sono molto importanti nella realtà di oggi.

Consulente scientifico e linguistico: insegnante
O. Pliushchai.

Características de aprendizaje del español como segunda lengua extranjera

Hoy en d a, el aprendizaje de lenguas extranjeras no es sólo una tendencia sino una gran necesidad común. Bajo la influencia de la globalización la gente empezó a viajar mucho a diferentes países, comenzó a trabajar y a vivir en diferentes entornos ling isticos y para mejorar sus necesidades tenía que aprender alguna lengua extranjera y, en algunos casos, incluso dos. Como se sabe en el mundo actual el idioma inglés se considera la lengua internacional de comunicación, pero verdaderamente no basta con declararlo. Nos gustaría destacar el español que, por cierto, se posicionara como el segundo idioma de importancia después del inglés.

El español es estructuralmente similar al inglés, pero pertenece al grupo de lenguas romances y tiene sus diferencias tanto gramaticales como léxicas. Cuando se aprende el español como segunda lengua extranjera, es posible que se encuentre con una nueva pronunciación y fonética, así como con reglas de lectura claras. En cuanto a la fonética, también hay reglas, por ejemplo, si una palabra termina con una vocal o consonante N y S, el acento recae en la última sílaba. Gracias a estas reglas, cualquier persona puede leer una frase o palabra de forma rápida y correcta.

También la lengua española tiene muchos sinónimos que se utilizan en una situación determinada para expresar ideas y conceptos diferentes, por ejemplo: *La paella que preparó Miguel estaba riquísima (sabrosa, excelente, apetitosa); Los científicos descubrieron una estrella nueva – Los sabios presentaron sus escritos – Los expertos llegaron a la conclusión común.*

La siguiente característica de esta lengua es su gramática. Se diferencia de la gramática inglesa por la presencia de muchos verbos irregulares que son difíciles de recordar. Tamb n hay muchos finales. Cada terminación corresponde a la persona, número, tiempo verbal y modo. Hay que prestar mucha atención para no confundir las letras, por ejemplo: * l nada* (3 persona singular del verbo “nadar” en Presente de Indicativo) y * l nade* (3 persona singular del verbo “nadar” en Presente de Subjuntivo). Otra característica gramatical es la existencia de dos verbos “Ser” y “Estar” con el mismo significado. El verbo Ser se utiliza cuando queremos decir o mostrar características permanentes de una persona u objeto - esto podría ser la nacionalidad (*Julio es español*). El verbo “Estar”, en cambio, se utiliza cuando se habla de un lugar o de características temporales (* D nde están todos?*).

Consultora de investigación y ling stica Catedrática Principal
M.Y. On schenko.

Таємниці китайського ушу
(中国 术 □ □ □)

中国是最发达的国家。很久以前中国因它的发明而成为很有名。中国传统的雅致和高雅而武术的含义让我们非常吃惊。现在运动有很多种类，可是武术出众，与其余的运动不同。中国人爱他们的国家，而且爱所有的对中国有关系的。九十三世纪左右武术发生了，但是直到现在武术的深奥哲学使西方非常吃惊。随着年龄的增长很多武术风格成为运动，但是这老鼠拖木锨，大头在后头，因为古代的风格还包含练习意识和注意，而这是不可缺少的健康和长寿的部分

Китай – високорозвинена країна, яка славиться своїми винаходами ще з давніх часів. Китайські традиції вражають своєю граційністю і витонченістю, а бойові мистецтва своїм потайним змістом. Зараз є багато видів спорту, але бойові мистецтва відрізняються від всіх інших. Китайці дуже люблять свою країну, і все що з нею пов'язано. Китайські бойові мистецтва виникли приблизно в IX-XIII ст., але й досі вражають увесь Західний світ своєю глибиною і філософією. З роками багато стилів бойових мистецтв перетворилися на спорт, але це тільки вершина айсбергу, адже старовинні стилі включають в себе тренування свідомості та уваги, що є невід'ємною частиною здоров'я і довголіття.

Ушу (武术 [wǔshù]) – це особливий комплекс фізичних вправ, який формувався протягом тисячоліть.

Стили ушу умовно можна розподілити на школи, які вважаються або «зовнішніми», або «внутрішніми». Спочатку такий підхід до розгляду застосував чернець, даоський майстер на ім'я Чжан Саньфен (张三丰 [zhāngsānfēng]) ще в XII столітті. Він говорив, що так звані «зовнішні» стилі орієнтовані на фізичну силу, а «внутрішні», в свою чергу, займаються розвитком та використанням життєвої енергії ци (气 [qì]) і вмінням розвинути терпіння у бою.

Через певний проміжок часу стало звичним порівнювати «зовнішні» школи з гірською річкою, яка долає перешкоди на своєму шляху, а «внутрішні» – також з потоком води, але таким, що огинає перешкоди.

Китайські майстри в процесі навчання своїх підопічних постійно акцентують увагу на тому, що найголовніше – «невпинно тренуватися».

Взагалі, ушу для Китаю – це, можна сказати, ціла релігія, адже завдяки цьому мистецтву навчаються не тільки битися, але й оздоровлювати своє тіло і дух, ставитися з душевним теплом до навколишнього світу і близьких. Це є мораль ушу.

Також існує розподіл ушу на традиційне та спортивне. Традиційне ушу відрізняється від спортивного ушу іншими цілями та задачами.

Так, якщо для спортивного ушу основна мета, як і в будь-якому спорті, – перемога на змаганнях, то традиційне ушу радше треба розглядати як шлях самовдосконалення.

Двобій у традиційному ушу називається «саньда (散打 [sǎndǎ]). Найточніший переклад цієї назви – неканонізовані удари. Саньда – поєдинок не задля змагання, а для тренування, він слугує для здобуття навичок застосування вивченої раніше техніки у реальному бою.

У різних школах саньда тренують по-різному: можуть просто завдавати ударів не на повну силу, можуть надягати захисний одяг та битися жорсткіше (наприклад, завдавати ударів по життєво важливих місцях) без спортивних обмежень.

Із розповсюдженням вогнепальної зброї головна функція ушу змістилася з техніки нападу та оборони на оздоровлення та самовдосконалення.

Ушу і кунг-фу (功夫 [gōngfu]) часто плутають. Але вони дещо відрізняються. Ушу буквально означає бойові мистецтва, тоді як кунг-фу означає навички, на досягнення яких пішло чимало часу та зусиль.

У 1991 році була заснована Міжнародна федерація ушу (国际武术联合会 [guójì wǔshù liánhé huì]). Завдяки цій спортивній організації описуване бойове мистецтво стало повноправним членом програми Олімпійських ігор 2008 року.

Окрім цього, Китай пишається своїми спортсменами, деякі з них відомі на весь світ: Брюс Лі (李振藩 [lǐ zhènfān]), Джекі Чан (成龙 [chénglóng]), Джет Лі (李连杰 [lǐ liánjié]) і т.д.

Підбиваючи підсумок, варто зазначити, що ушу допомагає розвинути тіло, дух та розум. Це невід’ємна частина китайської культури, яка дає нам змогу краще зрозуміти китайський менталітет.

Науковий керівник: викладач
А.В. Рижкова.

Основні регіональні кухні Китаю

Експлорувати світову кухню, ви можете дізнатися багато про країну, її традиції, світогляд людей та їх побут. Китайська кухня одна із найвизначніших та найпопулярніших у світі, китайці дуже багато уваги приділяють тому, що їдять. На території Китаю існують вісім основних кулінарних шкіл: Аньхойська, Кантонська, Фуцзяньська, Хунаньська, кухня Цзянсу, Шаньдунська, Сичуаньська і Чжецзянська. Кожна з цих шкіл має свій стиль і різні сильні сторони. Китайська кухня має давню історію і є одним із найважливіших скарбів. Китайська кулінарія розвивалася і дозрівала протягом століть, формуючи багатий культурний зміст. Місцеві смаки та страви сформувалися відповідно до регіонів, місцевих продуктів, клімату, історичних факторів та звичок харчування.

Досліджуючи кухні країн світу можна дізнатися багато про країну, її традиції, світогляд людей та їх побут. Китайська кухня одна із найвизначніших та найпопулярніших у світі, китайці дуже багато уваги приділяють тому, що їдять. На території Китаю існують вісім основних кулінарних шкіл: Аньхойська, Кантонська, Фуцзяньська, Хунаньська, кухня Цзянсу, Шаньдунська, Сичуаньська і Чжецзянська. Кожна з цих шкіл має свій стиль і різні сильні сторони. Китайська кухня має давню історію і є одним із найважливіших скарбів. Китайська кулінарія розвивалася і дозрівала протягом століть, формуючи багатий культурний зміст. Місцеві смаки та страви сформувалися відповідно до регіонів, місцевих продуктів, клімату, історичних факторів та звичок харчування.

Кантонська (Гуаньдунська) кухня (**粵菜**[Yuècài]) – це кухня, у стравах якої переважає солодкий смак, її спеціалісти віддають перевагу процесу тушкування (炖[dùn]) з додаванням різних, м'яких за смаком, соусів. Провінція Гуандун (广东省[Guǎngdōngshěng]) і особливий адміністративний район Гонконг (香港[Xiānggǎng]) відомі вишуканими стравами з морепродуктів і рису.

Сичуаньська кухня (川菜[Chuāncài]) – це кухня, у стравах якої використовують велику кількість чилі, часнику, імбиру та арахісу. Страви провінції Сичуань (四川[Sìchuān]) відомі своїм гостро-пряним приємним смаком сичуанського перцю, який рідко зустрічається в інших регіональних кухнях. Ієрогліф 麻辣[мáла], який можна перекласти як «гострий» використовують саме для опису гострого смаку цього перцю, який викликає зацікавлення.

Кухня **Цзянсу** (苏菜[Sūcài]) – ця кухня, страви якої вирізняються своїм помірно солоно-солодким смаком, неймовірною технікою приготування та оформленням. Провінція Цзянсу (江苏[Jiāngsū]) та найбільше місто Китаю Шанхай (上海[Shànghǎi]) мають дуже вишукану кухню, страви якої часто подають на урядових бенкетах. Кухарі надають перевагу приготуванню супів та свіжих морепродуктів.

Чжецзянська кухня (浙菜[Zhècài]) – кухня, у стравах якої використовують свіжі морепродукти, прісноводну рибу та пагони бамбука. Також кухарі використовують різноманітні техніки приготування страв. Провінція Чжецзян (浙江[Zhèjiāng]) — це провінція на південь від Цзянсу (江苏 [Jiāngsū]) і вона також межує з Шанхаєм, тому їхні стилі схожі. Таку харчину так зосереджені на ретельному оформленні страв, як на їх свіжості. Їжа часто подається сирою або майже сирою.

Фуцзянь (闽菜[Mǐncài]) – кухня провінції Фуцзянь (福建[Fújiàn]), відома своїми морепродуктами та супами з легким кисло-солодким смаком, стравами з додаванням спецій, але не дуже гострим смаком. Додавання великої кількості диких екзотичних делікатесів з моря та гір надають стравам незвичайного смаку.

Хунаньська кухня (湘菜[Xiāngcài]) – кухня, страви якої вирізняються достатньо гострим та кислим смаком. Серед технологій приготування кулінари хунаньської кухні надають перевагу пасеруванню (巴氏杀菌 [bāshìshājūn]), смаженню (烘烤[hōngkǎo]), готуванню на пару (蒸汽[zhēngqì]) та копченню (抽烟[chōuyān]). У цій кухні, як і в Сичуанській, також використовується дуже гострий перець. У цьому районі до страв додають багато овочів та зелені.

Аньхойська (徽菜[Huīcài]) – для приготування страв використовується багато олії та цукру. Серед технологій переважає тушкування (炖[dùn]). У якості інгредієнтів кухні Аньхой можна знайти багато диких рослин та тварин. З давніх-давен витвориці кухні вважаються ситною їжею гірських селян. Деякі з найкращих страв цієї кухні мають дуже незвичний смак.

Шаньдунська кухня (鲁菜[Lǔcài]) – це кухня, яка також надає перевагу техніці тушкування (炖[dùn]). Використовується сіль та оцет. Шаньдун (山东[Shāndōng]) був одним із перших цивілізованих районів, і він став взірцем для північних стилів приготування їжі. Морепродукти – це сильна сторона Шаньдунської кухні. На відміну від південних кухонь, тут подають набагато більше страв із пшениці, таких як локшина.

Таким чином, на території Китаю існує вісім різних регіональних кухонь. Регіональна кухня – це уособлення культурного надбання та частина нематеріальної спадщини Китаю. Вона демонструє характер жителів певного регіону, їх незалежність та унікальність. Недарма регіональні кухні Китаю користуються таким шаленим попитом по всьому світу, адже вони настільки різноманітні, що здатні принести насолоду кожному, хто хоча б раз доторкнеться до цієї сторони культури.

Науковий керівник: викладач А.В. Рижкова.

Релігійний синкретизм у сучасній КНР

中国是最古代的世界国家之一中国历史，文化，哲学，宗教非常有意思，也很深奥。对宗教来说，中国内有很多各种各样的信仰：世界宗教（伊斯兰教，佛教，基督教），中国宗教（道教，孔教），除此以外，有人还是信仰古代的宗教，例如萨满教。那么多不同宗教的共处导致宗教混合。时间一长佛教，道教和孔教三家思想相互影响，融会贯通，结果三教合流的现象出现了。三教合流，盛行于中国民间信仰，中国的民间信仰属于离散型宗教，所以一般自称無宗教

Китай – одна з найдавніших країн світу. Китайські історія, культура, філософія, релігія надзвичайно цікаві та глибокі. Кажучи про релігію, у Китаї існує велика кількість різноманітних вірувань, серед яких світові релігії (іслам, буддизм, християнство), власне китайські релігії (даосизм, конфуціанство), окрім цього, деякі жителі Піднебесної навіть сьогодні продовжують дотримуватись принципів шаманізму. Співіснування такої кількості різних релігійних напрямів призвело до релігійного поєднання. З часом взаємовплив та взаємопроникнення принципів та ідей буддизму, даосизму і конфуціанства призвели до появи нового синкретичного вчення. Дане вчення, що стало народним віруванням населення Китаю, відносять до релігій розсіяного типу, а тому деколи самі жителі Піднебесної кажуть, що вони не мають ніякої віри.

Для того, щоб розглянути особливості синкретичного вчення (三教合流 [sānjiào héliú]), яке виникло на основі трьох інших, необхідно звернутись до відокремленого визначення кожного з його складників:

Буддизм (佛教 [fójiào]) – релігійно-філософське вчення про духовне пробудження, яке існує понад 2500 років. Основні положення: життя-страждання; причини страждань – бажання; аби позбавитись від страждань необхідно позбутися бажань. Засновник – Будда Шак'ямуні.

Даосизм (道教 [dàojiào]) – китайське традиційне релігійно-філософське вчення, яке виникло у IV – III ст. до н.е. Основні положення: розуміння сутності Дао через наслідки своїх вчинків; прагнення до безсмертя; проведення культів. Засновник – Лао-цзи.

Конфуціанство (孔教 [kǒngjiào]) – китайське етично-філософське вчення, яке виникло у IV – III ст. до н.е.. Основні положення: досягнення стану «шляхетної людини», яка характеризується п'ятьма рисами (істинне ставлення, істинна поведінка, істинне знання, істинний стан духу, істинна сталість). Засновник – Конфуцій.

Повертаючись до теми синкретизму, варто зауважити, що симбіотичне вчення раніше було поширене здебільшого на нижчому рівні, тобто серед простого люду – звичайні робітники не бачили меж між трьома вченнями. На вищому рівні також можна було спостерігати зближення релігійних доктрин, але у вченні даосів та буддистських монахів з монастирів продовжувала культивувалась специфіка власних вірувань.

Співіснуючи протягом тривалого часу, буддизм, даосизм та конфуціанство однаковою мірою впливали на жителів Китаю, однак сфери, у яких спричинявся даний вплив були дещо розмежовані. Так, конфуціанство переважало у сфері етики і сімейно-соціальних стосунків, даосизм звертався до чуттєвої області людського життя, а буддизм піклувався про відпущення гріхів.

Не дивлячись на розподіл життєвих сфер, ідеї трьох вчень змішувались між собою, особливо це стосується даосизму та буддизму, які від самого початку не так контрастували одне з одним, як з конфуціанством. Так, даосизм запозичив у буддизму елементи культу: богослужіння, храми, існування духовенства. Буддизм, у свою чергу, прийшовши до Китаю не лише почав користуватись даоською термінологією (наприклад, термін 道[dào], який безпосередньо слугує назвою для даоського вчення і позначає у даосизмі істинних шлях, також почав використовуватись буддизмом для позначення шляху до врятування із кола перероджень, власне буддистського вчення та нірвани), а й у певних моментах був співзвучний із даосизмом, наприклад, ідея злиття з природою, єдність з нею є спільною для даосів і буддистів. Також даосизм і конфуціанство певною мірою скорилися ідеї буддизму щодо рівності і єдності усього живого, зокрема жінки і чоловіка, оскільки до приходу буддизму, даосизм проводив чітку межу між жінкою (阴 [yīn] – інь) і чоловіком (阳 [yáng] – ян), а конфуціанство твердо встановлювало закон про те, що жінка завжди є нижчою за чоловіка.

Підбиваючи підсумок, варто зауважити, що китайський релігійний простір надзвичайно місткий і багатоманітний, він є безмежною областю для аналізу і проведення досліджень. Співіснування старих, нових та поява синкретичних вчень сприяють становленню Китаю як країни з унікальною й багатшаровою релігійною сферою.

PSYCHOLOGY

Marina Kovtun, Oleksandr Pliushchai
Universidad Alfredo Nobel, Dnipró, Ucrania

La voz del lector como herramienta importante en la percepción del texto auditivo

Uno de los medios para disfrutar de los libros es escucharlos. Los libros “hablantes” aparecieron por primera vez en 1932, cuando la Asociación estadounidense de ayuda a los ciegos comenzó a crear los libros en discos de vinilo para los militares cegados a causa de la guerra y la población civil ciega, que no podían leer braille [1]. En la etapa actual, los audiolibros siguen siendo relevantes, dado que el empleo ha acrecentado significativamente en el siglo XXI. La ventaja de los audiolibros es que ofrecen al escuchante la posibilidad de hacer algo más al mismo tiempo, ya sea las tareas rutinarias o durante un viaje en transporte público, lo que se valora especialmente en la actualidad.

En la literatura profesional que se refiere a los audiolibros, los términos como “narrador”, “cuentacuentos”, “lector” y “locutor” se utilizan como sinónimos. La narración en audiolibros es un menester especializado que se difiere tanto de la actuación como de la lectura estándar, pero al mismo tiempo combina estas dos actividades. Un buen cuentacuentos hace que la voz refleje las características de los personajes y también maneja su voz para animar el texto y despertar el interés de los escuchantes. Cuando viene a la narración de los audiolibros, la audiencia puede trasladarse al universo creado por el autor o repentinamente volver a la vida real por un error o mala pronunciación. Los locutores ayudan a los oyentes a olvidarse del mundo circundante.

Las decisiones del narrador con respecto al tono, la voz y el énfasis pueden ser el factor que determinará si el oidor se sumergirá en el texto o no se concentrará en el significado absolutamente. Así como el sentido se transmite a través de la voz, también se transmite a través del ritmo. Las pausas del lector reflejan la significación al igual que las palabras. El narrativo debe “fluir” con el ritmo de la acción en el texto. Los diálogos y escenas tensos y llenos de acción deben leerse a la velocidad correspondiente, en tanto que aquellas partes del texto que susciten sentimientos poderosos deben leerse con más lentitud.

Merece la pena señalar que existen ciertos tipos de la narración de los libros, entre ellos son:

- 1) la narración a solo se caracteriza por el cuentacuentos que lee la historia en un tono inartificioso e inmediato sin cambiar el lector para denominar diferentes personajes;
- 2) la narración a dueto significa que dos actores entran en cada diálogo en la historia, como en un “audioespectáculo”;
- 3) la transmisión polifacética del texto es lo que puede describir, por ejemplo, un libro escrito desde cuatro puntos de vista con cuatro locutores interpretando cada uno a los personajes;

4) la representación en largometraje se asemeja a un audiodrama en la que cada actor (narrador) interpreta su propio papel.

Ralph Emerson escribió: “La consonancia imprudente es un duende en las mentes pequeñas”. Pero la consonancia es una parte esencial en la sonorización de los audiolibros. La concordancia de energía, articulación, respiración y entonación son imprescindibles para que el escuchante se sumerja en el cuento [2]. El papel del lector no es fácil y requiere tanto la preparación como la práctica. La mala lectura del texto puede afectar negativamente a la opinión del oidor sobre el libro. Los productores de audiolibros, por lo general, tienden a emplear los actores profesionales como narradores. La claridad, la fuerza y la tenacidad son los componentes vocales fundamentales para narrar historias de calidad y para crear una conexión más profunda con el texto en comparación con la que se necesita en la actuación escénica o de pantalla.

De cuando en cuando los autores de los libros figuran como locutores de audiolibros. El actor solo interpreta la concepción del autor y el autor interpreta su propia intención — no la obra de otra persona, sino su propia, en emoción y entonación auténticas. Para muchos audiolibros no siempre es la mejor decisión elegir al autor como lector. Aunque los autores son más conscientes del estado de ánimo y del tema del texto, pero ellos pueden no entender las peculiaridades de la narración, tales como el ritmo e interpretación oral de cada uno de los personajes, incluso mostrando interés por el texto, el autor puede sobreactuar en las partes que tienen una importancia particular.

La música de fondo en audiolibros tiene por objeto reforzar la impresión y el tempo asociados con la historia o la información que se cuenta. La música puede intensificar el estado de ánimo o el nivel de la intensidad vinculados a la escena o un evento específico, acentuar el ritmo de narración o acción, o mantener el significado cultural del texto. Además, la música se utiliza para guiar la audiencia por transiciones, tales como el inicio y el final del capítulo, así como por cambios de lugar y tiempo o eventos en la línea de trama. Cuando todos los elementos del sonido (*voz, música y efectos de sonido*) se compaginan bien, los oidores pueden sentir que están dentro de la historia o escena que se describe. La sensación de realismo está fuertemente influenciada por dos elementos del sonido: los efectos sonoros y los planos sonoros. Los efectos de sonido permiten sentir los sonidos reales (*chirrido de puerta y otros tipos de ruido*), mientras que los planos de sonido indican el espacio y ayudan a determinar la posición de personas y objetos. Los buenos narradores, además de obtener la admiración por los escuchantes de audiolibros, tienen la oportunidad de recibir un galardón por su trabajo. Jim Dale, el lector de la serie de Harry Potter, tiene el récord mundial Guinness por la mayor cantidad de voces de personajes en un audiolibro, y en 2003 la reina Isabel II le otorgó la Orden del Imperio Británico (OBE) por leer los primeros cinco libros de Harry Potter para grabar el audio [3]. La remuneración de esta actividad solo enfatiza que la voz en la que se lee el libro es principal e importante para la audiencia. Por lo tanto, podemos decir con certeza que la voz del narrador se convierte en un guía al mundo de los cuentos para el oidor y sólo con el enfoque justo lo ambienta en el libro.

De esta manera, los buenos narradores dan ánimos al texto, llenando cada palabra y puntuación con color y sentido. Atraer al escuchante a la historia usando solo su voz es un arte. Sin embargo, la posibilidad de pasar de la voz del narrador a otros personajes individuales es un arte también. Con estas dos habilidades, el lector puede hacer que el oidor simpatice con el personaje o que se ponga nervioso con el sólito sonido de su voz.

En resumen, la voz es definitivamente una herramienta valiosa en la percepción de un libro por parte de la audiencia.

Bibliografía

1. How to listen to audiobooks and where to get them: a beginner's guide. El enlace del recurso electrónico: <https://www.nbcnews.com/shopping/lifestyle/audiobooks-guide-how-listen-audiobook-n1134076> (consultado el 23.02.2022).

2. Как записать аудиокнигу: 12 важных навыков. El enlace del recurso electrónico: <https://www.demyanoff.ru/blog/audiokniga-svoimi-rukami-12-navykov> (consultado el 23.02.2022).

3. Meet Jim Dale. El enlace del recurso electrónico: <https://www.audible.com/ep/narrator-jim-dale> (consultado el 23.02.2022).

4. Alexander, J. D., and Nygaard, L. C. (2008). "Reading voices and hearing text: talker-spe-cific auditory imagery in reading". Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance, 34(2), 446.

5. Rubery, M. (2011). Audiobooks, Literature, and Sound Studies. New York and London, Routledge.

Yan Samosiienko, Marina Kovtun, Oleksandr Pliushchai
Universidad Alfredo Nobel, Dnipró, Ucrania

El apredizaje de un idioma extranjero y sus beneficios para la salud mental y la formación de la personalidad

Es un hecho que **ser bilingüe o multilingüe sólo tiene ventajas**. Poder hablar y comunicarse con personas en otra lengua no sólo te hace más independiente, sino que aumenta las oportunidades laborales. Además, es una oportunidad de poder, aprender y descubrir otras culturas e interactuar en el entorno natural. Lo que quizás no supieras, hablar idiomas es bueno para la salud de una persona y, sobre todo, para su salud mental [1].

Teniendo en cuenta las dificultades y las últimas tendencias mundiales, así como el creciente interés por la salud mental de una persona y la atención hacia ésta, el tema de la investigación es relevante y de mucha importancia. En este trabajo se investigan el impacto del aprendizaje de las lenguas extranjeras en nuestro estado psicológico y emocional. Como base para el estudio hemos analizado publicaciones en fuentes electrónicas, vídeo materiales especializados, así como extractos de investigaciones científicas realizadas por neuropsicólogos y lingüistas extranjeros de instituciones líderes del sector.

Basándonos en el material estudiado, hemos podido concluir que este tema tiene un espacio impresionante para explorar la conexión entre el proceso de aprendizaje de idiomas extranjeros, la inmersión en las culturas, cuyas lenguas se aprenden, y su impacto en el estado psicológico de los humanos.

El propósito del estudio es descubrir, registrar, comprender y explicar los ejemplos más evidentes del impacto del aprendizaje de idiomas extranjeros en la salud mental humana y la formación de rasgos de personalidad.

A continuación, detallamos unos de los principales beneficios para la mente que obtendrá una persona al empezar a estudiar una lengua. El tema está perfectamente abordado por Mía MacNally en un cortometraje didáctico en TED [2]. Se cita que saber un idioma requiere cuatro destrezas: habilidades activas, la expresión oral y la escritura, y dos pasivas, la escucha y la lectura. Según destaca la investigadora, el bilingüismo existe de tres tipos:

1. *Simultáneo*: implica el aprendizaje de dos idiomas a la vez. Es el caso de algunas regiones españolas donde se combina la lengua española con el gallego, euskera y catalán. Los niños saben desde la infancia que existen dos maneras (o más, en el caso de los que estudian inglés o cualquier otro idioma extranjero) para decir, por ejemplo, *guinda*.

2. *Consecutivo*: se conoce un idioma como idioma materno y, más tarde, en la escuela se aprende un segundo idioma.

3. *De edad adulta*: hay muchos los que sienten la necesidad en aprender otros idiomas a causa del trabajo para ascender en el escalafón profesional [3].

De hecho, ser bilingüe establece mayores destrezas al cerebro. La capacidad de dominar más de un idioma hace que nuestro cerebro realice las actividades de forma más eficaz y activa, fortaleciendo ciertas partes de éste (el hipocampo y algunas partes de la corteza cerebral). Es exactamente la respuesta a la pregunta por qué generalmente las personas que dominan dos idiomas o más, tienen mejores capacidades cognitivas.

Tener la cognición flexible implica una reacción productiva en circunstancias nuevas e inesperadas. En el estudio publicado en el *Journal of Neuroscience* se confirma, que **los hablantes de más de un idioma no solo realizan tareas nuevas de modo más acelerado y efectivo que los individuos que hablan exclusivamente un idioma, sino que ellos aplican aun menos esfuerzos en hacerlo** [1].

Además, **las personas que dominan más lenguas gozan de mayor concentración** y tienen mejor memoria que quienes solo hablan la lengua nativa. Los individuos bilingües y multilingües perciben la realidad de manera diferente. Como ejemplo, **los niños bilingües pueden cambiar actividades y procesar la información más rápidamente.** También la destreza de pensar en otra lengua les posibilita **tomar buenas decisiones porque desarrollan las habilidades con el objetivo de resolver situaciones conflictivas.** Los investigadores de una universidad estadounidense demostró que, cuando uno piensa en un segundo idioma, **favorece el alejamiento que se necesita para tomar decisiones determinadas sin basarse en las fases emocionales.** Sayuri Hayakawa, agrega que “una reacción emocional puede llevar a tomar decisiones

basadas en el temor, en vez de la esperanza, aun con las probabilidades propicias” [1].

Los que dominan varias lenguas son capaces de cambiar entre tareas con mayor facilidad y resolver varios problemas en sus mentes de una manera simultánea. Además, se adaptan rápida y fácilmente a cambios inesperados en determinadas circunstancias.

Los autores del estudio, que establecieron este hecho, realizaron dos experimentos. En el primero, a los bilingües y a las personas que solo conocían su lengua materna se les ofreció una serie de pruebas, como resultado, los bilingües manejan mejor la realización simultánea de varias tareas y la transición de tareas de un tipo a uno completamente diferente, nuevo [4].

Uno de los mayores beneficios de aprender idiomas es que la preparación de la mente para la edad avanzada es lo que, sin duda, se valorará con el tiempo. El estudio científico de la Dra. Ellen Bialystok de la Universidad de York en Canadá, que fue publicado en la revista *Neurology*, indica que ser bilingüe puede retrasar, en promedio, hasta cinco años la demencia. Además, la memoria a corto y a largo plazos es respectivamente mejor en personas bilingües que en monolingües [3].

Conocer dos idiomas o más no es suficiente, lo importante es el uso de éstos, lo que disminuye la posibilidad de sufrir Alzheimer: “Cuanto más se usan los dos idiomas, más se aumentan los efectos en el cerebro humano. **El elemento clave** no es solo conocer dos lenguas, sino poder usarlas constantemente de un modo activo y a lo largo de la vida”, aseguran los científicos [5].

Aprender un nuevo idioma es una tarea que no resulta fácil. Tratando de resolver un problema lingüístico particular, por ejemplo, para aprender tiempos verbales, e intentando conseguirlo absorbe una gran parte de atención y, con ello, se deja de pensar en situaciones de la vida real.

Existe una habilidad denominada *atención plena o conciencia plena*, que consiste en poner en práctica la concentración en la que se está realizando. Esta habilidad permite **bloquear el resto de los pensamientos y centrarse en el área del idioma que se está estudiando** en el momento específico.

Por otra parte, hay quienes afirman que aprender un idioma les ha ayudado a superar casos leves de depresión [6].

A menudo se mencionan los expertos en lenguas extranjeras que se presentan en la sociedad como “nerds”, pero este estereotipo está muy lejos de la realidad. Por el contrario, son los bilingües quienes se distinguen por una mayor atención tanto a la esencia de cualquier fenómeno importante como a sus detalles. Por ejemplo, captan la esencia de la interacción entre las personas del equipo en el que acaban de entrar, adaptándose rápida y exitosamente a la situación [7].

Para resolver el problema de la enseñanza efectiva de idiomas extranjeros, es necesario estudiar no solo las tecnologías de enseñanza y aprendizaje del idioma, es importante comprender qué cambios ocurren en el mundo interior de una persona como resultado del dominio de un idioma extranjero. La coexistencia de dos sistemas lingüísticos conforma el problema psicológico y lingüístico de la influencia del bilingüismo en el pensamiento, ya que se supone que la interacción

de los sistemas lingüísticos deja una huella en la comprensión y cosmovisión del mundo, el lenguaje e incluso los rasgos de personalidad.

Gracias a la investigación de A.A. Leontiev, fue posible concluir que la asimilación profunda de una lengua extranjera implica la familiarización con otra cultura y una influencia significativa de la mentalidad asociada a ésta.

Se llevó a cabo una identificación exhaustiva de las diferencias en las características personales de los estudiantes que estudian diferentes idiomas extranjeros con la cooperación de E.Yu. Bekasov y O.R. Busarova. En el curso de su trabajo, se encontraron diferencias estadísticamente significativas en una serie de rasgos de personalidad entre grupos de estudiantes del departamento Romano-Germánico que estudian diferentes lenguas extranjeras, y se llevó a cabo un análisis cualitativo que indica la conexión de estas diferencias con la inmersión de los estudiantes en la cultura del idioma que se estudia [8].

Por lo tanto, podemos concluir que el estudio de idiomas extranjeros contribuye a la formación de una personalidad armoniosa y desarrollada de una persona.

Los resultados del estudio pueden usarse en el futuro en trabajos sobre psicolingüística, neurolingüística, así como material para un conocimiento superficial de los fenómenos a los que se presta la psique humana durante el estudio de idiomas extranjeros.

Bibliografía

1. Educo.org. Hablar idiomas mejora la salud mental [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://www.educo.org/blog/hablar-idomas-mejora-la-salud-mental> (última visita 23.02.2022).
2. The benefits of a bilingual brain – Mia MacNally [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://www.youtube.com/watch?v=MMmOLN5zBLY&t>.
3. Neuroscience Business School (NBS). El aprendizaje de idiomas y la salud mental [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://eunbs.com/el-aprendizaje-de-idomas-y-la-salud-mental-2/> (última visita 23.02.2022).
4. Psychologies. Иностраный язык и развитие мозга: 6 удивительных фактов [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://www.psychologies.ru> (última visita 23.02.2022).
5. Instituto Yes. La importancia de aprender idiomas a cualquier edad para la salud mental [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://bit.ly/3HdmmXI> (última visita 23.02.2022).
6. Kaleido Languages. Beneficios de aprender idiomas para tu salud mental [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://kaleidolanguages.com/beneficios-de-aprender-idomas-para-tu-salud/> (última visita 23.02.2022).
7. Scienceforum. Влияние изучения языков на личность человека [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://scienceforum.ru/2017/article/2017033781> (última visita 23.02.2022).
8. Cyberleninka. Влияние изучения иностранного языка на формирование личностных черт [recurso electrónico]. – Régimen de acceso: <https://cyberleninka.ru/article/n/vliyanie-izucheniya-inostrannogo-yazyka-na-formirovanie-lichnostnyh-cher-t> (última visita 23.02.2022).

Наукове видання

VIII Міжнародна науково-практична конференція
студентів і молодих вчених

**МОЛОДЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Матеріали конференції

19 травня 2022 р.

(англійською, німецькою, французькою, іспанською,
італійською, польською, китайською, українською мовами)

Комп'ютерна верстка *В.В. Калініченко*

Підписано до друку 21.06.2022. Формат 60 84/16.

Ум. друк. арк. 10,69. Тираж 60 пр. Зам. № .

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».

49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Тел. (056) 778-58-66, e-mail: rio@duan.edu.ua

Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.

Віддруковано у ТОВ «Роял Принт».

49052, м. Дніпро, вул. В. Ларіонова, 145.

Тел. (056) 794-61-05, 04

Свідоцтво ДК № 4765 від 04.09.2014 р